Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

Folkets Almanak
for
1920.

C. M. Hess' Fabrikker

Aktieselskab Vejle

Specialitet:

Ovne • Komfurer

Bygnings-
Støbegods

Emaillerede
Ovne og Komfurer

i flere smukke og rene Farver

Ovne

til Fyring med Brænde
og Tørv

Anbefalet af Dansk Skovforening

— Nyttevirkning 95,4 pCt. —

Bedste og billigste Fabrikat

Forhandlere i alle Landets Byer

Folkets

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1920,

som er et Skudaar,

beregnet til Kjøbenhavns Observatoriums Horisont

af

Observatoriet.

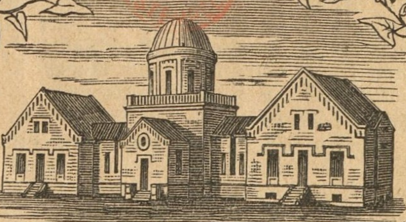

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.

Det danske Kongehus.

Kong Christian X. til Danmark og Island, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 26 September 1870, sukcederede 14 Maj 1912, formælet 26 April 1898 med

Dronning Alexandrine Auguste, Hertuginde af Mecklenburg-Schwerin, født 24 December 1879.

Sønner:

1) **Kronprins Christian** Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg, f. 11 Marts 1899.
2) **Knud Christian** Frederik Michael, født 27 Juli 1900.

Moder:

Enkedronning **Louise** Josephine Eugenie, Prinsesse af Sverige og Norge, født 31 Oktober 1851, formælet 28 Juli 1869, Enke efter Kong Frederik VIII 14 Maj 1912.

Kongens Søskende:

1) **Haakon VII.**, Norges Konge (Christian Frederik Carl Georg Valdemar Axel), f. 3 August 1872, formælet 22 Juli 1896 med **Maud** Charlotte Marie Victoria, Datter af Kong Edward VII. af England, født 26 Novbr. 1869.
2) **Harald** Christian Frederik, f. 8 Oktober 1876, formælet 28 April 1909 med **Helena** Adelheid Viktoria Marie, Prinsesse af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Lyksborg, født 1 Juni 1888. — Døtre:
   1) **Feodora** Louise Caroline-Mathilde Victoria Alexandra Frederikke Johanne, født 3 Juli 1910.
   2) **Caroline-Mathilde** Louise Dagmar Christiane Maud Augusta Ingeborg Thyra Adelheid, født 27 April 1912.
   3) **Alexandrine-Louise** Caroline-Mathilde Dagmar, f. 12 Decbr. 1914.
   4) En Søn, f. 24. Februar 1919.
3) **Ingeborg** Charlotte Caroline Frederikke Louise, f. 2 August 1878, formælet 27 August 1897 med Oscar **Carl** Vilhelm, Prins af Sverige, Hertug af Vestgothland, født 27 Febr. 1861.
4) **Thyra** Louise Caroline Amalie Augusta Elisabeth, f. 14 Marts 1880.
5) Christian Frederik Vilhelm Valdemar **Gustav**, f. 4 Marts 1887.
6) **Dagmar** Louise Elisabeth, f. 23 Maj 1890.

Faders Søskende:

1) **Alexandra** Caroline Marie Charlotte Louise Julie, f. 1 Decbr. 1844, formælet 10 Marts 1863 med senere **Edward VII.**, Konge af Storbritanien og Irland, Kejser af Indien, Enke 6. Maj 1910.
2) **Maria** Feodorowna (Maria Sophie Frederikke **Dagmar**), f. 26 Novbr. 1847, formælet 9 Novbr. 1866 med senere **Kejser Alexander III.** af Rusland, Enke 1 Novbr. 1894.
3) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, f. 29 Septbr. 1853, formælet 21 Decbr. 1878 med **Ernst August** Vilhelm Adolf Georg Friederich, Hertug af Cumberland og Brunsvig-Lüneborg, f. 21 Septbr. 1845.
4) **Valdemar**, f. 27 Oktbr. 1858, formælet 22 Oktbr. 1885 med **Marie** Amélie Françoise Hélène, Prinsesse af Orléans, f. 13 Jan. 1865, død 4 Decbr. 1909. — Børn:
   1) **Aage** (se næste Side).
   2) **Axel** Christian Georg, f. 12 August 1888, formælet 22 Maj 1919 med **Margareta** Sofia Lovisa Ingeborg, Prinsesse af Sverige, f. 25 Juni 1899.

3) Erik Frederik Christian Alexander, f. 8 Novbr. 1890.
4) Viggo Christian Adolph Georg, f. 25 Decbr. 1893.
5) Margrethe Françoise Louise Marie Helene, f. 17 Sept. 1895

Aage Christian Alexander Robert, f. 10 Juni 1887, Prins og Greve af Rosenborg, formælet 17. Jan. 1914 med Grev Calvi di Bergolo's Datter Mathilde, Prinsesse og Grevinde af Rosenborg, født 17 Septbr. 1885.

Nærværende Aar regnes efter Kristi Fødsel 1920.

Siden Reformationen	403.
Siden den Oldenborgske Stammes Regerings Begyndelse i dette Rige	472.
Siden vor allernaadigste Konge, Kong Christian den Tiendes Fødsel	50.
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov	237.
Fra Danmarks Grundlov	71.

Mellem Jul og Fastelavn er 7 Uger og 3 Dage.

Aaret 1920 er det 6633te i den julianske Periode.

Næste Aar, 1921, er 1ste Paaskedag den 27de Marts.

Mosaiske Festdage i 1920.

Purimfest 4. Marts. * 1ste Paaskedag 3. April. * 2den Paaskedag 4. April. * 7de Paaskedag 9. April. * Paaskens Ende 10. April. * Ugefest (Pinse) 23. Maj. * Sammes 2den Festdag 24. Maj. Fastedag, Templets Ødelæggelse 25. Juli. * Nytaarsfest (5681) 13. Septbr. * Sammes 2den Dag 14. Septbr. * Store Forsoningsfest 22. Septbr. * Løvsalsfest 27. Septbr. * Sammes 2den Festdag 28. Septbr. * Sammes Slutningsfest 4. Oktbr. * Thorah-Glædesfest 5. Oktbr. Templets Indvielsesfest (Jul), som fejres i 8 Dage 6. Decbr.

Enhver Festdag begynder den foregaaende Aften, og de med * betegnede fejres strengt.

Romersk-katholske Festdage m. m. i 1920.

Foruden de paa en Søndag faldende Hovedfester (bl. a. Paaskedag, Pinsedag) højtideligholdes endvidere følgende Festdage: Jesu Omskærelse (Nytaarsdag), Hellig tre Kongers Dag (6. Januar), Kristi Himmelfartsdag, Kristi Legemsfest (2. Torsdag efter Pinse), Alle Helgens Dag (1. November) og 1. Juledag (25. December). — De 40 Dages Fastetid varer fra og med Askeonsdag til Paaskelørdag om Middagen, Søndagene undtagne. Hertil kommer Tamperfastedagene i Pinseugen, i September og December samt Vigiliefastedagene: Pinselørdag, Dagen før Alle Helgen og Jul, for saa vidt disse Dage ikke er Søndage, samt Lørdagen før den Søndag, hvor Marias Optagelse fejres. — Alle Fredage (undtagen naar en befalet Helligdag falder paa en Fredag) samt Askeonsdag er Abstinentsdage. — Tiden for den pligtmæssige Paaskekommunion varer fra Palmesøndag til Kristi Himmelfart.

I Kirkeaaret 1919—1920, der ender med den 25de Søndag efter Trinitatis (21de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den anden Række af Evangelietekster.

I Kirkeaaret 1920—1921, der begynder med 1ste Søndag i Advent (28de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den første Tekstrække.

Forklaring af Beregningen af Klokkeslættet for Høj- og Lavvande.

Ved Beregningen af Klokkeslættet for Højvande og Lavvande tager man først de Tal, der findes i den sidste Række i hver Maaned, og lægger dertil de Tal, der findes i nedenstaaende Tabels første Talrække. Den anden angiver Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande og den tredie Middelspringflodhøjden i Decimeter (1 Fod = 3 Decimeter).

Tabel til Beregning af Høj- og Lavvande.

Agger	4	2	5	19	3	Hjerting	2	38	6	5	—
Altona	5	5	7	45	25	Husum Havn	2	26	7	25	—
Amrum	1	13	6	49	30	Højer Kanal	3	11	6	33	20
Blaavandshuk	1	38	6	8	10	Krück Aue	3	13	—		—
Blankenese	4	31	7	36	—	List	2	14	6	15	20
Blauort Sand	0	29	6	31	—	Meldorf Havn	1	22	7	45	35
Bongsiel	2	4	6	38	35	Nordby	2	54	6	4	20
Bordelum Siel	2	32	8	37	—	Norderpiep	0	42	6	18	40
Brunsbüttel	1	48	7	14	30	Nymindegab	2	34	5	48	6
Büsum, udenfor Havnen	1	12	6	15	—	Ording	0	37	7	23	30
Cuxhaven	0	59	6	53	35	Pelvorm	1	49	6	14	35
Dagebøl	2	10	6	54	30	Pin Aue	3	35	7	34	30
Dicksander Gat, ved Sydenden af Flakstrømmen	0	52	6	50	—	Rendsborg	7	30	7	18	10
Esbjerg	2	49	6	3	15	Schulau	4	22	7	32	—
Fanø, N. O. Pynt	2	34	—		—	Seesand	0	43	6	54	30
" N. V. "	2	14	—		—	Skagen	5	30	6	6	3
" Midten af Vestkysten	1	23	—		—	Skallingende	2	9	—		—
Frederikshavn	5	30	6	0	3	Støren { Itzehoe	3	48	—		—
Frederiksstad	2	27	7	34	35	Støren { Størort	2	37	7	17	—
Glückstadt	2	57	7	13	35	Süderoog	1	1	6	44	35
Hals	8	18	4	57	3	Sydvesthorn	2	34	7	36	30
Hamborg	5	15	7	48	—	Sønderho	2	13	6	42	15
Helgoland	0	5	6	51	24	Teufelsbrücke	4	51	7	41	—
Hirtshals	3	57	6	14	3	Thorsminde Gab	3	28	5	35	6
						Tvilenfleth	3	45	7	27	—
						Tønning	1	52	7	11	30
						Vollervik	1	5	6	45	35
						Vyk	2	13	6	21	30

Eksempel for Esbjerg den 7de Januar:

Af Pillen for Højvande i Januar	0	Tim.	58	Min.
Hertil lægges (se første Talrække)	2	—	49	—
Højvande ved Esbjerg den 7de Januar Kl.	3	—	47	—
Hertil lægges (se anden Talrække)	6	—	3	—
Lavvande ved Esbjerg den 7de Januar Kl.	9	—	50	—

De udkomne Klokkeslæt er efter mellemeuropæisk Tid og gælder for Formiddagen. Fører Regningen til et Klokkeslæt større end 12 Timer, trækkes 12 Timer fra, og Klokkeslættet gælder da for Eftermiddagen. Høj- og Lavvande om Eftermiddagen indtræffer gennemsnitlig 12 Timer 25 Min. efter de tilsvarende om Formiddagen. — For de af ovenstaaende Steder, der ligger ved Skagerak eller Kattegat, gælder de saaledes fundne Klokkeslæt kun ved Ny- og Fuldmaanetid; ved Kvarterskifterne maa der lægges $1^3/_4$ Time til. — Paa følgende Steder (de indklamrede Tal angive Middelspringflodhøjden i Decimeter) indtræffer Højvande følgende Antal Timer senere end i Frederikshavn: Hornbæk (2) $3^1/_4$, Kjøbenhavn (2) 4, Aarhus (3) 5, Fredericia (3) 6, Slipshavn (3) 7, Korsør (3) $7^1/_4$. Ved Gjedser (1) indtræffer Højvande $6^1/_4$ Time senere end ved Korsør.

Ifølge Lov af 29de Marts 1893 skal Tiden for alle Dele af Landet bestemmes lige med Middelsoltiden for den 15. Længdegrad øst for Greenwich. (Efter Lov af 22. Marts 1907 gælder dog Greenwich Tid paa Færøerne fra 1. Januar 1908). Alle Klokkeslæt i denne Almanak er derfor angivne i denne (saakaldte mellemeuropæiske) Tid og er 10 Minutter (nøjagtigere 9 Min. 41 Sek.) større end efter Kjøbenhavns Middelsoltid, der tidligere har været benyttet som fælles Tid for hele Landet.

Dagen antages overensstemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næste Midnat, saa at de 12 Timer, der gaar foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer.

Den tredie Række paa hver Side indeholder Angivelsen af Klokkeslættet for Maanens Op- eller Nedgang, for saa vidt som Kundskab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med Op F. eller Op E., eftersom den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med Ned F. eller Ned E.

Den sidste Række paa hver Side med Overskrift Højv. tjener til Beregning af Flod og Ebbe, som er meddelt efter Tabellen for Tidsforskellen.

Tabel, som viser, hvad Klokken er, naar det er sand Middag*) i Kjøbenhavn.

Jan.	1	12 13'	Marts	30	12 14'	Aug.	13	12 14'	Oktbr.	29	11 53'
"	3	12 14'	April	2	12 13'	"	18	12 13'	Novbr.	8	11 54'
"	5	12 15'	"	5	12 12'	"	23	12 12'	"	16	11 55'
"	7	12 16'	"	9	12 11'	"	26	12 11'	"	21	11 56'
"	9	12 17'	"	13	12 10'	"	30	12 10'	"	25	11 57'
"	12	12 18'	"	17	12 9'	Septb.	2	12 9'	"	28	11 58'
"	14	12 19'	"	21	12 8'	"	5	12 8'	Decbr.	1	11 59'
"	17	12 20'	"	26	12 7'	"	8	12 7'	"	3	12 0'
"	20	12 21'	Maj	4	12 6'	"	11	12 6'	"	6	12 1'
"	24	12 22'	"	26	12 7'	"	14	12 5'	"	8	12 2'
"	28	12 23'	Juni	3	12 8'	"	17	12 4'	"	10	12 3'
Febr.	3	12 24'	"	9	12 9'	"	20	12 3'	"	13	12 4'
"	22	12 23'	"	14	12 10'	"	22	12 2'	"	15	12 5'
"	29	12 22'	"	18	12 11'	"	25	12 1'	"	17	12 6'
Marts	5	12 21'	"	23	12 12'	"	28	12 0'	"	19	12 7'
"	9	12 20'	"	28	12 13'	Oktbr.	1	11 59'	"	21	12 8'
"	13	12 19'	Juli	3	12 14'	"	4	11 58'	"	23	12 9'
"	16	12 18'	"	9	12 15'	"	8	11 57'	"	25	12 10'
"	20	12 17'	"	16	12 16'	"	12	11 56'	"	27	12 11'
"	23	12 16'	Aug.	6	12 15'	"	16	11 55'	"	29	12 12'
"	27	12 15'				"	21	11 54'	"	31	12 13'

*) Sand Middag er det Tidspunkt af Dagen, da Solen ses lige mod Syd og Solskiven viser 12. Dette Tidspunkt afviger kun ubetydeligt fra det Tidspunkt, da Solen staar højest paa Himlen, og ligger meget nær midt imellem Tidspunkterne for Solens Op- og Nedgang. Ovenstaaende Tabel angiver, hvad et Ur paa de forskellige Dage af Aaret bør vise, naar det er sand Middag i Kjøbenhavn. For andre Steder af Landet maa der lægges 4' til eller trækkes 4' fra Tallene i denne Tabel for hver Længdegrad. Stedet ligger henholdsvis vestligere eller østligere end Kjøbenhavn, hvorimod Stedets Bredde her ikke kommer i Betragtning.

Klokkeslættene for Solens og Maanens Op- og Nedgang,

som angivne i denne Almanak, er beregnede for disses Centre og gælder for Kjbh. For af dem at finde vedk. Klokkeslæt for andre Steder maa man først lægge 4' til eller trække 4' fra for hver Længdegrad, Stedet ligger henholdsvis vestligere eller østligere end Kjbh.

Eksempelvis anføres, hvor mange Minutter der skal lægges til for følgende vestligere Steder: Hillerød 1′, Roskilde 2′, Ringsted 3′, Sorø 4′, Slagelse 5′, Kallundborg 6′, Nyborg 7′, Skagen 8′, Odense 8³/₄′, Aarhus 9¹/₂′, Horsens 11′, Kolding 12¹/₂′, Skive 14¹/₄′, Ribe 15¹/₄′, Holstebro 16′, Hjerting 17′, Ringkjøbing 17¹/₄′, Blaavandshuk 18′, og hvor mange Min. der skal trækkes fra for følgende østligere Steder: Rønne 8¹/₂′, Neksø 10¹/₄′. For Steder, der ligger lige nord eller syd for disse, gælder samme Tal.

Foruden denne Rettelse for Stedets Længde maa der dernæst ogsaa anbringes en Rettelse for Stedets Bredde. Denne bliver ens for Steder, der ligger lige øst og vest for hinanden. Betegnes følgende Rækker Steder med omtrent ens Bredde ved følgende Bogstaver:

O. Kjøbenhavn = Roskilde, Holbæk, Kallundborg, Vejle, Varde.
A. Helsingør = Hillerød, Nykjøbing p. S., Skanderborg.
B. Randers = Viborg, Grenaa.
C. Aalborg = Nibe, Løgstør, Thisted.
D. Skagen.
E. Ribe = Odense, Nyborg, Korsør, Storehedinge, Kristiansø.
F. Nakskov = Maribo, Sakskjøbing, Stubbekjøbing, Nykjøbing p. F.,

saa er Rettelsen for Bredden altid nul for Stederne O. Hvor stor den for de øvrige Steder er for Solens Op- og Nedgang, ses af følgende Tabel udtrykt i Minutter:

	Læg til Opg. Træk fra Nedg.						Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.													Læg til Opg. Træk fra Nedg.						
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
A.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
B.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
C.	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
D.	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16

	Træk fra Opg. Læg til Nedg.						Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.													Træk fra Opg. Læg til Nedg.						
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
E.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
F.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6

For Maanens Op- eller Nedgang bliver de største Rettelser, som Bredden medfører: 4′ for Stederne A, 9′ for B, 17′ for C, 28′ for D, 4′ for E og 9′ for F. Disse skal for Stederne A, B, C og D trækkes fra Opgangen eller lægges til Nedgangen, naar Maanen staar nordligst, lægges til Opgangen eller trækkes fra Nedgangen, naar Maanen staar sydligst. Omvendt for Stederne E og F. Hosstaaende Tabel viser, paa hvilke Dage Maanen staar nordligst (N) og sydligst (S):

Jan.	Febr.	Marts.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Septb.	Oktb.	Novb.	Decbr.
4. N 17 S 31 N	14 S 27 N	12 S 26 N	8 S 22 N	6 S 19 N	2 S 16 N 29 S	13 N 27 S	10 N 23 S	6 N 19 S	3 N 17 S 30 N	13 S 27 N	10 S 24 N

En Uge før og efter hver af disse Dage er Rettelsen nul, og det skønnes da, hvor stor den er for de mellemliggende Dage. Eks. for Skagen 4. Jan.:

Kbhvn....	Sol op 8.41′,	Sol ned 3.48′,	Maane ned 6.48′ Form.
Rettelse for Længde	+ 8	+ 8	+ 8
Rettelse for Bredde	+14	÷14	+28
Skagen ...	Sol op 9. 3′.	Sol ned 3.42′,	Maane ned 7.24′ Form.

Bestemmelse af Middagslinien.

Paa en vandret plan Flade, som er opstillet saaledes, at den kan beskinnes af Solen, tegnes flere koncentriske Cirkler. I Centret oprejses en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man sig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder sig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen sig, og nu mærker man sig atter Skyggens Ende i Cirklerne. **Middagslinien** er da den rette Linie, som, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne afskaarne Buer. — Konstruktionen giver det bedste Resultat, naar den udføres i Dagene imellem den 18de og 25de Juni eller imellem den 18de og 25de December.

Hver Gang Stiftens Skygge falder i Middagslinien, er det sand Middag.

Formørkelser i Aaret 1920.

1) Total Maaneformørkelse den 3die Maj. Den varer fra Kl. 1.1′ til 4.41′ Form. og er total fra Kl. 2.15′ til 3.27′ Form. Med Undtagelse af Slutningen ses Formørkelsen i København.

2) Partiel Solformørkelse 18de Maj, usynlig i København. Den ses i en Del af det indiske Ocean og i Australien, undtagen dets nordøstlige Dele.

3) Total Maaneformørkelse 27de Oktober. Den begynder Kl. 1.26′, ender 4.58′ Em. og er total fra 2.29′ til 3.54′ Em.; kun den allersidste Del af den partielle Formørkelse kan ses i København.

4) Partiel Solformørkelse 10de November, usynlig i København. Den begynder i den nordvestlige Del af de forenede Stater, er synlig i Canada, i de nordlige og østlige Dele af de Forenede Stater, i det sydlige Grønland, i Nordvest-Afrika, Spanien, Portugal, Frankrig, England, det vestlige Tyskland samt paa Island og Færøerne.

Planeternes Drabanter.

Maanen bevæger sig i 27 Dage 8 Timer omkring Jorden i en Middelafstand fra denne af c. 30 Jorddiametre eller 384400 Kilometer. Dens Diameter beløber sig til 3470 Kilometer. **Mars** ledsages af 2, **Jupiter** af 9, 4 store og 5 smaa, **Saturn** af 10, **Uranus** af 4 Drabanter og **Neptun** af 1 Drabant. Saturn er desuden inden for sine Maaner omgiven af en Ring, der bestaar af en Mængde Smaamaaner.

Asteroiderne.

Imellem Mars og Jupiter findes en Mængde smaa Planeter, som kaldes Asteroider, og som ikke er synlige uden Kikkert. De numererede Antal var ved Slutningen af 1918 naaet op til 894. Deres Middelafstande fra Solen er imellem 2 og $4^1/_2$ Gange Jordens Afstand fra Solen, og deres Omløbstider om Solen er mellem 3 og 9 Aar. En lille Planet, **Eros**, opdaget i 1898, er dog gennemsnitlig lidt nærmere ved Solen, end Mars er, og har en Omløbstid om Solen af $1^3/_4$ Aar; fem andre, **Achilles**, **Hektor**, **Patroklos**, **Nestor** og **Priamus** har gennemsnitlig omtrent samme Afstand fra Solen som Jupiter og har derfor en Omløbstid paa omtrent 12 Aar.

Kometer i Aaret 1918.

I Aaret 1918 fandtes 2 nye Kometer.

Januar

1. Maaned **eller Glugmaaned har 31 Dage.** Aar 1920.

Nytaarsdag. Kristi Omskærelse, Luk. 2, 21. 2den Række, Matth. 6, 5—13.

			Ned F.		Høiv.
T.	1	Nytaar.	2 59	Solen nærmest Jorden.	7 0
F.	2	Abel	4 21		8 15
L.	3	Enoch	5 39		9 32

S. e. Nytaar. Da Herodes var død, Matth. 2, 19 til Enden. 2den Række, Matth. 2, 13—18.

S.	4	Metusalem	6 48	☾ nærmest Jorden.	10 40
M.	5	Simeon	Op E.	○ f. M. 10 5' Eftm.	11 41
Ti.	6	Hell. 3 Kong.	5 19		0 19
O.	7	Knud Hertug	6 43	Sol op 8 40, n. 3 52'.	0 58
T.	8	Erhardt	8 6		1 42
F.	9	Julianus	9 26		2 23
L.	10	Paul Eremit	10 42		3 2

1. S. e. H. 3 K. Da Jesus var 12 Aar gammel, Luk. 2, 42 til Enden. 2den Række, Mark. 10, 13—16.

S.	11	Hyginus	11 56		3 43
M.	12	Reinhold	Op F.		4 24
Ti.	13	Hilarius	5 8	◐ f. Kv. 1 9' Form.	5 8
O.	14	Felix	2 17	Sol op 8 34' n. 4 3'.	5 58
T.	15	Maurus	3 24		6 53
F.	16	Marcellus	4 26	☾ fjernest Jorden.	7 54
L.	17	Antonius	5 24		8 57

2. S. e. H. 3 K. Bryllupet i Kana, Joh. 2, 1—11. 2den Række, Luk. 19, 1—10.

S.	18	Prisca	6 13		9 56
M.	19	Pontianus	6 55		10 47
Ti.	20	Fab. og Sebast.	7 29		11 34
O.	21	Agnes	Ned E.	Sol. op 8 26' n. 4 16'. ● n. M. 6 27' Form.	12 19
T.	22	Vincentius	6 20		0 38
F.	23	Emerentius	7 34		1 15
L.	24	Timotheus	8 50		1 52

3. S. e. H. 3 K. Jesus gik ned af Bjerget, Matth. 8, 1—13. 2den Række, Luk. 17, 5—10.

S.	25	Pauli Omv.	10 6		2 29
M.	26	Polycarpus	11 24		3 7
Ti.	27	Chrysostom.	Ned F.		3 51
O.	28	Carolus Magnus	12 42	Sol. op 8 15' n. 4 31'. ◑ f. Kv. 4 38' Eftm.	4 37
T.	29	Valerius	2 3		5 33
F.	30	Lovise	3 20		6 39
L.	31	Vigilius	4 30		7 57

Markedsfortegnelse for Januar 1920.

(Sluttet 27. Juni 1919.)

2. *Vordingborg*
Bjerringbro
Skive
Esbjerg
3 *Viborg*
Odder
Vejle
5. *Græsted*
Roskilde
Odense
Randers
6 *Frederiksværk*
Slagelse
Nykøbing F.
Aalborg
Randers
Aarhus
Kolding
Struer
7. *Hillerød*
Køge
Hjørring
Nykøbing M.
Ny Løgten
7. *Aarhus*
Holstebro
Holsted
8. *Thisted*
Skanderborg
9. *Horsens*
Holstebro
Esbjerg
10. *Ulstrup (Hornum St.)*
Vejle
12. *Odense*
Brønderslev
Kolding
13. *Præstø*
Ringsted
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
14. *Frederikssund*
Helsinge
Svendborg
Hjørring
14. *Skjørping*
Kolind St.
Herning
Holstebro
15 *Aalestrup*
16. *Hobro*
Esbjerg
17. *Vejle*
19. *Odense*
Frederikshavn
Fjerritslev
Hadsten
20. *Nykøbing F.*
Aarup
Aalborg
Aarhus
Kolding
21. *Hillerød*
Næstved
Hjørring
Hjallerup
Holstebro
22. *N. Sundby*
23. *Aalborg*
23. *Grenaa*
Esbjerg
24. *Nibe*
Ebeltoft
Vejle
26. *Odense*
Ryom
27. *Frederikssund*
Nykøbing F.
Aalborg
Skive
Aarhus
Kolding
28. *Ølstykke*
Hjørring
Viborg
Trustrup
Holstebro
Troldhede
29. *Faaborg*
Hammel
30. *Randers*
Esbjerg
31. *Randers*
Vejle

133te Fortsættelse

af økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab, Landbefolkningen især til Tjeneste.

Elektriciteten og dens Anvendelse i Landbruget.

Hvad er Elektriciteten?

Elektriciteten er som et uhyre tyndt og let Stof, der hverken kan ses eller vejes, en Slags fin Damp, der kan strømme gennem de uhyre smaa Porer, der findes selv i det tætteste Metal. Naar Elektriciteten farer gennem en Ledningstraad, bliver denne altid varm, og er den elektriske Strøm stærk og Traaden tynd, kan Varmeudviklingen blive saa stærk, at Traaden gløder og udsender Lys. De almindelige elektriske Lamper grunder sig paa dette Forhold.

Ligesom en Dampstrøm kan drive en Dampmaskine og en Vandstrøm en Turbine, saaledes kan den elektriske Strøm, naar den sendes ind i en passende Maskine — Elektromotoren —, trække denne og derved udføre Arbejde.

Hvordan maales Elektriciteten?

Elektriciteten staar i Ledningerne under et vist Tryk, og ligesom en Længde maales i Meter og en Vægt i Kilogram, maales det elektriske Tryk eller Spændingen i Volt. En elektrisk Lommelampe har kun 4 à 5 Volt. I et almindeligt elektrisk Anlæg paa Landet er Spændingen som oftest 220 Volt, men i Højspændingsledningerne er Trykket

Februar

2. Maaned eller Blidemaaned har 29 Dage. Aar 1920.

Septuagesima. Arbejderne i Vingaarden, Matth. 20, 1—16.
2den Række, Matth. 25, 14—30.

			Ned F.		Højv.
S.	1	Brigida	5 30	☾ nærmest Jorden.	9 15
M.	2	Kyndelmisse	6 18		10 25
Ti.	3	Blasius	6 55		11 23
O.	4	Veronica	Ned E.	Sol. op 8 2′ n. 4 46′. ○ f. M. 9 42′ Form.	12 14
T.	5	Agathe	6 56		0 36
F.	6	Dorothea	8 16		1 18
L.	7	Richard	9 33		1 56

Sexagesima. De fire Slags Sædejord, Luk. 8, 4—15.
2den Række, Mark. 4, 26—32.

S.	8	Corintha	10 47		2 34
M.	9	Apollonia	11 59		3 10
Ti.	10	Scholastica	Op F.		3 52
O.	11	Euphrosyne	1 8	Sol. op 7 48, n. 5 1′. ◑ s. Kv. 9 49′ Eftm.	4 33
T.	12	Eulalia	2 12	☾ fjernest Jorden.	5 20
F.	13	Benignus	3 12		6 14
L.	14	Valentinus	4 5		7 14

Fastelavn. Kristi Daab, Matth. 3, 13 til Enden.
2den Række, Luk. 18, 31 til Enden.

S.	15	Faustinus	4 50		8 16
M.	16	Juliane	5 27		9 20
Ti.	17	Hv. Tirsdag	5 59	Findanus	10 16
O.	18	Aske Onsdag	6 24	Concordia Sol. op 7 32′ n. 5 16′.	11 4
T.	19	Ammon	Ned E.	● n. M. 10 35′ Eftm.	11 49
F.	20	Eucharias	6 34		0 10
L.	21	Samuel	7 52		0 50

1. S. i Fasten. Jesus fristes af Djævelen, Matth. 4, 1—11.
2den Række, Luk. 22, 24—32.

S.	22	Peders Stol	9 11		1 29
M.	23	Papias	10 31		2 9
Ti.	24	Skuddag.	11 50		2 50
O.	25	Matthias	Ned F.	*Tamperdag* Sol. op 7 16′ n. 5 31′.	3 34
T.	26	Victorinus	1 8		4 25
F.	27	Inger	2 20	◐ f. Kv. 12 50′ Form.	5 22
L.	28	Leander	3 21	☾ nærmest Jorden.	6 30

2. S. i Fasten. Den kananæiske Kvinde, Matth. 15, 21—28.
2den Række, Mark. 9, 17—29.

S.	29	Ollegaard	4 12		7 44

Markedsfortegnelse for Februar 1920.

2. *Græsted*
Odense
Aarhus
Brædstrup
3. *Frederiksværk*
Slagelse
Nykøbing F.
Bogense
Aalborg
Aarhus
Skanderborg
Kolding
Ringkjøbing
4. *Hillerød*
Kjøge
Middelfart
Hjørring
Ny Løgten St.
Horsens
Holstebro
Ribe
5. *Østervraa*
BjerringbroSt.
Vejle
Varde
6. *Vordingborg*
Allingaabro
Kolding
Herning
Esbjerg
7. *Aars*
Silkeborg
Vejle
9. *Kallundborg*
Odense
Brønderslev
10. *Præstø*
Ringsted
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
11. *Frederikssund*
Helsinge
Hjørring
Kolind St.
Holstebro
12. *Skjørping*
Skjern
13. *Roskilde*
Hobro
Laasby
Vinderup
Esbjerg
14. *Fjerritslev*
Hadsund
Vejle
Holstebro
16. *Rødby*
Odense
16. *Sindal*
Hurup
Hadsten
17. *Holbæk*
Nykøbing F.
Assens
Aalborg
Thisted
Aarhus
Give
Kolding
18. *Hillerød*
Nykøbing S.
Næstved
Svendborg
Hjørring
Nykøbing M.
Holstebro
19. *Nakskov*
N. Sundby
Viborg
20. *Kjerteminde*
Aalborg
Odder
Esbjerg
21. *Randers*
Brande
Vejle
23. *Odense*
23. *Aarhus*
Tørring
24. *Nykøbing F.*
Faaborg
Aalborg
Aarhus
Skanderborg
Kolding
25. *Frederikssund*
Helsingør
Nyborg
Hjørring
Mariager
Horsens
Holstebro
26. *Maribo*
Bogense
Hjallerup
Møldrup St.
Hammel
Vejle
27. *Nykøbing F.*
Middelfart
Sjelbro Kro
Kolding
Esbjerg
28. *Assens*
Randers
Vejle

flere Tusinde Volt. Ligesom et Vandfalds Arbejdsevne afhænger af Vandføring og Faldhøjde, saaledes afhænger den elektriske Strøms Arbejdsevne af baade Strømmens og Spændingens Størrelse. Arbejdsevnen maales i Kilowatt — forkortet kW. 1 kW er noget større end en Hestekraft. Svarende hertil udmaales Elektriciteten som Regel i Kilowatttimer — forkortet kWh. Naar det f. Eks. anføres, at Elektricitetsprisen en 60 Øre, menes 60 Øre pr. kWh. I Praksis kan regnes, at en Hestekrafttime kræver 0,9 kWh.

Fremstilling og Fordeling af Elektriciteten.

Et Elektricitetsværk kan sammenlignes med en Fabrik, hvor den Vare, der fremstilles, er elektrisk Energi, og Maskinen, der frembringer den elektriske Strøm og presser den ud i Ledningerne, kaldes en Dynamo. Dynamoen maa trækkes af en Vandturbine, Dieselmotor eller anden Kraftmaskine. Naar den elektriske Energi sendes ud i Ledningerne, tabes en Del af Spændingen undervejs og dermed Arbejdsevnen, saa Ledningerne kan kun have en vis Længde ud fra Centralen; men jo højere Spændingen er paa Elektricitetsværket, jo større kan Afstanden til Forbrugerne være.

Ved Lavspændingsværker maa Spændingen højst være 440 Volt, og Værket kan derfor praktisk talt kun forsyne Forbrugere indenfor 3—4 km Afstand — som Regel svarende til en enkelt Kommune. Ved

Marts

3. Maaned — eller Tordmaaned har 31 Dage. — Aar 1920.

		Ned F.		Højv.
M. 1	Albinus	4 52		8 58
Ti. 2	Simplicius	5 24		10 5
O. 3	Kunigunde	5 50	Sol. op 6 59′ n. 5 46′.	10 59
T. 4	Adrianus	Op E.	○ f. M. 10 13′ Eftm.	11 47
F. 5	Theophilus	7 8		0 9
L. 6	Gotfred	8 24		0 49
	3. S. i Fasten.		Jesus drev en Djævel ud, Luk. 11, 14—28. 2den Række, Joh. 8, 42—51.	
S. 7	Perpetua	9 38		1 27
M. 8	Beata	10 49		2 4
Ti. 9	40 Riddere	11 56		2 42
O. 10	Ædel	Op F.	Sol op 6 41′ n. 6 1′.	3 21
T. 11	Thala	12 58	*Kronprins Frederik.*	4 3
F. 12	Gregorius	1 55	◑ f. Kv. 6 57′ Eftm. ☾ fjernest Jorden	4 48
L. 13	Macedonius	2 43		5 38
	Midfaste.		Jesus bespiser 5000 Mand, Joh. 6, 1—15. 2den Række, Joh. 6, 35—51.	
S. 14	Eutychius	3 23		6 34
M. 15	Zacharias	3 57		7 36
Ti. 16	Gudmund	4 24		8 37
O. 17	Gertrud	4 48	Sol. op 6 23′ n. 6 15′.	9 38
T. 18	Alexander	5 9		10 30
F. 19	Joseph	5 29		11 18
L. 20	Gordius	Ned E.	● n. M. 11 56′ Form. *Jævndøgn, Foraar beg.*	12 3
	5. S. i Fasten.		Gabriel Engel udsendes, Luk. 1, 26—38. 2den Række, Luk. 1, 46—56.	
S. 21	Benedictus	8 14		0 24
M. 22	Paulus	9 34		1 7
Ti. 23	Fidelis	10 54		1 50
O. 24	Ulrica	Ned F.	Sol. op 6 4′ n. 6 29′. ☾ nærmest Jorden.	2 35
T. 25	Mariæ Bebud.	12 9		3 24
F. 26	Gabriel	1 15		4 17
L. 27	Kastor	2 9	◐ f. Kv. 7 45′ Form	5 14
	Palmesøndag.		Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9. 2den Række, Mark. 14, 3—9.	
S. 28	Eustachius	2 52		6 19
M. 29	Jonas	3 26		7 28
Ti. 30	Qvirinus	3 53		8 34
O. 31	Balbina	4 16	Sol. op 5 46′ n. 6 43′.	9 39

Markedsfortegnelse for Marts 1920.

1. *Græsted*
Odense
Videbæk
2. *Frederiksværk*
Slagelse
Storehedinge
Taastrup
Nykøbing F.
Sakskjøbing
Aalborg
Skive
Aarhus
Kolding
3. *Haslev*
Hillerød
Hvalsø
Svendborg
Hjørring
Ny Løgten St.
Holstebro
4. *Nakskov*
Glamsbjerg
Østervraa
Bjerringbro
Trustrup St.
Varde
5. *Roskilde*
Skjelskør
Vordingborg
Ærøskjøbing
Grenaa
Esbjerg
6. *Kjerteminde*
Hjørring
Fredericia
Vejle
Herning
Brørup
8. *Stege*
Odense
Brønderslev
N. Sundby
Aarhus
Ribe
9 *Præstø*
Ringsted
9 *Skibby*
Maribo
Nykøbing F.
Bogense
Aalborg
Aarhus
Skanderborg
Kolding
10. *Frederikssund*
Helsinge
Holbæk
Kjøge
Ejby
Hjørring
Skjørping
Kolind St.
Horsens
Holstebro
11. *Faaborg*
Hobro
Ebeltoft
Vejle
12. *Sorø*
Nyborg
Sindal
Viborg
Rønde
Kolding
Esbjerg
13. *Ulstrup (Hornum St.)*
Randers
Silkeborg
Vejle
15. *Odense*
Nibe
Thisted
Aarhus
Hadsten
Haderup
Skjern
16. *Slagelse*
Storehedinge
Nykøbing F.
Sakskjøbing
Aarup
16. *Aalborg*
Nykøbing M.
Aarhus
Skanderborg
Give
Kolding
Vemb
17. *Hillerød*
Næstved
Svendborg
Hjørring
Bælum
Horsens
Holstebro
18. *Nakskov*
Rudkjøbing
Aalestrup
Høver Kro
Vejle
19. *Roskilde*
Ringe
Faarvang St,
Kolding
Esbjerg
20. *Middelfart*
Brobyværk
Randers
Vejle
22. *Holbæk*
Odense
Vegger St.
Aarhus
Sønder Omme
23. *Ringsted*
Slangerup
Nykøbing F.
Rødby
Assens
Aalborg
Aarhus
Skanderborg
Kolding
24. *Kallundborg*
Kjøge
Hjørring
Horsens
24. *Holstebro*
Grindsted
25. *Tranebjerg (Samsø)*
Nysted
Hjallerup
Pandrup
Østervraa
Bjerringbro
Hammel
Vejle
26. *Roskilde*
Ruds Vedby
Vordingborg
Sorø
N. Saltum
Skovsgaard St.
Allingaabro
Odder
Kolding
Esbjerg
27. *Hjørring*
Farsø
Randers
Vejle
Vinderup
29. *Odense*
V. Hassing
Frøstrup St.
Lemvig
Brande
30. *Fakse*
Maribo
Nykøbing F
Aalborg
Aarhus
Kolding
Struer
Varde
31. *Frederikssund*
Gjørlev
Hjørring
Holstebro
Vejle
Fsbjerg

Højspændingsværker derimod, hvor Spændingen er 10,000 Volt eller derover, kan Ledningsnettet spændes ud over et helt Amt.

Det kan ikke gaa an at føre den højspændte Strøm ind i Husene, da det vilde frembyde baade Livsfare og Brandfare. Højspændingsledningerne føres derfor til et centralt Sted i Landsbyen, hvor en „Transformator" avtomatisk nedsætter Spændingen. Som Regel anvendes 380 Volt til Motorer og 220 Volt til Lamperne, og med disse Spændinger føres Fordelingsledningerne saa rundt til Forbrugerne.

April

4. Maaned eller Faaremaaned har 30 Dage. Aar 1920.

			Ned F.		Høiv.
T.	1	Skærtorsdag	4 36	Hugo	10 31
F.	2	Langfredag	4 55	Theodosius	11 18
L.	3	Nicætas	Op E.	○ f. M. 11 55' Form.	11 59

Paaske. Kristi Opstandelse, Mark. 16, 1—7. 2den Række, Matth. 28, 1—8.

S.	4	Paaskedag	8 31	Ambrosius	0 19
M.	5	2. Paaskedag	9 40	Irene	0 58
Ti.	6	Sixtus	10 45		1 35
O.	7	Egesippus	11 44	Sol. op 5 28' n. 6 57'.	2 14
T.	8	Janus	Op F.	*Christian IX. Føds.*	2 52
F.	9	Procopius	12 35	☾ fjernest Jorden.	3 34
L.	10	Ezechiel	1 18		4 17

1. S. e. Paaske. Jesus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20, 19 til Enden. 2den Række, Joh. 21, 15—19.

S.	11	Leo	1 54	◑ f. Kv. 2 24' Eftm.	5 4
M.	12	Julius	2 24		5 56
Ti.	13	Justinus	2 49		6 54
O.	14	Tiburtius	3 11	Sol. op 5 10' n. 7 11'.	7 54
T.	15	Olympia	3 31		8 56
F.	16	Mariane	3 51		9 53
L.	17	Anicetus	4 11		10 45

2. S. e. Paaske. Jesus er en god Hyrde, Joh. 10, 11—16. 2den Række, Joh. 10, 22—30.

S.	18	Eleutherius	Ned E.	● n. M. 10 43' Eftm.	11 35
M.	19	Daniel	8 31	*Flyttedag.*	0 0
Ti.	20	Sulpicius	9 51		0 47
O.	21	Florentius	11 4	Sol. op 4 53' n. 7 25'. ☾ nærmest Jorden.	1 35
T.	22	Cajus	Ned F.		2 24
F.	23	Georgius	12 4		3 14
L.	24	Albertus	12 52		4 7

3. S. e. Paaske. Kristi Bortgang til Faderen, Joh. 16, 16—22. 2den Række, Joh. 14, 1—11.

S.	25	Mark. Evang.	1 28	◐ f. Kv. 2 28' Eftm.	5 2
M.	26	Cletus	1 57		6 2
Ti.	27	Ananias	2 21		7 3
O.	28	Vitalis	2 42	Sol. op 4 37' n. 7 39'.	8 6
T.	29	Peter Martyr	3 1		9 7
F.	30	Bededag	3 20	Severus	9 59

Markedsfortegnelse for April 1920.

6. Farum
Frederiksværk
Græsted
Jyderup
Slagelse
Storehedinge
Nykøbing F.
Odense
Aalborg
Aarhus
Kolding
7. Fuglebjerg
Hillerød
Holbæk
Middelfart
Hjørring
Sæby
Hadsund
Kjellerup
Ny Løgten St.
Horsens
Holstebro
8. Nysted
Aabybro
Gudumholm
Vejle
9. Sorø
Agersted
Løkken
Vilsund
Løgstør
Tørring
Børkop
Esbjerg
10. Læsø
Aars
Thisted
Silkeborg
Vejle
Vorbasse
12. Pedersker
Odense
Brønderslev
Fjerritslev
Nykøbing M.
13. Præstø
Ringsted
Nykøbing F.
Aalborg
Skive
Aarhus
Kolding
Herning
14. Frederikssund
Helsinge
Kjøge
Hjørring
Skjørping
Møldrup St.
Trustrup St.
Dalager
Holstebro
15. Frederikshavn
Hobro
Holsted
16. Flauenskjold
Skals
N. Snede
Billund
Esbjerg
17. V. Hjermitslev
Viborg
Vejle
19. Helsingør
Ø. Marie Kirke
19. Odense
Halvrimmen
Vraa St.
Aalestrup
Hadsten
Agerbæk
20. Hørsholm
Næstved
Svinninge
Nykøbing F.
Aalborg
Hvidbjerg
Glæsborg
Aarhus
Kolding
21. Hillerød
Nykøbing S.
Ølstykke
Hjørring
Ry
Bækmarksbro
Holstebro
Bramminge
22. Hjallerup
Hørdum
Durup
Sjelbro Kro
23. Dronninglund
Karup
Aulum
Esbjerg
N. Nebel
24. N.-Sundby
Vejle
Holstebro
Sønder Felding
Lunderskov
24. Ølgod
26. Clemens Kro
Odense
Dybvad St.
Ny Soelbjerg Kro
Gravens
Hornsyld
Ulfkjær
Ribe
27. Uggerløse Kro
Veksø
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
Uldum
Bording St.
Varde
28. Frederikssund
Nykøbing F.
Hjørring
Rødkjærsbro
Kolind
Østbirk
Holstebro
Give
Vejen
29. Havndal
Hurup
Hammel
Kolding
Odder
Løsning
Ringkjøbing
Gadbjerg
Esbjerg

Hvorledes bør Elektricitetsforsyningen ordnes?

Den Pris, Elektriciteten kan leveres til hos Forbrugerne, vil afhænge af, hvad det koster at fremstille en KWh paa Centralen, og af Fordelingsudgifterne. Fordelingsudgifterne bestaar væsentligt i Forrentning og Afbetaling af Ledningsnettets Anlægskapital, og hvor der kun kan sendes faa KWh gennem en Kilometer Ledning, vil Fordelingsudgifterne tynge Elektricitetsprisen stærkt. Elektriciteten vil derfor altid blive dyrere paa Landet end i Byerne, og dyrere i de spredt bebyggede Egne, end i de tæt sammenbyggede Landsbyer. I øvrigt er Fordelingsudgifterne nogenlunde ens, hvad enten Elektriciteten fremstilles paa Høj- eller Lavspændingsværker. Saa længe kun en enkelt Landsby eller Kommune hist og her ønsker Elektriciteten, er den eneste Mulighed at anlægge et Lavspændingsværk, men saafremt Sogn ved Sogn ud over Landet skal forsynes, vil det være bedre at fremstille den nød-

Maj

5. Maaned — eller Majmaaned har 31 Dage. — Aar 1920

		Ned F.		Høiv.
L. 1	Phil. og Jacob	3 40	Voldermisse	10 46

4. S. e. Paaske. Den Helligaands Sendelse, Joh. 16, 5—15.
2den Række, Joh. 8, 28—36.

S. 2	Athanasius	4 2		11 30
M. 3	Korsmisse	Op E.	○ f. M. 2 47′ Form.	12 12
Ti. 4	Florian	9 34		0 32
O. 5	Gothard	10 29	Sol. op 4 21′ n. 7 53′. *De lyse Nætter begynder.*	1 10
T. 6	Joh. a Port.	11 15		1 49
F. 7	Flavia	11 53	☾ fjernest Jorden.	2 27
L. 8	Stanislaus	Op F.		3 7

5. S. e. Paaske. Beder i Jesu Navn, Joh. 16, 23—28.
2den Række, Joh. 17, 1—11.

S. 9	Caspar	12 25		3 48
M. 10	Gordianus	12 51		4 31
Ti. 11	Mamertus	1 14	◑ f. Kv. 6 51′ Form.	5 18
O. 12	Pancratius	1 34	Sol. op 4 7′ n. 8 6′.	6 10
T. 13	Kr. Himmelf.	1 54	Ingenuus	7 9
F. 14	Kristian	2 13		8 11
L. 15	Sophie	2 34		9 16

6. S. e. Paaske. Naar Trøsteren kommer, Joh. 15, 26 til Enden og 16, 1—4.
2den Række, Joh. 17, 20 til Enden.

S. 16	Sara	2 59		10 16
M. 17	Bruno	3 28		11 13
Ti. 18	Erik	Ned E.	● n. M. 7 25′ Form.	12 7
O. 19	Potentiana	9 50	Sol. op 3 55′ n. 8 19′. ☾ nærmest Jorden.	0 33
T. 20	Angelica	10 45		1 24
F. 21	Helene	11 27		2 13
L. 22	Castus	Ned F.		3 1

Pinse. Hvo mig elsker, Joh. 14, 23 til Enden. 2den Række, Joh. 14, 15—21.

S. 23	Pinsedag	12 0	Desiderius	3 52
M. 24	2. Pinsedag	12 26	Esther; ◐ f. Kv. 10 7′ Eftm.	4 40
Ti. 25	Urbanus	12 48		5 32
O. 26	Beda	1 8	*Tamperdag.* Sol. op 3 44′ n. 8 30′.	6 28
T. 27	Lucian	1 27		7 28
F. 28	Vilhelm	1 46		8 27
L. 29	Maximinus	2 7		9 25

Trinitatis. Kristus og Nikodemus, Joh. 3, 1—15.
2den Række, Matth. 28, 18 til Enden.

S. 30	Vigand	2 31		10 16
M. 31	Petronella	3 0		11 3

Markedsfortegnelse for Maj 1920.

1. *Viborg*
Gjerlev
Vejle
Videbæk
3. *Græsted*
Kallundborg
Odense
Sindal
Ulstrup (Hornum St.)
Horsens
Høver Kro
Egtved
Tarm
4. *Frederiksværk*
Slagelse
Taastrup
Nykøbing F.
Glamsbjerg
Aalborg
Allingaabro
Aarhus
Kolding
Vejle
Vinderup
Ribe
5. *Hillerød*
Roskilde
Hjørring
Skørping
Ny Løgten St.
Fredericia
Holstebro
6. *Otterup St.*
Østervraa

6. *Bjerringbro St.*
Trustrup
Vildbjerg
Brørup
7. *Skjelskør*
Vordingborg
Hobro
Mørke
Spjald St.
Esbjerg
8 *Nibe*
Frøstrup St.
Randers
Brædstrup
Kolding
Vejle
Holstebro
Ansager
10. *Hvalsø*
Odense
Brønderslev
Hadsund
Thisted
Aarhus
Bredsten
Brande
11. *Præstø*
Ringsted
Nykøbing F.
Bogense
Aalborg
Roslev
Aarhus
Tørring
Kolding

11. *Kibæk*
Varde
12. *Frederikssund*
Haslev
Helsinge
Aarup
Hjørring
Hvalpsund
Kolind St.
Bryrup
Faarvang St.
Silkeborg
Holstebro
Bække
14. *Hesselager*
Skive
Thorup Pakh.
Jellinge
S. Omme
Esbjerg
15. *Ans*
Vejle
Herning
17. *Slangerup*
Sorø
Odense
Hadsten
Ribe
18. *Asnæs*
Storehedinge
Nykøbing F.
Aalborg
Stoholm
Sjelbro Kro
Aarhus

18. *Ry*
Filskov
Kolding
19. *Hillerød*
Næstved
Svendborg
Hjørring
Ulstrup St.
Skanderborg
Holstebro
Trolhede
Foldingbro
20. *N. Aaby*
Aabybro
21. *Kjøge*
Esbjerg
22. *Vejle*
25. *Nykøbing F.*
Odense
Aalborg
Aarhus
Kolding
26. *Stubbekjøbing*
Hjørring
Holstebro
27. *Aars*
Vandel
Hammel
28. *Marstal*
Hjørring
Kjellerup
Esbjerg
29. *Viborg*
Vejle
31. *Odense*

---

vendige Elektricitet paa store Højspændingsværker. Det store Værk rummer Mulighederne for den billige Produktion baade derved, at Værkets Anlægskapital bliver lavere i Forhold til Tilslutningen end ved et mindre Anlæg, og derved, at Brændsel, Pasning o. s. v. bliver forholdsvis billigere.

Endelig rummer den centraliserede Elektricitetsproduktion en Mulighed for at udnytte de naturlige Kraftkilder, Landet besidder i Form af Vandkraft, langt mere fuldstændigt end tidligere, og der er sikkert i Jylland saa megen Vandkraft til Stede, at Landdistrikterne derigennem kunde forsynes fuldstændigt. For at Vandkraftanlæget kan udnyttes fuldt ud, maa det arbejde sammen med en Varmekraftcentral. Det nationaløkonomisk set mest tilfredsstillende bliver da, at Vandkraftcentralen, der bygges til Landdistrikternes Forsyning, arbejder sammen med en allerede eksisterende Bycentral; derved opnaas, at Byen kan forbruge Strømmen paa Tider, hvor der er mere end tilstrækkeligt til Landets Forsyning, og omvendt kan Bycentralen yde et Tilskud til Landets Forsyning paa Tider, hvor Vandkraften ikke slaar til. Men selv bortset fra Vandkraften er en fælles Forsyning af By og Land

Juni

6. Maaned. **eller Skærsommer har 30 Dage.** Aar 1920.

					Højv.
Ti.	1	Nikomedes	Op E.	○ f. M. 6 18′ Eftm.	11 47
O.	2	Marcellinus	9 13	Sol. op 3 36′ n. 8 40′.	0 9
T.	3	Erasmus	9 54	☾ fjernest Jorden. *Fred. VIII Føds.*	0 48
F.	4	Optatus	10 28		1 26
L.	5	Bonifacius	10 56	*Grundlovsdag.*	2 4

1. S. e. Trin. Den rige Mand, Luk. 16, 19 til Enden.
2den Række, Luk. 12, 13—21.

S.	6	Norbertus	11 19		2 41
M.	7	Jeremias	11 40		3 19
Ti.	8	Medardus	11 59		4 0
O.	9	Primus	Op F.	Sol. op 3 30′ n. 8 47′. ◑ f. Kv. 7 59′ Eftm.	4 42
T.	10	Onuphrius	12 18		5 30
F.	11	Barnab. Apost.	12 37		6 27
L.	12	Basilius	12 59		7 31

2. S. e. Trin. Den store Nadvere, Luk. 14, 16—24.
2den Række, Luk. 14, 25 til Enden.

S.	13	Cyrillus	1 25		8 42
M.	14	Rufinus	1 58		9 52
Ti.	15	Vitus	2 40	*Valdemarsdag.*	10 56
O.	16	Tycho	Ned E.	Sol. op 3 28′ n. 8 53′. ● n. M. 2 41′ Eftm. ☾ nærmest Jorden.	11 55
T.	17	Botolphus	9 20		0 22
F.	18	Leontius	9 59		1 13
L.	19	Gervasius	10 29		2 1

3. S. e. Trin. Det fortabte Faar, Luk. 15, 1—10.
2den Række, Luk. 15, 11 til Enden.

S.	20	Sylverius	10 53		2 45
M.	21	Albanus	11 14	*Solhverv, længste Dag, Sommer beg.*	3 30
Ti.	22	10,000 Mart.	11 34		4 14
O.	23	Paulinus	11 53	Sol. op 3 28′ n. 8 55′. ◐ f. Kv. 7 50′ Form.	5 1
T.	24	St. Hansdag	Ned F.		5 51
F.	25	Prosper	12 14		6 47
L.	26	Pelagius	12 37		7 47

4. S. e. Trin. Værer barmhjertige, Luk. 6, 36—42.
2den Række, Matth. 5, 43 til Enden.

S.	27	7 Sovere	1 3		8 47
M.	28	Eleonora	1 36		9 46
Ti.	29	Petr. Paulus	2 14		10 36
O.	30	Lucina	3 1	Sol. op 3 32′ n. 8 54′. ☾ fjernest Jorden.	11 23

Markedsfortegnelse for Juni 1920.

1. *Frederiksværk*
Slagelse
Nykøbing F.
Hjallerup
Aalborg
Aarhus
Kolding
4. *Hillerød*
Kjøge
Hjallerup
Hjørring
Ny Løgten St.
Holstebro
3. *Ringe*
Hurup
BjerringbroSt.
4. *Vordingborg*
Kjerteminde
Thisted
Allingaabro
Esbjerg
7. *Græsted*
Roskilde
Odense
Nykøbing M.
Vejle
Haderup
8. *Præstø*
8. *Ringsted*
Nykøbing F.
Aalborg
Skive
Aarhus
Kolding
Lemvig
9. *Frederikssund*
Helsinge
Nykøbing S.
Hjørring
Kolind St.
Silkeborg
Holstebro
10. *Maribo*
Skjørping
Skanderborg
Holstebro
11. *Hobro*
Horsens
Esbjerg
12. *Horsens*
Ribe
Vejle
14. *Odense*
Brønderslev
Vejle
Varde
15. *Korsør*
Slangerup
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
16. *Hillerød*
Næstved
Hjørring
Holstebro
17. *Faaborg*
18. *Rudkjøbing*
Esbjerg
19. *Nibe*
Fjerritslev
Vejle
21. *Holbæk*
Odense
Randers
Hadsten
Høver Kro
22. *Nykøbing F.*
Aalborg
Randers
Aarhus
Kolding
23. *Hjørring*
Holstebro
23 *Grindsted*
24. *Hjallerup*
Hjørring
Knudstrup
Ebeltoft
Hammel
25. *Assens*
Skovsgaard St.
Herning
Esbjerg
Vejen
26. *Frøstrup St.*
Viborg
Vejle
Videbæk
28. *Odense*
Ulstrup (Hornum St.)
29. *Sorø*
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
30. *Hjørring*
Skjørping
Holstebro

ønskelig, fordi Landboernes største Strømforbrug findes om Dagen, medens Byens eget Forbrug er størst efter Mørkets Frembrud, og Centralens Maskiner bliver derfor bedre udnyttede ved Fællesdrift.

En naturlig Form for Organisationen af Elektricitetsforsyningen bliver da, at de enkelte Sogne danner Transformatorforeninger, der aftager Strømmen ved Transformatorstationen og sørger for dens Fordeling gennem Lavspændingsnettet til Forbrugerne. Transformatorforeningerne danner da igen en større Sammenslutning, der fordeler den elektriske Energi gennem Højspændingsnettet og fremskaffer Strømmen, enten ved Køb fra bestaaende Centraler, eller ved Produktion paa egne Værker, eller ved begge Dele i Forening.

Betalingsformerne for den elektriske Strøm.

En nærmere Undersøgelse maa afgøre, til hvilke Priser en bestemt Egn kan forsynes med Elektricitet, saa her skal kun anføres lidt om Betalingsformerne. Det kunde synes naturligst, at hver kWh betales med en bestemt Pris, ens, hvilken Brug der end gøres af den, og ens for alle indenfor Værkets Omraade; men en nøjere Undersøgelse vil dog føre til et andet Resultat. Elektriciteten maa konkurrere med Petroleum baade til Lys og Kraft, og det viser sig da, at den elektriske Lampe kan konkurrere med Petroleumslampen, selv om Elektricitetsprisen gaar højere op end ønskeligt, naar Strømmen skal anvendes til Drift af Elektromotorer. Det er derfor almindelig Sædvane, at Lyselektriciteten betales efter en højere Takst end Elektricitet til andet Brug.

Juli

7. Maaned eller Ormemaaned har 31 Dage. Aar 1920.

					Højv.
T.	1	Theobaldus	Op E.	◯ f. M. 9 41′ Form.	12 7
F.	2	Mariæ Besøg.	9 1		0 27
L.	3	Cornelius	9 26		1 4

5. S. e. Trin. Jesus lærer af Skibet, Luk. 5, 1—11.
2den Række, Matth. 16, 13—26.

S.	4	Ulricus	9 48	Solen fjernest Jorden.	1 40
M.	5	Anshelmus	10 7		2 16
Ti.	6	Dion	10 25		2 52
O.	7	Lov. Aug.	10 44	Sol. op 3 38′ n. 8 49′.	3 31
T.	8	Kjeld	11 4		4 12
F.	9	Sostrata	11 27	◑ f. Kv. 6 6′ Form.	4 58
L.	10	Knud Konge	11 56		5 54

6. S. e. Trin. Farisæernes Retfærdighed, Matth. 5, 20—26.
2den Række, Matth. 19, 16—26.

S.	11	Josva	Op F.		7 1
M.	12	Henrik	12 32		8 16
Ti.	13	Margarethe	1 19		9 34
O.	14	Bonaventura	2 20	Sol. op 3 47′ n. 8 42′.	10 41
T.	15	Apostl. Del.	Ned E.	● n. M. 9 25′ Eftm. ☾ nærmest Jorden.	11 42
F.	16	Susanne	8 27		0 9
L.	17	Alexius	8 55		0 58

7. S. e. Trin. Jesus bespiser 4000 Mand, Mark. 8, 1—9.
2den Række, Matth. 10, 24—31.

S.	18	Arnolphus	9 18		1 42
M.	19	Justa	9 39		2 23
Ti.	20	Elias	9 59		3 3
O.	21	Evenus	10 20	Sol. op 3 58′ n. 8 33′.	3 45
T.	22	Mar. Magd.	10 42	◐ f. Kv. 8 20′ Eftm. *Hundedagene begynder.*	4 28
F.	23	Apollinaris	11 8		5 15
L.	24	Christina	11 38		6 8

8. S. e. Trin. De falske Profeter, Matth. 7, 15—21.
2den Række, Matth. 7, 22 til Enden.

S.	25	Jacobus	Ned F.		7 7
M.	26	Anna	12 15		8 10
Ti.	27	Martha	12 58	☾ fjernest Jorden.	9 12
O.	28	Aurelius	1 49	Sol. op 4 9′ n. 8 21′.	10 8
T.	29	Oluf	2 48		10 56
F.	30	Abdon	Op E.		11 40
L.	31	Germanus	7 54	◯ f. M. 12 19′ Form.	0 1

Markedsfortegnelse for Juli 1920.

1. *Almindingen*	7. *Ny Løgten St.*	14. *Holstebro*	24. *Nykøbing M.*
Østervraa	*Silkeborg*	16. *Esbjerg*	*Aalestrup*
BjerringbroSt.	*Holstebro*	17. *Vejle*	*Brædstrup*
Grenaa	8. *Bogense*	19. *Helsingør*	*Vejle*
Hobro	*Hadsund*	*Odense*	*Herning*
Laasby	*Børkop*	*Hadsten*	*Vinderup*
2. *Vordingborg*	9. *Torup Pakhus*	20. *Nykøbing F.*	26. *Odense*
Randers	*N. Snede*	*Ærøskjøbing*	*Sindal*
Esbjerg	*Fredericia*	*Aalborg*	*Skive*
3. *Randers*	*Esbjerg*	*Aarhus*	*Sønder Omme*
Vejle	10. *Vejle*	*Kolding*	27. *Kjøge*
5. *Roskilde*	*Ørbæk*	*Struer*	*Nykøbing F.*
Odense	12. *Odense*	21. *Hillerød*	*Aalborg*
Thisted	*Brønderslev*	*Kallundborg*	*Viborg*
Aarhus	13. *Præstø*	*Næstved*	*Aarhus*
Give	*Ringsted*	*Nykøbing F.*	*Kolding*
6. *Frederiksværk*	*Nykøbing F.*	*Hjørring*	28. *Ølstykke*
Slagelse	*Sakskjøbing*	*Løgstør*	*Hjørring*
Nykøbing F.	*Odense*	*Tørring*	*Havndal*
Rødby	*Aalborg*	*Kolding*	*Holstebro*
Aalborg	*Mariager*	*Holstebro*	29. *Hammel*
Aarhus	*Aarhus*	22. *Svendborg*	*Ringkjøbing*
Salten	*Kolding*	*Hjallerup*	30. *Odder*
Kolding	14. *Frederikssund*	*Vesløs St.*	*Brande*
7. *Hillerød*	*Helsinge*	23. *Vilsund,*	*Esbjerg*
Slagelse	*Middelfart*	*Allingaabro*	31. *Vejle*
Nyborg	*Hjørring*	*Esbjerg*	*Skjern*
Hjørring	*Kolind St.*		

Den faste Pris pr. kWh er i det hele taget ret uheldig, hvilket de smaa Elektricitetsværkers Forhold tydeligt viser. Hvis Indtægterne gennem Elektricitetssalget er for smaa til at dække Udgifterne ved Værkets Drift, maa Prisen forhøjes, men dette vil ofte medføre, at Forbrugerne bliver mere sparsommelige, saa Salget bliver mindre og Indtægterne for Værket de samme. Da imidlertid Udgifterne overvejende er Renter og Afdrag af Anlægskapitalen, Pasning m. m., saa vil de kun dale ubetydeligt, selv om Produktionen gaar ned, og for at skaffe Balance maa Priserne yderligere forhøjes, hvilket atter bevirker formindsket Forbrug o. s. v. Naar Værket er bygget, gælder det derfor om at udnytte det. Jo flere kWh Udgifterne kan fordeles paa, des billigere bliver Prisen pr. kWh. Det er derfor bedst at sælge Elektriciteten til en saadan Pris, at ingen, der har Brug for den, betænker sig paa at anvende den, og derefter maa de manglende Indtægter skaffes tilveje gennem faste Afgifter.

Ved Højspændingsforsyning kan Sagen bedst ordnes saaledes, at Strømmen sælges til Forbrugerne til en Pris, der kun er lidt højere end den Pris, som betales ved Transformatorforeningerne — f. Eks. 25 à 35 Øre pr. kWh —, medens Resten — d. v. s. Udgifterne til Forrentning og Afbetaling af Ledningsnettet — lægges som en fast Afgift paa Forbrugerne.

Den faste Afgift maa fordeles efter et eller andet Grundlag. Hertil kan anvendes Ejendommens Størrelse i Td. Land, eller bedre: Ejendomsskyldens Størrelse. For Kraftforbrugernes Vedkommende kan Mo-

August

8. Maaned eller Høstmaaned har 31 Dage. Aar 1920.

9. S. e. Trin. Den utro Husfoged, Luk. 16, 1—9.
2den Række, Luk. 12, 32—48.

		Op E.		Højv.
S. 1	Peders Fængs.	8 15		0 40
M. 2	Hannibal	8 33		1 16
Ti. 3	Nikodemus	8 51		1 52
O. 4	Dominikus	9 12	Sol. op 4 22′ n. 8 8′.	2 28
T. 5	Osvaldus	9 34		3 6
F. 6	Kr. Forklar.	10 0		3 50
L. 7	Donatus	10 32	◐ f. Kv. 1 51′ Eftm. *De lyse Nætter ophører.*	4 37

10. S. e. Trin. Jesus græder over Jerusalem, Luk. 19, 41 til Enden.
2den Række, Matth. 11, 16—24.

S. 8	Ruth	11 13		5 34
M. 9	Romanus	Op F.		6 43
Ti. 10	Laurentius	12 6		8 1
O. 11	Herman	1 10	Sol. op 4 35′ n. 7 53′.	9 19
T. 12	Clara	2 26	☾ nærm. Jorden.	10 26
F. 13	Hippolytus	3 48		11 24
L. 14	Eusebius	Ned E.	● n. M. 4 44′ Form.	12 14

11. S. e. Trin. Farisæeren og Tolderen, Luk. 18, 9—14.
2den Række, Luk. 7, 36 til Enden.

S. 15	Mariæ Himf.	7 42		0 35
M. 16	Rochus	8 3		1 15
Ti. 17	Anastatius	8 24		1 57
O. 18	Agapetus	8 47	Sol. op 4 49′ n. 7 37′.	2 36
T. 19	Sebaldus	9 12		3 15
F. 20	Bernhard	9 40		3 59
L. 21	Salomon	10 15	◑ f. Kv. 11 52′ Form.	4 44

12. S. e. Trin. Den Døve og Stumme, Mark. 7, 31 til Enden.
2den Række, Matth. 12, 31—42.

S. 22	Symphorian	10 56		5 34
M. 23	Zachæus	11 44	*Hundedagene ender.*	6 31
Ti. 24	Bartholomæus	Ned F.	☾ fjernest Jorden.	7 32
O. 25	Ludvig	12 39	Sol. op 5 2′ n. 7 20′.	7 34
T. 26	Irenæus	1 40		9 33
F. 27	Gebhardus	2 46		10 24
L. 28	Lovise	3 55		11 10

13. S. e. Trin. Samaritaneren og Leviten, Luk. 10, 23—37.
2den Række, Matth. 20, 20—28.

S. 29	Joh. Halsh.	Op E.	○ f. M. 2 3′ Eftm.	11 51
M. 30	Benjamin	7 0		0 12
Ti. 31	Bertha	7 19		0 49

Markedsfortegnelse for August 1920.

2. *Roskilde*
Odense
Skanderborg
Bramminge
3. *Frederiksværk*
Slagelse
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Horsens
Kolding
Ribe
4. *Hillerød*
Hjørring
Ny Løgten St.
Holstebro
Varde
5. *Bjerringbro*
Vorbasse
6 *Vordingborg*
Esbjerg
7. *Vejle*
9. *Græsted*
Odense
Brønderslev
Høver Kro
10. *Præstø*
Ringsted
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
11. *Frederikssund*
Hjørring
Trustrup St.
Holstebro
13. *Hobro*
Esbjerg
14. *Vejle*
16. *Odense*
16. *Hadsten*
17. *Nykøbing F.*
Aalborg
Aarhus
Kolding
18. *Hillerød*
Næstved
Hjørring
Holstebro
Ølgod
20. *Esbjerg*
21. *Vejle*
23 *Odense*
Frøstrup St.
Filskov
24. *Nykøbing F.*
Aalborg
Aarhus
Kolding
25. *Hjørring*
Kolind
Holstebro
26. *Østervraa*
Hammel
27. *Hjallerup*
Esbjerg
28. *Viborg*
Vejle
30. *Odense*
Vegger St.
Lemvig
Videbæk
Holsted
31. *Nykøbing F.*
Aalborg
Aarhus
Kolding
Ramme
Ringkjøbing

---

torens Størrelse ogsaa tages i Betragtning. Det væsentlige er imidlertid, at Folk selv er tilfredse med det valgte Ligningsgrundlag, og at Prisen pr. kWh bliver saa lav, at Forbrugerne ikke behøver at anstille Betragtninger over, hvorvidt det nu kan betale sig at bruge Elektriciteten til dette eller hint.

Det er af gennemgribende Betydning for Landbrugets Elektricitetsforsyning, at baade de ældre Værker og de mange nye, der endnu kun foreligger som Projekter, faar ordnet Betalingsmaaden i Overensstemmelse med det oven for anførte Princip.

Elektrisk Belysning.

Nu anvendes næsten altid Metaltraadslamper, der kan faas i Lysstyrker fra 5 til flere Tusinde Normallys. 1 Normallys (NL) er omtrent det samme som den Lysstyrke, et almindeligt Stearinlys har.

Lampernes Økonomi angives i Wattforbrug pr. NL. De mest almindelige Lamper bruger ca. 1 Watt pr. NL. Ved større Lysstyrker kan dog nu faas de saakaldte Halvwattslamper, hvis Forbrug kan gaa ned til $^1/_2$ Watt pr. NL.

En 25 NL. Lampe kræver ca. 30 Watt, altsaa er Strømforbruget pr. Time 30 Watttimer. Hvis 1 kWh, der er lig 1000 Watttimer, koster 50 Øre, saa koster nævnte Lampe $1^1/_2$ Øre pr. Time.

Tages kun Hensyn til Strømforbruget, kan den elektriske Lampe let konkurrere med Petroleumslampen, naar Prisforholdet mellem Elektricitet og Petroleum er nogenlunde normalt; men medens Udgiften til Petroleumsbelysning væsentlig kun indskrænker sig til Petroleumsforbruget, saa kræver elektrisk Belysning baade Lampefornyelse og Forrentning og Vedligeholdelse af den elektriske Installation, der fører Strømmen til Lampen. Men selv hvor den elektriske Lampe ikke frembyder nogen direkte økonomisk Fordel, bliver den dog foretrukket paa Grund af Bekvemmeligheden, Renligheden, den ringe Brandfare. Jo kostbarere Tiden bliver, jo mere betyder det, at den elektriske Lampe hverken kræver Pudsning eller Pasning.

September

9. Maaned eller Fiskemaaned har 30 Dage. Aar 1920.

			Op E.		Højv.
O.	1	Ægidius	7 41	Sol. op 5 16′ n. 7 2′.	1 27
T.	2	Elisa	8 6		2 6
F.	3	Seraphia	8 36		2 47
L.	4	Theodosia	9 13		3 33

14. S. e. Trin. De 10 Spedalske, Luk. 17, 11—19.
2den Række, Joh. 5, 1—15.

S.	5	Regina	10 1	◑ s. Kv. 8 5 Eftm.	4 24
M.	6	Magnus	10 59		5 23
Ti.	7	Louise	Op F.		6 32
O.	8	Mariæ Føds.	12 9	Sol. op 5 29′ n. 6 44′. ☾ nærmest Jorden.	7 49
T.	9	Gorgonius	1 26		9 3
F.	10	Burchhardt	2 47		10 6
L.	11	Hillebert	4 10		11 0

15. S. e. Trin. Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6, 24 til Enden.
2den Række, Luk. 10, 38 til Enden.

S.	12	Guido	Ned E.	● n. M. 1 52′ Eftm.	11 47
M.	13	Cyprianus	6 27		0 9
Ti.	14	† Ophøjelse	6 49		0 50
O.	15	Eskild	7 13	Sol. op 5 43′ n. 6 26′. *Tamperdag.*	1 28
T.	16	Euphemia	7 41		2 7
F.	17	Lambertus	8 13		2 47
L.	18	Titus	8 52		3 29

16. S. e. Trin. Enkens Søn af Nain, Luk. 7, 11—17.
2den Række, Joh. 11, 19—45.

S.	19	Constantia	9 38		4 13
M.	20	Tobias	10 30	◐ f. Kv. 5 55′ Form. ☾ fjernest Jorden.	5 1
Ti.	21	Matthæus	11 29		5 54
O.	22	Mauritius	Ned F.	Sol. op 5 56′ n. 6 8′.	6 53
T.	23	Linus	12 32	*Jævndøgn. Efteraar begynder.*	7 53
F.	24	Tecla	1 39		8 53
L.	25	Cleophas	2 49		9 47

17. S. e. Trin. Den Vatersottige, Luk. 14, 1—11. 2den Række, Mark. 2, 14—22.

S.	26	Adolph	4 1	*Christian X. Føds.*	10 35
M.	27	Cosmus	5 15		11 20
Ti.	28	Venceslaus	Op E.	○ f. M. 2 57′ Form.	12 2
O.	29	St. Michael	6 10	Sol. op 6 10′ n. 5 49′.	0 24
T.	30	Hieronymus	6 39		1 4

Markedsfortegnelse for September 1920.

1\. *Hillerød, Kjøge, Hjørring, Ny Løgten St., Holstebro, Ulfkjær*

2\. *Bjerringbro, Dalager*

3\. *Skjelskør, Vordingborg, Herning, Esbjerg*

4\. *Vejle, Hurup*

6\. *Græsted, Roskilde, Odense, Brønderslev, Thisted*

7\. *Frederiksværk, Hvalsø, Slagelse, Nykøbing F., Aalborg, Allingaabro, Aarhus, Kolding*

8\. *Frederikssund, Haslev, Helsinge, Hjørring, Aars, Kolind St., Holstebro*

9\. *Skovsgaard St., Hadsund, Ry, Give, Grindsted*

10\. *Læsø, Fjerritslev, Randers*

10\. *Gadbjerg, Struer, Esbjerg*

11\. *Nibe, Skive, Randers, Vejle, Vemb, Ribe*

13\. *Odense, Flauenskjold, Møldrup, Bredsten, Holstebro, Vejen*

14\. *Præstø, Ringsted, Nykøbing F., Aarup, Aalborg, Aarhus, Skanderborg, Kolding, N. Nebel*

15\. *Hillerød, Næstved, Egeskov, Hjørring, Farsø, V. Hassing, Holstebro, Tarm*

16\. *Aabybro, Aalestrup, Varde*

17\. *Vraa St., Vesløs St., Karup, Faarvang St., Odder, Bække, Esbjerg*

18\. *Tværsted, Løgstør, Thorup Pakh., Kolding, Vejle*

20\. *Asnæs, Odense, Sæby, Ulstrup (Hornum St.), Rønde, Hadsten, Haderup, Billund*

21\. *Kallundborg, Kjøge, Maribo, Nykøbing F., Aalborg, Ulstrup St., Aarhus, Kolding, Vildbjerg*

22\. *Nykøbing S., Sorø, Nysted, Assens, Hjørring, Skjørping, Stoholm, Bryrup, Holstebro*

23\. *Stege, Middelfart, Hjallerup, LøkkensvejKro, Durup, Ebeltoft, Hobro, Lunderskov*

24\. *Roskilde, Stege, Hesselager, Sindal*

24\. *Vilsund, Rødkjærsbro, Hobro, Esbjerg*

25\. *Hjørring, Nykøbing M., Skals, Vejle, S. Felding St.*

27\. *Odense, Frederikshavn, Gudumholm, Hals, Frøstrup St., Viborg, Høver Kro, Brande, Gravens*

28\. *Ringsted, Svinninge, Nykøbing F., Bogense, Aalborg, Viborg, Aarhus, Jellinge, Kolding, Ølgod*

29\. *Ejby, Agersted, Hjørring, Kjellerup, Hornsyld, Holstebro, Kibæk*

30\. *Pandrup, Aars, Hørdum, Glæsborg, Hammel, Silkeborg, Uldum, Brørup*

Elektromotoren.

Naar Elektriciteten for hvert Aar, der gaar, vinder stadig større Udbredelse paa Landet, saa skyldes det ikke i første Linie Ønsket om at faa elektrisk Belysning, ihvor mange Behageligheder denne end frembyder. Hovedsagen er og bør være, at Landbruget savner en driftssikker og simpel mekanisk Drivkraft som Trækkraft for Tærskemaskiner, Kværne, Hakkelsemaskiner, Vandpumper o. s. v. Jo mere intens Landbruget drives, og jo dyrere den menneskelige Arbejdskraft bliver, des mere nødvendigt bliver det at bringe Spørgsmaalet om den mekaniske Arbejdskraft til en teknisk og økonomisk set tilfredsstillende Løsning.

Oktober

10. Maaned eller Sædemaaned har 31 Dage Aar 1920.

			Op E.		Højv.
F.	1	Remigius	7 14		1 47
L.	2	Ditlev	7 59		2 32
		18. S. e. Trin. Hvis Søn er Kristus, Matth. 22, 34 til Enden. 2den Række, Joh. 15, 1—11.			
S.	3	Mette	8 55		3 22
M.	4	Franciscus	10 0	☾ nærmest Jorden.	4 15
Ti.	5	Placidus	11 14	◑ s. Kv. 1 54′ Form.	5 15
O.	6	Fred. 7. Føds.	Op F.	Broderus Sol. op 6 24′ n. 5 31′.	6 22
T.	7	Amalia	12 32		7 32
F.	8	Ingeborg	1 52		8 40
L.	9	Dionysius	3 11		9 41
		19. S. e. Trin. Den Værkbrudne, Matth. 9, 1—8. 2den Række, Joh. 1, 35 til Enden.			
S.	10	Gereon	4 30		10 32
M.	11	Fred. 4. Fødsel	5 48		11 19
Ti.	12	Maximilian	Ned E.	● n. M. 1 50′ Form.	12 2
O.	13	Angelus	5 41	Sol. op 6 38′ n. 5 13′.	0 22
T.	14	Calixtus	6 11		1 1
F.	15	Hedevig	6 48		1 40
L.	16	Gallus	7 31		2 19
		20. S. e. Trin. Bryllupsklæderne. Matth. 22, 1—14. 2den Række, Matth. 21, 28—44.			
S.	17	Florentinus	8 21		3 0
M.	18	Luc. Evang.	9 17	☾ fjernest Jorden	3 43
Ti.	19	Balthasar	10 18	*Flyttedag.*	4 28
O.	20	Felicianus	11 23	Sol. op 6 52′ n. 4 56′ ◐ f. Kv. 1 29′ Form.	5 16
T.	21	11,000 Jomfruer	Ned F.		6 9
F.	22	Cordula	12 31		7 7
L.	23	Søren	1 41		8 7
		21. S. e. Trin. Den kongelige Mand. Joh. 4, 46—53, 2den Række, Joh. 4, 34—42			
S.	24	Proclus	2 53		9 4
M.	25	Crispinus	4 8		9 59
Ti.	26	Amandus	5 25		10 48
O.	27	Sem	Op E.	Sol. op 7 7′ n. 4 40′. ○ f. M. 3 9′ Eftm. *Pr. Valdemar.*	11 37
T.	28	Simon og Judas	5 11		0 0
F.	29	Narcissus	5 54		0 47
L.	30	Absalon	6 47	☾ nærmest Jorden.	1 34
		22. S. e. Trin. De 10,000 Pund, Matth. 18, 23 til Enden. 2den Række, Matth. 18, 1—14.			
S.	31	Reformat. Beg.	7 51	*Enkedronning Louise.*	2 22

Markedsfortegnelse for Oktober 1920.

1. *Fuglebjerg*
Skibby
Vordingborg
Sakskjøbing
Marstal
Thisted
Grenaa
Havndal
Horsens
Esbjerg
2. *N. Aaby*
Halvrimmen
Hvidbjerg
Randers
Vejle
Foldingbro
4. *Græsted*
Odense
Aalbæk
Dronninglund
Skive
Løsning
Spjald St.
Ribe
5. *Frederiksværk*
Slagelse
Taastrup
Nakskov
Nykøbing F.
Faaborg
Aalborg
Aarhus
Østbirk
Kolding
Aulum
Lemvig
Vinderup
6. *Hillerød*
Kjøge
Nykøbing F.
Ringe
Hjørring
Hadsund
Ny Løgten St.
6. *Tørring*
Bækmarksbro
Holstebro
7. *Ruds-Vedby*
Tranebjerg (Samsø)
Ærøskjøbing
Østervraa
Bjerringbro St.
Mariager
Egtved
Holstebro
Troldhede
8. *Sorø*
Løkken
Hvalpsund
N.-Sundby
Gjerlev
Børkop
Agerbæk
Esbjerg
9. *Nibe*
Vejle
Herning
Ansager
11. *Jyderup*
Pedersker
Odense
Brønderslev
Sæby
Ans
Ringkøbing
Bramminge
12. *Farum*
Præstø
Ringsted
Nykøbing F.
Glamsbjerg
Aalborg
Aarhus
Kolding
Tarm,
Ribe
13. *Frederikssund*
Helsinge
Svendborg
Dybvad St.
Hjørring
Trustrup St.
Holstebro
Varde
14. *Otterup St.*
Frederikshavn
Roslev
Thisted
15. *Helsingør*
Storehedinge
Nyborg
Aabybro
Nykøbing M.
Allingaabro
Kolding
Esbjerg
16. *Kjertemınde*
Fjerritslev
Bælum
Vejle
18. *Østermarie K.*
Odense,
Løgstør
Hadsten
Vandel
19. *Holbæk*
Nykøbing F.
Rødby
Aalborg
Aarhus
Kolding
20. *Hillerød*
Næstved
Brobyværk
Hjørring
Skjørping
Ryom
Ry
Holstebro
21. *Kjellerup*
Mørke
Ulfkjær
22. *Sindal*
Hobro,
Brædstrup
Esbjerg
23. *Hjørring*
Viborg
Vejle
Videbæk
25. *Clemens Kro*
Odense
Jerslev
Ulstrup (Hornum St.),
Ny Soelbjerg Kro
Silkeborg
S.-Omme
Ribe
26. *Fakse*
Nakskov
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Skanderborg
Kolding
27. *Kjøge*
Ølstykke
Hjørring
Kolind
Horsens
Holstebro
28. *Stubbekøbing*
Hjallerup
Sjelbro Kro
Hammel
Give
29. *Hørsholm*
Vejle
Esbjerg
30 *Randers*
Vejle

Det maa kræves af en Kraftmaskine til Landbruget, at den er let at sætte i Gang og let at passe, og da Kraftmaskinen paa en Landejendom i Almindelighed kun har 50 à 100 Driftstimer om Aaret, betyder det mere, at Anskaffelsesprisen er lille, end at Driften pr. Time er billig. Af disse og flere Grunde egner Elektromotoren sig ypperlig til Landbruget. I teknisk Henseende er Elektromotoren den mest fuldkomne Kraftmaskine, der eksisterer. Den har ringe Vægt og kan derfor anbringes paa en lille Vogn og flyttes derhen, hvor der er Brug for den. Motoren kan sættes i Gang af et Barn og har fuld Fart paa i

November

11. Maaned eller Slagtemaaned har 30 Dage. Aar 1920.

			Op E.		Højv.
M.	1	Alle Helgen	9 4		3 13
Ti.	2	Alle Sjæle	10 22		4 5
O.	3	Hubertus	11 40	Sol. op 7 28′ n. 4 24′. ◐ f. Kv. 8 35′ Form.	5 1
T.	4	Otto	Op F.		6 2
F.	5	Malachias	12 59		7 6
L.	6	Leonhardus	2 17		8 10

23. S. e. Trin. Jesus prædiker om Salighed, Matth. 5, 1—12.
2den Række, Matth. 5, 13—16.

S.	7	Engelbrecht	3 33		9 11
M.	8	Claudius	4 48		10 3
Ti.	9	Theodor	6 1		10 51
O.	10	Luther	Ned E.	Sol. op 7 37′ n. 4 10′. ● n. M. 5 5′ Eftm.	11 35
T.	11	Morten Bisp	4 44		12 17
F.	12	Torkild	5 25		0 37
L.	13	Arcadius	6 12		1 16

24. S. e. Trin. Den blodsottige Kvinde. Matth. 9, 18—26.
2den Række, Joh. 5, 17—29.

S.	14	Frederik	7 6		1 55
M.	15	Leopold	8 5	☾ fjernest Jorden.	2 33
Ti.	16	Othenius	9 9		3 14
O.	17	Anianus	10 15	Sol. op 7 50′ n. 3 59′.	3 54
T.	18	Hesychius	11 22	◑ f. Kv. 9 13′ Eftm.	4 37
F.	19	Elisabeth	Ned F.		5 27
L.	20	Volkmarus	12 32		6 17

25. S. e. Trin. Ødelæggelsens Vederstyggelighed. Matth. 24, 15—28.
2den Række, Luk. 17, 20—33.

S.	21	Mariæ Ofr.	1 43		7 17
M.	22	Cecilia	2 58		8 18
Ti.	23	Clemens	4 15		9 22
O.	24	Chrysogonus	5 34	Sol op 8 15′ n. 3 48′.	10 20
T.	25	Catharina	6 54		11 16
F.	26	Conradus	Op E.	○ f. M. 2 42′ Form.	12 9
L.	27	Facundus	5 34	☾ nærmest Jorden.	0 35

1. S. i Advent. Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9.
2den Række, Luk. 4, 16—30.

S.	28	Soph. Magdal.	6 46		1 25
M.	29	Saturninus	8 5		2 13
Ti.	30	Andreas	9 26		3 1

Markedsfortegnelse for November 1920.

1. *Odense*
Bording St.
Frederiksværk
Hillerød
Slagelse
Nykøbing F.
Nysted
Aalborg
Aarhus
Kolding
3. *Frederikssund*
Haslev
Kallundborg
Slagelse
Sakskjøbing
Hjørring
Ny Løgten St.
N.-Snede
Holstebro
4. *Veksø*
Middelfart
Østervraa
BjerringbroSt.
5. *Skjelskør*
Sorø
Vordingborg
Svendborg
Flauenskjold
Aars
Herning
Esbjerg
6. *Faaborg*
6. *Nibe*
Fjerritslev
Vejle
8. *Roskilde*
Odense
Brønderslev
Grenaa
9. *Præstø,*
Ringsted
Nakskov
Nykøbing F.
Bogense
Aalborg
Aarhus
Kolding
Kibæk
10. *Frederikssund*
Helsinge
Hvalsø
Nykøbing F.
Aarup
Hjørring
Kolind St.
Mariager
Holstebro
11. *Skjørping*
12. *Nyborg*
Hobro
Esbjerg
13. *Rudkjøbing*
Randers
Vejle
15. *Odense*
Møldrup
Hadsten
Tim
16. *Uggerløse Kro*
Nykøbing F.
Rødby
Assens
Aalborg
Aarhus
Kolding
Skjern
Struer
17. *Hillerød*
Næstved
Hjørring
Holstebro
Holsted
18. *Skive*
Høver Kro
19. *Odder*
Brande
Fredericia
Lemvig
Vinderup
Esbjerg
20. *Frøstrup St.*
Vejle
Holstebro
Grindsted
22. *Odense*
Løgstør
22. *Rønde*
Give
23. *Holbæk*
Nykøbing F.
Ringe
Aalborg
Aarhus
Kolding
Ribe
24. *Kjerteminde*
Hjørring
Aalestrup
Holstebro
Varde
25. *Svendborg*
Hjallerup
Havndal
Trustrup St.
Hammel
Silkeborg
26. *Faarvang St.*
Esbjerg
27. *Viborg*
Vejle
29. *Odense*
Sindal
30. *Slangerup*
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding

Løbet af faa Sekunder; den kræver intet Tilsyn under Gangen og løber ganske lydløst; den løber som Regel hurtigt – 1000—1500 Omdrejninger pr. Minut — og derved spares de kraftslugende Udvekslinger, som f. Eks. Hestegangen kræver.

Enhver Elektromotor forbruger en vis Strøm for at løbe tom rundt, og derefter bruger den Strøm i Forhold til det Arbejde, den udretter; det fordyrer altsaa ikke Driften væsentlig, at Motoren er rigelig stor. Ja, det er i Almindelighed nødvendigt at vælge en Motor, der har flere Hestekræfter end den Maskine, der skal trækkes, strengt taget kræver — bl. a. af den Grund, at f. Eks. en 5 HK Elektromotor kun kan taale at yde 5 HK i længere Tid, hvis den staar under gode Afkølingsforhold; men da en Motor, der staar i Laden, skal beskyttes mod Halm, Avner o. lign., maa den omgives med en Kasse, og derved bliver Afkølingsforholdene forringede og Motorens Ydeevne synker.

Motorens Pasning.

I Nærheden af Motoren findes en saakaldt Knivafbryder. Denne maa være afbrudt, naar Motoren ikke benyttes. Motoren maa holdes fri for Støv og Smuds. Ved Afstøvningen af Beviklingen maa den yderste Forsigtighed anvendes for ikke at beskadige denne. Støvet fjer-

December

12. Maaned — eller Kristmaaned har 31 Dage. — Aar 1920.

			Ned E.		Højv.
O.	1	Arnold	10 47	Sol op 8 17′ n. 3 40′.	3 51
T.	2	Bibiana	Op F.	◑ f. Kv. 5 29′ Eftm.	4 40
F.	3	Svend	12 6		5 33
L.	4	Barbara	1 22		6 32

2. S. i Advent. Tegn i Sol og Maane, Luk. 21, 25—36.
2den Række, Matth. 25, 1—13.

S.	5	Sabina	2 37		7 33
M.	6	Nikolaus	3 50		8 34
Ti.	7	Agathon	5 0		9 33
O.	8	Mariæ Undf.	6 8	Sol op 8 28′ n. 3 35′.	10 24
T.	9	Rudolph	7 10		11 11
F.	10	Judith	Ned E.	● n. M. 11 4′ Form.	11 56
L.	11	Damasus	4 58		0 16

3. S. i Advent. Johannes i Fængsel, Matth. 11, 2—10.
2den Række, Luk. 1, 67 til Enden.

S.	12	Epimachus	5 55		0 55
M.	13	Lucia	6 57	☾ fjernest Jorden.	1 33
Ti.	14	Crispus	8 2		2 9
O.	15	Nikatius	9 8	Sol op 8 36′ n. 3 34′. *Tamperdag.*	2 45
T.	16	Lazarus	10 16		3 24
F.	17	Albina	11 25		4 2
L.	18	Lovise	Ned F.	◐ f. Kv. 3 40′ Eftm.	4 44

4. S. i Advent. Johannis Vidnesbyrd, Joh. 1, 19—28.
2den Række, Joh. 3, 25 til Enden.

S.	19	Nemesius	12 36		5 32
M.	20	Abraham	1 50		6 28
Ti.	21	Thomas	3 6		7 34
O.	22	Japetus	4 24	Sol op 8 41′ n. 3 36′ *Solhverv, korteste Dag, Vinteren beg.*	8 44
T.	23	Torlacus	5 41		9 54
F.	24	Adam	6 53	*Dronning Alexandrine.*	10 57
L.	25	Juledag	Op E.	○ f. M. 1 39′ Eftm.	11 56

S. i Jul og N. De Vise og Skriftkloge, Matth. 23, 34 til Enden.
2den Række, Matth. 10, 32 til Enden.

S.	26	St. Stephan	5 26	☾ nærmest Jorden.	0 23
M.	27	Joh. Evangel.	7 0		1 13
Ti.	28	Børnedag	8 24		2 1
O.	29	Noah	9 47	Sol op 8 42′, n. 3 41′	2 45
T.	30	David	11 8		3 30
F.	31	Sylvester	Op F.		4 16

Markedsfortegnelse for December 1920.

1. *Hillerød*
Kjøge
Hjørring
Ny Løgten St.
Holstebro
2. *BjerringbroSt.*
3. *Vordingborg*
Børkop
Esbjerg
4. *Vejle*
6. *Græsted*
Roskilde
Odense
Ulstrup (Hornum St.)
7. *Frederiksværk*
Slagelse
Nykøbing F.
Aalborg
Grenaa
Aarhus
Kolding
8. *Frederikssund*
Hjørring
Kolind St
Tørring
Holstebro
9. *Skjørping*
10. *Sorø*
Hobro
Esbjerg
11. *Fjerritslev*
Vejle
13. *Odense*
Brønderslev
14. *Præstø*
Ringsted
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
Herning
15. *Hillerød*
Nykøbing S.
Næstved
Hjørring
Aalborg
Holstebro
16. *Allingaabro*
17. *Randers*
Esbjerg
18. *Viborg*
Aarhus
Vejle
20. *Odense*
Hadsten
21. *Frederikssund*
Kjøge
21. *Nykøbing F.*
Bogense
Aalborg
Aarhus
Silkeborg
Kolding
22. *Hjørring*
Holstebro
23. *Hjallerup*
24. *Esbjerg*
Vejle
27. *Odense*
28. *Nykøbing F.*
Aalborg
Aarhus
Kolding
29. *Hjørring*
Holstebro
30. *Hammel*
31. *Esbjerg*

---

nes bedst ved Hjælp af en Puster. Ved Rengøring af vanskeligt tilgængelige Steder betjener man sig af en Klud, anbragt paa en Træpind.

Motoren ødelægges, hvis den udsættes for Fugtighed; er den ved et Uheld bleven vaad, maa den henstilles paa et tørt og varmt Sted nogle Dage, saa al Fugtighed er fjernet, inden den atter tages i Brug. Elektromotorerne er som Regel forsynede med Ringsmørelejer, saaledes at det er tilstrækkeligt at aftappe den gamle Olie, rense Lejet med Petroleum og hælde ny Smøreolie (Dynamoolie) paa nogle Gange om Aaret.

Installationen.

Anbringelsen af de Ledninger, der skal føre Strømmen til Lamper og Motorer, maa foretages af faguddannede Folk og i Overensstemmelse med Elektricitetskommissionens Forskrifter; men det er ikke tilstrækkeligt, at et Anlæg er rigtigt udført. Det maa som ethvert andet Maskinanlæg tilses og holdes i Orden. Hvis Installationen bliver forsømt, saa den ødelægges af Fugtighed eller lider Overlast paa anden Maade, betyder det ikke alene en forøget Brandfare, men ogsaa et stort økonomisk Tab for Ejeren, da en Fornyelse af Installationen i en Stald eller Lade kan blive ret kostbar. Ledningerne, der ligger frit, maa holdes fri for Spindelvæv, Halm o. lign. og maa hvert Aar overstryges med syre- og ammoniakfast Lak — eller i alt Fald mønniemales. Derimod maa Ejeren og hans Folk ikke selv forsøge at udføre egentlige Reparationer paa Anlæget. Er der noget i Vejen, maa der sendes Bud efter en Elektriker.

Da det kan hænde selv i det bedst udførte og omhyggeligst behandlede Anlæg, at der kommer stærkere Strøm i Ledningen end normalt, findes i enhver Installation et Sikringsanlæg, saaledes at den stærke Strøm smelter en Sikringstraad, hvorved Strømmen afbrydes, og Faren for en farlig Ophedning af Ledningerne undgaas. Sikringsanlæget danner dog ikke nogen absolut Beskyttelse mod Brandfare; thi saafremt Ledningerne er fugtige eller har lidt Overlast, kan det hænde, at en Strøm, der ikke er stærk nok til at smelte Sikringstraaden,

lifter over ad ulovlige Veje og frembringer en saa kraftig Opvarmning, at Isolationen antændes.

Hvis en Sikring brænder over, indsættes en ny; men hvis denne ogsaa brænder over, maa der være Fejl i Ledningsanlæget, og en Fagmand maa tilkaldes. At anbringe større Sikringer, end Anlæget er beregnet til, eller paa anden Maade forfalske Sikringsanlæget, er en Forbrydelse.

Den Bevægelse, der nu er begyndt for at forsyne Landbruget med elektrisk Energi, vil næppe standse, før praktisk talt hele Landet er omspændt af de elektriske Traade. Store Kapitaler vil da være bundet i Anlægene; men forhaabentlig vil de nye Muligheder, en rigelig Energiforsyning rummer, og den Økonomisering med Tid og menneskelig Arbejdskraft den muliggør, godtgøre, at den danske Landbostand har handlet med Fremsyn ved at tage Elektriciteten i Tjeneste.

Askov, Marts 1919.

J. Th. Arnfred.

Planeterne i Aaret 1920.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan ses med blotte Øjne. Den 3die Marts, 29de Juni og 25de Oktober er den længst øst for Solen og gaar omkring disse Dage i Kjøbenhavn ned henholdsvis 2 Timer, $1^3/_4$ Time og $^1/_3$ Time efter Solen. Den 17de April, 14de August og 3die December er den længst vest for Solen og staar omkring disse Dage op henholdsvis $^1/_3$ Time, $1^3/_4$ Time og 2 Timer før Solen.

Venus er ved Aarets Begyndelse vest for Solen og er Morgenstjerne og vandrer den 3die Juli bag Solen over til Aftenhimlen.

Mars staar ved Aarets Begyndelse i Jomfruen, vandrer derefter med østlig Bevægelse ind i Vægten, hvor den i Midten af Marts vender og gaar tilbage ind i Jomfruen igen. I Begyndelsen af Juni faar Mars atter østlig Bevægelse, den vandrer nu gennem Vægten, Skorpionen, Slangeholderen, Skytten og Stenbukken ind i Vandmanden, hvor den befinder sig ved Aarets Slutning. Den 21de April er Mars i Opposition med Solen. Den staar i Syd: ved Aarets Begyndelse Kl. $7^1/_2$ Form., i Begyndelsen af Marts Kl. 4 Form., i Begyndelsen af Maj Kl. 11 Em., i Begyndelsen af Juli Kl. 7 Em., i Begyndelsen af September Kl. 5 Em. og i Slutningen af Aaret Kl. $3^1/_2$ Em.

Jupiter staar ved Aarets Begyndelse i Løven og bevæger sig mod Vest ind i Krebsen, hvor den i Begyndelsen af April vender og faar østlig Bevægelse. Den vandrer derefter atter ind i Løven, hvor den befinder sig ved Aarets Slutning. Den 3die Februar er den i Opposition med Solen. Den staar i Syd: ved Aarets Begyndelse Kl. 3 Form., i Begyndelsen af Marts Kl. 10 Em., i Begyndelsen af Maj Kl. 6 Em., i Begyndelsen af August Kl. 1 Em., i Begyndelsen af November Kl. 8 Form. og ved Aarets Slutning Kl. 5 Form.

Saturn staar ved Aarets Begyndelse i Løven og bevæger til Begyndelsen af Maj mod Vest, derefter mod Øst. I Midten af November vandrer den ind i Jomfruen, hvor den befinder sig ved Aarets Slutning. Den 28de Februar er den i Opposition med Solen. Saturn

staar i Syd: ved Aarets Begyndelse Kl. 4 Form., i Begyndelsen af Marts ved Midnat, i Begyndelsen af Maj Kl. 8 Em., i Begyndelsen af Juli Kl. 4 Em., i Begyndelsen af September ved Middag, i Begyndelsen af November Kl. 9 Form. og i Slutningen af December Kl. 5 Form.

Uranus og **Neptun** er ikke synlige for blotte Øjne. Uranus opholder sig hele Aaret i Vandmanden. Den er den 28de August i Opposition med Solen og staar da omkring Midnat i Syd 23 Gr. over Kjøbenhavns Horisont. Neptun opholder sig hele Aaret i Krebsen, er den 31de Januar modsat Solen og staar da omkring Midnat i Syd 52 Gr. over Horisonten.

Vejledning til Anvendelse af Frugt.

Af **N. Rasmussen Søkilde.**

Naar man hører, at der aarlig gaar 8 Mill. Kr. ud af Landet til Vin og tørret Frugt, vil man snart indrømme, at der er god Brug for en praktisk lille Bog om **„Anvendelse af Frugt til Brug i Husholdningen samt til Brygning af Most og Frugtvine“**, saaledes som den gode Vejledning af N. Rasmussen Søkilde, der er udkommen paa N. C. Roms Forlag. Paa en overordentlig jævn og letfattelig Maade gives der her Vejledning i *Tørring og Konservering af Frugt* samt i *Tilvirkning af Frugtvin og Most, Bærvin og Likører.* — Bogens Pris er kun **50 Øre.**

N. C. Roms Forlagsforretning, København B.

Der kan spares meget paa Skotøj

naar man selv flikker, reparerer og forsaaler sine Støvler og Sko. Dette kan man lære af Bogen

„Skotøj-Husflid“,

som er udkommen paa N. C. ROMS Forlag. Bogen indeholder for Resten ogsaa fuldstændig Vejledning til at kunne forfærdige Støvler og Sko selv, om man har Lyst til at gøre et Forsøg i denne Retning. Det er derfor en overmaade nyttig og fornøjelig Bog, for det er virkelig baade fornøjeligt og besparende selv at kunne pløkke Flikker paa sine Skosaaler, naar man har slidt dem af eller gaaet dem skæve.

Bogen har 90 vejledende Afbildninger og faas i enhver Boglade for 2 Kr. indb.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Alfabetisk Markedsfortegnelse for 1920 med Tilføjelse af Torvedage.

(Sluttet 27 Juni 1919.)

Sjælland, Møen, Samsø og Bornholm.

Almindingen, 1 Juli Heste.
Asnæs, 18 Maj og 20 Sept. Heste og Kreaturer.
Clemens Kro, 26 April og 25 Okt. Kreaturer.
Fakse, 30 Marts og 26 Okt. Kreaturer.
Farum, 6 April og 12 Okt. Heste og Kreaturer.
Frederiksborg, se **Hillerød**.
Frederikssund, Torvedag hver Mandag og Torsdag. Anden Onsdag i hver Maaned Marked med Kreaturer. 27 Jan., 25 Febr. og 31 Marts Heste og Kreaturer; 28 April Heste; 3 Nov. (Efteraarsmarked) og 21 Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.
Frederiksværk, første Tirsd. i hver Md. Marked m. Heste og Kreaturer.
Fuglebjerg, 7 April og 1 Okt. Heste og Kreaturer.
Gjørlev Station, 31 Marts Heste og Kreaturer.
Græsted, 5 Jan., 2 Febr., 1 Marts, 6 April, 3 Maj, 7 Juni, 9 Aug., 6 Sept., 4 Okt. og 6 Dec. Heste og Kreaturer.
Haslev, 3. Marts Heste og Kreaturer, særlig Heste; 12 Maj, 8 Sept. og 3 Nov. Kreaturer.
Helsinge, 14 Jan., 11 Febr., 10 Marts, 14 April, 12 Maj, 9 Juni, 14 Juli, 8 Sept., 13. Okt. og 10. Nov. Kreaturer.
Helsingør, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 25 Febr., 19 April, 19 Juli og 15 Okt. Kreaturer.
Hillerød, Torvedag hver Mandag og Torsdag. Hver Lørdag fra 1. Maj til 31. Okt. Torvedag med Haveprodukter. Tredie Onsdag i hver Maaned og første Onsdag i hver Maaned med Undtagelse af Marts, Maj og November Marked med Kreaturer. 3 Marts stort Hestemarked; 5 Maj (Foraarsmarked) Heste og Kreaturer; 2 Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.
Holbæk, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 17 Febr. Heste; 10 og 22 Marts, 7 April, 21 Juni (Sommermarked) og 19 Okt. Heste og Kreaturer; 23 Nov. (Efteraarsmarked) Kreaturer.
Hvalsø, 3 Marts, 10 Maj, 7 Sept. og 10 Nov. Kreaturer.
Hørsholm, 20 April og 29 Okt. Heste og Kreaturer.
Jyderup, 6 April og 11 Okt. Heste og Kreaturer.
Kallundborg, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 9 Febr., 24 Marts, 3 Maj (Foraarsmarked), 21 Juli (Sommermarked), 21 Sept. og 3 Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.
Kjøbenhavn, Torvedage Mand. og Torsd. med Slagtekvæg.
Kjøge, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 7 Jan., 4 Febr., 10 og 24 Marts, 14 April, 21 Maj (Foraarsmarked), 2 Juni, 27 Juli, 1 og 21 Sept., 6 og 27 Okt. (Efteraarsmarked), 1 og 21 Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.
Korsør, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 15 Juni (Sommermarked) Heste og Kreaturer.
Nykjøbing, 18 Febr. Heste; 21 April Kreaturer; 9 Juni (Sommermarked) og 22 Sept. (Høstmarked) Heste og Kreaturer; 15 Dec. Heste.

Næstved, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 21 Jan., 18 Febr., 17 Marts, 20 April, 19 Maj (Foraarsmarked), 16 Juni, 21 Juli (Sommermarked), 18 Aug., 15 Sept., 20 Okt., 17 Nov. (Efteraarsmarked) og 15 Dec. Heste og Kreaturer.
Pedersker, 12 April og 11 Okt. Kreaturer.
Præstø, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, anden Tirsdag i hver Maaned Heste og Kreaturer.
Ringsted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Tirsdagene 13 Jan., 10 Febr., 9 og 23 Marts (Foraarsmarked), 13 April, 11 Maj, 8 Juni (Sommermarked), 13 Juli, 10 Aug., 14 og 28 Sept. (Høstmarked), 12 Okt., 9 Nov. (Efteraarsmarked) og 14 Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.
Roskilde, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Mandag paa Nytorv Torvedag for Handel med Smaagrise. 5 Jan., 13 Febr., 5, 19 og 26 Marts, 5 Maj (Foraarsmarked), 7 Juni, 5 Juli, 2 Aug., 6 og 24 Sept. (Pæremarked), 8 Nov. (Efteraarsmarked) og 6 Dec. Heste og Kreaturer.
Ruds-Vedby, 26 Marts og 7 Okt. Kreaturer.
Rønne, Torvedag hver Onsdag og Lørdag.
Skibby, 9 Marts og 1 Okt. Kreaturer.
Skjelskør, Torvedag hver Fredag. 5 Marts, 7 Maj, 3 Sept. og 5 Nov. Heste og Kreaturer.
Slagelse, første Tirsdag i Februar, Marts, April, Juni, August, Oktober og December Marked med Heste og Kreaturer. 6 Jan. stort Hestemarked; 2 og 16 Marts, 4 Maj (Foraarsmarked), 6 og 7 Juli (Sommermarked), 7 Sept. (Høstmarked) samt 2 og 3 Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.
Slangerup, 23 Marts, 17 Maj, 15 Juni og 30 Nov. Heste og Kreaturer.
Sorø, 12 og 26 Marts, 9 April, 17 Maj, 29 Juni (Sommermarked), 22 Sept. (Høstmarked), 8 Okt., 5 Nov. og 10 Dec. Heste og Kreaturer.
Stege, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 8 Marts, 23 og 24 Sept. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.
Storehedinge, 2 og 16 Marts, 6 April, 18 Maj (Foraarsmarked) og 15 Okt. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.
Svinninge, 20 April og 28 Sept. Heste og Kreaturer.
Taastrup, 2 Marts, 4 Maj og 5 Okt. Heste og Kreaturer.
Tranebjerg p. Samsø, 25 Marts og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Uggerløse Kro, 27 April og 16 Nov. Heste og Kreaturer.
Veksø, 27 April og 4 Nov. Heste og Kreaturer.
Vordingborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Første Fredag i hver Maaned Marked med Heste og Kreaturer.
Ølstykke, 28 Jan., 21 April, 28 Juli og 27 Okt. Heste og Kreaturer.
Østermarie Kirke, 19 April og 18 Okt. Kreaturer.

Lolland og Falster.

Maribo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 26 Febr., 9 og 30 Marts 10 Juni (Sommermarked) og 21 Sept. Heste og Kreaturer.
Nakskov, Torvedag hver Lørdag; hver Tirsdag Torvedag med levende Kreaturer. 19 Febr., 4 og 18 Marts, 5 og 26 Okt. og 9 Nov. Heste og Kreaturer.

Nykjøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 27 Febr. Heste; 28 April, 21 Juli (Sommermarked), 6 Okt. og 10 Nov. Heste og Kreaturer.

Nysted, 25 Marts, 8 April og 22 Sept. Heste og Kreaturer; 2 Nov. Heste.

Rødby, hver Torsdag Torvedag med alle Slags Landbrugsprodukter undtagen Heste og Hornkvæg. 16 Febr. og 23 Marts Heste og Kreaturer; 6 Juli (Sommermarked) og 19 Okt. Kreaturer; 16 Nov. Heste og Kreaturer.

Sakskjøbing, Torvedag hver Lørdag. 2 og 16 Marts Heste og Kreaturer; 13 Juli (Sommermarked) og 1 Okt. Kreaturer; 3 Nov. Heste og Kreaturer.

Stubbekjøbing, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 26 Maj og 28 Okt. Heste og Kreaturer.

Fyn, Langeland og Ærø.

Odense Amt.

Aarup, 20 Jan., 16 Marts, 12 Maj, 14 Sept. og 10 Nov. Heste og Kreaturer.

Assens, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Lørdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 17 og 28 Febr., 23 Marts, 25 Juni, 22 Sept. og 16 Nov. Heste og Kreaturer.

Bogense, Torvedag hver Torsdag, første Torsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 3 Febr. Heste; 26 Febr., 9 Marts og 11 Maj Heste og Kreaturer; 8 Juli Heste; 28 Sept., 9 Nov. og 21 Dec. Heste og Kreaturer.

Ejby, 10 Marts og 29 Sept. Heste og Kreaturer.

Glamsbjerg, 4 Marts, 4 Maj og 12 Okt. Heste og Kreaturer.

Kjerteminde, Torvedag hver Tirsdag og Fredag, 20 Febr., 6 Marts, 4 Juni, 16 Okt. og 24 Nov. Heste og Kreaturer.

Middelfart, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 4 og 27 Febr., 20 Marts, 7 April, 14 Juli, 23 Sept. og 4 Nov. Heste og Kreaturer.

Nørre Aaby, 20 Maj og 2 Okt. Heste og Kreaturer.

Odense, Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag. Hver Mandag (eller, hvis Helligdag, den paafølgende Tirsdag) Marked med Kreaturer. 5 Jan., 9 Febr., 1 Marts, 26 April, 3 Maj, 14 Juni, 13 Juli (St. Knud), 9 August, 27 Sept., 18 Okt., 8 Nov. og 20 Dec. Heste.

Otterup Station, 6 Maj og 14 Okt. Heste og Kreaturer.

Svendborg Amt.

Brobyværk, 20 Marts og 20 Okt. Heste og Kreaturer.

Ejeskov, 15 Sept. Heste og Kreaturer.

Faaborg, Torvedag hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og Aug., med lev. Kreaturer. 29 Jan. Heste; 24 Febr., 11 Marts, 17 Juni, 5 Okt. og 6 Nov. Heste og Kreaturer.

Hesselager, 14 Maj og 24 Sept. Heste og Kreaturer.

Marstal, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 28 Maj og 1 Okt. Heste og Kreaturer.

Nyborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Lørdag med lev. Kreaturer. 25 Febr. og 12 Marts Heste og Kreaturer; 7 Juli Heste; 15 Okt. og 12 Nov. Heste og Kreaturer.

Ringe, 19 Marts, 3 Juni, 6 Okt. og 23 Nov. Heste og Kreaturer.
Rudkjøbing, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 18 Marts, 18 Juni og 13 Nov. Heste og Kreaturer.
Svendborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Onsdag med lev. Kreaturer. 14 Jan., 18 Febr., 3 og 17 Marts, 19 Maj, 22 Juli, 13 Okt., 5 og 25 Nov. Heste og Kreaturer.
Ærøskjøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 5 Marts, 20 Juli og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Ørbæk, 10 Juli Heste og Kreaturer.

Jylland.

Hjørring Amt.

Aalbæk, 4 Okt. Heste og Kreaturer.
Agersted, 9 April og 29 Sept. Heste og Kreaturer.
Brønderslev, 12 Jan., 9 Febr., 8 Marts, 12 April, 10 Maj, 14 Juni, 12 Juli, 9 Aug., 6 Sept., 11 Okt., 8 Nov. og 13 Dec. Heste og Kreaturer.
Dronninglund, 23 April og 4 Okt. Heste og Kreaturer.
Dybvad Station, 26 April og 13 Okt. Heste og Kreaturer.
Flauenskjold, 16 April, 13 Sept. og 5 Nov. Heste og Kreaturer.
Frederikshavn, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, fra Okt. til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 19 Jan., 15 April, 27 Sept. og 14 Okt. Heste og Kreaturer.
Halvrimmen, 19 April og 2 Okt. Heste og Kreaturer.
Hjallerup, 21 Jan., 26 Febr., 25 Marts, 22 April, 1, 2 og 24 Juni, 22 Juli, 27. Aug., 23 Sept., 28 Okt., 25 Nov. og 23 Dec. Heste og Kreaturer.
Hjørring, Torvedag hver Lørdag, i Nov. og Dec. tillige hver Onsdag. Hver Onsdag, hele Aaret Marked med Kreaturer. 21 Jan. Heste; 6 og 27 Marts Heste og Kreaturer; 28 Maj og 24 Juni Heste; 25 Sept. og 23 Okt. Heste og Kreaturer.
Jerslev, 25 Okt. Heste og Kreaturer.
Jetsmark, se Pandrup.
Læsø, 10 April og 10 Sept. Heste og Kreaturer.
Løkken, 9 April og 8 Okt. Heste og Kreaturer.
Løkkensvej Kro, 23 Sept. Heste og Kreaturer.
Nørre Saltum, 26 Marts Heste og Kreaturer.
Pandrup (forhen Jetsmark), 25 Marts og 30 Sept. Heste og Kreaturer.
Sindal, 16 Febr., 12 Marts, 3 Maj, 26 Juli, 24 Sept., 22 Okt. og 29 Nov. Heste og Kreaturer.
Skovsgaard Station, 26 Marts, 25 Juni og 9 Sept. Heste og Kreaturer.
Sæby, Torvedag hver Lørdag. 7 April, 20 Sept. og 11 Okt. Heste og Kreaturer.
Thiese, se Vester Hjermitslev.
Tversted, 18 Sept. Heste og Kreaturer.
Vester Hjermitslev, (forh. Thiese), 17 April Heste og Kreaturer.
Vraa Station, 19 April og 17 Sept. Heste og Kreaturer.
Østervraa, 5 Febr., 4 og 25 Marts, 6 Maj, 1 Juli, 26 Aug., 7 Okt. og 4 Nov. Heste og Kreaturer.

Aalborg Amt.

Aabybro, 8 April, 20 Maj, 16 Sept. og 15 Okt. Heste og Kreaturer.
Aalborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 23 Jan. og 20 Febr. Heste; 9 Marts og 15 Dec. Heste og Kreaturer.
Aars, 7 Febr., 10 April, 27 Maj, 8 og 30 Sept. samt 5 Nov. Heste og Kreaturer.
Bælum, 17 Marts og 16 Okt. Heste og Kreaturer.
Farsø, 27 Marts og 15 Sept. Heste og Kreaturer.
Gudumholm, 8 April og 27 Sept. Heste og Kreaturer.
Hadsund, 14 Febr., 7 April, 10 Maj, 8 Juli, 9 Sept. og 6 Okt. Heste og Kreaturer.
Hals, 27 Sept. Heste og Kreaturer.
Hvalpsund, 12 Maj og 8 Okt. Heste og Kreaturer.
Løgstør, Torvedag hver Lørdag; sidste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 9 April, 21 Juli, 18 Sept., 18 Okt. og 22 Nov. Heste og Kreaturer.
Nibe, Torvedag hver Mandag og Fredag, anden og tredie Mandag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 24 Jan., 15 Marts, 8 Maj, 19 Juni, 11 Sept., 9 Okt. og 6 Nov. Heste og Kreaturer.
Nørre Sundby, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Tirsdag fra Oktober til Fastelavn Torvedag med Kreaturer. 22 Jan. Heste og Kreaturer; 19 Febr. Heste; 8 Marts, 24 April og 8 Okt. Heste og Kreaturer.
Skjørping, 14 Jan., 12 Febr., 10 Marts, 14 April, 5 Maj, 10 og 30 Juni, 22 Sept., 20 Okt., 11 Nov. og 9 Dec. Heste og Kreaturer.
Ulstrup (Hornum Station), 10 Jan, 13 Marts, 3 Maj, 28 Juni, 20 Sept., 25 Okt. og 6 Dec. Heste og Kreaturer.
Vegger Station, 22 Marts og 30 Aug. Heste og Kreaturer.
Vester Hassing, 29 Marts og 15 Sept. Heste og Kreaturer.

Thisted Amt.

Fjerritslev, 19 Jan., 14 Febr., 12 April, 19 Juni, 10 Sept., 16 Okt., 6 Nov. og 11 Dec. Heste og Kreaturer.
Frøstrup Station 29 Marts, 8 Maj, 26 Juni, 23 Aug., 27 Sept. og 20 Nov. Heste og Kreaturer.
Hurup, 16 Febr., 29 April Heste og Kreaturer; 3 Juni Heste; 4 Sept. Heste og Kreaturer.
Hvidbjerg, 20 April og 2 Okt. Heste og Kreaturer.
Hørdum, 22 April og 30 Sept. Heste og Kreaturer.
Nykjøbing, Torvedag hver Lørdag, hver anden Lørdag mellem Mikkelsdag og Jul med lev. Kreaturer. 7 Jan., 18 Febr., 16 Marts og 12 April Heste og Kreaturer; 7 Juni Heste; 24 Juli, 25 Sept. og 15 Okt. Heste og Kreaturer.
Thisted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 8 Jan. Heste og Kreaturer; 17 Febr. Heste; 15 Marts, 10 April og 10 Maj Heste og Kreaturer; 4 Juni Heste og Uld; 5 Juli, 6 Sept., 1 og 14 Okt. Heste og Kreaturer.
Vesløs Station, 22 Juli og 17 Sept. Heste og Kreaturer.
Vilsund, 9 April, 23 Juli og 24 Sept. Heste og Kreaturer.

Viborg Amt.

Aalestrup, 15 Jan., 18 Marts, 19 April, 24 Juli, 16 Sept. og 24 Nov. Heste og Kreaturer.
Aus, 15 Maj og 11 Okt. Heste og Kreaturer.
Bjerringbro Station, første Torsdag (i Jan. Fredag d. 2) i hver Maaned Marked med Heste og Kreaturer.
Durup, 22 April og 23 Sept. Heste og Kreaturer.
Karup, 23 April og 17 Sept. Heste og Kreaturer.
Kjellerup, 7 April, 28 Maj, 29 Sept. og 21 Okt. Heste og Kreaturer.
Knudstrup, 24 Juni Heste og Kreaturer.
Møldrup St., 26 Febr., 14 April, 13 Sept. og 15 Nov. Heste og Kreaturer.
Roslev, 11 Maj og 14 Okt. Heste og Kreaturer.
Rødkjærsbro, 28 April og 24 Sept. Heste og Kreaturer.
Skals, 16 April og 25 Sept. Heste og Kreaturer.
Skive, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 2 og 27 Jan., 2 Marts, 13 April og 14 Maj Heste og Kreaturer; 8 Juni Heste; 26 Juli, 11 Sept., 4 Okt. og 18 Nov. Heste og Kreaturer.
Stoholm, 18 Maj og 22 Sept. Heste og Kreaturer.
Ulstrup Station, 19 Maj og 21 Sept. Heste og Kreaturer.
Viborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Lørdag i hver Maaned og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 3 Jan. Heste; 28 Jan., 19 Febr., 12 Marts, 17 April, 1 og 29 Maj, 26 Juni (Snapstingsmarked), 27 Juli, 28 Aug., 27 og 28 Sept. (Toftemarked), 23 Okt., 27 Nov. og 18 Dec. Heste og Kreaturer.

Randers Amt.

Allingaabro, 6 Febr., 26 Marts, 4 Maj, 4 Juni, 23 Juli, 7 Sept., 15 Okt. og 16 Dec. Heste og Kreaturer.
Gjerlev, 1 Maj og 8 Okt. Heste og Kreaturer.
Glæsborg, 20 April og 30 Sept. Heste og Kreaturer.
Grenaa, Torvedag hver Lørdag. 23 Jan., 5 Marts, 1 Juli, 1 Okt. 8 Nov. og 7 Dec. Heste og Kreaturer.
Havndal, 29 April, 28 Juli, 1 Okt. og 25 Nov. Heste og Kreaturer.
Hobro, Torvedag hver Fredag. 16 Jan., 13 Febr., 11 Marts, 15 April, 7 Maj, 11 Juni, 1 Juli, 13 Aug., 23 og 24 Sept., 22 Okt., 12 Nov. og 10 Dec. Heste og Kreaturer.
Kolind Station, 14 Jan., 11 Febr., 10 Marts, 28 April, 12 Maj, 9 Juni, 14 Juli, 25 Aug., 8 Sept., 27 Okt., 10 Nov. og 8 Dec. Heste og Kreat.
Mariager, Torvedag første og tredie Torsdag i hver Maaned med Kreaturer. 25 Febr., 13 Juli, 7 Okt. og 10 Nov. Heste og Kreaturer.
Mørke, 7 Maj og 21 Okt. Heste og Kreaturer.
Ny Løgten Station, første Onsdag i hver Maaned Marked med Heste og Kreaturer.
Randers, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Dag med Kreaturer. 5, 6, 30 og 31 Jan., 21 og 28 Febr. samt 13 Marts Heste; 20 og 27 Marts og 8 Maj Heste og Kreaturer; 21 og 22 Juni Uld; 2 og 3 Juli Heste; 10 og 11 Sept., 2 og 30 Okt., 13 Nov. og 17 Dec. Heste og Kreaturer.
Ryom, 26 Jan. og 20 Okt. Heste og Kreaturer.
Rønde, 12 Marts, 20 Sept. og 22 Nov. Heste og Kreaturer.
Sjelbro Kro, 27 Febr., 22 April, 18 Maj og 28 Okt. Heste og Kreaturer.
Torup Pakhus, 14 Maj, 9 Juli og 18 Sept. Heste og Kreaturer.

Trustrup Station, 28 Jan., 4 Marts, 14 April, 6 Maj, 11 Aug., 13 Okt. og 25 Nov. Heste og Kreaturer.
Ebeltoft, 24 Januar, 11 Marts, 24 Juni og 23 Sept., Heste og Kreaturer.

Aarhus Amt.

Aarhus, Tirsdag Marked med Kreaturer paa Kvægtorvet. Lørdag almindelig Torvedag med Landbrugsprodukter paa Byens Torve. 7 Jan., 2 og 23 Febr., 8, 15 og 22 Marts Heste; 6 April, 10 Maj, 5 Juli, 19 Okt. og 18 Dec. Heste og Kreaturer.
Bryrup, 12 Maj og 22 Sept. Heste og Kreaturer.
Brædstrup, 2 Febr., 8 Maj, 24 Juli og 22 Okt. Heste og Kreaturer.
Faarvang Station (forh. Truust), 19 Marts, 12 Maj, 17 Sept. og 26 Nov. Heste og Kreaturer.
Hadsten, 19 Jan., 16 Febr., 15 Marts, 19 April, 17 Maj, 21 Juni, 19 Juli, 16 Aug., 20 Sept., 18 Okt., 15 Nov., 20 Dec. Heste og Kreaturer.
Hammel, sidste Torsdag i hver Maaned Heste og Kreaturer.
Horsens, Torvedag hver Torsdag (i Fasten dog Onsdag) og hver Lørdag; første og tredie Torsdag i hver Maaned samt hver Torsdag i Okt., Nov. og Dec. indtil Jul med lev. Kreaturer. 9 Jan., 4 og 25 Febr. og 10 Marts Heste; 17 og 24 Marts, 7 April, 3 Maj, 11 og 12 Juni, 3 Aug., 1 og 27 Okt. Heste og Kreaturer.
Høver Kro, 18 Marts, 3 Maj, 21 Juni, 9 Aug., 27 Sept. og 18 Nov. Heste og Kreaturer.
Laasby, 13 Febr. og 1 Juli Heste og Kreaturer.
Ny Soelbjerg Kro, 26 April og 25 Okt. Heste og Kreaturer.
Nørre Snede, 16 April, 9 Juli og 3 Nov. Heste og Kreaturer.
Odder, 3 Jan., 20 Febr., 26 Marts, 29 April, 30 Juli, 17 Sept. og 19 Nov. Heste og Kreaturer.
Ry, 21 April, 18 Maj, 9 Sept. og 20 Okt. Heste og Kreaturer.
Salten, 6 Juli Heste og Kreaturer.
Silkeborg, Torvedag hver Lørdag. 7 Febr., 13 Marts, 10 April, 12 Maj, 9 Juni, 7 Juli, 30 Sept., 25 Okt., 25 Nov. og 21 Dec. Heste og Kreaturer.
Skanderborg, Torvedag hver Fredag, første Fredag i hver Maaned samt alle Fredage i Fasten og fra 1 Nov. til Jul med lev. Kreaturer. 8 Jan., 3 og 24 Febr. samt 9 og 16 Marts Heste; 23 Marts, 19 Maj, 10 Juni, 2 Aug., 14 Sept. og 26 Okt. Heste og Kreaturer.
Truust, se Faarvang St.
Tørring, 23 Febr., 9 April, 11 Maj, 21 Juli, 6 Okt. og 8 Dec. Heste og Kreaturer.
Østbirk, 28 April og 5 Okt. Heste og Kreaturer.

Vejle Amt.

Brande, 21 Febr., 29 Marts, 10 Maj, 30 Juli, 27 Sept. og 19 Nov. Heste og Kreaturer.
Bredsten, 10 Maj og 13 Sept. Heste og Kreaturer.
Børkop, 9 April, 8 Juli, 8 Okt. og 3 Dec. Heste og Kreaturer.
Egtved, 3 Maj og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Filskov, 18 Maj og 23 Aug. Heste og Kreaturer.
Fredericia, Torvedag hver Mandag og Torsdag. 6 Marts, 5 Maj, 9 Juli og 19 Nov. Heste og Kreaturer.
Gadbjerg, 29 April og 10. Sept. Heste og Kreaturer.

Give, 17 Febr., 16 Marts, 28 April, 5 Juli, 9 Sept., 28 Okt. og 22 Nov. Heste og Kreaturer.
Gravens, 26 April og 27 Sept. Heste og Kreaturer.
Hornsyld, 26 April og 29 Sept. Heste og Kreaturer.
Jellinge, 14 Maj og 28 Sept. Heste og Kreaturer.
Kolding, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 12 Jan., 6 og 27 Febr. samt 12 Marts Heste; 19 og 26 Marts, 29 April, 8 Maj, 21 Juli, 18 Sept. og 15 Okt. Heste og Kreaturer.
Løsning, 29 April og 4 Okt. Heste og Kreaturer.
Sønder Omme, 22 Marts, 14 Maj, 26 Juli og 25 Okt. Heste og Kreat.
Uldum, 27 April og 30 Sept. Heste og Kreaturer.
Vandel, 27 Maj og 18 Okt. Heste og Kreaturer.
Vejle, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Lørdag med Fedekvæg og andre levende Kreaturer. (I Dec. d. 24.) 10 Jan., 5 og 26 Febr. samt 11 Marts Heste; 18 og 25 Marts, 8 April, 4 Maj, 14 Juni, 2 og 29 Okt. Heste og Kreaturer.

Ringkjøbing Amt.

Aulum, 23 April og 5 Okt. Heste og Kreaturer.
Bording Station, 27 April og 1 Nov. Heste og Kreaturer.
Bækmarksbro, 21 April og 6 Okt. Heste og Kreaturer.
Dalager, 14 April og 2 Sept. Heste og Kreaturer.
Haderup, 15 Marts, 7 Juni og 20 Sept. Heste og Kreaturer.
Herning, Torvedag hver Fredag, 14 Jan., 6 Febr., 6 Marts, 13 April, 15 Maj, 25 Juni, 24 Juli, 3 Sept., 9 Okt., 5 Nov. og 14 Dec. Heste og Kreaturer.
Holstebro, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, hver anden Tirsdag fra anden Tirsdag efter Oktobermarkedet indtil Jul med Kreaturer. I Kreatureksportstaldene hver Onsdag Heste og Kreat. 9 Jan. Heste og Kreaturer; 14 Febr. Heste; 17 Marts, 24 April, 8 Maj, 10 Juni, 28 Juli, 13 Sept., 7 Okt. og 20 Nov. Heste og Kreat.
Kibæk, 11 Maj, 29 Sept. og 9 Nov. Heste og Kreaturer.
Lemvig, Torvedag hver Lørdag. 29 Marts, 8 Juni, 30 Aug., 5 Okt. og 19 Nov. Heste og Kreaturer.
Ramme, 31 Aug. Heste og Kreaturer.
Ringkjøbing, Torvedag fra Paaske til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 3 Febr. Heste; 29 April, 29 Juli, 31 Aug. og 11 Okt. Heste og Kreaturer.
Skjern, 12 Febr. og 15 Marts Heste og Kreaturer; 31 Juli Heste. 16 Novbr. Heste og Kreaturer.
Spjald Station, 7 Maj og 4 Okt. Heste og Kreaturer.
Struer, 6 Jan., 30 Marts, 20 Juli, 10 Sept. og 16 Nov. Heste og Kreaturer.
S. Felding, 24 April og 25 Sept. Heste og Kreaturer.
Tarm, 3 Maj, 15 Sept. og 12 Okt. Heste og Kreaturer.
Thim, 15 Nov. Heste og Kreaturer.
Troldhede, 28 Jan., 19 Maj og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Ulfkjær, 26 April, 1 Sept. og 21 Okt. Heste og Kreaturer.
Vemb 16 Marts og 11 Sept. Heste og Kreaturer.
Videbæk, 1 Marts, 1 Maj, 26 Juni, 30 Aug. og 23 Okt. Heste og Kreat.
Vildbjerg, 6 Maj og 21 Sept. Heste og Kreaturer.
Vinderup, 13 Febr., 27 Marts, 4 Maj, 24 Juli, 5 Okt. og 19 Nov. Heste og Kreaturer.

Ribe Amt.

Agerbæk, 19 April og 8 Okt. Heste og Kreaturer.
Ansager, 8 Maj og 9 Okt. Heste og Kreaturer.
Billund, 16 April og 20 Sept. Heste og Kreaturer.
Bramminge, 21 April, 2 Aug. og 11 Okt. Heste og Kreaturer.
Brørup, 6 Marts, 6 Maj og 30 Sept. Heste og Kreaturer.
Bække, 12 Maj og 17 Sept. Heste og Kreaturer.
Esbjerg, Torvedag hver Lørdag. Hver Fredag hele Aaret Marked med Kreaturer (naar Helligdag, Søgnedagen forud). 30 Jan., 29 April og 24 Sept. Heste og Kreaturer.
Foldingbro, 19 Maj og 2 Okt. Heste og Kreaturer.
Grindsted, 24 Marts, 23 Juni, 9 Sept. og 20 Nov. Heste og Kreaturer.
Holsted, 7 Jan., 15 April, 30 Aug. og 17 Nov. Heste og Kreaturer.
Lunderskov, 24 April og 23 Sept. Heste og Kreaturer.
Nørre Nebel, 23 April og 14 Sept. Heste og Kreaturer.
Ribe, Torvedag hver Lørdag. 4 Febr., 8 Marts, 26 April, 4 og 17 Maj, 12 Juni, 3 Aug., 11 Sept., 4, 12 og 25 Okt. samt 23 Nov. Heste og Kreaturer.
Varde, Torvedag hver Torsdag. 5 Febr., 4 og 30 Marts, 27 April, 11 Maj, 14 Juni, 4 Aug., 16 Sept., 13 Okt. og 24 Nov. Heste og Kreaturer.
Vejen, 28 April, 25 Juni og 13 Sept. Heste og Kreaturer.
Vorbasse, 10 April og 5 Aug. Heste og Kreaturer.
Ølgod, 24 April, 18 Aug. og 28 Sept. Heste og Kreaturer.

Maanedsmarkeder med Heste og Kreaturer finder i Almindelighed Sted i Malmø første Onsdag, Helsingborg anden Onsdag, Lund tredie Onsdag, Eslöf fjerde Onsdag i hver Maaned.

Festkalender til Folkets Almanak.

1920—1925.

Aar	Fastelavn	Paaskedag	Alm. Bededag	Chr. Himmelfartsd.	Pinsedag	I. Søndag i Advent
1920	15 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1921	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1922	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1923	11 Febr.	1 April	27 April	10 Maj	20 Maj	2 Decbr.
1924	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1925	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.

Drægtigheds-Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret.

Drægtighedens Begyndelse.	Drægtighedens Ende. Hopper, 336 Dage.	Køer, 281 Dage.	Faar, 153 Dage.	Svin, 113 Dage.
Januar 1	Decbr. 2	Oktober 8	Juni 2	April 23
— 8	— 9	— 15	9	— 30
— 15	— 16	— 22	16	Maj 7
— 22	— 23	— 29	23	— 14
— 29	— 30	Novbr. 5	30	— 21
Februar 5	Januar 6	— 12	Juli 7	— 28
— 12	— 13	— 19	14	Juni 4
— 19	— 20	— 26	21	— 11
— 26	— 27	Decbr. 3	28	— 18
Marts 5	Februar 3	— 10	August 4	— 25
— 12	— 10	— 17	11	Juli 2
— 19	— 17	— 24	18	— 9
— 26	— 24	— 31	25	— 16
April 2	Marts 3	Januar 7	Septbr. 1	— 23
— 9	— 10	— 14	8	— 30
— 16	— 17	— 21	15	August 6
— 23	— 24	— 28	22	— 13
— 30	— 31	Februar 4	29	— 20
Maj 7	April 7	— 11	Oktober 6	— 27
— 14	— 14	— 18	13	Septbr. 3
— 21	— 21	— 25	20	— 10
— 28	— 28	Marts 4	27	— 17
Juni 4	Maj 5	— 11	Novbr. 3	— 24
— 11	— 12	— 18	10	Oktbr. 1
— 18	— 19	— 25	17	— 8
— 25	— 26	April 1	24	— 15
Juli 2	Juni 2	— 8	Decbr. 1	— 22
— 9	— 9	— 15	8	— 29
— 16	— 16	— 22	15	Novbr. 5
— 23	— 23	— 29	22	— 12
— 30	— 30	Maj 6	29	— 19
August 6	Juli 7	— 13	Januar 5	— 26
— 13	— 14	— 20	12	Decbr. 3
— 20	— 21	— 27	19	— 10
— 27	— 28	Juni 3	26	— 17
Septbr. 3	August 4	— 10	Februar 2	— 24
— 10	— 11	— 17	9	— 31
— 17	— 18	— 24	16	Januar 7
— 24	— 25	Juli 1	23	— 14
Oktober 1	Septbr. 1	— 8	Marts 2	— 21
— 8	— 8	— 15	9	— 28
— 15	— 15	— 22	16	Februar 4
— 22	— 22	— 29	23	— 11
— 29	— 29	August 5	30	— 18
Novbr. 5	Oktober 6	— 12	April 6	— 25
— 12	— 13	— 19	13	Marts 4
— 19	— 20	— 26	20	— 11
— 26	— 27	Septbr. 2	27	— 18
Decbr. 3	Novbr. 3	— 9	Maj 4	— 25
— 10	— 10	— 16	— 11	April 1
— 17	— 17	— 23	— 18	— 8
— 24	— 24	— 30	— 25	— 15

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

C. Th. Rom & Co.s Eftf.

ved Jørgen Bucka

Vesterbrogade 2 B. København B.

Special-Forretning i

Værktøj for alle Haandværk

Bygningsbeslag Køkkenudstyr

Katalog gratis

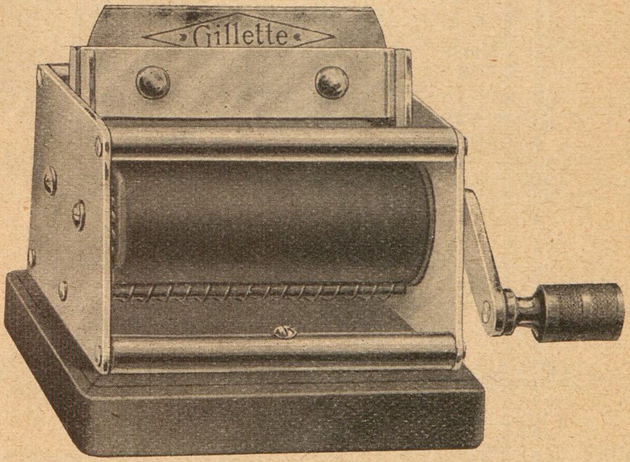

Den eneste Slibemaskine, som holder Gillette-Blade skarpe

Komplet i elegant Etui Kr. 10.00

Hvis ikke tilfredsstillende efter 8 Dages Prøve tilbagebetales Pengene

Over **20,000** i Brug

N. C. Rom.

Nogle Mindeord.

Den 26. April 1919 døde *N. C. Rom* i en Alder af næsten 80 Aar. Det var et baade virksomt og lykkeligt Liv, der afsluttedes. De, der havde kendt N. C. Rom helt fra de unge Dage, maatte lægge Mærke til, at der over denne Mands Liv og Livsgerning var en lykkelig Harmoni. Efter at have taget Afsked som Lærer ovre i Jylland, flyttede han i sine bedste Manddomsaar til København, hvor han snart fandt en frugtbringende Virksomhed paa Omraader, der først og fremmest havde Folkeoplysning til Formaal. Hvad N. C. Rom har udrettet for dansk Husflid, er saa almenkendt, at det ikke her behøver nærmere at paavises. Han blev jo en Foregangsmand paa dette Felt og gjorde et Arbejde, som ingen anden. Gennem sin Forlæggervirksomhed blev han tillige en Banebryder for Udbredelsen af god og sund Folkelæsning. Ugeskriftet „*Husvennen*", til hvilket N. C. Rom snart knyttede en Stab af ansete Forfattere, fandt Vej til Tusinder og atter Tusinder af Hjem; dertil føjede han senere Fjortendags-Skriftet „*Familievennen*". Samtidig udkom der paa Roms Forlag „*Folkets Almanak*" og Oversættelser af betydende fremmede Forfattere som Walter Scott, Dickens,

Marryat, Victor Rydberg o. fl. a., i gode, billige Folkeudgaver, der ligeledes fandt Vej viden om til Steder, hvor man hidtil kun havde kendt den slettest Kolportageliteratur.

Det var en Glæde at arbejde sammen med N. C. Rom paa Løsningen af en saadan Opgave. Han var altid fyldt af friskt og nyt Initiativ, var selv utrættelig flittig, varmt interesseret for de Bøger og Værker, der skulde ud paa Forlaget. Og han blev sine Medarbejderes gode og trofaste Ven, fulgte dem med et Venskab, som aldrig blev afbrudt, selv om „Forretningsforbindelsen“ ophørte i Tidens Løb. Til denne Kreds af Roms Venner og Medarbejdere hørte fra de tidligste Aar bl. a. Forfatterne Emanuel Henningsen, Ingvor Bondesen, Fr. Winkel-Horn og Zakarias Nielsen. Ogsaa den, der skriver disse Linier, tænker med Glæde og Taknemmelighed paa Samarbejdet med N. C. Rom i de unge Aar.

Heller ikke sine gamle Kaldsfæller glemte N. C. Rom, og som mangeaarig Formand for Danmarks Lærerforening udrettede han et stort og betydningsfuldt Arbejde for dem.

Kendte man N. C. Rom som Redaktør og Udgiver, kendte man ogsaa hans og hans Hustrus gæstfri Hjem. Der var over dette Hjem den samme velgørende Harmoni som over hans Gerning udadtil. Noget gammeldags hyggeligt og patriarkalsk, noget, som jeg vil kalde en varmhjertet jysk Tone, ligesom overført fra deres Ungdomsaar ovre i Jyl-

land. I mange Aar boede de i Villaen i Lykkesholms Allé, hvor der nu er rejst et stort, moderne Hus, og her voksede Børnene op. I nogle Aar syntes N. C. Roms Helbred at være skrøbeligt, men det mærkedes kun lidt hverken i hans Hjem eller i hans Arbejde; ogsaa i den Henseende havde han en ukuelig Energi, der fik Bugt med Sygdommen, og N. C. Rom naaede jo endda at blive en meget gammel Mand, skønt han aldrig havde sparet sig selv eller sine Kræfter.

Det Billede, som ledsager disse Linier, giver en lyslevende Karakteristik af disse to, hver paa sin Vis, betydelige Mennesker. Bag sit stilfærdige — for udenforstaaende kunde det synes lidt tilknappede — Væsen gemte N. C. Rom sit varme Hjerte og sit friske Lune, og den samme stilfærdige Hjertevarme var Særpræget hos Fru Lovise Rom. Derfor blev baade Hjem og Arbejde saa lykkeligt gennem de mange, mange Aar; det blev et Eksempel til Efterfølgelse for Børnene og de unge, og af Vennerne vil det blive bevaret i varm og taknemmelig Erindring.

September 1919.

Vilhelm Østergaard.

Som det kan gaa.

Et af Livets Eventyr ved Carl E. Simonsen.

Med Tegn. af Axel Mathiesen.

Jens Hald kom ude fra det brede Land, hvor Faderen var Smed. Hald havde en Vinter været paa Højskole og før og senere hjulpet Faderen paa Værkstedet, der egentlig var en Klinik for Cykler. Fremtiden var ham ligesom forud givet — men med et Slag væltede alle Planer omkuld: Jens Hald blev forelsket i Præstens yndige, blonde Datter, der tilmed var hans Præstekammerat. Men Jens forstod ogsaa, at hun ikke elskede ham. Hun maalte ham, og hendes Øjne blev to smalle Sprækker — —. Jens troede, at hun saa ned paa ham, at han ikke var hende god nok, at han, hvis han ikke vilde vrages, maatte op i en højere social Sfære. Med andre Ord: Han maatte socialt set blive hende jævnbyrdig; for hvad er en dygtig Smed mod selv en enfoldig Præst; trods al Tale om Lighed og Broderskab er der alligevel Forskel paa Kong Salomon og Jørgen Hattemager. Mellem Præstens Petra og Smedens Jens var der et Svælg af Fordom og Forskel i Opdragelse og Sprogbrug og meget, meget andet . . .

Jens Hald vilde opad; han vilde ikke leve sit Liv med at skrue Gevind og lappe Cykleslanger . . .

Han vilde finde Lykkens Land.

Og Præstens Petra skulde ikke se ned paa ham — som i Aftes — med sammenknebne Øjelaag . . . men Jens grundede længe over det Skridt, han nu vilde gøre efter en fasttømret Plan — han drømte om at blive Læge . . . Det var da noget! Faderen syntes ikke om disse højtflyvende Nykker, og Moderens Taarer randt. Men Jens vilde i hvert Fald ud af Smedien. Han vilde ud for at finde Lykkens Land; alle dem, der vilde noget, var i Grunden paa Rejse imod det. Men kun faa naar saa langt — andre maa nøjes med at se ind i det. Ofte ligger det gemt i Taage, bag et Verdenshav, skjult af mange Landegrænser. For nogle ligger det lige for Haanden, de kan bare ikke se det. De gaar udenom Lykkelandet og haster mod andre Riger og fjærne Egne . . .

De gaar Lykkens Dør forbi . . .

Jens Hald drog til København. Han vilde være Læge — men da han erfarede, at det vilde tage en halv Snes Aar for at naa det Maal, opgav han den Plan.

Kemi! Ja, det Fag havde hans fulde Interesse; paa Højskolen havde han set ind i det Land og her var meget at se, men først og fremmest maatte han dog se efter det daglige Brød. Han opsøgte en Cyklegrosserer, Hr. Stephan, hvis Navn han kendte, da Faderen fik Varer fra ham, en Mand, han havde stor Agtelse for, og Jens Hald bad ham om en Plads i hans Forretning.

— Hvad kan De? spurgte Grossereren.

— Aa ja saamænd, svarede Jens, jeg kan saa mange Ting. Først og sidst kender jeg Cykler.

— Kan De føre Bøger?

— Nej, det kan jeg ikke, men jeg kan lære det. Jeg gaar over Hovedet ikke til Side for noget Arbejde. Jeg har stor Arbejdslyst.

Grossereren prøvede ham en Tid.

Jens var ingen Hurtigløber, men hvad han paatog sig, gennemførte han akkurat, men langsomt. Jens var ikke noget hurtigt Hovede, men han slap ikke Taget; derhos var han absolut redelig og flittig, men der gik ikke lang Tid, før Jens opdagede, at her laa ikke det Lykkens Land, han søgte.

Han gav sig til at lære Engelsk, og han fordybede sig i Sproget. Og forbavsende let faldt det ham. Hans vestjydske Maal hjalp ham, hans Tunge var som skabt for engelske Gloser. Og dertil kom saa Studier over Kemi. To dygtige Lærere hjalp ham over de første Vanskeligheder.

Og en Dag gik Jens Hald med en Oceanflyver til U. S. A. Hans Oppakning over Atlanten var ikke stor: Et Par Sæt Tøj, Undertøj og 30 Dollars i Guld. Han talte Engelsk hele Vejen, og her vilde alle gerne tale det nye Sprog . . .

Vejret var fint, Turen behagelig, og inden han havde faaet sig tænkt om, var han i New York.

Han var aldeles ikke imponeret; saa der saadan ud her? Saa snart Jens kom i Land, købte han Aviser, og noget af det første, han saa, var en Annonce fra en Landlæge, som søgte en Alt-mulig-Mand, der kunde hjælpe ham i Apoteket, gaa i Haven og passe Bilen. Jens søgte Pladsen og fik den — mærkelig nok. Og Jens tænkte: Aa ja saamænd, jeg naaede ikke at blive Læge, men jeg blev Karl hos en Læge. Og en anden Dag kan jeg maaske blive Apoteker (Droguist), dertil behøves i Amerika ingen Eksamen. Nu bare flittig og saa i Guds Navn fremad!

Mere Sprog, mere Kemi.

Han skulde dog vise Frøken Petra hjemme i Danmark, at han her under større Forhold var bleven en Mand. Bare flittig og redelig. Jens var kommen til den Anskuelse, at der for ethvert Menneske et eller andet Sted i Verden var en Opgave at løse, det gjaldt bare at finde den.

II.

Lægen var rigtignok forbavset over den Karl, han havde faaet i sin Tjeneste. Han havde nok hørt, at Danskerne var et højt oplyst Folk, men at en dansk Karl kunde Kemi og anvende den, det var mere, end han havde tænkt. Og de to kunde sammen.

— Luck is Pluck, sagde Lægen: Det er tidlig op om Morgenen, ikke sove for længe til Middag og gaa i ordentlig Tid i Seng om Aftenen, det er at arbejde af alle Kræfter, ikke holde sig for god, arbejde præcis hver Dag og kræve passende Løn for passende Arbejde, kræve sin Ret, men gøre mere, end man var forpligtet til. Aldrig arbejde med et Stof, der laa over ens Kræfter. Livet var at gribe Dagens Opgave og løse den tilfredsstillende.

— Aa ja saamænd, tænkte Jens paa sin findige jydske Maade. Lægens Program var jo ogsaa hans Program. Luck is Pluck! Jens sagde til Lægen, at Dansken mente, at den lade ligger længe, før han staar op af Senge, at Morgenstund har Guld i Mund, at efter Trængselsaar kom Roser og gyldne Kaar.

Jens Hald blev hurtig flink i sit Apotek. Naar han ikke vidste Vej, spurgte han Lægen, men helst hjalp han sig selv; han spurgte overhovedet ikke om noget, uden naar han ikke paa anden Maade kunde faa Svar. Han hjalp sig selv det længst mulige. Han blev en selfmade Mand, en General usefull. Og fremad gik det hver Dag.

— — —

Og Petras Billede blegnede, sjeldnere og sjeldnere tænkte han paa hende, men han forstod, at hun havde været ham en Spore i Siden, og uden hende vilde han vel i Dag som den Gang have staaet paa Faderens Værksted og lappet Cykleslanger . . . . Jens Hald var nu en velklædt, ung Mand med Penge i Lommen og i Banken, en Slider som faa. Hver Dag roste Lægen ham. Et er vist: Amerika gav ham Selvtillid. Jens lærte at staa støt paa Benene. Og han var Kemiker; den Dag kom, da han om Kemi vidste lige saa meget som alle andre . . .

Lægen kaldte ham en Dag for Spøg: Mon Professeur! Og en anden Dag blev han Lærer i Kemi ved en Skole. Og han var en dygtig Skolemand og Eksperimentator.

III.

Men Livet digter hver Dag et Eventyr. Og Dagens Helt i Dagens Eventyr blev Danskeren Jens Hald.

En Dag kom Lægen til ham og sagde: Hør, Mr. Hald, vi har nu været saa længe sammen, at vi ikke kan undvære hinanden, og jeg har tænkt at modtage en Stilling som Skibslæge, hvilken Regeringen har tilbudt mig. Jeg modtager Pladsen, og hvis De vil, kan De følge mig som Skibsapoteker. Vi skal med et Vagtskib til Philipinerne, der kapituleres for tre Aar. Naar Tiden er omme, kan vi slaa ind paa en anden Vej. Jeg vil i de tre Aar studere Biologi og skrive den Bog, jeg længe har ønsket at skrive. Jeg faar Lejlighed til at udføre et selvstændigt, videnskabeligt Arbejde. Hvad mener De, vil De hjælpe mig?

— Aa ja saamænd, svarede Jens, men kan jeg saa faa Posten? Jens var ikke vant til at faa serveret stegte Duer . . .

— Alt er for saa vidt i Orden. Regeringen mangler ligefrem os to, De som Skibsapoteker, jeg som Læge . . . og man byder os meget anstændige Gager. Vi rangerer med Officerer og har Adgang til Messen . . . Og saa er der i Grunden ikke mere at sige om den Ting.

Jens tænkte paa sine Forældre og Petra. Han havde ikke til Dato sagt Nej til nogen Chance. Og hvorfor skulde han ogsaa sige Nej?

Naar de tre Aar var omme, vilde han rejse hjem til Danmark og fri til Petra. Saa kom han som den, der har Mod og Penge.

En Dag stod Jens i Uniform paa Dækket af Krydseren „Lincoln“ paa Rejse til Philipinerne — et nyt Eventyr var begyndt.

Det var et broget Selskab, han var kommet ind i. Besætningen var kulørt: Kinesere, Japanere, Negere, Englændere, Irlændere, Tyskere, Skandinaver . . .

Men Jens gav sig ikke af med dem. Han holdt sig til en Side og til sin Instruks.

„Lincoln“ var en moderne Krigsmaskine til mange Millioner Dollars, med en hurtiggaaende, kraftig Maskine og mange Kanoner paa Dæk, i Taarne og Master.

Det var en lang Rejse til Philipinerne: Sydpaa gennem Atlanterhavet, rundt Kap Horn og saa NV op i det stille Ocean.

Paa „Lincoln“ var der ikke stort at bestille for Læge og Apoteker — men de forstod at sætte sig selv i Arbejde. Jens læste Sprog og Kemi, og den Dag kom, da han vidste mere om

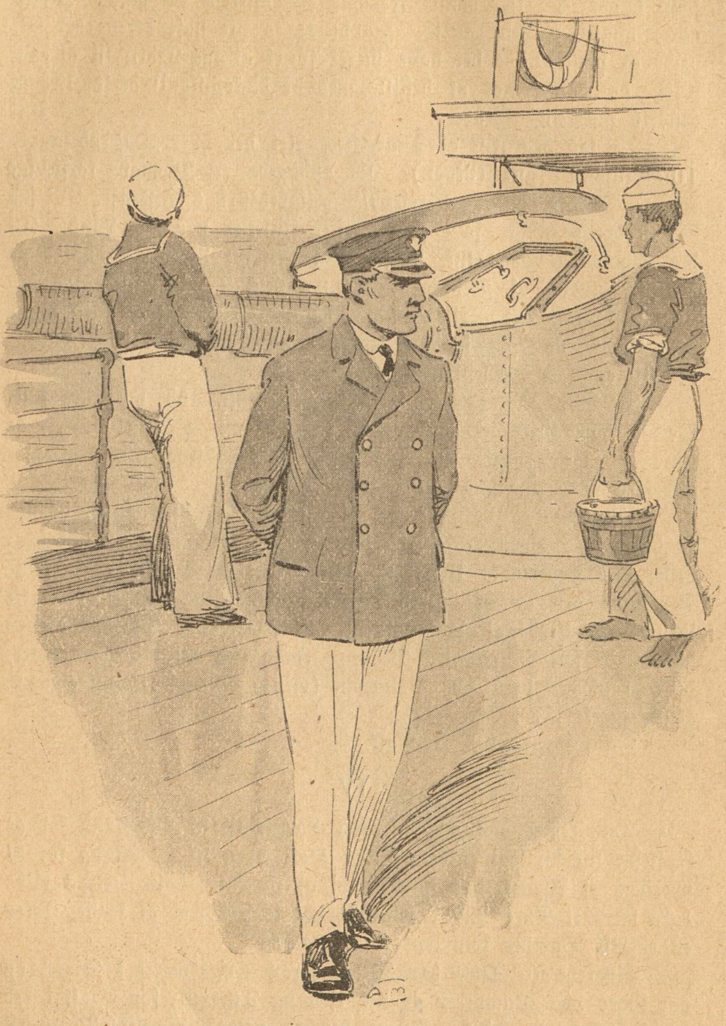

Kemi end de allerfleste Kemikere. Nu og da skrev han hjem, men Mindet om Danmark og Petra blegedes, som Dagene gik. Sporen sad ham derimod — mærkelig nok — stadig i Siden: Han skulde dog vise Petra . . .! Paa denne Tur samlede Jens Penge; han forstod, at de var Broen, der bar fra Fortid til Fremtid.

Han havde — efter danske Forhold — allerede nu mange Penge, og Dyngen voksede stadig. Havde de to ikke haft deres eget Arbejde at passe, vilde det have været svært at faa Tiden til at gaa. Men de havde nok at bestille med de biologiske Undersøgelser af Havets mærkelige Beboere.

De saa den Fisk af Makrelens Art, der hver Dag ødelægger 10 Billioner Fiske (Rogn). De opdagede en Mængde forskellige Form-, Farve- og Karakterejendommeligheder hos Fiskene. De saa den underlige Fisk, som jagter efter Insekter paa — Land. De saa Flyve- og Sværdfisk, de saa den elektriske Rokke, fordybede sig helt i Studiet af Beboerne i Stillehavets Dybder. De saa den lille Fisk, der i Overfladen af Vandet kan udblæse en lille tynd Vandstraale med en saadan Kraft og Præcision, at den indenfor ca. 30 cm kan dræbe ethvert Insekt.

Ja, hver Dag var de i Naturens Eventyrland, det store stille Ocean, hvor Koraløerne gror; de mærkede ofte Havskælv . . . de levede et rigt Tropeliv, hvor alt er enestaaende skønt . . . grænseløst hæsligt . . . uhyre uhyggeligt.

De besøgte Philipinernes bjergfulde, vulkanske Egne, de oplevede heftige Orkaner og saa imponerede paa Stormens Ødelæggelser, de undersøgte Urskovens Vegetation, de maalte de indfødte Malayer, der er af Middelstørrelse med bred, flad Næse, tykke Læber og olivengul Ansigtsfarve, de saa, hvor Manillahampen groede, de saa Marker med Peber og Indigo og andre Tropevækster, de drak af den berusende Palmevin (Nipa) og røg Manillacigarer, altfor stærke . . .

Og tre mærkelige Aar gik.

IV.

Da Tiden var omme, drog Lægen til sit Hjemland for at renskrive sin Biologi, medens Jens Hald drog til Hongkong for at overtage et Apotek, han havde købt af en Amerikaner. Jens vilde bare være et Aars Tid i Kina for at lære Østen at kende. Med en engelsk Damper kom han til Hongkong . . .

Allerede en Time har Øerne foran Byen været i Sigte, og om Bord paa Damperen er der Uro og Tummel, for nu skal der snart losses og lades. Snart er han i det himmelske Rige, det sære og hemmelighedsfulde Kina. Jens Hald er i Theens, Silkens og Haarpiskens Land. Han ser, at Kineseren kun har smaa Fordringer til Livets Bekvemmeligheder, og at de opholder sig i Rum, hvor en Evropæer vilde kvæles. Derhos er her den fugtige Varme, som giver alle Sygdomsspirer den bedste Vækst. Her vil altid være

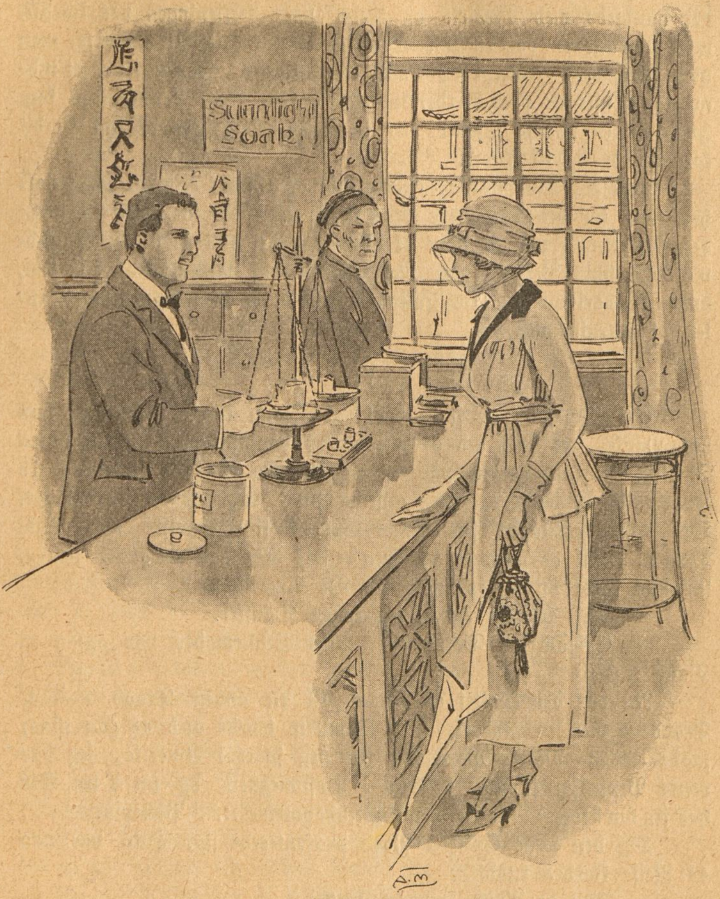

noget at gøre for en Læge og en Apoteker. Alt er overgroet med Plantevækst, en Overflod paa Blomster i alle Farver. Morsomt er det for den nyankomne at iagttage den livlige Færdsel, der i Hongkong som i alle kinesiske Kyst- og Flodbyer foregaar til Vands. Og i dette Havnebillede presses ogsaa Kvinden ind. I Hongkong som i Kanton og Shanghaj roes Sampanerue — Baade for Personbefordring — næsten udelukkende af Kvinder, der ofte har et Barn bundet paa Ryggen.

Apoteket, Jens havde købt, var i Grunden bare en Shop, der handlede med Medicin og Kemikalier. Betjeningen var kinesisk, men Provisoren var en tysk Kommis uden særlig Uddannelse, men med paagaaende Energi og Handelsintelligens. Han var ude at indarbejde Tyskland paa Verdensmarkedet, som hans Landsmænd kom han som en ydmyg Tjener, der en Dag ved Hjælp af tysk Kredit forvandlede sig til Herre.

Tyskeren var punktlig, selvfølende og absolut redelig. Materialhandelen, for den var mere det end Apotek, florerede stærkt; at have den Forretning var at have et Monopol, der gav Dollars i Tusindvis. De store Penge ligger paa Grænsen af Land og By, i Egnen, hvor Barbarisme og Civilisationen mødes og naturligvis paa Kanten af Straffeloven.

V.

En Dag kom en flot, rødblond Dame ind i Shoppen, hun var Yanke, det lyste ud af Tændernes Guldplomber og Øjnenes Intelligens, det hørtes paa Sprogets søde Læspen. Jens Hald ekspederede hende selv. Hun ønskede fine, meget dyre Toiletsager. Og Jens fremlagde for hende Bodens fine engelske og franske Ting ... Til at begynde var hun retire, men det varede ikke længe, før hun tøede op og spurgte: Er De Amerikaner?

— Nej, svarede Jens, jeg er en Dansker.

— Er De fra Danmark? Min Bedstemoder var ogsaa en Dansker.

Nu var der knyttet en Traad til en anden Traad — af Traadene blev en Kordel. Da Snakken truede med at gaa istaa, sagde Jens: Min Opdragelse har jeg faaet i Amerika, jeg har været Professor (Lærer) i Kemi i Bostonegnen, og nu i tre Aar har jeg om Bord i Lincoln været Skibsapoteker ... Philipinerne ...

Og den unge Enkefru Yard præsenterede sig. Hun var paa en Rejse Jorden rundt.

— For en Avis, spurgte Jens.

— Oh, No, lo hun, for mine egne Penge, og ugenert fortsatte hun, som talte hun med en gammel Bekendt: Jeg blev purung gift med en Rigmand, og da han for et halvt Aar siden døde, besluttede jeg at ville erobre et Stykke Ungdom tilbage og foretage en Rejse for at se, hvordan andre Folk lever, hvordan andre Lande er ...

— Kommer Fruen fra Øst?

— Oh Yes, og gaar nu mod Vest ... Men jeg har god Tid ... Jeg har i Japan set Kirsebærtræerne blomstre, besøgt

Templer og Thehuse og set de smaa Miniaturtræer, der er hundrede Aar om at vokse en Meter ... De har vel Kinin, for jeg maa have mit Rejseapotek i Orden ...

— Ja, Fruen kunde bare sende det til ham, saa skulde han gøre det komplet, eller han kunde lade en Kineser hente det ...

— All right!

Jens bød Fruen ind i Kontoret og serverede Isvand og Kakes, han vidste nok, hvad en amerikansk Lady ønsker i Troperne.

De blev fine Venner! Og Jens, der just skulde til Havnen, vilde gerne vise Fruen Hongkongs Herligheder. Og der var meget at se ... Inden Aften flyttede Fruen fra den store Damper til Hotel Bristol. Og de to modne Menneskesjæle fandt hinanden. De kunde sammen. Eventyret var over dem. De talte helt ud med hinanden som var de Børn og Skolekammerater, der ikke har Hemmeligheder for hinanden. Under Tropesol gror ogsaa Kærligheden sin raske Vækst. Og en Dag var de to frie og helt uafhængige Mennesker Ægtefolk. Fatum havde af to dannet en Enhed. Jens solgte Apoteket til Tyskeren. Og det unge Ægtepar blev enige om at tage paa Bryllupsrejse til det indre Kina. Da der ikke findes Køreveje og ikke andre Køretøjer end Trillebøre, blev de enige om at tage Turen pr. Flodbaad ad den store Kanal, hvor mange Mennesker fødes, lever deres Liv og dør — naar Tiden er omme, uden at have set andet af Jorden end netop Kanalen ...

De tog først til Shanghaj, hvor der var saa mange Skibe og Baade i Havnen, at den lignede et Vandfad, hvori man havde kastet en Haandsfuld Savsmuld ... De gik om Bord i en Swallow, hvor de havde det som i en amerikansk Pullmannsvogn, en elegant og komfortabel Salon og ti Mand til Opvartning. De fik Mad, som en Pariserkok ikke behøvede at skamme sig for at have lavet. Betalingen var 36 Kroner om Dagen. Baaden havde et eneste Sejl, en stor hvid Vinge, der drev den fernisskinnende Baad opad den store Kanals krystalklare Vand, de sejlede mellem Rismarker og kom forbi Pagoder af et fantastisk Ydre og med himmelstræbende Taarne ... de sejlede ind under smalle Broer, der var som et Hustag at se. Besætningen fik 50 Øre pr. Mand pr. Dag og følte sig som Kapitalister, aldrig havde Bryllupsparret set livligere eller gladere Mennesker — men den Fremmede faar kun Ydersiden af Kineseren at se, man ser ikke deres Sorg, men deres Smil. Kaptajnen — en pudsig Gamling — tjente 180 Kr. om Aaret, han var bedre klædt end Kulierne og spiste ene. Folkene sad derimod paa Skræddervis paa Dækket og aad Fisk, Ris og Grøntsager, efter hvert Maaltid røg de en Tobak, der lugtede

som brændt Haar. Hver Aften ankrede Baaden ved en By, hvor der var Opiumshuler, Sangerinder og Samsuvin at faa . . . Husbaaden, de var med, forlod Shanghaj en Aften; man stagede sig frem gennem et Kaos af Fartøjer af enhver Art og Form, Menneskets Fantasi kan finde, der var lakerede Mandarinfartøjer, Husbaade, Sampaner, Pramme, Flaader, Damphakter, Fiskerbaade, Kludesamlerjoller, Politiskuder, menneskedrevne Skibe med et stort Hjul agter: Virvar, Raab, Skrig, Slag paa Gongoner. Baadside skurede mod Baadside . . . Den gamle Kaptajn stod paa Halvdækket og brølede Bai-soi: (Styrbord) eller: Tai-soi (Bagbord). Og frem gled Baaden af Kaos. Næste Morgen, da Brudeparret vaagnede og kom paa Dækket, var de midt i det himmelske Rige, saadan som det har været i Aartusinder uden Spor eller Tegn paa Vestens Kultur. Det underlige og frastødende, der ellers er nok af i Kina, ses ikke paa saadan en Bryllupsrejse. Og herligt var Landet at se fra Swalows Dæk: Dybgrønne Rismarker, et Netværk af Kanaler med glidende Baade . . . Stadig høres Fuglenes Sang, glade Børns Raab og Latter, Hanegal, Hundeglam, Baadsfolkenes muntre Raab . . . Hist og her ses i Sejlløbet Bambusgærder — en Fiskers Ruse. Nu sejlede man forbi en Bambuslund med glasagtige, slanke Stammer, der bærer lysegrønt, fjerlignende Løv . . . Ved Bredden, hvor der fortøjes ved Frokosttid, staar en Række Kineserbørn med Maaneansigter og aabne Munde og stirrer paa den smukke Baad, det hviddugede Bord, den dejlige Mad og de fornemme Rejsende. Alle Børnene er i falmet blaa Lærredsklæder. Pigerne har Haaret i en Top paa den ene Side af Hovedet. Drengene har lange Haarfletninger nedad Ryggen . . .

I tre Maaneder drog de langsomt gennem det kinesiske Eventyrland. Da de kom tilbage til Shanghaj var der til Jens et Brev fra Danmark: Haha, Præstens Petra var bleven gift med Nabosognets Præst . . . Ja, Livet var en underlig Kringelgang. „Den han havde sværmet for, var ikke den han fik." Han fik bare en Hustru, der var lige saa god som hun var smuk og rig. Og rig var hun: Halve Kvadratmil Land og Penge i Hundrede Banker . . .

Og saa fortsatte Brudeparret Rejsen rundt om Jorden, de kom ogsaa til Danmark. Var den fine Herre og Frue virkelig den lille Smedejens og hans Kone? Men alle vilde gerne hilse paa det unge Par, for det er saa morsomt at møde Eventyret, for det sker kun sjældent — og dog digter Livet hver Dag et.

Sandpapiret.

Af Axel Holm.

Med Tegninger af K. Hansen-Reistrup.

Det er næstendels 100 Aar siden; Juleaftensdag. Strandfoged og Skudehandler Chresten Jensen Aasendrup sad i Kahytten, som inderste Kontor benævnedes i daglig Tale; han var gram i Hu, saa Fuldmægtigen, Mogens Brix, klogelig havde absenteret sig og var søgt ud i Boden for at hjælpe Svendene. Det kunde og haardt gøres behov; paa saadan Dag var der jo endnu mange af Byens Folk og Omegnens Bønder, der ikke havde forsynet sig til Højtiden. Yngste Lærling rendte til og fra med Sirupsdunke, medens ældste Lærling ey bestilte andet end tappe Brændevin; en og anden Kunde, navnlig af Skipperfolk, forlangte endog Westindiarom. Svendene havde travlt med Kaffe og Kandissukker, Mel, Gryn og Rosiner, hvilke sidste Chresten Aasendrup havde købt for næsten intet ved sidste Strandingsauktion og derfor kunde sælge for én Mark Pundet.

Fiskerne var nylig kommet ind og havde straks kørt Fangsten op i Byen. Ude paa Gaden holdt Børene med tykke, fede Rødspætter, alenlange Torsk, og dertil hvide Kuller med den sorte Plet bag Gællerne, det evige Mærke efter den fiskende Apostels haarde Fingre, hvorfor og Tysken kalder dem Skt. Peters Fisk. Inde i Boden prangedes der mellem Fiskere og Bønder, som havde bragt Faarekroppe og nyaftorsken Rug. Salgssummen omsattes i Varer, og mangt et Glas Polak gik som Lidkøb.

Mogens Brix var allevegne, snart maatte han stifte Forlig mellem en Fisker og en Bonde, der ikke kunde komme overens om, hvor mange Rødspætter, der gik paa en Otting Bøndersmør, saa maatte han fare ud i Gaarden at opskrive de Faare- og Svinekroppe, som Pakhuskarlen, Saltekarlen og et Par Reservemænd bragte ind i Kødbingen, saa atter ind i Boden at opføre en Gaardmands Juleindkøb i Kladden.

„Puh, man maa være rask i Vendingen i Dag, Skipper Brix," raabte 1ste Bodsvend, Jens Bondrup, da de lige styrede klar af hinanden ude ved den store Vægt.

„Man har jo manøvreret i snevert Farvand før," svarede Brix muntert; det havde han ogsaa, eftersom han i flere Aar havde ført Skonnerten „Karitas" mellem Syd-Norge og Udskibnings-

stederne ved Jammerbugten; han viste i Praxis sin Manøvredygtighed ved trods Travlheden at slaa et Slag om ad Køkkenet til, hvor Madam Gertrud selv overvaagede Julebagningen, mens Datteren Maren havde Opsyn med de Piger, der sørgede for Kaffe til de mange Landbokunder.

„Naa, hvor gaar det i Boden, Brix?“ begyndte Madamen, „Ane, dit Drog, nu har du alligevel taget den Plade for sent ud, Kagerne er brune i Randen — nej, Brix, Han maa hellere smage paa disse.“

„I Dag blæser Vinden gunstig,“ svarede Brix, mens hans og Marens Hænder i Smug mødtes under et Kagefad.

„Saa er vor Far vel glad i Dag,“ spurgte Madamen.

„Tværtom; Husbonds Barometer staar noget lavt — det er Kirkeblyet, oplyste Brix.

„Kan Laursen ey ordne den Sag,“ spurgte Maren.

„Der findes hverken Kvittering eller Vidner,“ fortalte Brix.

„Pyt,“ Madammen undersøgte en fed Gaas saa kritisk, som om det var den, der hed Laursen, „og saadan en kalder sig Prokurator og undser sig ikke ved at fri til vor Datter.“

Maren blev rød lige op til de brune Krøller og indskød: „Jeg haaber da heller aldrig, han vinder vor Far i den Sag.“

„Hvad det angaar,“ Madamen gav Gaasen et fedt Klask med sin buttede Haand,“ saa har ogsaa jeg et lidet Ord at sige. Men fald nu ey i Staver, Børn, end er det for tidlig at hale Nættet i Land.“

Kahytten var et stort firkantet Rum, udstafferet med Hestehaars Sofa, massivt Fyrretræsbord og Reoler med Protokoller og Kornprøver; paa Væggen hang et Par Redningsbøjer som Rammer om tvende Silhuetter af Madam Gertruds Forældre, velagtede Forpagter Nikolaj Thomsen paa Hjermitslevgaard og Hustru Anne Pedersdotter Thorup. Paa den korte Væg lige overfor Vinduet stod et Klokkeværk; det havde kun Timeviser, men det gik ellers bravt nok. Per Maler havde været heldigere med det indre end med det ydre; Forsiden skulde nemlig forestille Kaperen „Den lille Røver“, som Aasendrup havde været Medrheder for, men vittige Hoveder paastod, det lignede en Fiskejolle i Revlebraadet, ja Prokurator Laursen — den Tosk — sagde, den saa ud som et skrabet Svinehoved i Skysovs.

Sieur Aasendrup — Vestkystmatadorerne tituleredes dengang „Sieur“ — sad og saa sig ret ædende gal paa dette Smøreri, ikke saa meget af saaret kunstnerisk Følelse, heller ej for de Par af Aasendrup selv udstedte Pengesedler, som han havde betalt for

Makværket, men Tanken paa „Den lille Røver" førte Tanken hen paa Kirkeblyet, som han i sin Tid havde købt af Groth Claussen, Herremanden paa Odden, for deraf at støbe Kugler til Kaperen. Blyet var længst betalt, men Frederik Udby, Oddens nye Ejer, benægtede dette og havde stævnet Sieur Aasendrup for Børglum Retterthing.

„Havde jeg blot haft Ham i Forretningen den Gang, Brix", klagede Købmanden, „men Fanden kan hitte Rede i alle disse Regnskaber. Min Handel, det er et, og Strandgodset det er andet, Hælvten mit og Hælvten kongelig Mayestæts, saa er der „Røveren", den har baade Lars Jelstrup og Ole Juul Parter i, det er et tredie Regnskab. Det er Drolen splide mig lige saa indfiltret som et Sæt Bakker, der kommer lige fra Havet, og Rotterne maa vide, hvor den Kvittering er henne. Jeg har staaet paa Hovedet i al det gamle Papirmøg; Prokurator Laursen er en Flynder, naar han ikke kan gøre de Studepander ved Børglum Ret begribeligt, at naar Dannebrogsmand Chresten Jensen Aasendrup siger, at han har betalt 200 Daler for det Bly, saa er de Kugler baade støbt og betalt. Men de Østkapere er rene Røvere, baade til Lands og til Vands."

Udby paa Odden var nemlig Medejer af Kaperen „Strandvagten" og „Sørøveren"; Regningen paa Kirkeblyet var kun et enkelt Træk i en stille Krig, opstanden dengang „Strandvagten" og „Den lille Røver" udfor Skagen havde opbragt en Prise i Fællesskab og var bleven uens om Delingen.

Det var derfor ikke den heldigste Stund, Per Maler havde valgt til at søge Sieur Aasendrup om lidt Hjælp, men det var Højtid, og der var ikke en Krumme Brød til Huse. Igaar havde han ligget til Sengs, mens hans eneste Skjorte blev vadsket; i Andengaars havde han ganske vist solgt nogle Alener og et Par broget malede Træfugle i Hjørring, men saa havde han maattet betale Smeden for et Hjul til Evighedsmaskinen, og dernæst var han faldet ind til Grøfteren, hvor han tiltuskede sig en Hængelaas med skjøn Indretning og nogle gamle, skrevne Bøger til Sandpapir, som Per Maler var grumme ferm til at lave.

Imidlertid kunde da hverken Kone eller Barn spise Jærn og Papir, og begav Peder Maler sig da strandlangs fra Rubjerg ned til Byen. Det var en lang Vej, en kold Vestenvind blæste ind fra Søen og kastedes tilbage fra de høje, stejle Klinter. Per Maler ænsede dog ikke dette; han havde Hovedet fuldt af sin mekaniske Model til Evighedsmaskinen og af en skjønne ny Opfindelse, han vilde gøre. Det skulde være en Plov af Jærn med en stor Staalkugle foran paa Aasen, og saa skulde den kunne trækkes ved, at en Mand gik foran den med en stor Magnet i en Skindpose paa Ryggen. Han havde derom talt med et Par af Egnens store Folk, Proprietær Egholm paa Overklit og Bruun fra Villerup; de mente, at Ideen var herlig nok, men indvendte, at man ikke kunde pløje i sydlig Retning, eftersom Magnetnaalen peger mod

Nord. Per Maler mente dog at kunne komme udenom denne Vanskelighed, men det vides ey, om det nogen Tid er lykkedes ham, thi hans efterladte Dagbog gaar kun til Januar 1840; men man

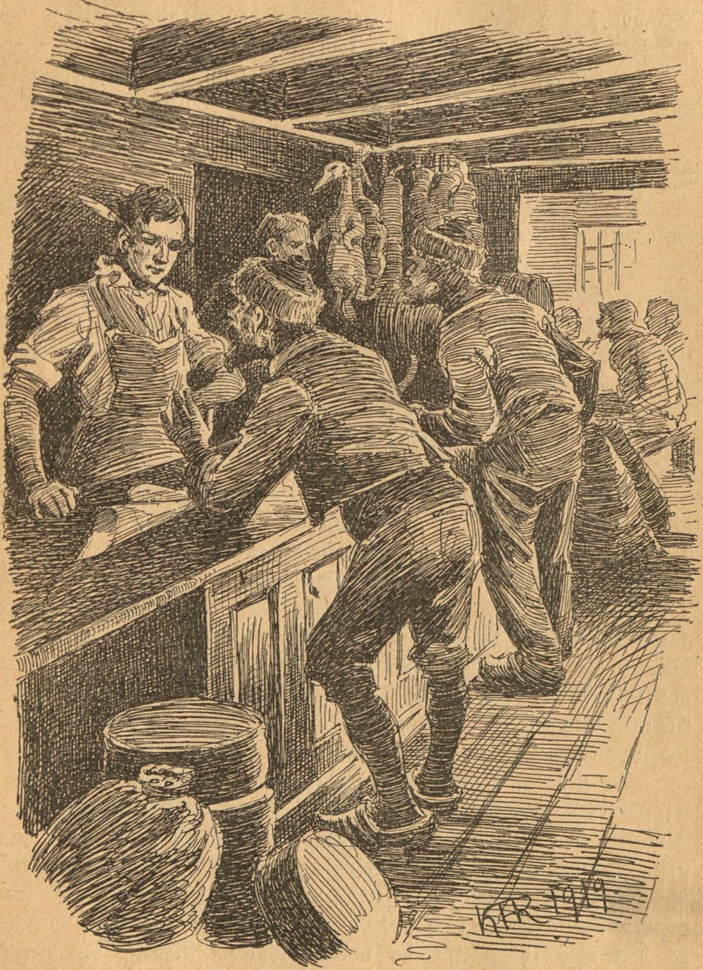

ved i hvert Fald, at hans Syslen med mekaniske Problemer skaffede ham mere Armod end Hæder. Derfor vandrede han nu i Træsko og hullet Kofte langs den øde Strand, hvor hans opmærksomme Aand dog ogsaa fandt Næring. Han fandt saaledes en Hummer=

klo, som gav ham Ideen til at male Flammesøjler, og han iagttog, at Sneglehusene alle var tvundne til en og samme Side.

Omsider kom han til Byen og gik op gennem Hulvejen fra Stranden; han fandt ogsaa snart Købmandsgaarden og listede ind i Boden. Det blev Brix, som kom til at tage sig af hans Sag.

„Hvad er der nu", vrissede Aasendrup, da Fuldmægtigen stak Hovedet ind ad „Kahytslugen".

„Husbond maa ikke være vred, det er ham den sølle Per Maler fra Rubjerg, som beder om Hjælp . . ."

„Hvor ofte skal jeg sige ham, Brix, at Tiggere maa søge Køkkenet; jeg har altfor vigtige Ting i Hovedet. . ."

„Men han vil ikke tigge; han vil laane lidt Varer og arbejde Beløbet af."

„Arbejde, hæ! Lave Smørerier som det Dejgtrug der paa Uhrkassen, skære Kæpheste med røde Pletter, som var de koparrede; nej, jeg har alvorligere Ting at bruge mine Penge til; sig ham det."

Saa tog Brix Fyren med over i Køkkenet, hvor han fik en Sjat varm Kaffe og søgte at prakke Jomfruen den skjønne Hængelaas og en gammel Protokol paa.

„Jeg skulde ellers have lavet Sandpapir af Bladene, men jeg synes, Bindet er saa godt. Lille Jomfru kunde sy sine Kærestebreve ind i den, og jeg skal gøre hende en Messingbøjle, saa hun kan sætte Hængelaas for sine Hemmeligheder."

Maren lo, og hentede et Fad af de brændte Kager; dem skulde Per Maler tage med hjem; imens stod Brix og bladede i Bogen; det var gamle Regnskaber, oven i Købet fra Odden. Rigtignok stod der paa første Blad: Kassabog for Simon Groth Clausen, Kjøbmand udi Nyested; men i hin Tid havde mere end end velmeriteret Herremand begyndt sin Løbebane i Kramboden.

De fleste af Bogens Blade omhandlede da ogsaa Mel, Gryn, Kreaturer, Brændevin og Alenvarer. Længere henne dukkede et Par lollandske Gaarde op, og saa kom Odden, med Militærindkvartering, Studehandel, Kaperudrigning og meget andet imellem hinanden.

Denne Læsning interesserede unge Brix saa meget, at han paa Stedet laante Per Maler tvende Daler af sin egen Lomme og bad ham ey forhaste sig med Indkøbet i Boden, kan hænde Sieur Aasendrup havde Lyst til det Bundt Sandpapir; han vilde selv tale med Husbond derom.

Chresten Aasendrup havde imidlertid gjort en liden Handel med en af Egnens Proprietærer, og med ham drukket et Par Glas spansk Vin, saa at Fortrædelighederne var svundne bort for en

Stund. Han var da adskilligt blidere i Sind og spurgte, hvorlunde Forretningen gik ude i Boden og Gaarden.

„Saare vel,“ svarede Brix, „og jeg har for egen Regning gjort en særlig god Affære.“

Chresten Aasendrup rynkede Panden. „Det er godt nok, Brix; mens han for som min Skipper, har han vel fulgt Landsens Skik, der immer lader Skipperen prange lidt for egen Regning. Men her i Købmandsgaarden er det ey Sædvane, at mine Betjentere pranger for andre end mig.“

„Godt Ord igen, Husbond, jeg har blot for tvende Slettedaler tilhandlet mig en liden Julepresent, som jeg har tiltænkt Eder.“

„Lad se,“ svarede Købmanden.

„I faar den ey helt omsonst,“ vedblev Brix, „I maa give mig samme Vilkaar, som I vilde have stillet Prokurator Laursen, om han havde haft Held med Eders Sag contra Groth paa Odden.“

„Aa, bliv mig nu fra Livet med alle de Kæremaal angaaende „Den lille Røver“, har jeg dog det Misfoster for Øje hver Time paa Dagen;“ Aasendrup gjorde et ærgerligt Haandkast henimod Uret.

„Vil I se med gode Øjne paa mit Frieri til Jomfru Maren, i Fald jeg skaffer Eder Kvittering for det Kirkebly,“ spurgte Brix.

„Det afhænger delvis af Maren og min Kone,“ svarede Købmanden, „men giv hid Kvitteringen.“

„Hvad Jomfruen og Madammen angaar,“ svarede Brix, „saa har jeg god Vind i Sejlene, saa nu maa Husbond selv om, om han tror mig Karl for at forsørge Maren. Her er Bogen.“

Den var indbunden i Kalvelæder; Papiret var godt og stærkt, netop derfor var det brugeligt til Sandpapir, en Vej kanske flere gamle Godsejerarkiver er gangen. Øverst paa næstsidste Side stod.

17. Januari. For Blyet for Mygdal Kierkes gamle Tag modtaget af Sieur Chresten Jensen Aasendrup, for Kaperen „Den lille Røver“s Regning Rdd. 100. — — —

Den Juleaften vankede der baade Franskvin og Champagne i Købmandsgaarden, og Per Maler havde en velfyldt Sæk paa Ryggen, da han traskede hjemad i Maaneskin og hørte Søerne vaske mod Strand saa regelmæssig som Stængerne i hans Evighedsmaskine, den han aldrig evnede at fuldføre. Men om Mogens Brix fra Kjeldgaard melder gamle Hovedbøger, at han nedsatte sig som Købmand og Skudehandler i Løkken, hvor han ægtede Maren Jensen. Senere købte de Slettegaard og endte saaledes som Herregaardsfolk.

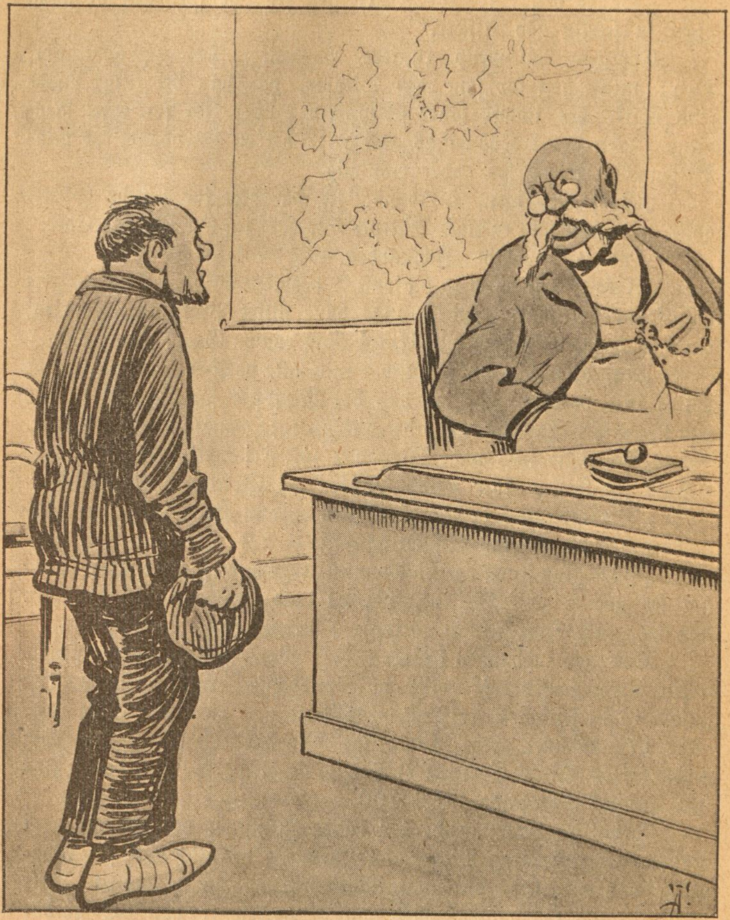

En Krigslist.

„Tør jeg anmode Husbond om et skriftligt Bevis for, at jeg i Aar ikke har faaet Drikkepenge ved Nytaar. Min Kone tror nemlig stadig, at jeg har soldet dem op."

En Skælm.

Af C. S. Torgius.

Tegninger af Axel Thiess.

Kunstmaler Ejner Egelund gik den sædvanlige Ronde mellem sine Arbejder med Shagpiben tændt og Paletten i Haanden, da hans unge Hustru lukkede Døren op og kom hen til ham. Ogsaa som sædvanlig var hun iført Overtøj og bærende en Taske, hun skulde nemlig — ogsaa efter Sædvane — med Toget til Byen.

„Ja — den Forgrund maa mere frem, den skal træde nærmere, Ejner. — Saa skal du se, der kommer mere Luft bag den, Afstanden til Mellemgrunden markeres, — og det vil hjælpe," sagde hun og mønstrede et større Billede.

„Det mener du, lille Grete, og jeg kan ogsaa give dig Ret, — men saa forkludrer jeg jo Perspektivet!"

„Aa — ja, — en Kende forrykkes det jo, — men Resultatet bliver dog en Vinding!"

„I dine Øjne sikkert nok! — Ser du, nu har jeg sat mig for, aldeles ikke at lade mig paavirke af andres Meninger, thi hvad een finder en Vinding, finder en anden et Tab, og du bliver den første, hvis Mening jeg undbliver, — hvad jeg naturligvis meget beklager. Jo, kom der et Menneske, hvis Autoritet som Kritiker jeg erkender hviler paa dyb Forstaaelse, Erfaring og — navnlig — Frihed for enhver personlig Interesse, — ja, saa vilde jeg med Andagt sætte mig ærbødigt ved hans Fødder og lytte til hans Røst. Men at male efter enhversomhelst Kritikers Skøn og Vejledning. — nej, Grete!"

„Jeg synes ellers ikke, at Kritikens Skøn og Vejledning kan have generet dig, Ejner, for den plejer at forbigaa dine Billeder i eenstemmig Tavshed."

„Ja, — desværre! Bladene siger næsten aldrig et Muk om dem! — Det er pinegalt! — Hør, lille Grete, kan du ikke hjælpe mig udover det? — Du læser jo Korrektur i „Dagens Tidende", kan du ikke faa en af d'Herrer Kritikere til at ofre mig et Par Linier paa Udstillingen, som forestaar. Jeg har Respekt for, hvad det Blad skriver om Kunst, og jeg ved, at dets Ord har Vægt indenfor Malerkunstens Omraade og er bestemmende for mange Købere. Det var den gamle

Hanslev, som skrev strengt, men kyndigt og retfærdigt, men han er jo nu død, og hans Eftermand kender jeg ikke. — Hvem er det? — Er det Trolle?"

„Næ — Trolle er det ikke. Der er egentlig ikke antaget nogen fast Anmelder endnu, men nu kommer jo snart Udstillingstiden, og saa vil man jo faa at se. — Men, hvad vil du, at jeg skal gøre for dig."

„Faa Manden til at skrive om mine Billeder, naturligvis. Han skal ikke rose dem, naar han ikke finder dem gode, men han maa hellere være streng end tavs."

„Naa, — mener du det, Ejner! — Salget gaar jo ellers ikke saa galt, vel!"

„Aa, nej! — Men vi skulde jo gerne paa Langfart i Sommer, og det er der ikke Raad til, hvis ikke Publikum viser større Købelyst. — Kan du ikke faa Manden herud en Dag og se Atelieret, det er da kun 50 Øre til Billetten, og en god Frokost kan vi jo godt byde ham, ikke sandt!"

„Ja — —, tror du, det hjælper," spurgte Grete tvivlende.

„Nej, ikke det fjærneste, hvis det blev mig, der skulde lokke ham herud. Men, naar det er saadan en sød lille Kvinde!"

„Naa, ja — saa er du jo sikker paa hans Frihed for enhver personlig Interesse. — Taget paa det Hus er for rødt!"

„Synes du? — Jeg har ellers taget en Prøve af en af Tagstenene, og jeg forsikrer dig —"

„Det er alligevel for rødt! — De Træer er Grønlangkaal, ikke Bøgetræer, som man ellers skulde tro —."

„Det er Togtid min Pige, — du har kun 8 Minutter —."

„Se, nu her — laan mig Palletten! — Det er en Kugle, en grøn Gasballon — saa — ikke sandt — gaa her hen, Ejner — længere bort — meget længere, — kan du se, — nu er det Toppen af et Bøgetræ —."

„Gu' er det ej!"

„Ja, saa har du ingen Fremtid for dig som Maler! — Naa, Farvel, min Ven, — jeg løber!"

Og væk var hun. Ejner stoppede og tændte Piben igen, satte sig paa en Stol i den anviste Afstand fra Gretes grønne Gasballon, og saa længe skiftevis paa Ballonen og Kaalen, som hun havde kaldt hans Bøgetræer.

„Snakke kan hun, og der er noget i, hvad hun siger, — men male kan hun ikke!" —

Den Dag tog Ejner Egelund ind til Byen for at træffe nogle Aftaler vedrørende Udstillingen, og da han kom hjem,

fandt han Reden tom, skønt det var langt ud over den Tid, Grete plejede at komme hjem. Men omsider kom hun da, og begge satte sig til Bords, Ejner lidt gnaven over den forsinkede Middag.

„Ja, kære Ejner, det maa du finde dig i, det er nemlig min Virksomhed for at vække Opmærksomhed for din Kunst, der har opholdt mig. — Jeg maatte nemlig paa Restauration med Anmelderen, — han hedder Durup —, for at faa Lejlighed til at tale med ham om dig; han er meget optaget. Vi fik ellers en lækker lille Frokost, koldt Bord med en varm Ret, et Glas Vin — Det er en elskværdig, livlig og forstaaende Mand, mørk med letkruset Haar og brune Øjne.

„Tak, ja, men hvad sagde han?"

„Han sagde saa meget, han var meget talende, ofte vittig og træffende, og dertil galant. Du skulde have hørt ham forklare Farverne som Udtryk for den menneskelige Karakter, — forstaar du, Haarets, Øjenenes —"

„Men, hvad sagde han om mig og mine Billeder, Grete?"

„Om dig? — Vi talte ikke om dig, og dine Billeder har han endnu ikke set, de er jo ikke hængt op endnu! — Men vær du ganske rolig, jeg skal nok gøre ham varm —."

„Ja, du behøver ikke tvivle, — ser jeg da saa ilde ud? — Jeg havde min nye Hat paa, det lagde du naturligvis ikke Mærke til i Morges, medens han straks komplimenterede mig meget smigrende, — og mine fikse Støvler."

„Ja, saa!"

„Du skal slet ikke blive betænkelig og tro, at jeg paa nogen Maade vakte Anstød, for vi sad nemlig i et lækkert, lille Separatværelse. Jeg maa nu op paa Udstillingen med ham og anbefale ham dine Billeder, saa du kan ikke vente mig hjem paa Klokkeslet i denne Tid."

„Var det ikke bedre, jeg selv talte med ham, Grete?"

„Du? — Nej, kære Ejner, om du saa fik min fine Hat og mine højhælede paa, vilde du saamænd ikke gøre nær det Indtryk som jeg! — Men, hvis du vil være artig og høre mine Raad, saa kan du endnu ændre Bagateller i dine Billeder, som han sikkert vil lægge Vægt paa. — Noget reelt har jeg forresten allerede udrettet, du faar en glimrende Væg at hænge paa! — Men kom nu med ud i Atelieret."

„Ser du, den Lysbræmme paa Aftenhimlen maa du dæmpe lidt, og det Genskin af Aftensolen i Husmandsvinduet skal være Glød, ikke en Postkasse, — det var nu det! —

Mere Skygge under Skovhegnet dèr, — jo, du kan, og du skal, ellers vil jeg ikke lege med, min Ven! — De Stokroser maa plantes om paa Husets anden Side, — staar de ikke dèr i Virkeligheden? — Hvad vedkommer det mig? — Kan de ikke trives paa Nordsiden, Ejner? — Er du Fotograf — eller Gartner — eller Maler? — Nu skal du gøre, hvad jeg har sagt, — jeg har skaffet dig 6 Dage mere, inden du behøver at aflevere, saa nu har du at hænge i, — imedens gaar jeg ind og læser noget Korrektur, jeg har tilgode! — Og saa skal du ikke slæbe andet til Byen, end hvad jeg udvælger og giver Lov til, — ja, det er haardt, men nu har Grete faaet Indflydelse."

De følgende Dage lød mange dybe Suk og dæmpede Klager fra Atelieret, naar Ejner gik derinde og „forbedrede", og det gjorde han fra Morgen til Aften, før kom Grete nemlig sjælden hjem. Den sjette Aften var Arbejdet til Ende; Mesteren stod træt og modløs og saa paa sine Arbejder, da Grete kom.

„Hør, min Pige, dette er et Offer, som du vist ikke forstaar," sagde han tungt.

„Ofrer du ogsaa?"

„Hvem ellers? Lad os nu være alvorlige, Grete. Dine daglige Konferencer med denne Durup behager mig ikke —."

„Men, Ejner, dog — tænk paa Formaalet!"

„Netop. — Jeg er bange for, at disse daglige, lange Samvær ikke skyldes Formaalet, men en gensidig Tilbøjelighed. — Der staar Billederne, ingen har set dem, og dog maa du være hele Dage sammen med denne ubekendte Mand for at paavirke ham til en gunstig Bedømmelse! — Hvad skal jeg tænke?"

„Naar man vil naa Maalet, kære Ejner, maa man ville Midlet! — Og saa maa du forresten have fuldstændig Tillid til mig, jeg vil kun dit bedste," svarede Fru Grete.

„Jeg tvivler ikke paa det, men dels kan Midlerne være for dyre, dels er det mig imod, om mine Billeder bedømmes, ikke ud fra deres kunstneriske Værdi, men ud fra Anmelderens Interesse for min Kone. Jeg har lagt et ærligt Arbejde i dem, jeg har aldrig brugt den billige Reklame, der ligger i sære Indfald og søgt Manèr, det ved du, og det er dette Arbejde, som jeg vil have retfærdigt og kunstnerisk bedømt, ikke min Kones Egenskaber."

„Nu er du vred, Ejner, og kan ikke se, at den Interesse,

jeg maaske har vakt for din Kunst, godt kan resultere i en retfærdig Bedømmelse, meget godt!"

„Men det kan jeg ikke stole paa. Kan Anmelderen abstrahere sin Indtagethed i dig, hvad ved jeg — og andre — om det? Og det vil jeg sige dig, Grete, skal din Kærlighed være Prisen, saa trækker jeg mine Billeder tilbage! — Jeg har med Overvindelse fulgt din Vejledning og ændret en Del ved mine Billeder, jeg kan ødelægge dem ganske, om du ønsker det, — og jeg kan sige dig Farvel, om din Kærlighed til mig er død, thi over sine Følelser raader ingen, — men jeg kan ikke købe Anerkendelse — og ikke heller sælge min Kone!"

Et Par frembrydende Taarer piblede i Gretes Øjne, da hun efter en lille Pavse svarede: „Du har intet købt og intet solgt, Ejner, — intet!"

„Og Anmelderens Kærlighed vil være uden Indflydelse paa Dommen over mit Arbejde?"

„Over sine Følelser raader jo ingen!"

„Grete! — Grete! — Svar mig! — Der er altsaa en Mulighed! — Svar dog!"

„Ja, der er," kom det tøvende fra Grete. „Jeg har kæmpet imod, tappert — men," her dristede hun sig til at slaa et Par taareblanke Øjne op, men med et Spil af Skælmeri, som Sol gennem Sommerbyger, „jeg skylder dig Sandheden, det ved jeg — — nu kommer den — jeg har lige læst Korrektur paa den," og borte var hun.

Hun kom i næste Øjeblik tilbage med et trykt Ark.

„Læs! — Det understregede er om dig!"

Han læste ikke, men spurgte:

„Hvorledes kan mine Billeder omtales, naar de endnu ikke er indsendte? Det er altsaa det reneste Humbug!"

„Nej, tværtimod! — Det er mig, din egen lille Grete, der er Anmelderen! — Ja, hvad siger du, Grete har faaet Lov at anmelde for Bladet, forsøgsvis, — 200 blanke Kroner, min Ven — istedetfor for afdøde Hanslev, — derfor har jeg været saa optaget! — Jeg turde jo ikke sige dig det, for saa havde du jo ikke villet udstille af Frygt for personlig Interesse, ikke sandt! — Vil du nu bare læse! — Du har rigtignok faaet af Grovfilen, Ejner! — Durup er Luft, har aldrig eksisteret, — men Grete er sandelig Kød og Blod!"

Og saa kastede hun sig om Ejners Hals, medens Linierne dansede for hans Øjne. —

Paa Skillevejen.

En Fortælling fra Polen. Af Marie Henckel.

Tegninger af Luplau-Janssen.

Vi er i Polen — for snar' halvandet hundrede Aar siden.

Det er i Slutningen af det attende Aarhundrede, og paa Tronen sidder Polens sidste Konge, Stanislaus August Poniatovsky, Katerina den Andens tidligere Elsker, hvem hun havde skaffet den gyldne Kongekrone — en tvivlsom Lykke for ham selv og for Landet, som han aldrig fik Evnen til at styre, afhængig som han var og blev af Rusland. Et sælsomt Land og et sælsomt Folk! Engang et stort og mægtigt Rige, der spillede en vigtig Rolle i Verdenshistorien, var det efterhaanden sunket ned til næsten kun at være en Vasalstat af sin mægtige Nabo, udmarvet og udsuget af en overmodig, magtsyg og pengegridsk Adel, der svælgede i Rigdom og Livsnydelse, mens Bønderne, de Livegne, sukkede under Aaget og henslæbte Tilværelsen under de usleste Kaar.

Nogen egentlig Middelstand fandtes ikke. Pragt og Overflod, Luksus og Ødselhed paa den ene Side, Nød og Elendighed, Fattigdom og Usselhed paa den anden. Adelens Slotte og pragtfulde Paladser knejste Side om Side med faldefærdige Rønner, den fornemme Herre og Frue klædte sig i Zobel og Maar, Silke og Fløjl, den menige Mand havde næppe de Pjalter, hvormed han kunde dække sin Nøgenhed — det var Livets mest skærende Modsætninger, og vel maatte Polens Sønner og Døtre sukke: Gives der ingen Frelse for vort ulykkelige Land, som gridske Naboriger har splittet og delt?

Det er ved Vintertid, og i Warsjava (Warschau) er der Liv og Røre, ikke i de mørke, snavsede Gader, hvor man kryber sammen og fryser, men oppe i Paladsernes oplyste Sale; der festes og jubles, der danser Polens Adel sorgløs paa Afgrundens Rand!

Der er Bal hos en af de store Magnater, Hetmanen Oginsky, og her færdes Blomsten af Adelen og alt, hvad der er stort og fornemt af Hofkredsen, Radziwilerne, Poniatovskyerne, Potockyerne og Czartoriskyerne, disse Landets første Magnatslægter, hos hvem

Raahed og Forfinelse gaar Haand i Haand, smidige, hensynsløse og overmodige, alle stræbende efter den største Magt og alle lige frivole og smittede af den Sædernes Fordærvelse, som fra oven af har bredt sig over det hele Samfund. Og her danser deres skønne, ikke mindre letfærdige Kvinder, gratiøse, kokette og bedaarende — den dejlige Grevinde Julie Potocka, der med den smægtende Ynde, som er Polakkvinden medfødt, som en Sylfide svæver fra Arm til Arm og vækker Mændenes henrykte Beundring, og den ikke mindre straalende Grevinde Sofia, Felix Potockis Gemalinde, hvis henrivende Barneansigt vi kender fra Gengivelserne efter Maleriet i Berliner-Musæet — og mange andre.

Som i en Rus af Livsglæde, af Livsnydelse hvirvler alle disse Mennesker rundt i deres glimrende Dragter efter sidste Mode fra Hoffet i Versailles, glemmende Livets Alvor, dets Pligter og Ansvar — fyrige, sorte Øjne straaler omkap med Ædelstene og Brillanter paa hvide Halse og Arme, Kinderne brænder, Læberne hvisker tusinde ømme Ord, mens Musikken bruser gennem Rummene, og Spejlenes Krystaller gengiver hele den brogede Sværm.

Blandt Damerne var der denne Aften dukket en ny Stjerne frem, der vel ikke blændede ved sin alt betagende Glans, men ikke desmindre ved sin zarte, næsten barnlige Ynde drog de flestes Øjne paa sig. Hun syntes at være ganske ung, var høj og slank og blond som en Nordens Datter, og uden just at kunne kaldes forlegen var hun dog temmelig sky og tilbageholdende. Blandt alle disse leende og larmende Skikkelser, der flagrede omkring som en Flok kaade Bakkanter og Bakkantinder, gjorde hun et underligt fremmedartet Indtryk og syntes selv at føle sig fremmed, for hendes store alvorlige Øjne fo'r med et forundret og lidt forskræmt Udtryk hid og did.

Hvem hun var, var man ikke rigtig klar over. Hendes Ledsager, en ældre Mand, var en Grev Stepan Oginsky, en af de større Godsejere, som nylig var kommen til Byen fra en af de nordlige Provinser, men om hun var hans Datter, hans Hustru eller maaske kun en Slægtning, var man meget nysgerrig efter at vide og bestormede Vært og Værtinde med Spørgsmaal. Kongens Brodersøn, Josef Poniatovsky, Ballets smukkeste og eleganteste Kavaller dansede en Dans med hende, men da hun lidt efter blev budt op til Mazurkaen, Polakkernes Yndlingsdans, undslog hun sig og trak sig tilbage til en Vinduesfordybning.

En af de unge Kavallerer med et smukt, markeret Ansigt, der med korslagte Arme stod lænet til en Pille tæt ved og saa paa Dansen, bøjede sig frem imod hende. „Madame ynder ikke

vor nationale Mazurka?" sagde han smilende. „Eller — De ser ud til at være træt, tillader De, at jeg bringer Dem en eller anden Forfriskning?"

„Nej, mange Tak, Monsieur." Tonen var lidt kølig afvisende, men Stemmen blød og velklingende.

„Tillad i det mindste, at jeg forestiller mig selv. Mit Navn er Kasimir Sabinsky — som jeg ved, er De fremmed her."

„Ja, vi er nylig kommen hertil fra Grodno. Jeg er Grevinde Oginska — Wanda Oginska."

„Ah — i Slægt altsaa med vor Vært."

„En Smule — det vil sige, min Mand er det."

Hendes Mand! Hun var altsaa gift, dette Barn med de dybe, drømmende Øjne, det vemodige Træk om den lille, fine Mund.

Kasimir Sabinsky stod lidt og betragtede hende; saa mødtes deres Blik, og hun rødmede lidt, idet hun tøvende, ligesom frygtsom spurgte, om han maaske var den bekendte Digter Sabinsky, der havde skrevet de dejlige, begejstrede Fædrelandssange?

Han bukkede bejaende, idet han med et lille selvbevidst Smil snoede sin sorte, glinsende Knebelsbart. „At Grevinde Oginska har læst mine Digte, og at vide, at de Strenge, jeg har anslaaet, har fundet Genklang hos hende, henrykker mig. Selv om jeg ikke har fortjent den, er Ros fra saa skønne Læber — —"

„Aa, jeg sætter ikke Pris paa Smiger," afbrød hun, „og De er alt for beskeden. Hvorledes kan man andet end begejstres over Deres Digtning? Saa glødende og varme Vers! Og saaledes som De skildrer Polens fordums Storhed — det stakkels Polen! De er sikkert meget anerkendt og beundret, Hr. Sabinsky?"

Han trak paa Skuldrene. „Se Dem om i denne Forsamling — hvor mange tror De vel her findes, som tænker og føler alvorligt? Man tænker i det hele taget ikke mere her i Polen, man morer sig kun."

„Ikke overalt, men maaske her i Warsjava. Det er mig, som jeg var kommen ind i en summende Bikube. Den er saa forvirrende, denne Støj. Hvor er det muligt, at de alle kan være saa glade, naar der er saa megen Nød og Elendighed rundt omkring?"

Sabinsky rystede paa Hovedet. Han havde taget Plads ved Siden af hende, og de var snart inde i en ivrig Samtale, der først blev afbrudt, da Grev Stepan Oginsky nærmede sig. Saa rejste hun sig hurtig og tog sin Mands Arm, idet hun forestillede de to Herrer for hinanden. Der blev dog kun vekslet nogle høflige

Talemaader fra begge Sider, saa fjernede Oginskys sig, og lidt efter havde de forladt Selskabet.

Kasimir Sabinsky saa efter det noget ulige Par — han med lidt stiv gammeldags afmaalt Holdning, hun ungpigeagtig let og yndefuld.

„Aha! En ny Erobring!" sagde en leende Stemme. Foran ham stod en Herre i straalende Hofdragt og Brystet behængt med Stjerner og Ordener — Diplomaten, Magnatfyrsten Grev Felix Potocki i egen Person. „Hun er nydelig, den lille Oginska, fortsæt kun, hvor De har begyndt, det er godt at have Forbindelser i den modsatte Lejr."

„Stepan Oginsky hører altsaa til det gammelpolske Parti?"

„Ja, han er ivrig Tilhænger af den gamle uindskrænkede Kongemagt, der binder Adelens Hænder og bringer Folket større Frihed, og en afgjort Modstander, ja Fjende, af den store Katerina og alt, hvad der er russisk — som om det ikke ene og alene er gennem Forbundet med Rusland, at Polen vil kunne vinde sin Storhed tilbage."

„Men tillige miste sin Selvstændighed — —"

Potocki saa skarpt paa ham. „De begynder maaske at stemme for Tilslutningen til Preussen? Jeg skulde dog ellers mene, at den russiske Regering lønner tilstrækkeligt for de Tjenester, der ydes den."

Med en lidt teatralsk Bevægelse lagde Digteren Haanden paa Hjertet. „Kunde Grev Potocki noget Øjeblik tvivle om mig —"

„Bah — De er ærgerrig, min unge Ven, og vil frem, det er Sagen, og Deres Fremtid ligger i Rusland, derfor og kun derfor stoler jeg paa Dem. Hvad Stepan Oginsky angaar, kan han blive farlig for os; jeg tror, der maa holdes Øje med ham, og en lille Liaison med den smukke Frue vilde ikke være af Vejen — — De forstaar mig? Men forsigtig, Sabinsky, forsigtig."

Digteren bukkede. „Tyran," mumlede han, „men en fattig Stymper af Adelsmand som jeg har Brug for Guldet — gid Fanden havde det hele."

Kasimir Sabinsky var Damernes erklærede Yndling; ved en Karnevalsfest havde Julie Potocka bekranset ham med en Laurbærkrans, og en anden Skønhed havde overrakt ham en lille, gylden Lyre; han var deres „Apollo" og tog mod deres Hyldest som noget, der fulgte af sig selv. Han var bekendt for sine galante Forbindelser og Hang til Spil, en ægte Polak, letsindig, dristig og hensynsløs, lidt af en Eventyrer — en ikke ufarlig Mand at møde for en ung, uerfaren Kvinde.

Ballet hos Hetmanen blev afløst af andre ikke mindre glimrende Fester, og skønt Stepan Oginsky og hans unge Kone, der ikke fandt Behag i Tonen ved disse Bakkanaler, kun sjeldent indfandt sig der, traf de dog ofte den unge Digter i mindre Familiekredse, hvor der netop var Lejlighed til at komme hinanden nærmere. Grev Stepan var kun lidet talende og delte heller ikke de fleste af sine Standsfællers Lidenskab for Spil, saa han færdedes gerne ret ubemærket i Selskabet, men Grevinde Wanda med sit ejendommelig utilnærmelige og dog saa blide Væsen fik snart en lille Skare Beundrere, der flokkedes om hende, og forrest i Rækken var Kasimir Sabinsky.

Han ejede just en Veltalenhed, der maatte fængsle en Natur som hendes; han syntes at dele hendes glødende Kærlighed til Fædrelandet og havde fundet det skønneste Sprog derfor. Havde hun været begejstret for hans Skrifter, hvor meget mere blev hun det saa ikke af de mundtlige Ord, af hans hele ildfulde Personlighed?

Wanda var Datter af en af de mange smaa Landadelsmænd, der var ganske afhængige af deres Patroner, de store Magnater, mens de til Gengæld i Regelen spillede Tyranner i det Smaa overfor deres Undergivne. Uden just at være fattig levede Familien dog i ret beskedne og tarvelige Kaar, men gammeldags patriarkalske Sæder og Gudsfrygt herskede i Hjemmet; det var den fra Fædrene nedarvede Aand, som endnu raadede her og indpodedes Børnene tilligemed den varme Kærlighed til Fædrelandet, som er en af Polakkens smukkeste og bedste Egenskaber. Saa langt tilbage, Wanda kunde huske, havde hun hørt sin Fader og sine Brødre tale om Polens Undertrykkelse og den Frihedens Dag, de haabede paa engang vilde oprinde. Hun var et stille, eftertænksomt Barn og hang med stærke Baand ved Hjemmet. Stuehuset, den lange een Etages Træbygning med Straataget og de lavloftede Stuer, der laa omgivet af Stald og Udhuse, Gaardspladsen, hvor de magre Høns kaglede og Duerne kurrede, den forsømte Have, der strakte sig helt over til Skoven, hvor var det ikke stort og herligt altsammen i hendes Øjne!

Om Søndagen og paa Festdage hvilede alt Arbejde, og saa vandrede hele Familien og Tjenestefolkene til Kirke, Fader helt statelig at se til i den lange, fine Frakke med den pelsværkforede Kontusch (Kappe) over, med de skinnende gule eller røde Støvler, den firkantede Klædeshue, kantet med Skind, paa Hovedet, og Moder ikke mindre straalende i sin brogede Overklædning med de aabne Ærmer og den guld- og perlebroderede Hue, bundet med Silkebaand under Hagen. Om Aftenen blev der sunget eller læst

højt, mest af Polens Historie fra dens Glans- og Storhedsperiode. Undertiden kom der Gæster eller man tog ud paa Besøg i den gamle brøstfældige Vogn, hvor Kusken Ivan knejste nok saa stolt paa Bukken og knaldede med Pisken til Ære for Herskabet. Saa bar ogsaa Panen (Husherren) et bredt Silkebælte med nedhængende Frynder og Sværdet, der var Tegnet paa hans adelige Stand, ved Siden.

Sin Undervisning fik Wanda i Hjemmet. Den magre „Huskapellan“, som det hed — en Munk fra det nærliggende Kloster — lærte hende at læse, skrive og regne, Moderen at sy og brodere, men da hun var femten Aar, kom hun, som Skik og Brug var, i Huset hos en af de fornemme Magnatfruer for at faa sin „finere“ Uddannelse. Her saa Stepan Oginsky hende og forelskede sig i hende. Han var allerede højt oppe i Trediverne, havde som ganske ung deltaget i Kampene for Polens Frihed, da de fremmede Voldsherrer foretog den første Deling af Rovet, og han var tilbedt af de Undergivne paa sine Godser. For en lille ubetydelig Adelsmands Datter var det en uhørt Lykke, at en saadan Mand kastede sine Øjne paa hende, og næppe 19 Aar gammel blev Wanda Laputschina Stepan Oginskys Hustru.

Var det den Lykke, hun som ung Pige havde drømt om?

Stepan var Godheden selv. Han bar hende paa Hænderne, opfyldte ethvert af hendes Ønsker, og hun beundrede og saa op til ham næsten som til et højere Væsen og ønskede kun at gøre ham saa lykkelig, som han fortjente. Men han var hende saa overlegen i alle Retninger; hvad kunde hun, der var saa uvidende, saa uerfaren, være for ham? Han talte kun sjeldent fortroligt med hende om sit Arbejde, sine Planer; han mente sagtens, hun var for ung og barnagtig til, at han kunde finde Forstaaelse hos hende, og det havde skuffet og smertet hende. Hun vilde ikke blot være et forkælet Barn; af sin hele Sjæl længtes og higede hun efter et dybere, inderligere Forhold, efter en rigtig stor ægte Følelse, der kunde give Livet Indhold og Fylde.

Kasimir Sabinsky gjorde fra første Begyndelse af Indtryk paa hende. Den Strøm af smukke poetiske Ord, der flød fra hans Læber, Gløden, Ilden i hans dunkle Øjne tog hende fangen og spandt hende ind som i et Net af gyldne Traade; han blev Virkeliggørelsen af hendes Drømmes Helt, hvem hun stræbte efter at følge paa hans Aands høje Flugt. Hvad der egentlig var Kærnen i hans lange Tirader, stod ikke altid ganske klart for hende, men Ord var der i alt Fald en saadan Overflod paa, at det til Tider løb rundt for hende, og hun var nær ved at miste Vejret, mens

hun lyttede med Glans i Øjnene og blussende Kinder. At det kunde være tomme Bjælders hule Klang, hun tog for ægte Malm, faldt hende ikke ind.

Og man begyndte saa smaat at snakke om de to — naturligvis var den snærpede Oginska med sit Madonnaansigt ikke mere kold end andre! Potocki lo. „Naar Apollo stemmer sin Lyre, er alle Muser og Gratier paafærde!“ sagde han.

Stepan Oginsky lod ikke til at mærke noget. Han var mere og mere opfyldt af Bekymring for sit Fædreland og saa klart, hvorhen det bar. Den svage Konges og Hoffets vanvittige Ødselhed og de svimlende Summer, der østes ud til Pragt og Luksus, mens Folket sultede, de magtsyge Magnaters indbyrdes Stridigheder og de frugtesløse Bestræbelser for at bringe Stanislaus August til Fornuft og indføre en forbedret Regeringsform, der stadig modarbejdedes af det Parti, som stod i Katarina den Andens Sold, alt gjorde, at Polen med stærke Skridt gik sin Undergang i Møde. Stepan Oginsky skrev til Bestyrerne paa sine Godser om at eftergive Bønderne Skatter og Afgifter og lade uddele Korn og Levnedsmidler, men Nøden voksede stadig i Stæderne som paa Landet, Tusinder af Mennesker raabte paa Brød og begyndte højlydt at knurre og true med Oprør, og russiske Tropper rykkede allerede over Grænsen.

„Dersom det lykkes at faa Kongen til at underskrive den længe forberedte Traktat, hvorved han lægger al Magten i sin overmodige Adels Hænder og for stedse kaster sig i Armene paa Rusland, er det ude med os,“ sagde Grev Stepan til Hetman Oginsky.

„Grev Oginsky mener dog vel ikke, man skal bifalde og støtte et Folke-Oprør?“ sagde Sabinsky, som hørte det.

„Nej, men Folkets Sag er ogsaa Kongens, og han bør ikke forledes til at benytte andre Magters Hjælp mod sine egne Undersaatter.“

Wandas Øjne flammede. „Polens Folk kan ikke købe sin Frihed for dyrt, det vil atter denne Gang rejse sig og udkæmpe Kampen!“ raabte hun. „De, som har begejstret og manet til Daad ved Deres Sange, Sabinsky, ikkesandt, nu maa Timen til Handling snart være kommen?“

Apollo var dog ikke til Sinds at stemme sin Lyre i de sædvanlige høje Toner denne Gang, og svarede undvigende. Men lidt efter, da han saa en Skygge paa den unge Kones Ansigt, bad han om, han en af Dagene maatte faa Lov til at læse et Digt for hende — „Det er tilegnet Dem,“ hviskede han i sin mest ind-

smigrende Tone, og med blussende Kinder bøjede hun smilende Hovedet. „Vi tager imod i Morgen," sagde hun. „De er velkommen."

Da han lidt efter havde forladt Selskabet og stod nede paa den mørke Gade, betænkte han sig nogle Øjeblikke. „Jeg er forbandet ked af den Rolle, jeg spiller," mumlede han ved sig selv, „hun er meget for god dertil, og jeg vil ogsaa trække mig tilbage fra hende — saasnart jeg kan! Ulykken er kun, at hun er saa sød og indtagende, det gøi det saa svært."

Saa gik han op til Felix Potocki, hvor nogle af Partifællerne var samlede. „Ja, jeg tænkte det nok," sagde Potocki, da han havde hørt lidt paa ham, „vi maa snarest sikre os Kongens Underskrift, ellers taber vi Spillet."

* * *

Underlige formummede Skikkelser sneg sig ved Mørkets Frembrud gennem Warschaus Gader. Fra snævre Gyder og Stræder og skjulte Kroge dukkede de frem og forsvandt igen for atter at komme til Syne, ene eller to og to, stundom flere i Følge.

Fra de af de fattigste Kvarterer, hvor usle faldefærdige Rønner stød op som hæslige Vækster af en skiden, stinkende Sump, kom en Kvinde gaaende. Det var en ung Kvinde, saavidt det kunde skønnes, som med ludende Hoved og krybende sammen i sin tynde luvslidte Dragt skyndte sig afsted. Ved Hjørnet til en af de Gader, hvor de Riges og Fornemmes Boliger begyndte, blev hun staaende lidt og saa sig om, saa gik hun ind gennem Porten til Stèpan Oginskys Hus.

Grevinde Wanda var lige kommen hjem og stegen ud af sin Vogn, da den sælsomme Skikkelse stillede sig i Vejen for hende ved Foden af Trappen. Hun trak, som hun plejede, sin Pung frem for at give en Almisse, men Haanden blev stødt tilbage. „Jeg er ikke kommen for at tigge," lød det med en haard og skærende Stemme.

„Men hvorfor da?" hvad ønsker De?"

„At se Dem — se hende han elsker!" Pigebarnet slog en høj, spottende Latter op. „De er ikke smukkere end saa mange andre, heller ikke smukkere end jeg var — engang — nej slet ikke —"

Wanda veg et Skridt tilbage. „Naar De ikke ønsker, jeg skal give Dem noget, saa gaa og lad mig komme frem, ellers kalder jeg paa mine Folk."

„Det behøves ikke, nu da jeg har set Dem, skal jeg nok gaa, men jeg vil dog advare Dem, ikke for Deres egen Skyld, tro ikke det, men for Stèpan Oginskys Skyld, han, der er som en Fader,

et Forsyn for den Fattige, den Ulykkelige, og hundrede Gange mere værd end han, som hvisker Dem fagre Ord i Ørene, og som De tror paa, ligesom jeg gjorde, Taabe, som jeg var."

„Advare mig — for hvem og for hvad? Jeg forstaar ikke, hvad De mener," stammede Wanda.

„De vil nok komme til at forstaa. Hvad tror De vil ske her i Warschawa? Blod vil her flyde, ogsaa hans, som forraader

sit Fædreland, Deres Ægtefælle og Dem, ja os alle! Vogt Dem for Kasimir Sabinsky, siger jeg Dem, at han ikke drager Dem med sig i sit Fald."

Lygteskæret faldt hen over et smukt, men altfor tidlig ældet og falmet Ansigt med et Par store, vildt funklende Øjne, der stirrede ind i Wandas, saa vendte Pigen sig bort og var lidt efter forsvunden. Bleg og skælvende steg Wanda op ad Trapperne til sine Værelser og sank om paa en Stol. Gode Himmel! Hvad betød det altsammen, hvad mente denne Kvinde, var Stakken maaske forrykt, eller — eller —

Men nej, nej, det kunde ikke være muligt, det maatte være Opspind, Vanvid det hele, ingen kunde for Alvor tro paa en saa frygtelig Anklage — — og gysende skjulte hun Ansigtet i sine Hænder.

Men derude i Mørket og Regnen ilede Pigen tilbage til det usle Sted, hvorfra hun var kommen. I et fattigt Rum i et af de fattigste Huse ventede en gammel Mand. „Hvor har Du været, Katusha, siden Du blev saa længe borte? Dog vel ikke hos din Forfører og faaet Penge? Vi har ikke faaet Mad snart i to Dage, men hellere dø af Sult end tage en Hvid af de Blodpenge han faar for at være med til at sælge os til Rusland!"

„Vær rolig, jeg vilde kun se den Dukke, han for Tiden leger med, og sørge for, at Stépan Oginsky fik en Advarsel, Papirerne, som Sergei har faaet fat paa, er her, han og de andre venter paa det sædvanlige Sted; der har været Slagsmaal i Smugkroen, og de har dræbt to Jøder, der har tjent Russerne som Spioner."

„Til Helvede med dem, de Hunde, og med dem alle, store og smaa, der er med til at undertrykke os og gøre os til Slaver og Trælle, med disse mine Næver gad jeg sønderslide dem, og først og fremmest **ham!**" I et Slags fanatisk Raseri rystede han de knyttede Hænder i Luften. „Men hør — nu slog Klokken, Timen er der — lad os saa komme afsted."

Manden og Pigen forlod Huset. Ved Hjørnet af Gyden ventede et Par Mænd paa dem, flere kom til, og atter flere, og Skaren voksede bestandig, fra alle Kanter kom disse vilde, ophidsede Skikkelser indtil det tilsidst blev som en bølgende Strøm, der væltede sig frem mod den finere Bydel.

Hos Potockis dansede de. Den skønne Grevinde Sofia havde foranstaltet en Fest, der i Pragt næsten overgik de bekendte Banketter hos Radzivil. Et Væld af de skønneste Blomster spredte deres Duft ud over Salene, fra kunstig indrettede Løvhytter og

Grotter sendte smaa Springvand deres kølende Straaler i Vejret, og ud fra det grønne Bladhang tittede Statuer af smaa skælmske Amoriner, Favner og Nymfer, hvidklædte Smaabørn strøede Roser ud over Gæsterne, og de mest udsøgte Retter bares frem paa Guld- og Sølvfade.

Og russiske Officerer svang de polske Skønheder i deres lette, luftige Gevandter, alt var Jubel, stormende Glæde og Jubel. „Hvor langt er vor Apollo kommen med la bella Oginska," hviskede Julie Potocka til Sabinsky.

„Aa, naar man een Gang har set ind i Deres Øjne —"

„Vis, vas — bild mig ikke ind, at De ikke selv under Legen har brændt Dem en Smule!" Hun slog ham over Armen med sin juvelbesatte Vifte, og saa kastede de sig ind i Dansens Hvirvel, og kaadere og kaadere blev Stemningen, vildere og vildere Bakanalet —

Men tys — hvad er det, som paa en Gang lyder gennem den glade Larm og afbryder Musiken — en Støj som af et brusende, oprørt Hav, af høje, vilde Raab og Skrig. Alle styrter til Vinduerne, der rammes af Stenkast, alt bliver Skræk og Forvirring, og raadvilde farer man rundt imellem hinanden, men nede paa Gaden hujer og skriger den rasende Pøbel: „giv os Brød, Brød til vore Børn — ned med alle Undertrykkere, som vil gøre os til Slaver og Trælle, ned med alle Russere og Folkets Fjender, der morer sig for det Guld, de fik for at sælge os!"

Potocki er bleg af Raseri, han staar i Øjeblikket magtesløs, og selv den besindige Ignaz Potocki opgiver at vove sig frem for at forsøge at tale Mængden dernede til Rette. Drønende Slag paa Porten forkynder, at man vil prøve paa at sprænge den, ogsaa de andre Adelsboliger i Gaden angribes, og Larmen bliver stærkere og stærkere, hele Natten, ja til langt ud paa Morgenstunden raser Oprøret, i Gaderne ligger nedtrampede og blødende Mænd og Kvinder, Adelen og de Rige skjuler sig i deres Huse, hvor man søger at trænge ind for at mishandle dem — Politi, der kan gribe ind, findes paa den Tid ikke i Warschau.

Efter en søvnløs Nat, tilbragt i nagende Frygt, Uro og Tvivl sad Wanda i sit Kabinet. Hos Oginskys havde de dog intet havt at befrygte, Grev Stépan var kendt blandt Warschaus Befolkning som en Ven og Velgører af den Ringe og Undertrykte, en trofast Forkæmper for Polens gamle Rettigheder og Frihed, og han havde begivet sig ud for at gøre sin Indflydelse gældende og om muligt skaffe Ro og Orden til Veje. Der var for Øjeblikket stille i Huset, de fleste af Tjenestefolkene var listet ud for at faa deres Nysgerrighed stillet med Hensyn til Tumulterne, selv den

lille fikse Kammerpige havde vovet sig udenfor Porten ved en af de galante Tjeneres Arm, da hørte Wanda pludselig hurtige Skridt paa Trappen, Døren blev reven op, og paa Tærskelen stod Kasimir Sabinsky med bleg, forfærdet Aasyn og Haaret og Klæderne i Uorden — —

„For Himlens og alle gode Helgenes Skyld und mig et Skjul her hos Dem," stønnede han. „De Umennesker er efter mig og truer med at dræbe mig — de vil sønderslide mig, dersom De faar fat paa mig."

„Og hvorfor Kasimir Sabinsky?" Wanda rejste sig, hendes Øjne borede sig ind i hans. „Hvad er det, som De, Fædrelandsvennen, der har saa mange store og skønne Ord paa Læberne, beskyldes for? Jeg har ventet mig saa store Ting af Dem, har troet paa Dem, aa sig, at jeg ikke tog fejl af Dem, ikke bedrog mig selv?"

Han formelig vred sig under hendes Blik og Tale, hun læste Brødens Skrift paa hans Pande, og hun begyndte at forstaa, at se ham i al hans Lavhed og Fornedrelse — og med et Stik i Hjertet vendte hun sig bort. „Jeg" — begyndte han med skælvende Læber, „jeg kan ikke forklare det altsammen — en Kæltring af en Tjener har bestjaalet mig for nogle Papirer og benyttet dem til min Skade, har ophidset Pøbelen imod mig — hør, de er mig paa Sporet, de raaber og larmer her udenfor Huset — — Wanda Oginska! De vil ikke røbe mig, jeg besværger Dem for vort Venskabs, vor Kærligheds Skyld, den Kærlighed, jeg har læst i Deres Øjne, og som jeg ved, Deres Hjerte har skænket mig!"

Hendes Kærlighed — aa Gud! Det var, som om hendes Læber vilde aabne sig til et Skrig, mens hendes Blik maalte den ynkelige Skikkelse, der ligesom faldt sammen foran hende. Hun saa sig om, Værelset havde foruden Indgangsdøren kun en til, der førte ind til hendes Soveværelse; tavs pegede hun paa den, og han forsvandt, mens hun bleg som en Død og med bankende Hjerte sank ned paa en Stol.

Fodtrinene og Stemmerne kom nærmere og nærmere, og med et Bulder blev Døren reven op. Nogle Mænd anført af en Olding og en Kvinde, den samme, som havde forskrækket hende igaar og talt de forfærdelige Ord, trængte ind. „Vær ikke bange, vi skal ikke gøre Dem noget ondt," sagde den gamle Mand, „men vi maa have fat paa den Mand, som har skjult sig her i Huset."

„Jeg forstaar Dem ikke — De maa tage fejl —"

„Tro hende ikke," raabte Pigebarnet, „I har jo selv set ham forsvinde her ind ad Porten —"

„Hold din Mund, Katusha, og lad mig tale; naar Wanda Oginska faar tænkt sig om, nægter hun bestemt ikke, at den fejge Slyngel Kasimir Sabinsky er tyet herind og opholder sig her."

Wanda havde rejst sig og samlende alt sit Mod og sin Værdighed sagde hun rolig og koldt: „Naar De ikke tror mig, kan De selv søge efter ham, Huset staar Dem aabent."

„Godt, bliv saa et Par af Eder her tilbage, vi skal snart faa det besørget."

Op og ned, ud og ind gik det, fra Kælder til Loft, ikke et Rum var der, som ikke blev undersøgt, saa vendte de omsider tilbage til Værelset, hvor Wanda var bleven tilbage.

„Der er en Dør endnu — luk den op." Wanda stillede sig foran Døren — „Det er mit Soveværelse," sagde hun stolt.

En raa Latter svarede hende, og Katusha og et Par af Urostifterne trængte sig frem, da lød pludselig en bydende Stemme:

„Holdt, hvad er dette — hvem vover at fornærme min Hustru og trænge sig ind i hendes Værelse?"

Grev Stèpan var traadt ind og saa sig om i Kredsen. „Vi søger efter Kasimir Sabinsky," lød det. „Og hvad vil I ham?" „Have Hævn over ham vil vi først og fremmest, min Datter her og jeg!" Oldingen var traadt frem, han talte ikke uden en vis Værdighed og bøjede sig for Stèpan Oginsky. „Vi er fattige og ringe, men vi har altid holdt paa vort gode Navn — saa forførte og bedrog han hende, efter at han havde lokket hende bort fra sit Hjem, overgav hende til Skam og Skændsel; han skrev Sange for Folket, for Friheden, ja — men han stod i Ruslands Sold som Spion. Min Søn, der kom i hans Tjeneste, vilde han købe til at tie med, hvad han vidste, men se der" — han kastede en Bunke Papirer paa Bordet —" der ligger Beviserne for hans Brøde, og nu skal Straffen ramme ham, den fejge Usling."

„Maaske, men Eder tilkommer det ikke at udøve den, mine Venner — Hævnen hører Gud til; husk det. Den I søger, er ikke her, I har jo nys gennemsøgt hele Huset, kun et Værelse er tilbage, nu vel, —" han gjorde et Skridt henimod Døren, da mødte ham et Blik fra Wanda, der tavs, ubevægelig som en Billedstøtte stod lænet mod Dørstolpen, der kom ikke en Lyd over hendes Læber, men han saa dem bevæge sig — det gav et Sæt i ham, saa aabnede han resolut Døren, idet han vinkede ad Katushas Fader og lod ham se flygtigt ind i Værelset — „det maa være nok," sagde han, „jeg er sikker paa, at ingen af Eder med Magt vil søge at trænge ind i Grevinde Oginskas Soveværelse. Og nu, Børnlille, gaar rolige hver til sit, med Vold tiltvinge i Eder intet,

men I kan være sikre paa, at hvad der staar i min Magt at gøre for at lindre Eders Nød, det skal blive gjort, I ved, jeg plejer at holde Ord, derfor stoler jeg ogsaa paa, at I vil opfylde mit Forlangende og i Ro og Stilhed forlade mit Hus."

„Lille Far Oginsky — gode Herre — vor Ven og Beskytter —" lød det i Kor, og et Øjeblik efter var Stuen og Huset tomt, ogsaa paa Gaden blev der snart stille. Aldrig havde Wanda beundret sin Ægtefælle højere end i dette Øjeblik, aldrig havde hans Overlegenhed, hans Godhed og Højsind staaet klarere for hende. „Stépan," sagde hun.

„Han er altsaa derinde?"

„Ja." Stépan Oginsky forsvandt i Soveværelset og lukkede Døren efter sig, og Wanda vovede næsten ikke at trække Vejret. Hvad var Stépans Hensigt?

Efter en lille Stunds Forløb kom de begge ud fra Værelset, Oginsky rolig og behersket som altid, den anden med sænket Hoved, ydmyget, beskæmmet.

„Jeg tror ikke, den Herre og jeg har mere at sige hinanden," bemærkede Oginsky. „Under andre Omstændigheder vilde vor Afregning være bleven afgjort paa en anden Maade, nu er det ikke nødvendigt. Det er aldrig behageligt at se sig røbet, men man maa vide at bære Følgerne af sin Handlemaade — skulde De, Hr. Sabinsky, komme til bedre Erkendelse af, hvad der passer sig for en Mand af Ære, vilde det glæde mig for Deres egen Skyld."

Digteren, af hvem Glansen saa sørgelig var falden, trak sig med et Buk tilbage, men idet han gik forbi Wanda, standsede han. „Vilde De prøve — prøve at tilgive mig?" hviskede han.

„Jeg vil prøve at tilgive mig selv og — at glemme," svarede hun koldt og vendte sig bort.

Mand og Hustru var alene, men nu var ogsaa Wandas Kræfter udtømte, hun vaklede, og Stépan greb hende i sine Arme. „Stakkels lille Wanda —"

„Aa, Stépan, Du tror dog vel ikke, at — men Du maa høre mig, Du skal vide alt, Du, der er saa god og ædel som ingen anden Mand i Verden, og døm mig saa! Jeg lyttede jo til hans fade og tomme Ord, de fyldte mine Tanker, mit Sind, var lige ved at snige sig ind i mit Hjerte; jeg stod paa Skillevejen mellem godt og ondt, Du syntes mig ofte saa kold, han var saa varm, og jeg kæmpede ikke imod, for jeg vidste ikke selv, hvor nær jeg var Afgrundens Rand, men nu —"

„Tys, jeg forstaar det altsammen, men ogsaa jeg har gjort Uret — Uret i at knytte din Ungdom til min modne Alder og

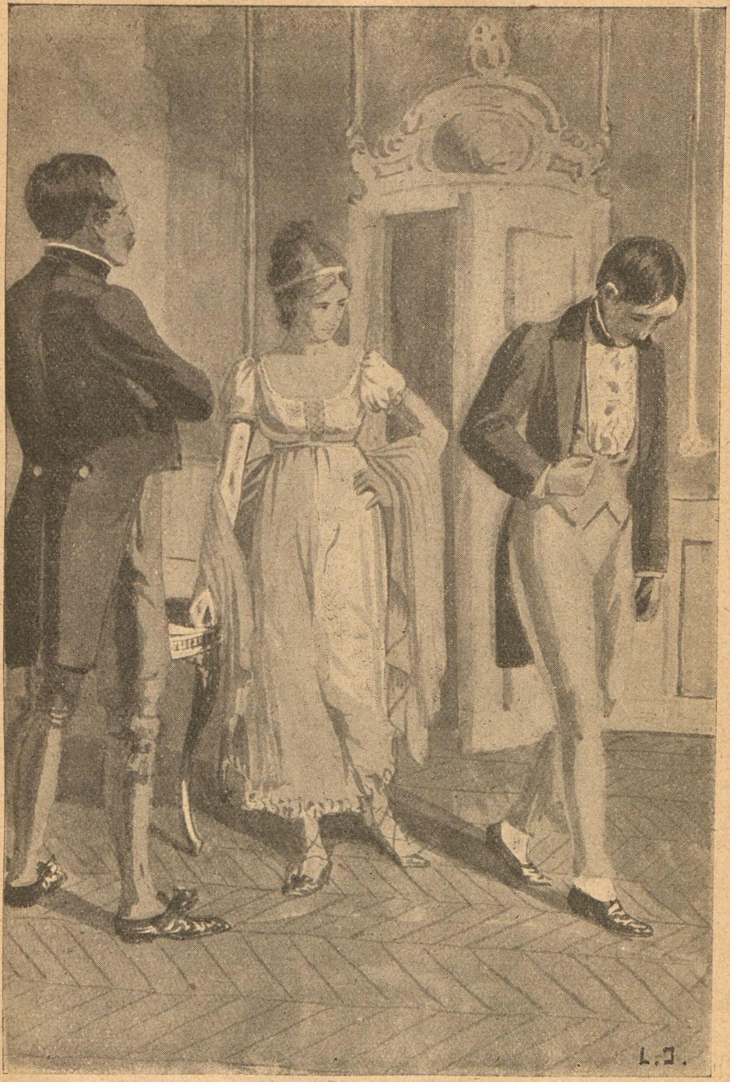

overlade dig for meget til dig selv, og du har intet at bebrejde dig, mit Barn —"

„Ikke dit Barn, din Hustru, Stepan, din Medhjælper i et

og alt, i stort som i smaat, i godt som i ondt, for jeg elsker dig jo, elsker dig højere, end jeg selv vidste!"

„Wanda, Wanda — er det virkelig saa?" Han sluttede hende fastere i sin Favn — først nu havde de to for Alvor fundet hinanden.

Hvad der senere blev af Digteren og Spionen Kasimir Sabinsky er ikke bekendt, men Wanda Oginskas Navn blev lige saa lidt som hendes Ægtefælles glemt i Polen. Ikke alene for sin store Godgørenhed berømmedes hun, men ogsaa for sine Opofrelser og sin Omhu for de Syge og Saarede, for hvem hun lod indrette Hospitaler og Tilflugtssteder, hvor hun selv plejede dem i de tunge Kampens Dage, som snart fulgte paa. Thi da den svage, vankelmodige Konge havde underskrevet den Akt, der viede hans Land til Undergang, rejste Folket sig til en sidste fortvivlet Modstand under den tapre Kosciusko, Dombrovsky og Oginsky og andre af Landets bedste Sønner. Vild og blodig blev Striden, det ædleste Blod gødede Polens Jord, men Overmagten var for stor, de russiske Tropper hærgede Landet, skændte og brændte, hvor de foer frem, og trods den glimrende Sejr ved Dubienka, maatte Modstanden tilsidst opgives, og Polens sidste Deling mellem Rusland, Prøjsen og Østrig fandt Sted i Aaret 1795.

* * *

Da klædte Polens Døtre sig i Sorg, og Sangene forstummede paa deres Læber. I Aarhundreder bar de deres Forsmædelse og en Strøm af Vemod og Længsel fyldte Folkets Hjerte. Først i vore Dage synes Skyerne at skulle svinde, med Verdenskrigens Afslutning fik Polen Oprejsning, vil der af Kaos ogsaa blive „Verdensfred" i dette ulykkelige Land. — Tør vi tro paa en Guldalder for det saa haardt prøvede Folk?

Lotte.

Fortælling af Niels Larsen.

Med Tegninger af K. Hansen-Reistrup.

„Mor, Mor! jeg tror bestemt, vi faar fine fremmede!" Ole Sandmand kom løbende saa hurtigt, som hans gamle Ben tillod ham det, ind hos Konen Maren.

„Ih, nej dov! hvad siger du!"

Maren stod midt i Opvadsken og klaskede de vaade Hænder sammen af Forfærdelse.

„Jo, jeg stod ude ved den store Pil og kiggede op mod Byen og tog mig et bitte Drag af Piben, og saa ser jeg lige med et, at der dukker et af disse nymodens Jumbekøretøjer frem paa Vejen her ned til os."

„Hvad siger du, Ole, et Jumbekøretøj! ja saa maa jeg nok ha' pyntet mig lidt."

Og i en Fart fik Maren Sandmands det grove Sækkelærredsforklæde erstattet med et af Bomuldstøj, kastet et Blik i Spejlet, glattet Haaret en Kende og var saa færdig til at modtage selveste Kongen.

„Hvem tror du dog det kan være, Ole?"

„Ja, det er ikke godt at vide, men vældig fin det er han." Ole sendte en mægtig Røgsky ud i Køkkenet og skjulte derved sit Ansigt, som mindst var præget af lige saa stor Nysgerrighed som Marens.

At der kom fremmede til „Sandgaarden" var nemlig en Begivenhed af første Rang. Der gik ofte flere Maaneder hen mellem hvert Besøg af et fremmed Køretøj. „Sandgaarden" laa nemlig langt udenfor Byen, og da Vejen var alt andet end god, var der ingen, der besværede Ole og Maren med Besøg, uden at det var højst nødvendigt.

Selv Slagtere, Handelsmænd o. l. var sjældne Gæster i den ensomme Sandgaard.

„Tror du ikke, at han snart er her?"

Maren løftede Gardinet en lille Smule for at kigge.

„Jo, det varer nok ikke saa svært længe," var Oles Svar.

Og deri havde han Ret; thi i det samme rullede Køretøjet ind paa den brolagte Gaard.

„Hille den," hviskede Maren, „han er jo næsten ikke til at høre, han kommer nok paa Gummi."

Ole gik med vældige Skridt ud for at tage mod den fremmede.

Til alt Held lod han Døren staa lidt paa Klem, og hurtig fik Maren anbragt sin brede Person bag Sprækken for at lytte.

Efter at have budt Goddag og givet Ole Haanden, rykkede den fremmede ud med, at han havde hørt, at der skulde være en Hest til Salg i Sandgaarden, og om det var tilladt at tage den i Øjesyn.

„Hm jo," Ole rømmede sig og saa forsigtigt op paa den fremmede Mand, der sad tyk og bred i Jumben med en vældig Guldkæde udspændt over den tykke Mave.

„Jo, det havde sin Rigtighed. Han og Maren havde saa smaat betænkt at sælge den gamle Hoppe, Lotte; nu var Føløget jo saa stort, at hun kunde undværes, og tilmed begyndte hun jo at blive gammel. Og holde to Bæster paa den magre Sandjord var jo for meget."

„Mor, Mor," raabte Ole, „der er en, som vil se paa Lotte."

Hurtig var Maren til Stede, og efter at have hilst paa Hestehandleren, gik de alle tre ud i det lille Vænge bag Gaarden. Her stod Lotte tøjret, og en glad Vrinsken lød dem i Møde.

Hestehandleren skred straks til Værks med at undersøge og beføle Lotte. Maren og Ole stod og saa frygtsomt til.

„Naa, hvad skal de saa ha' for den?" lød Spørgsmaalet efter endt Undersøgelse, og et listigt Blink dukkede frem i Hestehandlerens Øjne. Vel var Lotte gammel, men langt fra opslidt, ja, for Resten rigtig godt Kram, som nok var værd at faa Fingre i. Paa hende kunde der nok tjenes en god Skilling, og saadan et Par gamle Taaber, som han ansaa Ole og Maren for, skulde han nok komme til Rette med.

„Naa, hvad skal De saa ha'," spurgte han igen.

„Ja, det har vi ikke saa lige tænkt over," lød det forsigtigt fra Ole, „men De kan jo give os et Bud."

Hestehandleren kastede et Blik paa de to gamle. De blev kanske ikke saa helt lette at blive enige med endda.

„Naa, De vil ha' et Bud, ja, saa skal De ogsaa faa det. Lotte er jo gammel, men De skal faa 500 Kr. for hende, og saa spørger jeg hverken om Alder eller noget. Det er et godt Bud. De faar aldrig Mage til. Skal vi slaa til med det samme."

Han rakte sin højre Haand ud mod Ole, og med den venstre tog han en velspækket Tegnebog frem af Vestens Inderlomme.

Ole og Maren var lige ved at tabe Vejret, og det lød med Forundring fra dem begge paa een Gang: „Var det 500, De sagde?"

Vel havde de nok hørt, at der var store Priser paa Heste, men at de kunde faa 500 for Lotte, nej, det havde de dog aldrig drømt om.

„Ja, 500 er budt, og de skal falde med det samme. Det er rigtignok lovlig meget, men lad gaa!"

Hestehandleren slog flot ud med Haanden. 500 Kroner!

For Ole og Maren var det mange Penge. Det ligefrem flimrede for Øjnene af dem. Og Ole var ikke langt fra at gribe den fremrakte Haand og slaa til, men et Blik fra Maren fik dog Haanden til at synke.

„Ole," lød det spagfærdigt fra Maren. „Lad os betænke os til i Morgen. Vel er det mange Penge, men hvordan vil Lotte faa det, naar hun kommer fra os. Lad os ikke forhaste os."

I det samme stak Lotte sin bløde Mule hen til Oles Kind og vrinskede glad.

Hestehandleren gav sig til at fløjte, og ærgerlig stak han Tegnebogen ned i Lommen. Der blev nok ikke nogen Handel af i Dag. Saadan gik det, naar Kvindfolk skulde være med.

Men endnu engang stak han dog Haanden frem og spurgte: „Skal vi ikke ordne det med det samme; jeg har ikke god Tid til at komme igen i Morgen?"

„Nej", svarede Ole bestemt. „Mors Ord er ogsaa mine;"

Den Tone forstod Hestehandleren, resolut drejede han sig om, bød Farvel, og kort efter var han paa Vej.

Stille, uden et eneste Ord listede Ole og Maren ind.

Bomuldsforklædet kom af, og Maren gav sig i Lag med Opvadsken igen, men Vandet var forlængst koldt.

En ny Kedel Vand blev varmet, men underligt nok, Maren kunde ikke faa Skub i Arbejdet. Allerbedst som hun stod og tørrede en Tallerken, faldt hun i Tanker.

Ole sad henne i Krogen, og Gang paa Gang lød der en Tændstikkes Kradsen mod Æskens Side; det var ham helt umuligt at holde Ild i Piben. Han glemte at trække den.

Endelig brød Maren Tavsheden.

„Du, Ole," begyndte hun, „det var alligevel en farlig Hoben Penge, han bød for Lotte. Det var kanske alligevel dumt, at vi ikke slog til."

„Hm, ja," lød det gryntende fra Ole.

„Jo, for ser du," fortsatte hun, „saa kunde der blive Raad til en ny Fjedervogn, og du ved ogsaa nok, at jeg i mange Aar har ønsket mig en Sofa til Mellemstuen, og et nyt Overstykke li'som det, Kristen Pæsens Kone har faaet, var heller ikke af Vejen, og du trænger i høj Grad til en ny, sort, stiv Hat, saa jeg synes . . ."

Maren standsede, pustede sine Kinder op og blæste af alle Livsens Kræfter paa Ilden under Kaffekedlen.

„Naa, du synes, hm, ja, at vi skulde have slaaet til, ja,

500 Kr. er jo mange Skillinger; hm, ja det er! Men han kommer jo igen i Morgen.

Maren svarede ikke; hun blev liggende paa Knæ foran den aabne Komfurlaage og stirrede drømmende ind i Ilden. Tankerne var ved den ny Fjedervogn, Sofaen og Overstykket.

Men omsider blev da Kaffen færdig. Ole gik ud for at grave en Vold ud, og Maren gav sig i Lag med at lappe et Par Bukser.

Middagsstunden var jo bleven lidt længere end ellers, saa det gjaldt om at indhente den forsømte Tid, og til at begynde med var der Fart baade paa Spaden og Synaalen, men hvordan det nu gik eller ikke gik, saa sagtnedes Farten hurtig, og adskillige Gange i Løbet af Eftermiddagen gik Arbejdet helt i Staa. Stadig dukkede Lotte frem.

Og mer end een Gang saas Ole og Maren liste ud til hende i Vænget og staa og kæle for hende.

Det kunde være dejligt nok at faa de mange Skillinger, men det var alligevel saa svært at tænke sig at skulle af med Lotte — deres egen gode Lotte, som havde været hos dem altid. Og hver Gang de vendte tilbage, saa var der ligesom lidt vaadt i Øjnene paa dem.

Endelig blev det da Aften. Ole trak Lotte paa Stald. Aftensmaden blev sat til Livs, og det blev Sengetid.

Ikke et Ord om Lotte var kommet over deres Læber.

Ingen af dem havde turdet begynde, og først efter at de var kommet til Sengs, dristede Ole sig til at sige:

„Ja, lad os saa sove paa det med Lotte."

„Ja, lad os det," svarede Maren.

Men var der noget, de ikke kunde, saa var det at sove.

Ganske vist lod de, som de sov. Men der gik Time efter Time, uden at Øjnene vilde falde til.

Lotte, Fjedervogn, Sofa, stiv Hat og Overstykke spøgede ustandselig i Tankerne. Nej, det var umuligt at sove. De vendte og drejede sig. Bare det dog snart var Morgen!

Men til sidst blev det dog Maren for strengt.

„Sover du, Ole?" hviskede hun.

„Nej, jeg gør ikke," svarede Ole, „og jeg kan det heller ikke; jeg ligger stadig og tænker paa Lotte."

„Det samme gør jeg ogsaa," var Marens Svar. „Husker du den Morgen, da du kom ind til Drengene og fortalte, at der var født et lille Føl?"

„Ja, om jeg husker det, Mor! Jeg husker det ligesaa

tydeligt, som det var sket i Gaar. Sikken Glæde, der blev. Hverken Ole eller Christian fik Tid til at faa Tøjet paa, de løb over i Stalden i den bare Skjorte for at se det lille Føl, og da de fik at vide, at det var et Hoppeføl, døbte de det straks til at hedde Lotte. Ak ja, det var en lykkelig Stund. Og naar vi ret betænker, saa har vi meget at takke Lotte for. Uden hende saa havde du vist ikke ligget ved min Side nu, Maren."

Ole standsede. Stemmen var begyndt at blive saa grødet.

„Nej, det havde jeg nok ikke, svarede Maren stærkt bevæget. „Havde Doktoren blot kommet et Kvarter senere, saa havde det nok været forbi med mig."

„Ja, det havde det nok, men det var, som Lotte vidste, hvad det gjaldt. Hun løb, saa Sveden drev af hende i stride Strømme. Ak ja, Lotte har været os en god Hoppe. Og saa alle de dejlige Føl, hun har givet os. Aah, Mor! jeg kan næsten ikke nænne at sælge hende."

„Aah, Ole! det er lige netop det, jeg har ligget og tænkt paa. Lotte skulde jo gerne ha' det lidt godt paa sine gamle Dage, men sælger vi hende, er det ikke godt at vide, hvad hun kommer til at døje. Vi slaar saa en Streg over Fjedervogn, Sofa, Overstykke og Hat."

„Er det virkelig din Mening," udbrød Ole med en kendelig Glæde i Stemmen og fik famlet Marens Haand til sig.

„Ja, det er," svarede Maren. „Og selv om han byder os 1000 Kr., faar han ikke Lotte. Hun skal blive her til sin sidste Stund. Der bliver nok en Visk Halm og en Haandfuld Kærne til hende ogsaa."

„Aah, Maren! aah, hvor det lettede, nu tror jeg næsten, at jeg kan sove."

„Ja, jeg er heller ikke langt fra at tro, at jeg kan faa et lille Blund," faldt Maren ind.

Og kort efter forkyndte en lydelig Snorken, at de to Ægtefæller sov de retfærdiges Søvn.

Op paa Formiddagen rullede Jumben ind i Gaarden paa Sandgaarden igen.

„Naa, har De saa betænkt Dem?" spurgte Hestehandleren.

„Ja, vi har betænkt os," svarede Ole.

Hestehandleren havde allerede Haanden nede i Lommen efter Tegnebogen, men da Ole føjede til: „Nu skal Lotte

slet ikke sælges," trak han hurtig Haanden op og spærrede Øjnene vidt op. „Er det Deres Alvor?" spurgte han.

„Ja."

„Jamen, hvis jeg nu bød et Hundrede mere."

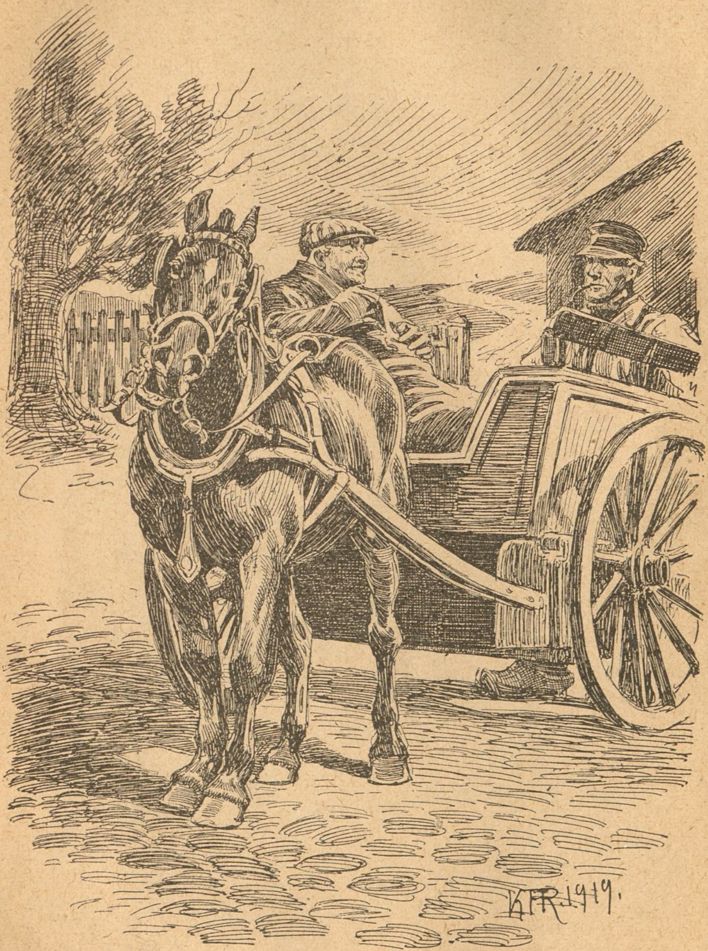

„Nej, det nytter ikke. Om De saa end bød 1000, fik De hende dog ikke."

„Ja, saa Farvel." Hestehandleren drejede Jumben og piskede paa Hesten.

Ole stod et Øjeblik og kiggede efter ham.

Derpaa gled et stort Smil frem paa hans Ansigt, og indhyllet i vældige Røgskyer gik han ind til Maren.

Forveksling.

— Er det ikke Hr. Knudsen?

— Nej, det er ikke.

— Undskyld, men De ligner ham ganske paafaldende.

— Saa, — det er De nu den tredie, der siger det idag. — **Gud ved, hvad det er for en Idiot, som jeg ligner saa aldeles!**

Kniplingsvæv.

Af Mimi Dorph.

Med Tegninger af Juul Møller.

Der var Fest i det gamle Frøkenkloster, saadan som der altid var, naar en af de 24 Klosterdamer holdt Fødselsdag; særlig Fest naar et Tiaar var naaet som sidste Sommer, da Frøken von Kringelbach blev 90 og baade Biskop og Stiftamtmand mødte frem. Endnu sjældnere var dog Jubilæet i Dag, thi højtbedagede var de gamle Damer og langt op i Aarene naaede de, men Fødselsdagsbarnet i Dag fyldte kun de 50 og endda samtidig 25 Aars Jubilæum, se det var et Særsyn, saadan som i det Hele taget „Barnets", Frøken Gertrude v. Ahrensbergs, hele Karriere.

Tidlig moderløs havde hun fartet Europa rundt med sin Fader, den fine Excellence og Diplomat, snart med Residens i Livorno, snart i Rom eller Wien, medens Broderen frekventerede en Kostskole og senere Officersskolen.

Men da Kammerherre Hugo v. Ahrensberg blev bortrevet af en epidemisk Sygdom i den østerrigske Hovedstad, var den da femogtyveaarige Gertrude saa fattig, at hun med Taknemlighed gik ind ad den Klosterport, som et velmenende Kongeord aabnede for hende. Broder Frantz var da, efter en munter Løjtnantstilværelse herhjemme, havnet i den franske Fremmedlegion, og Gertrude var, efter flere Aars Fraværelse her fra Landet, saa ene og fremmed, at hun, som hidtil havde levet i Verdensstædernes stærkt pulserende Liv, nu uænset og forglemt kunde vegetere Resten af sine Aar mellem alle de andre stille og hengemte Eksistenser.

Kun for tyve Aar siden havde hun atter vist sig en kort Tid ude i Verden, været i Hovedstaden til Broder Frantz's Bryllup med en velhavende Grosserer-Frøken, men saa fremmed og ensom følte hun sig, at hun næsten længtes tilbage til det ensformige Klosterliv. Fremmed var hun bleven for Broderen, fremmed forblev hun bestandig for Svigerinden, hvem hun kun en Gang senere mødtes med, ved den lille jydske Landsbykirke, hvor Broder Frantz nogle Aar senere blev bisat i det forfaldne Familiekapel, som den sidste Mand af den gamle Slægt, idet hans eneste Barn var en lille Pige, Gertrude, opkaldt efter hende og med hendes rødblonde Haarfylde.

Aa, hvor havde det røde Haar ikke været hende en Sorg; de faa Gange hun var sammen med Broder Frantz i Barneaarene drillede han hende idelig: „Gertrud," sagde han, „du bliver aldrig gift, dertil er du for grim, for fornem og for fattig — du med dit røde Haar."

Stakkels Broder Frantz, du fik en Brud, som hverken var grim eller fornem eller fattig — men hvorlænge varede din Lykke — og forlængst var hun gift igen, dit Navn havde hun givet Afkald paa, nu hed hun slet og ret Fru Bjørn, gift med en Fabrikant i Sverrig og Moder til en hel Flok Drengebørn.

Saa kom der en Gang et lille kluntet Brev, skrevet med en ubehjælpsom Barnehaand til „kære Faster Gertrude" — mange fulgte efter, bedre blev Skriften, fornøjeligere Indholdet, Broderdatteren var sikkert vokset op til en sød, ung Pige, kedeligt hun aldrig kunde faa hende at se, thi tage mod de gentagne Indbydelser, det kunde hun jo ikke — dertil var hun for fornem — sagde man — ak nej, for fattig, hvor kunde hun gøre Rejser med sin reducerede Garderobe.

Men trofast var Pigebarnet, aldrig glemte hun at sende Brev — derfor ogsaa ufatteligt, at det nu stundede mod den sene Middag, Postbudet havde for længe siden været forbi Klosteret, men uden det saa længselsfuldt ventede Fødselsdagsbrev.

Gertrude v. Ahrensberg var pyntet til Festen i et længst omsyet og atter omsyet lilla Toilette, som engang havde været til Kur ved Kejserinde Elisabeths Hof. Gertrudes fine, blege Raceansigt og slanke Skikkelse var endnu ganske ungdommeligt, det store gyldne Haar var kun blevet isprængt enkelte Sølvtraade, men omkring de mørke Øjne og den fintformede Mund havde Kummer og Skuffelser skrevet sine vemodsfulde Tegn.

Ogsaa nu sløredes Øjnene af Taarer, medens hun stirrede ud i den nøgne, trøsteløse Park, hvor kun Raagerne holdt Hus.

Saa borte var hun i sine egne triste Tanker, at hun slet ikke hørte Vognrummel i Borggaarden eller ilsomme Skridt paa Trapper og Gange, før Døren blev revet op og en slank Pigeskikkelse, hendes eget livagtige Selv, løb hende i Møde og med Kys og Tilraab faldt hende om Halsen.

Lille Gertrude var kommet selv for at lykønske og fejre Festen med sin elskede, om end aldrig sete Faster. Og det blev en Fest, der aldrig før var set Magen til; det glade, kaade Pigebarn var nærved at sætte Klosteret paa den anden Ende. Taler holdt hun baade paa Dansk og paa Svensk, en Sang bragte hun med, hvor hun, som i Tide gennem Breve havde listet Navne og Særheder ud af Tanten, nævnede og berømmede alle de gamle Frøkener, der baade lo og græd af Fornøjelse; bag efter ryddede hun „Sommersalen", dansede svenske Nationaldanse og moderne Boston og Tango, saa hun fik selve v. Kringelbach til at trine en Menuet, Barnet skulde dog se en ordentlig Dans.

Og „Barnet" det var hende, lille Truddi — Gertrude var for dem alle blevet saa gammel, aa saa gammel ved denne sprudlende Ungdom — ja, hvor følte hun sig gammel, aldrig havde hun jo været ung, altid kæmpende med økonomiske Vanskeligheder, som hendes Papa selv ikke magtede, altid spillende Komedie indtil Dødevandet her, aldrig ung?" — Jo, maaske een eneste Aften i sit Liv — — blot ikke tænke paa den — —

I Gertrudes egen Dagligstue sad hun og Truddi efter Festen, som for det aldrende Selskabs Skyld var afsluttet ret tidlig paa Aftenen.

„Ja, ser du altsaa, lille Faster, Bjørnefatter, som jeg altid kalder Mors Mand, er en vældig god og rar og skikkelig gammel Bjørn, han foreslog selv, at jeg skulde overraske dig, baade med min Fødselsdagsvisit —"

„Det er jeg ham ganske overordentlig taknemlig for, lille Truddi!" —

„Og med min Anmodning," fortsatte den unge Pige — — for ser du, Faster, du maa altsaa rejse med mig til København! Det nytter slet ikke, du ryster paa Hovedet — det er aldeles nødvendigt — for ser du, Bjørn kan ikke være borte netop nu, hvor han har et stort Arbejde for Regeringen, og Mor kan ikke rejse fra sine syv rebelske Bjørneunger — og du er desuden allernærmest og allerklogest — — og det gælder min Lykke, forstaar du!"

„Din Lykke!"

„Ja — jeg elsker Jens Peter — ja, Faster, tænk dig, jeg, den sidste v. Ahrensberg, jeg elsker Jens Peter Frederiksen, Cand. med., Ammanuensis hos Professor Henrik Holm, hans opofrende Plejefar, som tog ham ud af et rædselsfuldt Plejehjem, hvor ukendte Forældre havde slængt ham fra sig, og som kostede hans Opdragelse hos en Skolelærer, senere paa Herlufsholm og ved Universitetet — — sidste Sommer var Studentersangerne ovre hos

os — Jens Peter boede hos os, vi kom allesammen til at holde af ham, jeg naturligvis allermest — han skrev og jeg skrev — Bjørn opsnappede et Brev, men blev slet ikke vred, Jens Peter holdt Jul med os — og nu har det samlede Familieraad bestemt, at vi maa faa hinanden, hvis du synes om ham, hvad du selvfølgelig gør — men først skal jeg se ham mellem andre Mennesker, vi skal høre Koncerter, se Komedie, gaa paa Bal, og du, Faster Gertrude, skal være Chaperone for os — aa, ryst nu ikke paa Hovedet, lille Faster, du vil da vel ikke ogsaa have mig ind i et Kloster?"

"Aa nej, aa nej — søde, kære Barn — men — men —"

"Jeg ved, hvad du mener, og naturligvis har Bjørnen da saa megen Forstand, at han ikke saadan jager os ud i det Blaa — tror du, jeg er ekviperet til en Hovedstadssæson — nej, min Tøs — pardon — ikke med andet end en forsvarlig Bankanvisning, og de første Dage skal gaa med Udstyrelsen."

Næste Dag stod Tante og Niece paa Hovedet i Skuffer og Kister og fandt frem mangen glemt Herlighed, som Gertrude partout vilde kalde brugbar, men ogsaa en Del virkeligt værdifuldt, som Truddi allernaadigst godkendte.

Men den nederste Chatolskuffe syntes Tabu — indtil Pigebarnet tankeløst rev den op og med et Begejstringsskrig stirrede paa en rosenrød, sølvblomstret Rokokodragt.

"Hvor henrivende, hvor bedaarende, aa Faster, den maa du tage med, den maa du give mig — eller blot laane mig — jeg har endnu ikke fortalt dig, at vi ogsaa skal til Maskerade, Studenterkarneval med Jens Peter og hans Professor — aldrig kan jeg faa dejligere Kostume, aa Faster, dejligste Faster, du siger ikke nej —"

"Broder Frantz sagde, at den slet ikke passede til mit røde Haar —" hviskede Gertrude.

"Aa, der sagde Papa noget rigtigt Sludder — men du har altsaa selv havt den paa, selv været aldeles vidunderlig dejlig — du kan da ikke nænne at nægte mig den, det er det første, jeg i mit Liv har bedt dig om."

"Er det?" spurgte Gertrude helt forskræmt, Taarer slørede hendes Øjne, og Furerne omkring Munden blev dybere, men Truddi saa det ikke, hun prøvede allerede Kjolen foran det plettede Empirespejl.

"Hvor har du dog faaet den Dragt fra?" spurgte hun.

"Aa, den var mellem gamle Grandtante Soffis efterladte Sager — du ved, hun var Hofdame hos Dronning Juliane Marie."

RK

„Og du degraderede den til Karnevalsdragt?" lo Truddi.

„Ja, det var forfærdelig forkert, men jeg var saa ung — — den Aften."

„Du er ung endnu," jublede Truddi — „og du og jeg gaar paa Maskerade — — tys, tys, ja du har Ret, hvad vilde dog v. Kringelbach og alle de andre gamle Surrogater tænke."

Ja, de tænkte hver sit — tænkte og talte, kritiserede og misundte, hvor gamle de saa end var, hvor aflægs, hvor resignerede, der var dog tilbage endnu en lille Livsgnist, som skreg efter Lys og Luft — aa, hvor var dog Gertrude v. Ahrensberg at misunde.

Følte hun det selv? Aa nej, snarest var hun vel overrumplet, og først længe efter at hun med Truddi var vel installeret i en hel Lejlighed i det mondæne Familiehotel og havde faaet sit ydre Menneske moderniseret i de dyreste Magasiner, gik det op for hende, at dette her var egentlig en ganske forskrækkelig Omvæltning.

Og saa tænke sig, at det virkelig morede hende. Koncerter, Teatre, Museumsbesøg, altsammen morede og interesserede hende, var hun virkelig ikke helt en Mumie endnu? Og Jens Peter var saa ung og saa glad, saa køn og saa tiltalende, at det ikke et Minut faldt hende ind, at det kunde være anderledes, han og Truddi maatte finde hinanden, saa hun oftest var henvist til Professorens Selskab.

Professor Holm, en af Hovedstadens mest søgte Læger, var en endnu ungdommelig, meget statelig Herre, for hvem mangt et Kvindehjerte sukkede i Løn. Man sagde, at alle hans kvindelige Patienter og Sygeplejersker var forelskede i ham, men at hans Videnskab og Plejesøn var alt det, han begærede af Verden. Mild og elskværdig var han imod alle, men uha! saa kølig, saa tilbageholdende, næsten bly, saa selve den værste Sladder og Kirsten Giftekniv maatte sænke Vaaben. Truddi tog „Onkel Henrik" med Storm, ordnede og arrangerede efter eget Tykke, saa den stilfærdige Professor først studsede, saa følte sig krænket i sin Egenvillie, siden maatte smile og til Slut overgav sig paa Naade og Unaade.

„Det er godt nok med Faster," forsikrede hun, „men i et Kompagniskab er tre et gyseligt Kløverblad, enten tuller hun ene om eller ogsaa kan Jens Peter og jeg slet ikke sile os til efter hinanden. Altsaa, behag, Hr. Professor, at være Frk. v. Ahrensbergs opvartende Kavaler. — I to indadvendte Sjæle har vist mange fælles Interesser —"

Underligt som denne Galfrantz lignede sin Papa, der netop lød det Kælenavn — og underligt som hun forstod at vurdere Mennesker — gik nu ikke der disse to halvgamle Væsener og følte

Foraarsfornemmelser, alt mens de lige ivrige drøftede Musik, Komedie og Kunst, hvorom han havde studeret tykke Folianter, mens hun havde Minderne fra Ungdommens Rejseaar.

„Jens Peter," hviskede Truddi, „vi er Verdens dejligste Kvadrille — bare det kunde vedvare i al Evighed — men hvordan det skal kunnne flaske sig, ved endnu hverken du eller jeg — men det er rædselsfuldt at skulle sende Gertrude tilbage igen i Potpourrikrukken, nu tror jeg ikke, hun udholder det; foreløbig haaber jeg at faa hende med mig hjem til Bjørnegrotten, og saa senere — hvem ved!"

Saa oprandt Karnevalsdagen, hvor Aftalen var, at Herrerne vilde hente dem paa Hotellet.

Truddi havde konstateret, at Kjolen virkelig ikke „stod" til det røde Haar og havde derfor anlagt en pudret Bukkelfrisure, saa Dragten klædte hende vidunderligt, det fandt hun i hvert Fald selv, og det vilde Jens Peter ogsaa finde, men under en vid Silkekaabe havde hun gemt sit prunkende Skrud, der ikke burde afsløres før i Festsalen.

Kedeligt med Faster Gertrude, som slet ikke var rask, underlig stille og bedrøvet havde hun været hele Dagen, lige siden Dragten blev lagt frem, værre blev det, da Truddi præsenterede sig i den i al sin ungdommelige Skønhed, rent galt, da hun i Lommen fandt et glemt Kniplings-Lommetørklæde og jublende havde stukket det ned i Kjolens Halsudskæring uden at bemærke Tantens halvkvalte Skrig: „Min Gud — der har jeg gemt det!"

Da Herrerne kom i Domino, Jens Peter højrød, Professoren violet, var det, som om Gertrude skulde besvime — nej, nej, hun følte, at dette oversteg hendes Kræfter — hun kunde ikke være med — —

„Jeg er ikke rigtig rask — mit Hoved" — sagde hun — Professoren syntes meget ængstet — og meget skuffet — Jens Peter og Truddi saa fortvivlede til hinanden — hvad nu?

„Aa, det betyder intet — kun min sædvanlige Migræne," — ja, Gertrude sagde en Usandhed, maaske den første bevidste i sit Liv — „tag I dog blot afsted og mor jer, Truddi har jo den sikreste Sauvegarde, behøver ikke mig — jeg lægger mig og sover, til du kommer hjem, mit Barn!"

Men Gertrude v. Ahrensberg sov ikke, „lagde" sig ikke engang, sad Time efter Time uden at aflægge den sorte Domino og det store Kniplingsslør, som hun bar over sit mørke Selskabstoilette, og saadan fandt Truddi hende, da hun overraskende tidlig kom tilbage, en lille Smule skuffet.

Ja, herligt havde Øjeblikket været, da hun kastede Puppen og stod foran sine Kavalerer i den flatterende Dragt, maaske Festens allersmukkeste. Det fandt i hvert Tilfælde Jens Peter, som næsten blev skinsyg paa sin besindige gamle Plejefader. Thi først stod Professoren som lynslagen, saa greb han hende om Livet og hvirvlede hende rundt i den vildeste Dans, saa lidt afpasset efter de øvriges glidende Tempo, at de overalt vakte Harme og Panik — og saa, da hun daanefærdig trak Kniplingstørklædet frem, for dermed at tørre sine brændende Kinder — saa rev han det ud af hendes Haand, studerede dets Mønster, førte det til sine Læber — stjal det, ja rigtig virkelig røvede det, og gik saa sin Vej — gik — nej løb — puffede og stødte Folk fra sig — og forsvandt. Men alt det fortalte Truddi slet ikke Tanten, kunde det jo ikke, for saa maatte hun jo ogsaa have fortalt, at hun og Jens Peter derfor blev ene tilbage, højst upassende, havde moret sig dejligt, men alligevel været saa underlig urolige og derfor havde spadseret hjem — tænk spadseret — hvor forfærdeligt, midt om Natten i straalende Maaneskin, hun med tyndsaalede Sølvsko og Silkestrømper — det havde Jens Peter slet ikke tænkt paa — han havde saa helt glemt Medicinen, bare været hendes søde, unge, kære Jens Peter.

Og nu sad Faster Gertrud dèr paa en Stol midt i Hotelstuen, iført Domino og spansk Mantille, ja, v a r det ikke altsammen saa uforklarligt hemmelighedsfuldt, saa var det jo den vildeste Komik. Men Truddi vejrede en Tragedie — og med Kvindesnille og Kælenskab fik hun endnu samme Aften listet Eventyret ud af den af Nervøsitet halvt sanseløse Tante.

„I Vidunderbyen Santa Cruz købte Papa for mange, mange Aar siden det Kniplingstørklæde, du fandt i Kjolelommen, jeg husker nu, jeg gemte det der, sammen med alle de Tanker, som i Dag er nærved at kvæle mig. Han købte to — men det andet — — —

„Var der et til Tante Gertrud?“ spurgte Truddi aandeløs.

„En Vinter, da jeg var 17 Aar, var Papa herhjemme, jeg boede hos gamle Tante Soffi, aa, saa forfærdelig stivt og kedeligt var det altsammen og Broder Frantz, som jeg næsten ellers aldrig var sammen med, var da lige bleven Løjtnant, aa, saa glad, saa munter, saa kær, og han ynkedes over mig, overtalte mig til at liste mig ud en eneste Aften, Tantes Kammerjomfru hjalp os, pyntede mig i denne Dragt, skaffede mig Maske og Sko, Handsker og Vogn, nedad Køkkentrappen sneg jeg mig, rædselsfuldt! ikke sandt — aa, den Skamplet kan aldrig, aldrig vaskes af vort gamle

Navn og Skjoldet, som da ogsaa blev brudt ved din Faders Kiste — — —

Det var et ganske forfærdeligt Sted, Broder Frantz førte mig hen, „Kasinomaskerade" hed det, men hans Mening var jo god, og han kunde jo ikke ane, at næppe var vi kommen ind i Salen, før en larmende Zigeunertrop kom farende, en Zigeunerinde løb afsted med Frantz, som jeg ikke gensaa før næste Dag, da han bebrejdede mig paa det heftigste, at jeg havde ødelagt hele Aftenen for ham, forgæves havde han jo søgt efter mig alle Vegne, i dødelig Angst for, hvor jeg dog var forsvundet hen, — aldrig mere vilde han have mig med sig — og jeg betakkede mig da ogsaa for mere!

Da vi skiltes af Zigeunerne havde en sortsmudset Fyr grebet mig og trak afsted med mig, indtil jeg rev mig løs og bogstavelig talt faldt i Armene paa en violet Domino, som stod i en Krog og saa paa Hurlumhejen. — Naa, hvordan det nu gik — Frantz kunde jeg ikke finde, men han, den fremmede, og jeg, vi dansede med hinanden, talte sammen, morede os sammen, sad med hinanden i et lille Kabinet, hvor han tiggede mig om at sige mit Navn, og løse Masken — men det var jo aldeles umuligt — tænk hvilken Skandale — jeg, Ministerens Datter, om nogen saa mig — om han hørte mit Navn og var indiskret — og saa ene som jeg var. — Heller ikke hans Navn eller Ansigtstræk vilde jeg lære at kende — mit Instinkt sagde mig, at det kun vilde volde Smærte — vi var og maatte for bestandig være fremmede for hinanden — og da Demaskeringen nærmede sig, opfyldte han min Bøn, fulgte mig til en Vogn og gik, forinden jeg gav Kusken Adressen —."

„Naa, og saa?" spurgte Truddi.

„Ikke mere, mit Barn — vi saas aldrig mere — og det blev den eneste Aften i mit Liv, hvor jeg var ung. —"

„Jo, jo lille Tante! der var mere, der var jo f. Eks. det Kniplingstørklæde. —"

„Hvad ved du om det?" spurgte Gertrude.

„Kun at du sagde, at du havde to, Faster Gertrud!" svarede Truddi med sin uskyldigste Stemme.

„Naa, ja — — det — det bad han om — og fik!" hviskede Frøkenen og bøjede skyldbevidst Hovedet.

Et straalende Smil bredte sig over Truddis Ansigt — saa kyssede hun ømt Faster Gertrud, der villieløst lod sig føre ind til sit søvnløse Leje.

Heller ikke Truddi fik sovet meget den Nat, men hun var alligevel oppe saa tidlig om Morgenen, at hun kunde aftale det

fornødne om stor Frokost, serveret med fire Kuverter i et af deres egne Værelser, og før Professoren og Jens Peter tog paa Klinikken, aflagde hun dem en lille Visit. Jens Peter fik et Kys og Løfte om en lille interessant Passiar inden Frokosten, men med Professoren havde hun en kort og lidt uforstaaelig Samtale. Først forlangte hun meget energisk sit Kniplingstørklæde, en Gave fra en meget gammel Dame, og saa paastod det Pokkers Pigebarn, at han havde Magen til det, tog ham saadan med Storm, at han ufrivilligt tilstod og senere frivilligt udleverede det „bare et Laan, for „at sammenligne“ — henkastet meddelte hun saa, at han maatte komme mindst en halv Time før Frokost, da Fasters Ildebefindende snarest var taget til. Ængstelsen for Frøkenens Helbred lod ham næsten glemme de famøse Tørklæder — saa hun saa nogenlunde fredelig kunde komme tilbage, hvor hun fandt Gertrude paaklædt, men bleg og „interessant“ efter en gennemvaaget Nat.

Da Herrerne kom, tog Truddi imod dem i Forværelset.

„Aa, Jens Peter, hjælp mig med nogle Bordblomster — og dig, Onkel Henrik, maa jeg straks følge ind til Faster, hun venter dig, det er et Hjertetilfælde, hun har faaet, — for mange Aar siden, tror jeg — forsømt, forstaar du, og derfor meget alvorligt!“

Professoren var helt bleg og mere og mere ængstet. — „Ja men Barn dog, hvorfor sagde du ikke det straks i Morges, saa havde jeg ladet Jens Peter tage ene til Klinikken, — ligger Frøkenen — hvor er hun — lad mig dog — —“

„Ja, ja“ — svarede Truddi — „skynd dig endelig, jeg er ogsaa saa ængstelig — aa, saa spændt paa Resultatet af dine Undersøgelser.“

Lidt forbavset blev Henrik Holm rigtignok, da han fandt Frøken v. Ahrensberg fuldt paaklædt, i en klædelig, lyslilla Kjole, i hvilken hun syntes ham kønnere og yngre end nogensinde før — endnu mere forbavset blev hun, da han alvorligt og deltagende spurgte til hendes Hjerte, en Smule forlegne var de begge to, men blev det først rigtig for Alvor, da Truddi udbrød:

„Ja, snak I nu bare om Hjertet, mens jeg løber ind til mit Hjertes allerkæreste Ven — og saa er det sandt, tusinde Tak for Laan, sødeste Faster, for dit henrivende Kniplingstørklæde —“ og dermed trak hun to ganske ens Kniplingsvæv frem af Lommen, trykkede et i hver af Gertruds Hænder og smilende og nikkende, om end med højt bankende Hjerte og Graaden i Halsen, flagrede hun ud af Stuen og ind i Jens Peters Favn, hvor hun fik grædt ud al sin Spænding og Uro.

For dette var virkelig voveligt — Sejr eller Nederlag —

skulde Festdagene fortsættes, lykkeligere end før, eller var det altsammen forbi?"

Jens Peter var ganske overvældet af Truddis Meddelelser, „Truddi," sagde han, „jeg vidste, at du var en Galfrantz, men at du ogsaa er en Intrigestifter, en Brandstifter, det anede jeg rigtignok ikke — tænk, om du knuser ogsaa deres Hjerter — ligesom du knuste mit!"

Tjeneren havde flere Gange spurgt, om der maatte rettes an. Truddi havde prydet Bordet med lyserøde Roser og Gypzifylla — Brudeslør — beordret Champagne i Vinkøleren — nu trykkede hun sig for sidste Gang ind til Jens Peters Hjerte.

„Frisk Mod, Antonius," hviskede hun og aabnede med Storm Døren til Frøkenens Kabinet, hvor hun sad med Haanden under Kinden henne ved Vinduet, medens han, den kølige, beherskede Professor maalte Gulvet med lange Skridt.

Truddi sukkede, der var ikke mange Tegn paa Forstaalse, var Slaget da tabt?

Men da de gik ind til Frokostbordet skimtede Truddi gennem de halvtsænkede Øjenlaag, at Onkel Henrik i Smug trykkede Fasters Haand, og over Kanten paa hans sorte Vest tittede frem en lille bitte Kniplingsflig — sin Ungdomstrofæ havde han dog altsaa erobret tilbage. Og da saa ved Slutningen af Maaltidet, der forløb i en underlig trykket og stilfærdig Stemning, Professoren med et eget varmt og bedende Blik havde drukket Glas med den umaadelig generte og synligt højst ubeslutsomme Faster, tog Truddi sit Parti — halv Sejr var ingen Sejr — nej, helt vovet, helt sejret, og saa sendte hun Tjeneren ud, efter at han efter hendes Ordre havde hentet og skænket den skummende Champagne for det lille Selskab, som knap havde Øje for denne Ekstravagance.

Men havde de ikke Øje, saa skulde de nu faa Øren, thi resolut sprang Truddi op fra Bordet greb sit Glas og udbrød:

„Ja — vi løser altsaa Kongebrev!"

„Gør vi?" raabte Jens Peter og sprang ligeledes op.

„Dit Pjankehoved!" lo Truddi, „tror du, jeg vil gaa glip af Bjørnholm i Illumination, Fakkeltog og al den anden Festlighed — nej, nej, min Ven, stort Bryllup i August, saadan er Aftalen. — —"

„Nej men i Morgen rejser jeg —?"

„Rejser vi?" udbrød Frøken Gertrude og nu var det hende, der for op af Stolen.

„Nej, lille Faster — ikke du — men jeg rejser — over til dit gamle Smykkeskrin rejser jeg — dèr kommer du aldrig mere — og jeg skal nok paa min Facon fortælle Priorinden det altsammen — og indpakke det altsammen — hele Familietraditionen, som nok kan finde Plads i den graa Professorvilla som —"

Videre kom hun aldrig, thi med et Jubelskrig fløj den findige Doktor op, saa Stolen væltede med højt Rabalder. —

„Gertrude — Gertrude," raabte han.

Og da Truddi gemte sit af Taarer vædede Ansigt ved Jens Peters Bryst, saa hun min Tro paa den anden Side af Bordet et andet rødgyldent Lokkehoved lænet mod Professorens hvide Manschetlinned. —

Men i Døren stod, hidkaldt af den væltede Stol — Tjenerskabet, og saa var jo Nyheden fortalt med det samme, Nyheden som i Storbyen bragte mange Kvindehjerter Græmmelse, i Klosteret derimod vakte sære Forhaabninger — thi gik det saadan med Gertrude v. Ahrensberg — hvorfor saa ikke „en anden en“ næste Gang, — men „næste Gang“ kom aldrig; det var kun „Barnet“, hvis Karriere blev saa besynderlig — kun hende, hvis Livsskæbne Forsynet havde knyttet med Kniplingsvæv — kun hende, der var saa heldig at have en Galfrantz til at rede Væving i Orden, da alt forlængst syntes tabt.

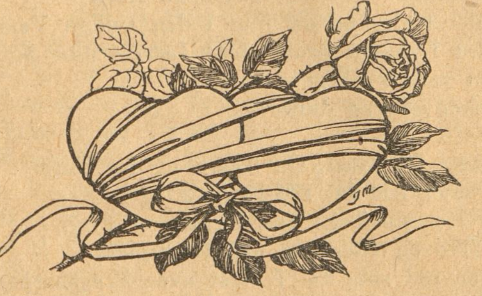

Den lykkelige Brudgom.

Vennen: „Til Lykke, gamle Dreng, jeg hører, du er bleven gift!“

Den nybagte Ægtemand sukker: „Ak ja, desværre!“

Vennen: „Men kære Menneske dog, siger du desværre! Med hvem er du da bleven gift?“

Manden: „Med Anna Jensen og hendes Mor og Stedfader, to Søstre, tre smaa Halvbrødre, Bedstemoder, tre ugifte Tanter og fire bedste Veninder!“

Der er et Land —

Der er et Land højt oppe mod Nord,
langs Kysten jævne Fiskere bor,
og i hver Landsby rejser sig Hjem,
som vidner for os, at Folket vil frem,
frem i Dagens lyse Sol, der, hvor Livsglæden bor,
og hvor Haabets blaa Viol dybt i Hjerterne gror.
Sund og Bælt dets Kyster favne
ind mellem sejlfyldte Havne.

Og gennem Landet Skovene staa
med Bøgegrønt mod Himlens Blaa,
hvor Solen drikker Blomsternes Duft,
som aander ud i den havfriske Luft.
Landet folder ud sit Flor i den tidlige Vaar;
op fra Lyngens brune Jord Lærketriller sig slaar.
Solen varmer, Vinden lufter,
Liljekonvallerne dufter.

Og højt fra Mast, fra Taarn og fra Tag
der vajer frit det rød-hvide Flag
med Korsets Tegn paa Lykke og Fred,
paa Tro og Haab og paa Kærlighed.
Dugen rød som Sol i Høst over Frugtbarheds Væld,
Fædres Aand og Fortids Røst i dens fejende Smæld.
Landets Fremtid, Folkets Lykke
vil det bestandig betrygge.

Det Land er som det skønneste Digt
paa Blomster og paa Farver saa rigt,
det rummer Livets bærende Trang,
som driver Ungdom til Daad og til Sang.
Frodigt spirer af dets Muld Mindets livsfriske Skud.
Landets Navn har Klang som Guld i sit straalende Skrud:
Danmark, dejligst Vang og Vænge,
Marker og Moser og Enge.

Vidar Bruun.

Selvbudne Gæster.

Af Pedersen-Sejerbo.

Med Tegninger af K. H. Reistrup.

Det var i de Tider, da Svenskerne raadede paa Lolland.

Det vil sige: Karl Gustav var just gaaet i Land ved Nakskov og havde taget Byen ved List. Senere havde han splittet Bondehæren ved Maribo og var nu med sin Hær paa Vej mod Nykøbing for over Falster at farte videre mod København.

Rov og Ran kendetegnede hans Gang, og Raab om Hævn fulgte ham, men ingen havde Mod eller var i Stand til at tage Kampen op efter de tvende Nederlag, der var overgaaet os. Adelsmændene gjorde endog fælles Sag med de Svenske — eller lod saa — for at spare Slottene, og Bønderne forlod stundom Hjem og Arne for at søge Ly i de vildsomme Skove.

Svenskehæren tog for det meste den lige Vej frem mod Øst og fulgte Kongevejen, men mindre Afdelinger søgte frem paa egen Haand for at drage den størst mulige Fordel af Overfarten, og der var dem, som ingen Hast havde for at komme videre og gerne havde slaaet sig til Ro for at gøre sig til gode med de Herligheder, det rige Øland bød paa i fuldt Maal.

Saaledes gik det til, at de kgl. svenske Feltherrer Erik Dahlbom og Gøran Erikson med deres Folk kom Søndenlands og naaede til Kjærstrup, hvor Christen Skeel var Herre og for Tiden havde fæstet Bo.

Fra Slottets Vinduer spejdede Slotsherren og hans Husstand efter den sig nærmende Svenskehær, hvis Fodslag genlød langt fra i det frosne Jordsmon, og hvis Spyd og Hellebarder glimrede i Vintersolen som truende Lynblink fra et optrækkende Uvejr.

„Hvad gør vi, min hjerte?" spurgte Fru Birgitte angst sin Husbond.

„Hvad vi gør?" gentog Hr. Skeel med et Smil og før med Haanden over sin Knebelsbart, som han plejede at gøre, naar han gik og rugede over et godt Indfald. „Vi lader Vindebroen gaa ned og byder de sjeldne Gæster til Højbords. Du lader brase i Køkkenet, og — — —"

„Aldrig!“ afbrød Fru Birgitte harmfuld. „Byde slige Røvere til Gæst, aldrig!“

„Jo, min hjerte, det gør du, naar jeg siger dig, at det er det klogeste, vi kan gøre.“

„Før gaar jeg min Vej. For gøre gode Miner til slet Spil — — —“

„Og overlade hele Herligheden til Ran og Ødelæggelse. Nej, du bliver, og nu gaar jeg ud og byder Officererne ind. Det menige Folk maa rummes i Bønderhusene. Og ved du, hvad jeg haaber, min hjerte? At de gode Herrer ret længe vil holde til her hos os.“

Fru Birgitte sendte sin Husbond et foragtende Blik og vendte sig stolt for at gaa ind til sit eget.

Men Skeel blev med eet alvorlig og bøjede sig mod hende:

„Fatter du, min kære, at meget maaske kan vindes, hvis vi ofrer vort?“

Fru Birgitte standsede, og Stoltheden veg af hendes Aasyn.

„Nej, jeg fatter det ikke, men — saa kender jeg dig.“

„Det er ogsaa nok,“ sagde Hr. Skeel.

Lidt efter traadte han ud i Gaarden, iført Skærf og Kaarde og Hat, gav Ordre til, at Vindebroen skulde nedlades, og vandrede derefter ene ud mod Svenskehæren, som netop syntes at ville gøre Holdt foran Slottet.

Foran Hæren holdt Dahlbom og Erikson til Hest, og mod dem styrede Skeel sin Gang.

Med et stort Smil i sit mandige Aasyn tren han frem, tog Hatten af og bukkede for de høje Herrer, der ligesom saa tvivlraadige til hinanden.

„Velkommen til mit ringe Bo,“ sagde Hr. Skeel med klinger Røst. „Det er mig en stor Glæde at modtage saa sjeldne Gæster. For I trænger vel til en Stunds Hvile og tager til Takke med, hvad vi formaar at byde eder?“

Den trivelige Dahlbom slog ud med Haanden.

„Takker saa mycket,“ sagde han, „vi tager derimod.“

Skeel fattede Betydningen af den Betoning, Svenskeren gav Ordet „tager“, og bed sig i Læben. Erikson saa alvorlig ud, men ytrede intet.

Noget efter sad de to Feltherrer sammen med de øvrige Officerer ved et veldækket Bord, netop et af den Slags, som Fru Birgitte havde Ry for at være en Mester i at kunne anrette.

Hr. Skeel smilte og indkasserede den Ros, de galante Svenskere lod regne ned over Husfruen, men denne selv sad tilbage-

holdende, og de Smil, hun imellem Stunder lod straale over Bordet, var tydeligt fremtvungne.

„Ja, det er vist og sandt," ytrede den stærkt talende Erik Dahlbom, „de Ord, der gaar af de lollandske Kødgryder endogsaa helt ovre i Sveas Land, er ikke overdrevne, tværtimod. Og naar jeg vender hjem igen — gid det maa vare længe — saa skal jeg udbasunere den mageløse Gæstfrihed, som raader hos vor lollandske

Adel, saa de svenske Fruer skal blive gule af Misundelse. Eders Skaal, dydige Frue!"

Han stak Bægeret ud, og det samme gjorde de øvrige Svenskere. Hr. Skeel sendte sin Hustru et hastigt Blik, og hun tømte ligeledes sit.

„Hvilket nydeligt Arbejde!" ytrede Dahlbom og betragtede opmærksomt Sølvstoben, han holdt i Haanden. „Jeg holder for, at jeg ingen Sinde har set Magen. Tillader I, Frue, at jeg udbeder mig dette interessante Bæger som en Erindring om eders Gæstfrihed?"

Der trak en Sky op over Fru Birgittes Aasyn, men Hr. Skeel kom hende i Forkøbet.

„Det skulde være vort Hus en stor Ære," sagde han, „om dette ringe Sølvbæger maatte behage eder saa vel, at I ønskede at beholde det."

„Det er næsten for meget af det gode, min kære!" Dahlbom sprang op fra sit Sæde. „Hører I, Erikson og I alle sammen" — han saa ned over den lange Række af Officerer, der alle som een løftede deres Sølvstobe i Vejret — „den gode Hr. Skeel til Kjærstrup medgiver os disse Bægre til Minde om dette berømmelige Drikkelag. Men det er næsten for meget" — han vendte sig til Husherren — „vi synes mest ikke, at vi kan modtage saa vidunderlig en Skænk. Det skal jeg berømme i mit Hjemland. Hvilken Gæstfrihed! Skaal, I ædle!"

Fru Birgitte blegnede, og ogsaa Skeel blev synlig urolig, men han tvang sig til at klinke med Svenskeren.

Et dundrende Hyldestraab lød Bordet rundt, men det kunde lige saa vel gælde Hr. Dahlbom som Vært og Værtinde.

„Ikke tabe Fatningen," hviskede Skeel under den Tumult, der et Øjeblik raadede. „Det gælder mere end dig og mig, hjerte Birgitte."

Og Fru Birgitte bestemte sig for ikke at tabe Fatningen.

Men det var lettere tænkt end gjort, al den Stund de galante Svenskere under Drikkegildet lod Galantheden mere og mere gaa ud over Bordets Herligheder og under alskens Paaskud stak flere og flere Genstande til sig.

Da de ud paa Natten hævede Gildet, var Bordet næsten tømt for Værdisager, der i Stedet for at føres til Fru Birgittes Sølvskabe blev gemt hen i et lidet Kammer bag Spisesalen, hvortil Dahlbom havde faaet Nøglen udleveret.

Forøvrigt var den svenske Feltherre selv og med ham de allerfleste Svenskere døddrukne og maatte bæres til deres Senge.

Men Gøran Erikson, der havde været maadeholden i Drik og under Drikkelaget lige saa alvorlig og faamælt, som Dahlbom havde været lystig og ordrig, sagde, idet han førtes til sit Kammer af Hr. Skeel selv:

„Bryd jer ikke om, hvad han derinde siger“ — Erikson pegede tilbage mod Salen — „han er et Svin og ikke til at stole paa.“

Hvor vidt Erikson selv var til at stole paa, vidste Hr. Skeel vel ej, men da han talte med Fru Birgitte og søgte at trøste hende for Tabet af Sølvet, sagde han:

„Du fatter vel, min hjerte, at det var klogest for os at lukke Gæsterne ind med det gode! Naar de i Aften har faret saa ilde frem, hvad kunde vi saa have ventet os af dem, om de var kommet med Magt og brudt ind? Dog skal du nu vide, hvad jeg mente i Dag med, at jeg ønskede, de maatte faa Sind til at blive her ret længe — og det ønsker jeg tilvisse endnu — og senere med, at dette gælder andre end os. Ja, det gælder om at holde dem fast, indtil Karl Gustav har rendt Panden mod Forsvaret i Nykøbing. Jo færre Mand han fører med sig, jo lettere lykkes det for vore at hindre ham Overgangen. Jeg ved, Hans Rønnow og Jacob Friis gør alt for at faa hugget Isen paa Sundet og samlet frivilligt Mandskab. Den Tid kommer vel, da Fjenden alligevel naar over — det staar ej i vor Magt at kæmpe mod saa krigshærdede Knægte — men jo længere Frist Majestæten og Rigets Raad faar, jo lettere vinder de Mod og Magt til at kunne møde ham i Hovedstaden, hvortil han agter sig. Og det er vor Pligt som gode danske Mænd og Kvinder at hjælpe Riget paa hvad Maade, det maa blive os overdraget. Fatter du saa den hele Sammenhæng, mit hjerte?“

„Ja,“ svarede Fru Birgitte fast og gav sin Husbond Haanden, „tilgiv mig saa min Utaalmod!“

„Fuldt ud,“ sagde Hr. Skeel og gengældte Haandtrykket.

Idet Hr. Skeel en Stund senere slukkede Lyset i Sovekammeret, ytrede han:

„I Morgen tidlig agter jeg at ride til Guldborgsund og se at faa Hr. Friis i Tale eller i det mindste skikke en af dem derovre Bud om Sagernes Stilling. Det kan aldrig skade.“

„Ja, gør det,“ sagde Fru Birgitte henne i Mørket, „men var dig for Svensken!“

Hendes Røst lød ængstet.

„Der er det, som er vigtigere end Livet, om saa skulde være,“ svarede Hr. Skeel tilbage.

„Det er ogsaa vist," hørte han Fru Birgitte sige, og da var hendes Røst alt andet end angstfuld.

— — —

Dagen derpaa var Christen Skeel oppe ved Daggry og traadte, iført Ridedragt, ind i Stalden for at hente den Hest, han Aftenen forud havde bedt sin Staldknægt holde rede.

Til sin Undren fandt han Hesten usadlet og Staldknægten ikke paa sin Plads. Den gode Hr. Skeel var ved at blive utaalmodig og lavede sig til at give den forsømmelige Staldknægt en alvorlig Irettesættelse. Han kunde ganske vist ikke vide, hvad vigtigt Ærinde hans Herre skulde ud i, sligt kan man ikke betro engang til sin allermest paalidelige Tjener, men samme Tjener burde rette sig efter en given Ordre.

Da Skeel havde faret Stalden igennem og som et Uvejr bankede paa Døren til Kammeret, hvor Staldknægten havde Kvarter, paakom der ham en ny Undren, thi i Stedet for at høre det vante syngende Fynbomaal tog en Svenskerrøst paa at raabe op i en brøsig Tone.

Hr. Skeel trak sig tilbage og lod Svenskeren være den, han var. Nu var han besluttet paa at ville sadle Hesten alene.

Det tog heller ikke lang Tid for ham at komme i Orden og faa Dyret trukket til Døren, men idet han vilde sætte Foden i Stigbøjlen, blev han Gøran Erikson var, der ligesom tilfældigt traadte ud og stillede sig paa Hovedtrappen.

„God Morgen, ædle Vært!" raabte han ned. „Hvortil sligt et Hastværk saa tidlig paa Dagen? Jeg tror ikke, at Vindebroen lades ned saa aarle."

„Vindebroen!" ytrede Hr. Skeel forvirret.

Nu saa han først, at et Par af Svenskens Folk med opplantede Bajonetter gik frem og hen foran Broen, og med det samme fattede han Sammenhængen.

Fange paa sit eget Slot!!

Han var dog snart Herre over Stillingen.

„Jeg plejer at ride en Morgentur i Skoven," sagde han. „Har min Gæst Lyst til at gøre mig Følgeskab? Eller skal vi opsætte det til senere?"

„Vist ikke!" Gøran Erikson kom ned ad Trappen og hen imod Skeel. „Jeg selv har min største Fornøjelse i at ride en Morgentur. Lad os tage ud sammen!"

Hr. Skeel bed sig i Læben. Man havde Mistanke til ham, og nu vidste han, hvem af de to fjendtlige Feltherrer han skulde vare sig mest for.

Lidt efter red de to Herrer ved hinandens Side over Vejen ind i Skoven. Den nyfaldne Sne knirkede under Hestens Hove, og Solen blinkede i Rimkrystallerne paa Træer og Buske. Kanske

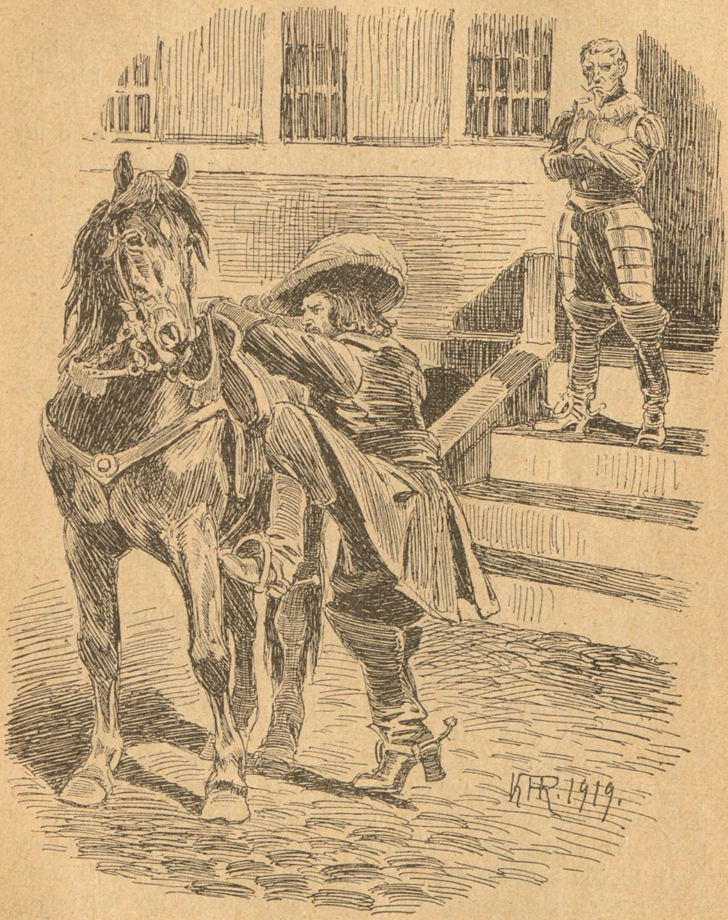

var det dette, der førte med sig, at Hr. Skeel kunde tale let og utvunget med sin Ledsager, og at denne ogsaa syntes oprømt; i hvert Fald var den tavse Svensker langt mere talende end Dagen før.

Da de senere vendte tilbage over Vindebroen, var de tilsyneladende begge lige muntre og højrøstede, og der var intet, der tydede

paa, at Slotsherren til Kjærstrup nærede nogen som helst Misnøje med sin selvbudne Gæst, eller at denne nærede Mistro til Hr. Skeel.

Et Par vagtsomme Øjne spejdede fra Vinduerne i andet Stokværk, hvor Fru Birgitte havde sine Værelser, og samme Øjne havde paa een Gang et mørkt og et ængsteligt Udtryk.

„Ja, min hjerte,“ sagde Skeel og kastede sig paa Bænken, „vi er Fanger i vort eget Hus, og min Plan om at faa Rønnow eller Friis i Tale er gaaet i Luften. Denne Gøran Erikson er en snu Person, hvorvel jeg nu tror at have beroliget ham og skaffet mig fri for al Mistanke til, at vi ikke spiller ærligt Spil overfor dem. Men som sagt, Planen om at komme i Forbindelse med mine Fæller er strandet, og nu er det kun at haabe, at vi kan gøre Opholdet for Svensken saa lysteligt, at den Tid, vi evner at holde dem fast her, maa være Tid nok.

Men det staar vist daarligt til med vore Bønder ogsaa. Jeg saa en Hob svenske trække af med nogle Okser til Slagtning. Og vore egne Folk her paa Gaarden — hvor er de henne?“

„Jeg skal gøre, hvad der staar i min Magt for at forlyste Svenskerne,“ sagde Fru Birgitte, „hvorvel det brænder mig i Hjertet. Give Gud, det maa blive til Landets Fordel!“

„Vel talt, min kære Hustru, af den Aarsag er intet Offer for stort.“

— — —

Men Offeret blev maaske endda større end den ædle Hr. Skeel havde tænkt sig.

Den graadige Ulv Dahlbom og den listige Ræv Gøran Erikson gjorde hver paa sin Vis deres til at forarme Kjærstrup i de Dage, de levede som Hr. Skeels Gæster.

Sølvskabene var forlængst tømte, Vinkælder og Fadebur for det bedste, og hvad der var værst, det tiloversblevne begyndte at mishage Svenskerne, saa de talte om at ville bryde op.

Det vilde til enhver anden Tid have lydt som en Befrielsens Tale, men hverken Hr. Skeel eller Fru Birgitte var til Sinds at tænke paa egen Fordel. Ganske vist kunde man jo ikke vide, om Karl Gustav allerede var kommet over til Falster; maaske betød disse Feltherrer og deres Kompagnier Krigsknægte ikke saa meget, naar det bare gjaldt om at forcere Sundet, men — længere fremefter maatte de jo betyde noget. Og hvad enten Svenskekongen endnu stod paa Lolland, eller han muligvis alt var landet paa Sjælland, saa maatte han jo eet Sted skulle oppebie deres Komme, og derved fik Rigets Raad Tid.

Altsaa gjaldt det bare om at forhale Tiden.

Og Svenskerne blev.

Kvæget toges af Staldene, Fjerkræ og Faar fra Stien, alt levende førtes til Slagtebænken for at bidrage til at stille Svenskernes Sult. Det var et Offer, der bragtes, noget, der vilde svie længe efter, for ikke at tale om alle Værdisager.

Nu kan der jo nok siges, at det var intet Offer alligevel, for Svenskerne havde vel plyndret og røvet ogsaa uden Hr. Skeels og Fru Birgittes Vilje, men der havde maaske været Udveje for at skaffe Sølvet bort i Tide, og hvem ved, om ikke Kjærstrup havde været i Stand til at holde Svenskerne Stangen, om Vindebroen hin Dag var trukket op?

Men saa havde de jo kun søgt at hytte deres eget gode Skind, og saa havde vel disse forlængst været forenet med den øvrige Svenskehær.

Flere Gange havde Gøran Erikson haft Forhandlinger med sin Fælle Dahlbom om at bryde op, men denne og deres undergivne Officerer havde hver Gang faaet Held til at ombestemme Erikson. De befandt sig stadig for godt her paa Kjærstrup.

Endelig kom den Dag, da de for Alvor maatte tænke paa at forlade den lune Rede, de havde fundet. Der var nok kommet Ilbud fra svenske Majestæten, og han var vist ej at spøge med.

Fra Slottets Vinduer spejdede atter en Række Øjne efter Svensketoget, der drog af Gaarde. De flestes Blikke straalede af Glæden ved Synet, endogsaa Fru Birgittes, endda det ringlede og klang med ranet Sølvtøj fra Lædersækkene paa det Kobbel Heste, der sidst drog over Broen.

Alene Hr. Skeels Blik var tungt, men det havde sine Aarsager.

— Endnu er kun at berette, at ved Overgangen over Guldborgsund gik Erik Dahlbom og en Del Svenskere igennem den skøre Rendeis og fandt deres Død. Det bragte vel hverken Fru Birgittes Sølv tilbage eller førte til det, Hr. Skeel havde haabet paa, at Svenskehæren skulde blive standset ved Overgangen, men det var dog som en Slags Gengældelse for det Offer, der i det skjulte var blevet bragt af Herren og Fruen til Kjærstrup.

Karl Gustav naaede at kunne foreskrive sine haarde Betingelser i Høje Taastrup, men hvem ved, om ikke Betingelserne kunde være blevet endnu haardere, om ikke det lollandske Ægtepar havde evnet at forhale Svenskehærens Fart over Øerne.

I det mindste havde de gjort deres til at skaffe Danmark Frelse, og derved blev deres Offer ikke bragt omsonst.

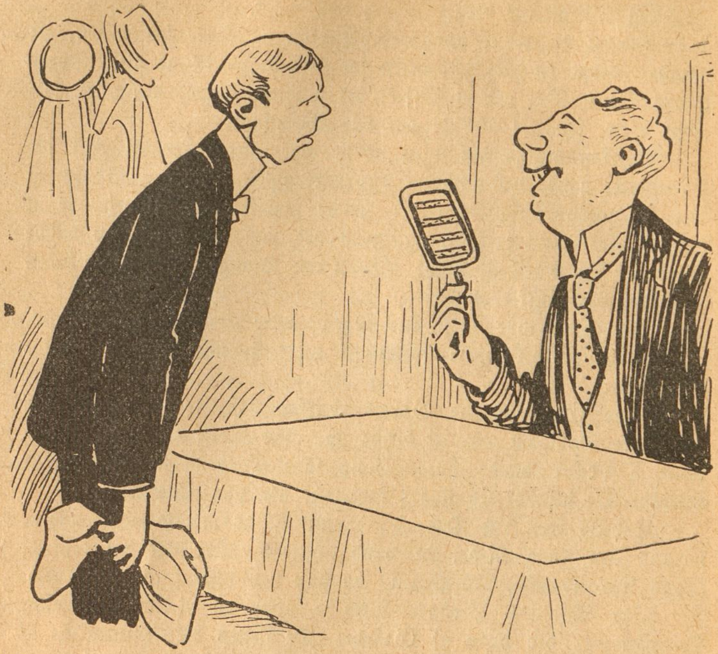

En billig Fornøjelse.

Herren: „Tjener, lad mig se Spisesedlen."
Tjeneren: „Saa gærne!"
H.: „Lad mig nu se — ah — Skildpaddesuppe — er der Madeira i den?"
Tj.: „Ja, bevares vel, Herre!"
H.: „Laks i Majonaise — ah — er det nu ægte Majonaise?"
Tj.: „Naturligvis, Herre!"
H.: „Friske Hummer — er de store?"
Tj.: „Kæmper, Herre!"
H.: „Slikasparges — uhm — første Klasses Smør?"
Tj.: „Hvor kan Herren dog tvivle!"
H.: „Andesteg — uhm — ah — nye Kartofler og Agurkesalat?"
Tj.: „Ja, og Hovedsalat og Kompot."
H.: „Udmærket — og saa Vanillieis og Jordbær —"
Tj.: „Herren foretrækker maaske Hindbær?"
H.: „Aa, det er saamænd mig lige meget — — men — ja — vil De saa la' mig faa en Gang Frikadeller med gamle Kartofler!"

Et Tonemaleri.

Af J. Jenssen.

Med Tegninger af Axel Thiess.

Han, der drejede Lirekassen, havde et Par meget store og meget mørke Briller paa; øjensynligt for at man ikke skulde opdage, at hans „Blindhed“ ikke lagde ham Hindringer i Vejen for at se. Kammeraten, der ind-

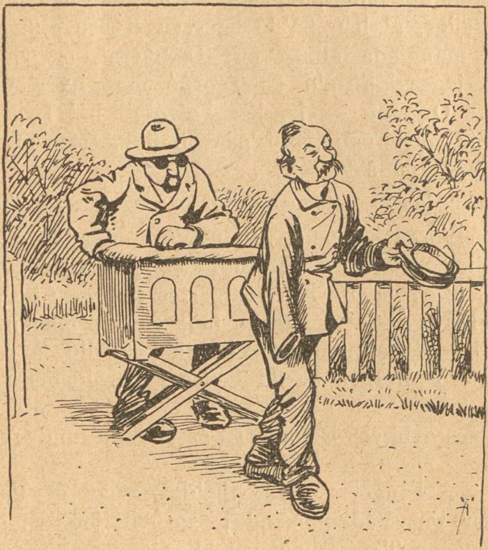

kasserede Smaapengene, havde sit ene Trøjeærme løst dinglende! d. v. s. han var — udvendig — enarmet.

Den „enarmede“ kom ind i min Forhave, hvor jeg gik og puslede, og præsenterede mig sin Kaskets Inderside. Jeg saa paa ham og kendte straks Ansigtet. Da vi netop skulde drikke vor Eftermiddagskaffe, indbød jeg de to Musikkere til at tage Plads og drikke Kaffe med; jeg havde faaet Lyst til at tale med den mig bekendte og begyndte derfor:

„Jeg kender Dem. Jeg saa Dem hver Dag, da jeg for nogen Tid siden var i Besøg hos min Broder ved København. De var Murarbejdsmand ved en Villa, han bygger, og da havde de et Par raske Næver, hvad De vel for Resten har endnu."

Han skævede til mig og saa derpaa hurtigt op med et lunt Blink: „Det stemmer, Herre; jeg ka' jo nok indse, a' det ikke nytter a' gaa fra 'et a'."

„Men, hvordan kan det saa være, at De nu driver om selvanden med en Lirekasse?"

„Jo, seer De, Herr', da den Bøgning var færdig, saa ha'de jeg ikke lige no'et, og saa var'et a' Johnsen der han kommer og si'er, a' han ha'de lejet en Kasse og var blind Mand; han manglede altsaa en Kammerat, og saa spore han, om a' jeg vilde ta'e en Tourné med ham som hans Impressarie. Og saa — ja, jeg ku' godt ha' Lyst til og se lidt nyt a' mit Fædjreland paa en billig Maade, og saa tog jeg Tjansen og slog te."

„Kan De tjene noget ordentligt paa en saadan Tourné?"

„Sommeti'er mere end sommeti'er. Saadan et Foretagende hviler paa smaa Tilskud. Der er no'en, der har skreven om, a' vores Kobbermøntsorter gik ner til Tyskerne til Patronhylstre; men vi har da haft ganske megen Lejlighed til og konstantere, at der er ikke saa lidt a dem inu her i Landet, og Jernet er da heller ikke altsammen lavet til Jernkors."

„Hvorlænge bliver De nu ved at trække rundt med den Lirekasse?"

„Ja, hvor længe. — Jeg ha'de tænkt et Par go'e Maaneder for mit Vedkommende; saa vil jeg se, om jeg ikke sku' faae en Træffer paa en eller anden Maade. Saadan helt arbejdsløs plejer jeg nu aldrig og gaa og være."

„Kan De ikke samle dem et lille Overskud til at staa imod med, til De faar fat i noget?"

„Det ka' ske, naar vi er meget sparsommelige, a' der ka' ligge no'et i Tegnebogen, sæl om der nu ikke er saa meget, saa a' der ka' køves Dampskibsaktier for Pengene. Men det ka' osse hænds, a' vi gør sløje Forretninger, naar for Eksempel at der har vaaren no'en mange lige før vos. Saadan var'et paa vores forrige Tourné i Fjor ovre ved Køge. Jeg havde faaet byttet vores Smaamønter i Sedler,

men de blev stjaalen i Losiet, hvor vi la om Natten. Saa den var ganske meget slem. Vi vandrede saa ud a' Landevejen, men vi tjente næsten ingenting; trætte og meget sultne blev vi; men saa kom vi op og køre. Kassen stod bag i Vognen paa sin Stol; saa kom der et rødt Asen a' en Lastbil, og Hestene sætter i med Spring, og om Forladelse, Kassen vipper bag a Vognen og ner paa den haarde Landevej. Vi staar jo a og si'er Farvel til Manden, som saa kørte, og saa foreta'er vi en Undersøgelse a' Kassen. Den var ikke gunstig. En fæl Revne ha'de den faaet, men det værste var, a' da vi prøvede paa at spille denne herre

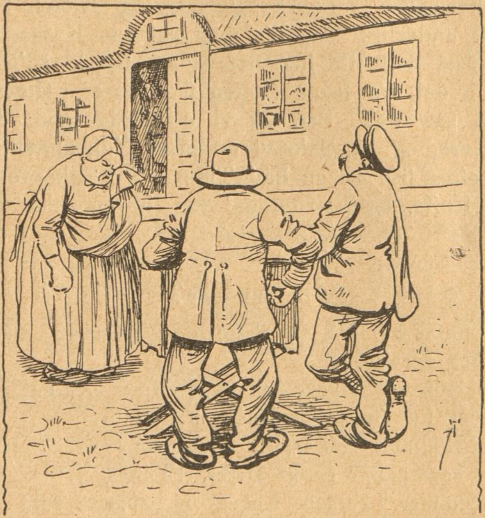

De veed „Der er lang Vej te Tepperæri," som a' Kassen netop var indstillet til, saa, om Forladelse, den ga' nok ikke Tepperæri, men none morderlig aandsfraværende Piv og Hyl og Skrat. „Vi maa spare paa Tonerne," si'er jeg til Johnsen, „for jeg ka' forstaa, at den er ble'en meget brystsvag og ikke gjøret længe."

„Det var en slem Historie for Dem." „Ja, nu ska' De høre. Vi jollede saa a' og hen til en Gaard, der laa et Stykke fra Landevejen, en rigtig pæn Gaard. Det var en Enkekone, som a der ejede den. „Goddag, Frue," si'er jeg, „maa vi ha'e den Fornøjelse og spille et Nummer for

Dem om de allernyeste Begivenheder." Jeg ska' si'e Dem, Herr, jeg kommer altid høflig, for Homanitet, det er der ved mig, og osse ved Johnsen." „Ja," si'er hun saa osse, det ka' De jo gerne, hva' er det for et Nummer?" „Det er et Tonemaleri over Bolsjevikhøvdingens dødelige Straf." „Næh, si'er hun, „har De saadan no'et i Kassen?" „Det er li'e hva' vi har, si'er jeg. „Vil De nu lægge Mærke til Tonerne; de dyve, det er dem, som a' der fuldbyrder Dødsdommen, og dem, der hyler og piver, det er ham, der paa det frygteligste lider Dødsstraffen. — „Spil, Johnsen!" Og Johnsen han drejede, og Kassen den skrattede og hylede; saa ga' den en lang, meget pibende Stemme. „Ka' De høre, hvor han pines?" sa'e jeg, og Konen hun stod og var helt underlig. Saa li'e med eet sae Kassen R-r-r-r-a-a-tsj! „Saa, der fik han det sidste Rap!" sa'e jeg, og jeg synes, a det var lisom Konen fik Taarer i Øjnene, hvis a jeg ikke saa fejl. Saa fik vi et rigtigt godt Fo'er og hver en Tiøre, og saa la'e vi ud efter København, som a' vi naaede efter fire og en hal' Time. I Flaskekroen køfte vi en lille Kaffe, og Værten ga' vos lidt og spise til og saa en Segar."

Hvad hun var?

Frk. X skulde vidne i en Retssag. Dommeren spurgte om Navn, Fødested og Erhverv.

„Jeg besvimer," hviskede den unge Dame. Den galante Dommer fo'r op og lod Betjenten hente en Stol.

Derpaa begyndte han igen: „Vær ikke bange, kære Frøken, men sig mig bare ganske roligt Deres Næringsvej."

„Jeg besvimer," hviskede Damen og rødmede dybt.

Dommeren lod hente Vand og Pebermyntekager og Damen nød Forfriskningerne og takkede meget.

Og atter spurgte Dommeren: „Hvad er saa Deres Erhverv, lille Frøken?

„Men Hr. Dommer dog," udbrød hun, „jeg har jo to Gange sagt, at jeg besvimer!" — jeg er engageret til at sidde paa en eller anden Plads i Teatret hver Aften og paa det allersørgeligste Sted i Stykket falde i Besvimelse af Rørelse og Betagelse. Baade Forfatteren og Direktøren siger, at jeg gør det saa udmærket, saa de slet ikke vil undvære denne Reklame."

Og med Hovedrysten noterer Dommeren i sin Protokol:

„Erhverv: Besvimelse."

Fuglefri.

Af Joachim Kattrup.

Med Tegninger af K. Hansen-Reistrup.

Det var Dagen efter Abelones Begravelse.

Gert havde i Naade faaet fri for at følge sin Hustru til Jorden; nu var det besørget, og han havde for første Gang tilbragt en ensom Nat i den gamle, ribbede Rede. Han sov ikke, og da Morgenlyset klarede de smaa Hornglugger, var han oppe igen og skrumlede hen til Døren for at se Vejret an.

Ikke en Sky. Og det Stykke af Vigen, han kunde se, laa som et blankt Glar; Ruinens Taarnstump stod paa Hovedet derude i Vandet. Det var Høstvejr.

Gert lod Døren falde til og gik ind. Han skulde have været i Skub op mod Herregaarden, men Træskoene vendte nok den forkerte Vej i Dag. Hvad skulde han ud at slide for? Der var jo ingen tilbage.

Han satte sig paa Bænken, hældede Kroppen frem over Bordet og støttede Panden mod de haarde Haandflader. Nu tørnede de ud deroppe paa Kragbølle for at faa Stubbene revet, medens Duggen laa. Hvad kom det ham ved? Han havde slidt længe nok — — det var bleven til Pjalter og Sult altsammen.

Han sank ned under Sorgen, klagede i et højt Raab, der vakte ru Genlyde i det nøgne Rum, og grov de knudrede Fingre ind i det stride Haar. Abelone — Abelone! Det var hende, der stod nærmest, hun havde været herinde i Stuen endnu i Gaar — og for en Uge siden var hun levende. Hans Tanker søgte tilbage, længere og længere, dèr mødte de atter en Kiste, — — og én til: de to smaa Drenge, der var bleven baaret ud fra Hytten i

Fjor. Længere tilbage endnu — til de Aar, da han troede paa, at hans Slid kunde rejse Lykken omkring ham. Den Gang laa der et Land bagved Hverdagens Armod, og det vilde han vinde. Saa stærk han var og saa sund; „Braadden" kaldte de ham oppe paa Kragbølle. Han var ikke til at vende forkert, Leen og Plejlen laa lige godt i hans Haand — og han knossede ikke af Sted i en sej Døs, som saa mange af de andre, hvis Tanker ikke rakte længere end fra Hytten til Hovmarken og tilbage igen, evig det samme, fra de var nogle smaa Barfodspurke, til Graven lukkede sig over dem.

Gert bar sit Hoved højt over Flokken — den Gang.

Og han havde dog aldrig kendt andet end Armod.

Saa snart han kunde, maatte han stumpe med Moderen ud til det Sted, hvor hun arbejdede, og klare sig selv i en eller anden Krog, medens den lange Dag randt. Kom han rigtig frem i Lyset, blev han jaget til Side, og han kunde ikke krybe i Ly hos Moderen; hun maatte jo passe sit. Sent om Kvælden blev han rykket ud af den Skygge, hvor han havde rullet sig sammen som et Nøgle og gnedet Øjnene saa længe, at han var faldet i Søvn; han blev halet af Sted ved Moderens Haand, eller hun bar ham, naar hun ikke var altfor træt. Han blev ikke puttet i bløde Dyner, naar han kom hjem, men der var Halm nok i Alkoven, og naar han borede sig ned i de sammenskrabede Klude, sov han baade trygt og godt. Han var hjemme.

Natten blev altfor kort; han sov endnu, naar Moderen løftede ham op og klædte ham paa. Og saa stumpede han med igen — ud i Gryets Halvmørke. Det var kun Helligdagene, der satte Skel; saa fik han Lov til at blive liggende og passe sin Søvn, medens Forældrene gik i Kirke.

Senere, da han kunde klare sig Vej og Sti paa egen Haand, blev han sendt ud med Tiggerposen. Den hadede han. Og han havde det Held, at han hurtig groede til og kunde tjene Føden til sig selv. Siden havde han kun været en Gæst i sit Barndomshjem; han kom til en fremmed By med det samme.

Dèr voksede han op, og dèr holdt han Bryllup med Abelone. De flyttede til Kragbølle og fik Bopæl i Skovhytten.

Armoden fulgte dem; det undrede dem ikke, de kendte den. Men de var unge, og de ventede noget bedre. —

Gert rettede sig op, helt bagover, saa at han satte Skuldrene mod Væggen.

Han trykkede haardt til. Knagede det ikke i Tømmeret? Hvis

han lagde Kræfterne i, saa røg det hele, baade Lervæg og Stolpe — — den gamle, raadne Rønne! Og han havde slæbt og trællet i sine bedste Aar blot for at holde fast ved et Hjemsted, som selv en Brok vilde vrage. Han løftede Haanden og slog Knoerne i Bordpladen.

„Nej!“

Hvad dette Raab betød, vidste han næppe selv. Han trængte til en lydelig Udløsning af sin Smærte og sin Harm; han var ved at synke til Bunds i Armodens Smuds, derfor raabte han.

Nu klang Leerne derude i Kragbølles brede Bygvang; dèr gik alle de andre, krumryggede af Slid eller Sløvhed — men han var ikke med. Han sad som en fri Mand paa sin Bænk; her blev han, fordi han vilde.

Den Følelse var ny for ham, den tog ham som en Rus, og Sorgen blev fjærnere — det var hændet for længe siden, syntes han. De var døde allesammen, Abelone og Drengene, og i den Stund kom det ham for, at det var Armoden, der havde slugt dem. De havde stridt imod den, derfor var den bleven grummere; de skulde have flyet — langt bort fra den — for længe siden.

Nu var det for sent — for dem. Og det kunde vel være det samme, hvad han selv blev til. Han rystede sig fri, fordi han ikke havde noget at tabe! Sorgen sank til Bunds i hans Sind som en kold Trods, der hverken lod sig bøje eller brække. Han var bleven en fri Mand, nu da der ikke længere var nogen Glæde ved Livet.

De to raske Drenge — — han kunde ikke taale at tænke paa dem. Han rakte Hænderne ud, famlende med stive Fingre efter noget, han kunde faa Tag i og ruske — for at faa et Svar rystet ud af det hemmelighedsfulde, der havde taget alt, hvad han ejede. Men hans Hænder knyttede sig sammen om den tomme Luft, og de faldt tungt ned over hans Knæ.

Hvor kom den snigende Sot fra, der slog hans Drenge ned? De døde paa én Dag og kom i den samme Grav. Først da de var borte, mærkede han, hvor fattig han var; han havde troet paa sin Lykke indtil den Stund. Det bøjede ham mere end Abelones Død; han havde ventet det Slag, der kom, for nu vidste han, at Skæbnen var hadsk imod ham. Han skulde trædes ned; der maatte ikke lyse en eneste Gløv inde i Armodens Mørke.

Abelone — Abelone! Det var en blød Stemme i hans Indre, der kaldte paa hende, og det begyndte at trække i Øjelaagene, men saa rystede han Hovedet og knyttede Hænderne igen. Sorgen skulde ikke gøre ham blød.

Han rejste sig. Ja — han skulde træbes ned — — men nu sparkede han igen! Han rettede sig og stødte i det samme Hovedet mod Loftet med et Bums. Det Stodderhul! Han maatte udenfor, hvor der var Plads at røre sig paa.

Han støttede Ryggen mod den varme Ydervæg. Dèr blev han staaende.

Dagen blinkede imod ham; fjærnt ude hørte han den syngende Klokkeklang fra Leer, der blev hvæssede. Hvor vilde han hen — — eller vilde han blive, hvor han var? Han tænkte ikke videre over det; her var varmt, og han stod godt, hvor han stod.

Han var en fri Mand! Der var ingen Glæde ved det, men han styrkede sig i den Trods, det indeholdt. For ligesom at slaa en Streg under rakte han Haanden ind ad Døren og hev Plejlen ud, der hang paa sin Knag og ventede paa Vinteren. Han slar Hælden over og beholdt den tunge Slagvol i Haanden. Han tænkte ikke over, hvad han vilde bruge den til, men det var en Tilfredsstillelse for ham at ødelægge det Redskab, der mindede ham om Trældommens Tid. Det var en god Støttekæp, han knugede Haanden fast om den.

Hvad var det? Det lød som en pludselig Blæst igennem Skoven, en susende Raslen med dumpe Stød imellem. Gert studsede kun et Øjeblik, saa kendte han Lyden.

„Nu kommer der nok Bud!“

Han satte igen Ryggen mod Væggen; den gamle, skaldede Kabuds, han bar, gnubbede mod Tagskægget.

Nu gungrede det lige i Skovkanten; en af Kragbølles svære Heste knasede den sidste Gren under Hovene og satte ud paa den flade Ager foran Hytten.

Gert nikkede hen for sig, da han saa Rytteren.

„Ridefogden selv! De mangler nok Gert — Stodderen Gert! — deroppe.“

Han rørte sig ikke.

Ridefogden brølte en Ed henimod Gert, da han fik Øje paa ham. Og Hesten kom farende, hidset af et Par haarde Snært med Pisken, som om den vilde rende Skovhytten over Ende.

Imens tordnede Ridefogden løs. Gert blev staaende, som om det ikke kom ham ved; han saa først op, da Hestens Aande røg som en Taage omkring ham. Der blev Ridefogden nødt til at standse, Gert stak Slagvolden ud mod Hestens Bringe.

Ridefogden havde opbrugt sit mest ildsprudende Forraad; han hvæsede:

„Hvifor Djævlen kommer du ikke?“

Gert trak Slagvollen til sig, men svarede ikke; det hele forekom ham at være saa ligegyldigt, han havde jo ikke længere noget med den Trællefoged at gøre.

Et Nyt Brøl fra Ridefogden.

„Kommer du snart i Gang! Vil du ikke ud paa Høstageren, skal du blive puttet i Hullet inden Middag.“ Alle Mørkets Aander blev kaldt til Vidne.

Gert rystede paa Hovedet. Det kunde være Svar nok, mente han. Han saa ikke paa Ridefogden; der krydsede en Jagt ude paa Bugten, den fulgte han.

Ridefogden hakkede Skum omkap med Hesten.

„Og du staar med Luen ned over Ørerne, naar du taler med dit Herskab! Skal jeg lette den for dig?"

Han bøjede sig frem over Hestens Hals og svang Pisken ud til Siden. Men inden den ramte, hvor den skulde, var Væggen bar, og Svøben klaskede mod den nøgne Mur. Gert var med et hurtigt Sæt sprunget om til Siden af Hesten, og Ridefogden fik ikke Tid til at løfte Pisken een Gang til; Gert rev ham ned af Sadlen og kastede ham fra sig. Hesten fik et haardt Rap med Slagvollen hen over det ene Baglaar; den hvinte og kastede en Byge af Jord op bagved sig — og saa satte den i Galop hen mod Skovkanten og knasede af Sted som et Uvejr hen over det visne Løv derinde uden at tænke paa sin Rytter. Ridefogden blev hjulpet paa Benene ved et Rap over Rygstykkerne, og han satte uopholdelig Kursen efter Hesten. Men dens Hove klaprede hurtigere end Ridestøvlerne.

Gert havde ikke sagt et eneste Ord; Slagene var faldet, Klask efter Klask, med samme Regelmæssighed som Plejlsving over Kornlægget — og saa var det forbi. Det faldt ikke Gert ind at kigge efter, hvor Ridefogden blev af. Nu var det sket, han havde slaaet de sidste Baand over; han var fri.

Fuglefri!

Han gik helt hen til Hyttens Dør og greb allerede efter Klinken; saa kom han først i Tanker om, at der ikke var noget at gaa ind efter. Slet ikke andet end de skimlede Minder om mange Aars Slid til ingen Verdens Nytte. Der havde han været for sidste Gang.

Øksen stod omme ved Gavlen, den tog han med sig. Inden han gik, spigrede han Døren til; Bissekvæget eller Skovens Dyr skulde ikke rumstere derinde.

Saa gik han ned til Stranden og fulgte Havkanten ned til Skovnæsset. Der blev han borte.

Ud paa Eftermiddagen hang han oppe mellem Grenene i en gammel Eg og spejdede over mod Hytten.

Han lo — en knurrende, haansk Latter, der ikke kunde have noget med Glæde at gøre.

Der var Røre ovre ved Skovhuset, en Hær paa seks Mand med Ridefogden i Halen. Gert kunde se Blink fra Leer og Økser; nu skulde Hytten stormes og Misdæderen fanges ind.

Hæren standsede et Stykke fra Huset, Ridefogden tumlede sin Hest, saa den stejlede, men han holdt sig stadig bagved. De graa Skikkelser rykkede frem med lynende Leer; det tog lang Tid. Omsider vovede et Par Stykker sig hen og rendte en Stang mod Døren.

Gert knurrede oppe i sit Træ.

„De Trælle!“

Døren sprang op. Drabanterne rakte Hals mod det mørke Gab, men da der ingen Gert kom frem, vovede de sig ind med Vaabnene forrest.

Nu kravlede Gert ned og kradsede sig frem gennem Krattet, der laa bagved. Det blev mørkt, inden han kom ud paa den anden Side, ud i det store, vidjegroede Mosedrag, der randedes af Tjørnebuske og høj Lyng. Her søgte han Ly for Natten.

Men inden det gryede, var han atter paa Vej tilbage mod Skovhytten. Han havde glemt noget.

Hytten havde faaet fornemt Besøg: en Kronhjort, der stod og gnubbede Geviret mod Tagaasen, saa at det raadne Straa dryssede ned. Den vejrede Gert, sparkede truende imod ham, men veg tilbage ind i sit Skumringsrige, da han kom paa nær Hold. Gert standsede og slog Ild, saa snart han havde naaet Hytten, og da han havde faaet Tønderet til at gløde, stak han Fyrtønden til Taget paa det Sted, hvor Hjorten havde gnubbet Natteduggen af. Straaet fængede straks; Ilden skar en hvid Stribe op til Mønningen, og Røgen kom bagefter. Det varede kun en kort Stund, saa var Hytten en bred Stamme af Røg, der dryssede Gnister fra sine svingende Arme. Bladene blev sorte i de nærmeste Træer, men Ilden fik ikke fat i de vaade Grene, Flammerne sank ned paa det Sted, hvor de var groet op. Der rørtes ikke andre Vinde end Blæsten fra Baalet.

Gert stod saa nær, at han kunde mærke Ilden rimpe i Huden, og han følte en vis Sejrsglæde, hver Gang en Stump af Træværket sank. Endelig! Endelig var det ham, der var bleven Herre. Al den muldne Armod gik til Vejrs over hans Hoved i en osende Sky.

Han spejdede over mod Kragbølle. Var de vaagne derovre? Havde de set hans Tegn?

Han satte den knortede Plejlstok fast til Jorden og blev staaende, indtil han hørte en Vogn skralde ovre paa Vejen; nu kom de. Herremanden var nok ræd for sin Skov — ellers var der vel ikke en Kæft der havde ulejliget sig hid for Stodderredens Skyld!

Gert gik ind i Skoven mod Nord, op ad Bakkerne til Vænge Kirke. Solen blev ringet op, da han kom ind paa Kirkegaarden.

Henne i det nordre Hjørne laa Abelone og Drengene. Gert

satte sig paa en Sten, der var skredet ud af Muren; her var hans Hjem. Blandt de døde.

Han begyndte at mumle hen over Graven; det var til dem han talte.

„I to Smaasyre, I har der godt, hvor I ligger; I slap fri for det værste. Der var jo ikke andet end Slidet, der ventede jer, og det er der nok om i Forvejen."

Han mumlede videre, snart til Drengene, snart til Abelone.

„Hytten er brændt, Abelone, der skal ingen ind efter os. Hellere den vilde Mark! Dèr skulde vi have gaaet ud, mens vi var unge. Abelone — som Fuglene under Himlen. Men Armoden tog os begge — — og hvad fandt vi andet end den?"

Ringeren kom ud af Taarndøren; han saa en mørk Skikkelse sidde paa Hug henne over Tuerne og blev ræd.

„Gud, spar mig!"

Han gjorde Korsets Tegn med rystende Fingre og sneg sig ud af Laagen. Gert saa ham ikke.

Høsten randt, uden at Gert gæstede nogen. Og de, der søgte efter ham, kunde komme saa vidt, at de fandt hans Spor, hvor han havde været; Gert selv var forsvundet. Men han spøgede alle Steder. Hændte det, at Jægerne hørte Knaget af en Gren inde fra en Krattykning, saa var det Gert; blev der skimtet en Skygge ude mellem Mosens Vidjer, var det ogsaa Gert — men han var hverken i Mosen eller i Krattet, naar Sporhundene kom halsende, fulgt af fældede Flintlaasbøsser og en Række Leer, der krummede sig mod Himlen. Gert blev kun set eet Sted: i det nordre Hjørne af Vænge Kirkegaard. Han kom derop om Kvælden, og han blev siddende, indtil Natten faldt paa; nu vidste Ringeren, hvem han var. Der blev snakket om det fra Mand til Mand under Gaardenes lave Tage, men det kom ikke saa højt op som til Kragbølle Slot. Abelones Grav var Gerts eneste Fristed.

Kornet var for længe siden kommen i Hus, Træerne begyndte at fælde; der blev færre Skjulesteder for den fredløse. Men han rømte ikke fra Egnen. Een Gang havde han forsøgt; men da Vænge Kirkespir sank under Bakkerne, vendte han tilbage — han mærkede, at han var bundet til den lave Gravtue. Der stod alle Sommerens Blomster i en tæt og frodig Busk, han havde selv plantet dem — men de vilde blive traadt ned, naar han ikke længere vaagede over Stedet. Og Armodens filtrede Græs skulde ikke slette hendes Grav ud, saa længe han havde Liv.

Han blev.

Ved Mikkelsdagstide fik han en Fælle.

Der kom en ung Klør skrattende igennem Lyngen; Gert kunde høre hans Fodskifte paa lang Afstand, men da der kun var een, forlod han sit Tilholdssted og gik ham i Møde.

Han kendte Pryglen oppe fra Kragbølle, han stammede ogsaa fra Skovhytten, Faderen var født derude.

„Hvad skal du, Jakob?" spurgte Gert hvast.

Jakob havde meget paa Hjerte og brugte mange hadske Ord for at faa det frem.

Faderen var helt aflægs nu og gik paa Naadsensbrød; det kunde være trangt og skralt nok, skønt han havde slidt Marven af sig derude paa Kragbølle Agre. Saa var det hændet — for nogle faa Timer siden — at en af Naadigherrens Hunde have faaet en Raptus og var faret paa den gamle; Skindet holdt, men Koften blev revet i Pjalter. Og det harmede Jakob mest, at den unge Junker Peder satte et bredt Grin op i Stedet for at kalde Hunden til sig.

„Hvad blev det saa til?" spurgte Gert.

„Det skal jeg sige dig, Gert, Hunden fik en Økse lige i Skallen og Junkeren fik et Nakkedrag, saa han skvat. Den Gang grinte han ikke. — Gud naade dig, Jakob, hvad har du gjort! sagde den gamle! han rystede over hele Kroppen. Ved du, hvad jeg svarede, Gert? — Een Gang skal det være, Far, bedre nu end senere. Jeg vil hellere have en hurtig Ende paa det end slæbe med Strikken om Halsen hele Livet igennem, saadan som I har gjort. Det er den bare Armod!"

„Tror du ikke, Jakob, at den findes herude? Den slipper os aldrig, naar den først har sat Tænderne i."

Men Jakob ændsede ikke Gerts Ord, han blev ved medens han var varm:

„Saa tog jeg Benene paa Nakken ud i Vesterskoven. Dèr halser de efter mig endnu."

Jakob lo.

„De faar mig ikke for saa godt Køb. Kan du give mig Husly, Gert, mens det værste gaar over?"

Gert saa med tomme Øjne ud over Lyngmarkerne.

„Der kommer aldrig noget godt ud af det, Jakob. Bliv ved, mens du er i Skub — saa langt ud, at du aldrig kan finde tilbage igen. Du kan gro andre Steder, fordi du er ung."

„Hvorfor bliver du selv, Gert? spurgte Jakob.

Gerts Øjne glimtede; han drejede Hovedet og saa ud efter den Kant, hvor Taget paa Vænge Kirketaarn hang som en rød Hætte over den fjærne Bakke.

Han sagde kun:

„Jeg har ventet for længe."

Jakob havde faaet Kig paa noget, der rørte sig ovre paa den anden Side af Mosen; han greb haardt i Gerts Ærme.

„Der kommer de!"

I samme nu snoede Gert sig ned bagved Brinken, hvor de stod, og listede sig krumbøjet tilbage den Vej, han var kommen. Jakob fulgte ham.

„Krog dig godt sammen!" Andet sagde Gert ikke.

Et Øjeblik efter var de i Skjul i et af Gerts Smuthuller. Dèr hørte de Glammene fra den vilde Jagt over Mosen og Lyngbakkerne, og tilsidst gungrede der et Uvejr lige forbi dem — saa gik Jagten videre, ud i det fjærne.

Gert havde faaet en Fælle; Jakob blev. Han vilde vente, til Vaaren kom, sagde han. Gert tav.

Lige efter Høst var Skovhytten bleven rejst paany. Af Brandtomtens Stenhob og en Dynge gammelt Ragelse fra et sammenskredet Skur i et andet Skovhjørne. Det tog ikke lang Tid, og der var en ny Slægt rede til at flytte ind.

Gert sad en Kvæld oppe paa sit Stensæde og talte med Abelone:

„Jeg kommer dernede fra, Abelone, og jeg har hørt dem. De snakkede derinde; et af Børnene græd — det gaar, som det gik. Hvad hjalp det, at jeg stak den Brand til det gamle Tag? Det grør i Grunden, det er ikke til at holde nede. Nu har de faaet vor Lod, Abelone — — og saadan bliver det ved at gaa."

Ude i Lyngmarken traf han sammen med Jakob, der kom slæbende med et ungt Dyr.

„Det fik jeg Ram paa oppe ved Skovhytten; nu har vi Føde en Tid." Han smed det, og pustede lidt. „Hvorfor stak du ikke Ild paa Kragbølle, Gert, i Stedet for at svide den Rønne ned? Det var jo bare som at sparke een Padehat om; der er jo nok af det Skab.

„Kragbølle!" gentog Gert tungt. „Hvad kunde det nytte?"

„De har godt af at prøve noget ogsaa, de fornemme Junkere deroppe!" Jakob knyttede Hænderne og svang dem frem i Mørket. „Vil du ikke hilse paa dem, saa kender jeg en anden, der vil."

„Var dig for een Ting, Jakob: Løft ikke mere op paa din Ryg, end du kan bære."

Saa gik Gert videre i Tavshed. Men Jakob blev ved at knurre mellem Tænderne.

* * *

Det var en stille, klar Kvæld ind under Allehelgensdag.

Gert var paa Vej over Skovnæsset ned mod Vigen. I Kjeld Fiskers Pram laa der gerne en Knylde Torsk eller Flynder til ham; Kjeld havde i mange Aar været hans bedste Ven.

Da Gert kom helt ud til Skrænten, hvor den var nøgen, studsede han over det underlige Skær der flammede mod Himlen i det nordre.

Var det Maanen? Nej, den hang jo nede over Vestlandet paa den anden Side af Næsset. Der kom et hvidt Ildkast jagende; det sank med det samme, men op fra Stedet steg en bred Vifte af Røg — og nu vidste Gert, hvad Synet betød. Kragbølle brændte.

Gert fulgte den uvilkaarlige Drift, der ligefrem tvang ham af Sted i Retning mod Branden; han brød sig Vej igennem Buske, brækkede Grene af, der strittede frem foran ham — bare frem den korteste Vej.

I lang Afstand hørte han Kommandoraab og Bulder fra rullende Vogne; lidt længere fremme mødte han Røgen, den begyndte at samle sig til en branket sur Taage nede mellem Stammerne, og i Skjul af den kom han helt hen til Slottets Havehegn uden Fare for at blive opdaget.

Branden slog ud fra Taarnet, og den havde faaet fat i den ene Ende af det øverste Stokværk, men der blev kæmpet tappert imod den; der var allerede dannet en Kæde af graa Kofter fra Taarnet hen til Brønden, og Spandene gik fra Haand til Haand under opmuntrende eller tordnende Raab fra Naadigherren selv.

Flammerne begyndte allerede at dale saa smaat, og Røgen blev mørkere; det lod til at Kragbølle skulde faa Bugt med sin røde Aftengæst.

„Een Brand var nok til min Rede," mumlede Gert, „men Kragbølle lader sig ikke rokke. Saadan bliver det til evig Tid."

Han saa en Skikkelse komme listende frem af Røgen, langs Hegnet. Det var en Mand, og han bar paa noget, som fik Gert til at studse og stirre endnu skarpere, skønt Røgen sved slemt i Øjnene. Det var jo et Barn — en Dreng! Og Manden —? Gert mærkede en hidsende Uro i sit Sind, da han kendte hvem det var.

„Nu har jeg hedet Ovnen til dem, Gert!" Jakob viste Tænder. „Og her har jeg en af Killingerne; jeg maatte give ham et Smæk, for at han ikke skulde vræle."

Nu saa Gert, hvem Drengen var.

„Junker Hans, har du dræbt ham, Jakob?"

Jakob rystede paa Hovedet.

„Han skal nok komme til Mæle igen, den Svend. Han var bleven væk for dem midt under Hurlumhejen, og saa tog jeg mig lidt af ham. Fyren vovede sig for langt ind i Røgen."

Jakob vilde frem, men Gert blev staaende foran.

„Hvor vil du hen?"

„Langt væk — Pokkeren i Vold! De skal faa at mærke deroppe, at Stodderens Hvalp ogsaa kan bide. Eller hvis de vil have ham her igen, saa skal de komme til at give noget for ham. — Flyt dig lidt, Gert! Det haster.

„Læg Drengen fra dig, Jakob!" Gerts Stemme var truende.

Jakob lystrede uden Betænkning; han kendte sin Fælles Kræfter.

Saa rakte Gert Haanden ud og greb Jakobs.

„Far vel, Jakob! Her skal vi skilles — ellers bliver det for sent for dig."

Jakob knurrede. Men saa gik der pludselig et Ryst igennem ham, og han knugede Gert Haand.

„Vi to holder sammen, Gert, saa maa det gaa, som det kan."

„Nej." Gerts Stemme blev atter haard. „Fly, saa fort du kan, og saa langt du orker. Endnu kan du blive en ærlig Mand."

Gert løftede Drengen op og rystede ham; han strakte Lemmerne og stønnede lidt, saa slog han Øjnene op stirrede skræmt paa Gert.

Gert lagde ham bedre til Rette paa sine Arme og begyndte at gaa op imod Slottet. Det var en af hans egne Drenge, han bar, syntes han.

„Du skal ikke være ræd, min Dreng, nu bærer jeg dig hjem."

Den lille Junker faldt til Ro; han havde genkendt Gert.

Gert saa sig tilbage og skimtede en Skygge langt ude i Røgen. Den blev borte med det samme.

Gert gik ind i Borggaarden gennem en Sidelaage. Det vrylede med Folk derinde, og i Førstningen lagde ingen Mærke til Gert. De havde faaet Bugt med Branden; der viftede endnu nogle Flammer inde i Taarnets Dyb, hvor Spiret var sunket ned, men oppe omkring Hovedbygningen drev de sidste mørke Skyer af Os fra den døde Ild. Herremanden var i Færd med at stige til Hest, og han gav hurtige Befalinger til de nærmeststaaende om at sprede sig i Øst og Vest for at søge efter Junker Hans; Gert hørte Naadigfruen jamre et Sted midt i Mængden:

„Min lille Hans — — aa, min lille Hans!"

Nu fik Ridefogden Øje paa Gert. Han glemte baade Branden og Junkeren.

„Grib ham, den Mordbrænder!"

Men de, der stod paa Gerts Vej, veg til Side i Stedet for.
Junker Hans havde hørt Moderens Stemme.
„Mor — — Mor! Hans hér!“

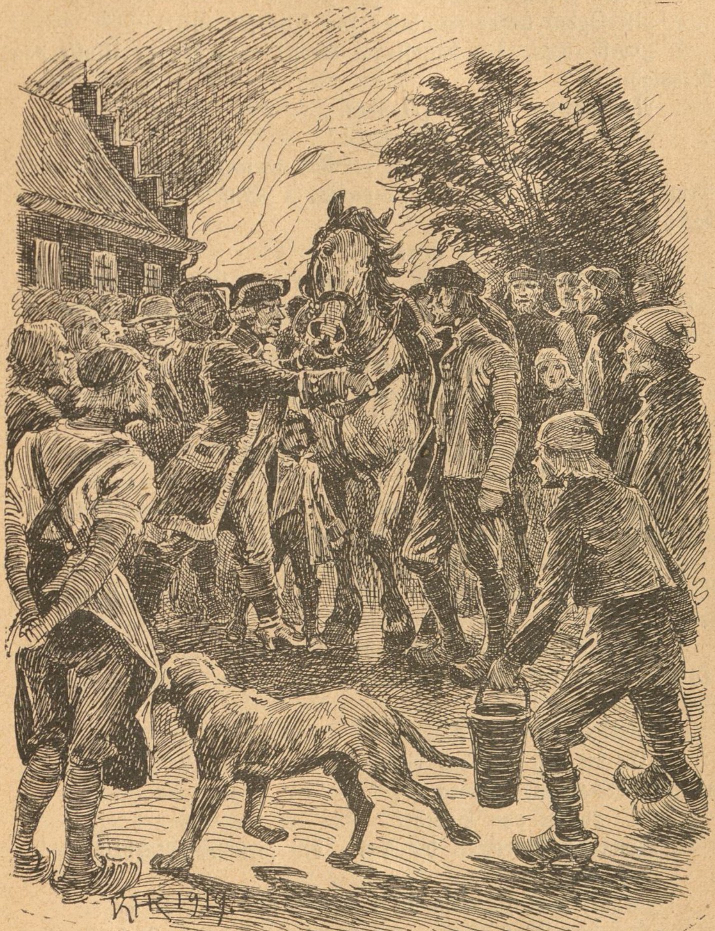

Det blev kun et spinkelt Raab, der ikke trængte igennem Larmen.

Naadigherren var kommen i Sadlen, da Gert naaede derhen. Han studsede ved Synet af Gert og rynkede Brynene, men det

blev kun som en Skygge af en farende Sky, i næste Nu havde han set, hvad det var, Gert bar paa.

Han sprang af Hesten med et Sæt, saa Sporerne hvén.

„Min Dreng! Hvor kommer du fra?“

Ridefogden havde fremdeles kun Øje for Gert.

„Grib ham, den bandslagne Krop! Han gør en Ulykke paa Naadigherren.“

Naadigherren løftede Haanden.

„Pas dit Arbejde, Ridefoged!“

Der blev hvisket fra dem, der stod nærmest, og det løb gennem Myldret som en Mumlen, der steg i Styrke, jo længere den bares ud:

„Gert! Dèr staar Gert!“

Hvad gik der af ham, at han rendte lige i Ulvens Gab? Halsene straktes henne i Rækken, hvor Spandene gik fra Haand til Haand — hvad vilde der ske?

Gert lod Junker Hans glide ned. Den lille var endnu noget usikker paa Benene, men Faderen tog imod ham og løftede ham op paa sin Arm.

„Hvor har du været henne, bitte Hans?“

Drengen trykkede sig ind i den brede Favn.

„Slem Mand. Slog Hans inde i Røgen. Saa Gert bar mig hjem.“ Han kiggede over mod Gert og smilede.

Faderen bar ham hen til den Kreds af Gaardens kvindelige Tyende, hvor Fruen stod og jamrede. Det blev til Jubel med det samme.

Imens blev Gert staaende uden at røre sig. Hans Øjne fulgte Drengen; nu var det længe siden, han havde holdt et Barn i sine Arme.

Naadigherren kom tilbage.

„Er det dig, der har været Mester for det?“ Han pegede op mod det rygende Taarn.

Gert rystede paa Hovedet.

„Saa har det været din Fælle, den forløbne Stodderdreng?“
Gert tav.

„Svar, naar jeg taler til dig!“

„Jeg bar Jeres Søn herop, og han er i god Behold. Jakob ser I aldrig mere.“

„Det kunde vel hænde, at vi fik ham fat, naar din Mund blev lukket op“

Der var Uvejr i Luften. Skytten, der stod lige ved, pustede til:

„Han stjæler Vildtet i Naadigherrens Skove."

„Jeg har mættet mig, naar jeg var sulten," svarede Gert kort. Han saa Herremanden fast i Øjnene.

Naadigherren var ved at bruse op, men i det samme kom Hans løbende og søgte at fange Faderens Haand. Uvejret sank, og der kom et Smil i Stedet. Saa vendte han sig atter til Gert.

„Du skal slippe for hans Skyld!"

Gert gav ikke noget til Kende; han saa bare paa Drengen.

„Du skal have Fred et Døgn til Ende. Gaa din Vej og kom aldrig mere igen — ellers kender du din Lod!"

Naadigherren rakte Haanden ud; der glimtede en Guldmønt mellem Fingrene.

„Her har du denne til Tærepenge."

Men Gert vendte sig og gik. Han var gledet i et med de flakkende Skygger inde i den graa Sværm, inden Herremanden sansede at trække Haanden tilbage.

I to Dage var Gert forsvundet, og Folk troede, han havde nyttet den sidste Frist. Men i Lørdagskvælden saa Ringeren atter den mørke Skikkelse ved Abelones Grav, og undervejs til sit Hjem mødte han Kragbølle-Skytten, der gik og snusede efter Flygtningens Spor; nu klarede Gert sig nok ikke stort længere.

Gert sad og mumlede ud over Graven, som han plejede.

„Vor gamle Rønne sank for en eneste Lue, men Kragbølle holdt. Saadan gaar det, Abelone. Vore Drenge døde, og deres blev sparet. Der skal mere til mere! Hvordan gaar det Jakob — — han var kommen ud paa en vild Vej. Men han er ung, han kan ryste det af sig. Jeg er glad, Abelone, at han kom bort, inden han fik Blod paa sine Hænder."

Gert var saa langt henne, at han ikke lagde Mærke til Skytten, der havde listet sig langs Muren med Bøssen i Anslag mod Vildtet.

„Rejs dig, Gert, du er fanget! Hvis du gør Modstand, skyder jeg dig ned som en Hund."

Gert blev siddende; han saa ind i Geværets Munding uden at blinke.

„Gaa din Vej, Skytte. Herinde er der Fred."

Skytten truede igen. Hvis Gert ikke stod op og gik foran til Kragbølle, var han dødsens.

Gert bøjede sig lidt dybere ned, saa han kunde naa Gravtuen med Haanden. Han strøg blødt hen over de visne Stilke, der laa fladt ud paa Graven.

Han saa ikke Gnisten, der sprang over Staalpanden, da Ha-

nen faldt, og inden Knaldet naaede frem, havde Kuglen ramt. Dagen var forbi.

„Det var en strid Prygl," mumlede Skytten, han ligger, som han har redet."

Han skyndte sig ud af Kirkegaarden; Skyggerne begyndte at rejse sig derinde.

Armoden slap først sit Tag i Gert, den Gang han faldt. Men saa havde den ogsaa tabt sit Rodfæste, den fulgte ham ikke ud over Døden. Det blev fortalt fra Kragbølle, at Skytten kun havde faaet liden Tak for sin Iver; saa meget er vist, at Naadigherren bekostede Gerts Jordefærd, og den lignede ikke en almindelig Stodders, endnu mindre en lovløs Flygtnings. Han blev lagt ned ved Siden af Abelone.

Da Vaaren kom, blev der plantet Blomster fra Kragbølles Have paa Graven; den randedes af en Kant hvide Anemoner, men mod Øst glødede de bristende Knopper i en Rosenbusk.

Og de groede. Gert havde faaet Fred.

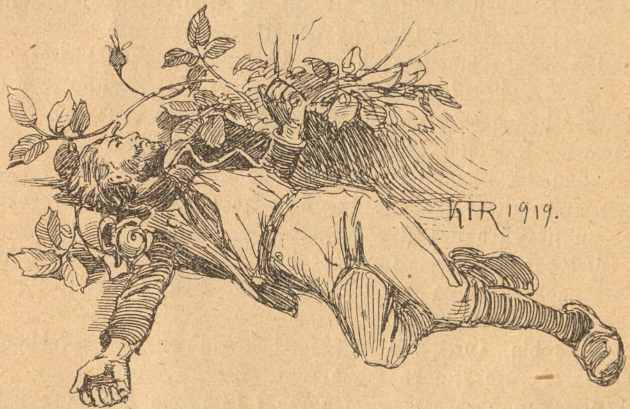

Regnskabet.

Af Jørgen Hansen Rosling.

Med Tegninger af Axel Thiess.

For en Del Aar siden var der i en af vore Garnisonsbyer en Sergent B., som havde en temmelig „løs“ Mund. Han kunde, som man siger i Jylland, „faa den til at sige, lige hvad det skulde være“ uden Hensyn til, om det var Løgn eller Sandhed, og alle var enige om, at han løj og pralede efter en større Maalestok.

Da han imidlertid havde nemt ved at finde paa og var vittig til at fortælle, saa morede det til at begynde med Kammeraterne at høre paa ham; men det gik efterhaanden ham, som det er gaaet saa mange, der har følt sig smigrede ved andres Opmærksomhed: han blev mere og mere stortalende samtidig med, at Kammeraterne begyndte at blive kede af hans usandsynlige Historier. Hans Underholdning blev dem ogsaa undertiden til Besvær, da det var meget vanskeligt for andre at komme til Orde, naar han var til Stede.

En Aften i Underofficersforeningen, da Sergent B. lige var blevet færdig med at fortælle en „personlig“ Oplevelse, som han kaldte det, siger en gammel, stilfærdig Oversergent: „Undskyld, at jeg muligvis afbryder Dem, Sergent B.! De kan jo nok siden faa Lejlighed til at fortsætte, og jeg maa sige, jeg har virkelig altid hørt paa Deres Historier med megen Interesse og tidt moret

mig over alt det, De saadan har set oplevet; men jeg kunde have Lyst til for engangs Skyld selv at fortælle en lille Historie, hvis d'Herrer vil høre den.

„Jo, lad os endelig faa Oversergentens Historie!“ lød det fra de omkringsiddende.

„Ja, ser De, det er egentlig en Drøm, som jeg havde forleden Nat, og den er ganske mærkelig: Jeg drømte, at jeg var død, og at jeg var kommen op i Himmerig.

Ja, saadan ind i det rigtige Himmerig var jeg nu ikke kommen, for det er ikke saa let at komme derind. Der er saa meget der skal ordnes, inden man kommer saa vidt; men jeg var kommen ind i Forhallen, dér hvor Sankt Peter sidder og passer paa Døren, som I nok ved.

Der var en grumme Mængde Mennesker derinde, og de sad allesammen og ventede paa, at deres Regnskab skulde blive gjort op, saa de kunde faa at vide, hvor de skulde hen. Inden vi kommer videre, maa vi nemlig allesammen gøre Rede for, hvad vi har bedrevet hernede paa Jorden — det kender vi jo nok fra Skriftstedet om de utilbørlige Ord, som staar i Katekismen — og jeg kunde forstaa, at hver Ting skulde klares paa sit Sted og til sin Tid.

Foreløbig var det Løgnene, de var i Færd med, og hver eneste en derinde fik af Sankt Peter udleveret et stort Stykke Kridt. Med det skulde han gaa op ad en Trappe til en stor Sal ovenpaa, hvor Væggene var indrettet som en sort Tavle til at skrive paa. Her skulde han skrive en lille Streg for hver Løgn, han havde sagt nede paa Jorden, og vel at mærke, der var ikke noget, der hed at knibe udenom; selv den mindste Usandhed skulde nok komme med, naar man først fik begyndt at skrive.

„Der kan ellers skrives en hel Del med saadan et Stykke Kridt,“ tænkte jeg. „Monstro der virkelig er noget Menneske, der har saa mange Løgne paa Samvittigheden?“

Ja, saadan kan man jo tænke; men skal man til at pille ved Regnskabet gennem et langt Menneskeliv, saa findes der jo sikkert en hel Del, der ikke er, som det skulde være, især hvis man har haft et livligt Mundtøj, enhver kan vel have nok for sig at svare til.

Jeg gik og grundede lidt over, hvad jeg skulde begynde med, mens jeg langsomt vandrede opad, og lagde

derfor ikke videre Mærke til Folk omkring mig; men pludselig var jeg nær bleven revet omkuld af ên, der kom styrtende ned ad Trappen i stor Hast, og da jeg saa op, ja saa er det saamænd vor elskværdige og brave Kammerat, Sergent B., der er paa Vej nedad.

„Hov, hov!“ siger jeg, — „hvor Du har Hastværk! — Er Du allerede færdig deroppe?“

„Nej, det er nok ikke saa vel,“ siger han. „Deroppe bliver man ikke færdig i en Fart. — Nej, jeg skal ned at hente noget mere Kridt!“

Ja, Sergent B., det var jo kun en Drøm; men det var nu alligevel mærkeligt, synes jeg, al de kom farende saadan og skulde hente mere Kridt.

Sergent B. sagde ikke et Muk mere den Aften, og det siges, at han sidenefter ikke havde nær saa meget af Munden, som han før havde haft.

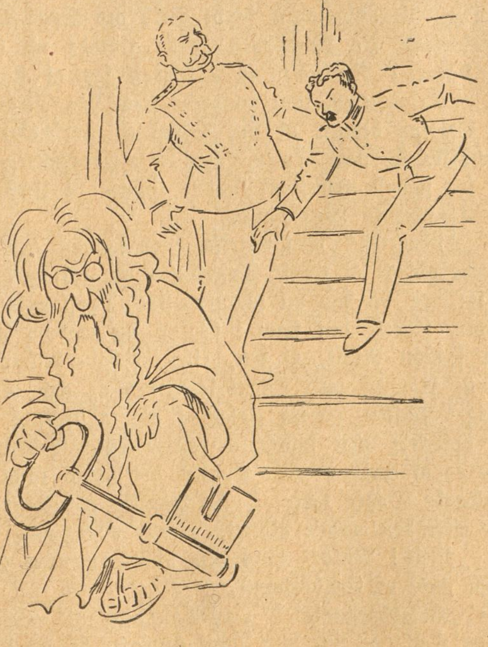

Da Englænderne gik i Land ved Køge Bugt.

Et Træk fra Krigen 1807. Af S. Wiskinge.

Som bekendt var Egnen omkring Køge en af Skuepladserne for Krigsbegivenhederne i Aaret 1807, og blandt Beboerne i Landsbyerne mellem Køge og Roskilde blev der stor Forfærdelse, da de engelske Tropper hen i Høsttiden ankom dertil. Mange Steder tog de ikke alene Bøndernes Lam og Gæs, men det kunde endog hænde, at de stjal af Sæden, som stod paa Markerne.

Om Morgenen den 16. August 1807 var en Styrke engelsk Krigsfolk paa omtrent 12,000 Mand Infanteri, Artilleri og Rytteri gaaet i Land Norden for København ved Vedbæk. Den paafølgende Dag landsattes en lignende Styrke ved Skovshoved, og nogle Dage derefter gik henved 9000 Mand i Land ved Køge Bugt mellem den daværende Skillingskro og Korporalskroen, — alle tre Afdelinger med det Maal for Øje at indeslutte og belejre Hovedstaden.

Den Dag, Landstigningen fandt Sted ved Køge Bugt, var et Par Bønderkarle fra Landsbyen Jersie ridende ud til Byens Mose, der ligger i Nærheden af Stranden for at stable Tørv. Ved Synet af Krigshæren, som myldrede frem paa Strandbredden, blev begge Karlene betaget af stor Skræk og Forfærdelse, saa de ikke turde opholde sig paa Mosen, men foer sporenstregs hen til deres Heste for snarest muligt at komme tilbage til Jersie igen og fortælle om Troppernes Landsætning.

Dette „Tilbagetog“ blev iværksat i en saadan Fart, at den ene af Karlene glemte at trække Tøjrepælen op, forinden han satte sig op at ride, og da han nu plantede sine Træskohæle haardt i Hestens Sider, sprang den frem i Galop og rykkede Tøjrepælen op med en saadan Kraft, at den, efter at have beskrevet en stor Bue i Luften, sammen med Tøjret faldt ned og gav Rytteren et kraftigt Slag i Nakken. Som Følge af den opskræmte Stemning han var i, opfattede han imidlertid Situationen saaledes, at det maatte være en af Englændernes Kugler, der havde ramt ham, og troede sig allerede Døden nær. I sin Vaande gav han sig derfor til at raabe efter den anden Rytter, som var kommet et Stykke Vej forud: „Niels! Niels! Hils dem alle derhjemme og sig, at jeg er bleven skudt af Englænderne.“

Denne „Krigsbegivenhed“ gav Anledning til megen Moro blandt Byens Folk, og den blev siden hen ofte draget frem, naar Bymændene i Jersie kom sammen.

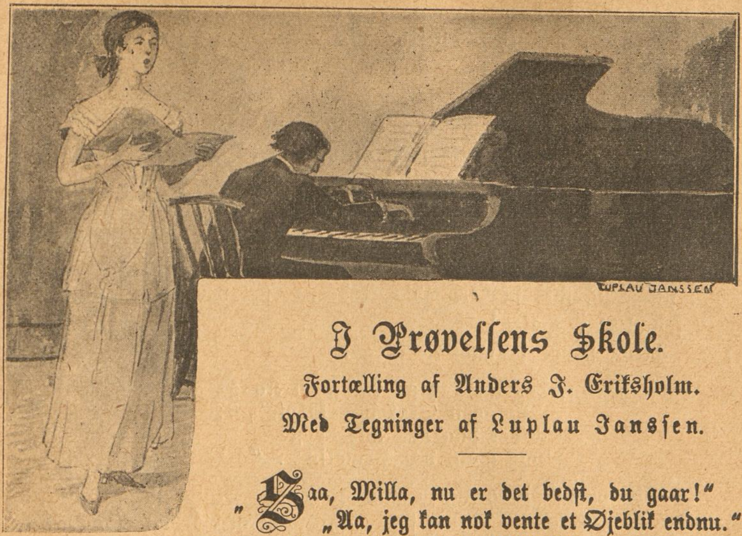

I Prøvelsens Skole.

Fortælling af Anders J. Eriksholm.

Med Tegninger af Luplau Janssen.

„Saa, Milla, nu er det bedst, du gaar!"

„Aa, jeg kan nok vente et Øjeblik endnu."

„Er du ikke bange, Milla?"

„Nej, Mor. Ikke Spor."

„Det var godt, du ikke blev hæs til i Dag . . ."

„Ja, det var det! Men hvorfor skulde jeg vel blive hæs?"

Milla lo. Fru Gerner truede spøgende.

„Vær nu ikke for kæphøj, min Pige — Hovmod staar for Fald."

De stod i et Hjørne af den store Sal, der med sin Forgyldning og Hvidlakering endnu laa i Halvskumring. Der var omkring et Kvarter til Koncerten skulde begynde. Det var en Elev-Koncert. En berømt Sang-Professor vilde præsentere de dygtigste af sine Elever for Offentligheden.

Hist og her i Salen stod der smaa Klynger i dæmpet Samtale. Det var de optrædendes Slægtninge, Mødre og Søstre. Efterhaanden begyndte det øvrige Publikum at indfinde sig. Sæderne paa de røde Fløjlsstole klappede flittigt, og Lyset skruedes op.

„Saa, Mor, nu gaar jeg!"

Milla vinkede og forsvandt gennem en af de hvide Fløjdøre i Forgrunden.

Fru Gerner drog et Suk. Aa, bare det dog maatte gaa godt! Det var mærkeligt, at Milla kunde tage det saa roligt. Var det hende, der skulde op at synge, da var hun vis paa, at Hjærtet vilde sidde oppe i hendes Hals!

Men naturligvis — godt var det, at Milla ikke var saadan. Og Milla havde jo ogsaa faaet en god Undervisning. Det var mange Penge, der allerede var kostet paa hendes Stemme. Men den Stemme fortjente ogsaa at plejes — det havde Professoren selv sagt . . .

Koncerten var begyndt. Det var ikke Millas Tur endnu. To-tre unge Damer maatte først aflevere deres Numre. De skilte sig helt pænt fra det, og der lød venligt Bifald i Salen.

Saa kom Milla. Fru Gerners Hjærte bankede hæftigt baade af Spænding og af Glæde. Nydelig tog hun sig ud, Barnet, i sin hvide Kjole og det lange, lysblonde Haar ned ad Nakken. Og hun stod og smilte saa frimodig, som var det bare gode Venner, der sad nede i Salen!

Milla havde begyndt at synge:

„Se, der var en Gang en Konge
— mangen Skat han kaldte sin:
Navnet paa den allerbedste
vidste man, var Irmelin . . .“

Stemmen lød dejlig. Aldrig havde Milla sunget bedre, tænkte Fru Gerner. Og i sine Tanker nynnede hun Omkvædet med: „Irmelin Rose, Irmelin Sol, Irmelin alt, hvad der var dejligt . . .

Milla havde endnu en Sang. Man kunde baade høre og se, at hun gjorde Lykke. Og bagefter, da det hele var forbi, kom Professoren hen til Fru Gerner og klappede hende paa Skulderen.

„Lille Frue“, sagde han, „De maa endelig lade Deres Datter uddanne videre! Det vilde være Synd at standse hendes Udvikling nu — hun har Mulighed for at naa det betydelige.“

Det var Professorens Hensigt at anbefale Milla til en Sangærer i Berlin. Professoren havde tidligere sendt nogle af sine evnerigeste Elever ned til ham.

Fru Gerner var dybt rørt. Hun kunde bare smile og takke. Og da hun sent om Aftenen, sammen med Milla, kørte hjem til den lille Provinsby, hvor hun havde levet al sin Tid, sad hun i Kupeehjørnet og vuggede sig ind i lyse Lykkedrømme, gennem hvilke Tanken om Millas Berømmelse slyngede sig som et funklende Islæt i et Tæppe.

Hun var saa dybt inde i sine Drømme, at hun ikke mærkede, Toget var standset, før Milla rørte ved hendes Arm.

„Saa, Mor, nu er vi hjemme!“

„Aa, min Pige, det var jo dejligt —“

Dørene smækkedes op. Dampen fra Maskinen væltede som

en tyk Taage ind over Perronen, og i Taagen derude stod Bogholder Niels Gerner og stirrede langeligt efter sin Hustru og Datter.

Fru Gerner kunde næppe vente til hun fik sin Mand under Armen, før hun begyndte at fortælle løs. Det var voldsomt, al den Lykke Milla havde gjort — du kan ikke tænke dig det, Niels! Og Professoren havde været saa mageløs og talt saa rosende om Milla —

„Og nu skal Milla til Berlin og studere videre, sagde Professoren!“

„Hvad skal hun?“ spurgte Niels Gerner, og han standsede i det samme.

Fru Gerner fortalte Ord til andet, hvad Professoren havde sagt. Hun saa allerede Millas Navn som en Sangstjerne, der skinnede over Europas Hovedstæder.

„Det vil blive en kostbar Historie!“ sagde Niels Gerner. Han tænkte paa Opholdet og Undervisningen i den store, fremmede By.

„Ja, noget vil det jo løbe op,“ indrømmede Fru Gerner. „Men Millas Fremtid maa jo gaa forud for alt . . .“

De var omtrent naaet hjem, da en ung Mand standsede og hilste.

„Ja, Martinus har ogsaa længtes efter at høre, hvordan det var gaaet,“ sagde Gerner. „Nu kan han jo gaa med ind og faa en Kop Kaffe.“

Martinus Brun var Medhjælper paa Maskinkompagniets Kontor, hvor Gerner var Bogholder. Han var en meget flittig Gæst hos Gerners, og Gerner betragtede ham nærmest som en Søn af Huset.

De blev hurtig lejret om Kaffebordet. Milla var lutter Smil og Solskin. Det klædte hende at fortælle, og hun havde meget at fortælle. Hun var knusende sød, tænkte Martinus, der sad ved Siden af hende.

„Og nu skal jeg til Berlin!“ sagde hun pludselig. „Hvad siger du til det, Martinus?“

Milla havde gaaet i Skole sammen med Martinus, og de var vedblevet at sige „du“ til hinanden.

„Skal du til Berlin?“ spurgte Martinus, og han satte et saa pudsigt Ansigt op, saa Milla brast i Latter.

„Der er da vist ingen Menneskeædere der!“ sagde hun spøgende.

Martinus smilte, men alt hans gode Humør var gaaet fløjten. Og hans trofaste graa Øjne fik en Gang imellem et vemodigt Skær, naar de strejfede Milla.

„Ja, nu faar vi jo se," sagde Gerner, da Martinus rejste sig for at sige Godnat. „Vi kan jo ikke uden videre sende Milla saa langt væk. Der er dog noget at tænke over. Nu faar vi se."

* * *

Det, der blev at se, var, at Milla rejste til Berlin en god Maanedstid efter Elev-Koncerten i København.

Fru Gerner havde haft travlt: Der var saa grumme meget at ordne med Hensyn til Millas Garderobe, og der var mange andre Forberedelser.

Ogsaa Gerner havde haft sit: Der maatte skaffes Penge! Og det maatte der ogsaa fremtidig. Han havde faaet Ekstraarbejde fra et Kontor og var delvis lovet en Revisorpost for en Sparekasse.

Gerner fulgte sin Datter til Berlin. Hvor stærkt end Fru Gerner havde holdt paa, at Millas Uddannelse maatte fortsættes, faldt Afskeden hende tung: hun havde jo været vant til at se Millas lyse Smil hver Dag. Og Milla var paa sin Side ogsaa noget tung om Hjærtet. Der var Graad og Tænders Gnidsel i det Gernerske Hjem den Dag.

Da Gerner kom tilbage fra Berliner-Rejsen, var han ligesom mere stille. Hjemmets Solskin var borte. Aldrig før havde han gjort sig rigtig klart, hvor megen Glæde, hvor megen Opmuntring, Milla havde bragt ind i hans Tilværelse. Nu forstod han det. Alle de smaa Strejf af Glans og Fest, der havde kvikket hans Sind op og gjort det glad, mærkede han ikke mere noget til. Det var blevet til Hverdag altsammen. Han havde faaet mere Arbejde, flere Pligter.

En Glæde var der dog: det var, naar der kom Brev fra Milla. Og Milla var rigtig flink til at skrive. Alt var jo saa nyt og fremmed og gjorde saa stærkt et Indtryk paa hende. Der var meget at fortælle. Og Milla fortalte først og fremmest om sine Sangtimer. Hun havde hele sin Dag optaget, og somme Tider var det strengt nok, men det var saa dejlig en Følelse, at det gik fremad.

Fru Gerner sad med baade Smil og Taarer, medens hun læste Brevene: „Aa, hvor vi dog vil faa Glæde af Milla!"

Foruden Millas Forældre var der en, der i bankende Længsel gik og tænkte paa Milla. Det var Martinus.

* * *

Milla havde opholdt sig omkring et halvt Aars Tid i Berlin. En Aften sent, da Gerner vendte hjem fra det Regnskabs-

væsen, der slugte næsten al hans Fritid, kom hans Hustru stormende ind i hans Stue med et Brev i Haanden.

„Aa, Niels, nu skal du bare høre Nyheder!"

„Er det Brev fra Milla?"

„Ja, det er fra Milla! Men du kan ikke tænke dig, hvad der er sket: Milla er blevet forlovet!"

„Er Milla blevet forlovet?" spurgte Gerner, og der kom en underlig tung Følelse over ham. Han tænkte: saa er Milla da helt gledet fra os!

„Du kan selv læse Brevet, Niels. Milla er saa straalende glad, kan man mærke. Han hedder Ernst Rudolf og er Løjtnant..."

Niels Gerner tog Brevet. Det var skrevet Dagen efter Forlovelsen, og alle Millas Tanker og Følelser var farvet rosenrøde af Lykke.

Ak ja, hvad skal man vel sige! Milla var endnu ikke saa meget over de tyve Aar.

Gerner lagde hurtig Brevet fra sig. Om den unge Løjtnant var der mange rosende Ord i Millas Brev, men hvordan hans Karakter var, om der var noget Hold i ham, derom kunde man ikke danne sig noget Skøn.

„Det vil blive morsomt, Niels, naar Milla kommer hjem med sin Forlovede," sagde Fru Gerner.

„Ja, hvis det er et Menneske, vi synes om."

„Naturligvis synes vi om ham! Naar Milla har valgt ham, er han jo sikkert et godt Menneske."

Gerner tav. Han mente, det var tidsnok for Milla at forlove sig, og det havde været nok saa rart, om hun havde kunnet spørge sine Forældre til Raads.

Net længe varede det ikke, før der kom Brev fra Milla igen. Hun var fremdeles i den syvende Himmel. Ernst kom hver Dag og tog hende med paa en Spadseretur, saa hun var ikke længere saa ensom og fremmed i den store By.

Og der skulde være Officersbal om fjorten Dage. Ernst havde tigget hende for, at hun skulde tage med. Men hun havde jo ikke en Kjole, der var pæn nok. Mor kunde ikke tænke sig, hvor forfærdelig elegante, Damerne var her i Berlin.

Fru Gerner lagde det Brev ind paa sin Mands Skrivebord. Saa kunde han overveje i Ro. Naturligvis var det ikke saa nemt at skaffe Penge, det vidste Fru Gerner meget godt, men det vilde dog være Synd, om Milla skulde nægtes den Fornøjelse at komme til Bal.

Resultatet af Gerners rolige Overvejelse var det, at han et

Par Dage efter Modtagelsen af Brevet sendte Milla hundrede Kroner. Men i den følgende Tid maatte hans Arbejdslampe brænde endnu senere om Aftenen end ellers.

* * *

Det var i Juli, i den dejligste Sommertid. Milla havde skrevet, at hun og Ernst kom hjem paa et lille Sommerbesøg, og Fru Gerner gik og glædede sig.

Hun fik travlt med at lave et Gæsteværelse i Orden. Baade Milla og hendes Forlovede skulde rigtignok mærke, at de var saa inderligt velkomne.

Desværre var der nogle truende Skyer i Horisonten, og de Skyer blev mørkere efterhaanden som Dagene gik. Fru Gerner lagde ikke Mærke til det. Det, der truede, var noget, der angik Politik, og Politik forstod hun sig ikke paa. Men hendes Mand og Martinus talte om det om Aftenen, for der stod jo i Aviserne. at der var kommen nogle slemme Forviklinger mellem Rusland og det Land, hvori Milla var.

Naa, det var jo ikke saa sjældent, der havde været en Kurre paa Traaden mellem Landene, tænkte Fru Gerner. Det trak sig jo nok i Lave igen.

Og hun gik og ventede længselsfuldt paa Dagen, da Milla skulde komme.

Men en Morgen, da hun fik sin Avis stod der, at Rusland mobiliserede, og op ad Dagen kom der Løbeseddel om, at Krigen var brudt ud!

Fru Gerner sank hen i Graad og Klage. Aa, Herregud, hvordan skulde det dog gaa Milla?

„Milla rejser naturligvis hjem!“ sagde Gerner.

Men han var ikke helt sikker i sin Sag. Maaske kunde Milla slet ikke rejse! Maaske blev der ingen Pas udstedt? Der var vist ikke hyggelige Tilstande i den store By. Alle fremmede blev der aabenbart holdt et skarpt Øje med.

Og herhjemme? Der var en underlig Uro, en underlig Utryghed. Folk stak Hovederne sammen og spurgte hinanden: hvordan vil det gaa os? Mon vi slipper fri? Vil ikke det store Uvejr ogsaa komme til os?

Gerner trøstede sin Hustru, men han troede ikke selv paa det, han sagde. Hvordan mon det egentlig var fat med ham? Det var, som Angsten, der isnede gennem hans Blod, havde gjort ham syg. Var det gaaet ud over hans Kræfter med det meget Overarbejde det sidste Aars Tid.

Der kom et Telegram fra Milla:

„Ernst venter paa Indkaldelsesordre til Krigen. Jeg er dybt bedrøvet, men han trøster mig. Tusind Hilsener. Eders Milla."

„Ja, men der staar jo ikke noget om, at Milla kommer," sagde Fru Gerner.

„Naturligvis kommer hun," svarede Gerner. Men han satte sig dog til at skrive et Brev, og i det Brev paalagde han Milla ufortøvet at rejse hjem, hvis det var hende muligt.

Saa gik de og ventede. Dag efter Dag. Det var en streng Ventetid. For de Dage, der fulgte, bragte nye Krigserklæringer. Snart det ene Land, snart det andet. Det saa ud, som hele Europa om faa Dage vilde være omspændt af Krigens Flammer.

Gerner skrev et nyt Brev. Han skrev det paa Kontoret, uden hans Kone vidste det, for at skjule sin Ængstelse for hende.

To Dage efter kom der et nyt Telegram:

„Kære Forældre! Ernst og jeg har i Gaar holdt Krigsbryllup. Det var saa smukt og højtideligt, men tillige saa vemodigt. Jeg holder forfærdelig meget af Ernst, men skal maaske aldrig se ham mere. Eders Milla."

Telegrammet faldt ud af Gerners Haand. Krigsbryllup! Milla gift! Hvordan kunde hun dog gøre dette? Vidste hun, hvad hun gik ind til, og hvilken Sorg og Angst hun beredte sine Forældre?

Fru Gerner græd. Men hun fattede sig nogenlunde hurtigt.

„Jamen, Niels," sagde hun, „vi har vist egentlig ingen Ret til at gøre Milla Bebrejdelser! Vi har jo læst i Aviserne, at der foretages saa mange Krigsvielser. Og naar de unge holder saa meget af hinanden, er der jo ikke noget ondt i, at de gifter sig."

Gerner var mere tung af Sind. Han holdt meget af Milla, og han havde en bitter Følelse af at have mistet hende for bestandig.

Martinus Brun kiggede jævnlig ind hos Gerners, som han havde været vant til. Han kom ogsaa den Dag, Telegrammet var kommet fra Milla.

„Er Milla blevet gift?" udbrød han, da Fru Gerner fortalte ham den overraskende Nyhed.

Han blev i det samme aldeles kridhvid i sit Ansigt.

„Stakkels Fyr," tænkte Gerner, „stakkels Fyr!"

*　　*　　*

Der blev alle Vegne talt om, at Krigen næppe vilde vare ret længe, og Fru Gerner trøstede sig dermed.

Men den ene Maaned gik efter den anden, uden at der var

nogen Lysning at se. Krigen tog bare mere Fart, og Aviserne berettede om forfærdelige, morderiske Kampe.

Gerner havde følt sig svag i lang Tid, men strammede sig op, for at hans Kone ingen Ting skulde mærke. Og det lykkedes ham ogsaa at skjule sin Tilstand. Fru Gerner levede alene i Tanken om Milla — Milla, der var saa langt borte og oplevede saa meget sørgeligt.

Nu var der gaaet mange Maaneder, og det havde været Jul — den første Jul i Krigens mørke Skygge. Fra Milla var der jævnlig kommet et Par Ord paa et Brevkort. Hun var rask, skrev hun, men gik ofte i en voldsom Spænding. Endnu var Ernst levende, men hvem vidste, hvor længe?

Saa kom der et Kort igen, et Par hurtig nedkradsede Linier. Ernst var saaret, skrev Milla, om det var farligt, vidste hun ikke. Han laa paa et Lasaret nær den russiske Grænse.

Siden var der ikke kommen noget Kort. —

— — —

En Formiddag, da Fru Gerner stod med Overtøjet paa for at gaa i Byen, ringede det. Det var Martinus.

Han saa saa alvorlig ud.

„Deres Mand er blevet syg, Fru Gerner," sagde han.

Hun greb ham i Armen.

„Aa, Martinus, De gør mig saa bange! Er det alvorligt?"

„Jeg kan ikke sige Dem noget bestemt. Vi har sendt Bud efter Lægen."

Fru Gerner gik med Martinus. Den syge var lagt ind paa en Divan i Direktørens Privatkontor. Lægen stod bøjet over ham, da Martinus og Fru Gerner traadte ind.

„Aa, Niels!" udbrød hun og sank ned foran Divanen.

Hun forsøgte at fange hans Blik, men det vilde ikke lykkes. Det var, som Niels slet ikke saa hende.

Lægen rejste sig fra sin lyttende Stilling. Han vendte sig mod Fru Gerner.

„Her er desværre intet at gøre, Frue. Deres Mand er død."

Der gled en Taage for Fru Gerners Øjne. Hun følte sig med et saa uendelig forpint. Hun vilde raabe, skrige sin Smerte ud, men der kom ikke et Ord over hendes Læber.

Martinus fulgte hende hjem. Men hvorledes hun var kommen hjem, havde Fru Gerner ingen Erindring om.

Da hun omsider kom saa vidt til sig selv, saa hun fattede, hvad der var sket, gik hun omkring som en Søvngænger. Det var Martinus, der hjalp til Rette baade her og der. Martinus

L. J.

skrev ogsaa til Milla for at underrette hende om hendes Faders Død.

„Jeg vil da haabe, Milla kommer hjem," hulkede Fru Gerner. „Jeg vil da haabe, Milla kommer hjem."

„Ja, Deres Datter kommer nok," trøstede Martinus.

„Men der kan let gaa nogen Tid. Trafikforholdene er jo vanskelige," føjede han til.

Milla kom ikke hjem til Begravelsen, og der kom heller ikke noget Brev fra hende. Saa skrev Martinus igen, men en Uges Tid efter kom Brevet tilbage. Adressaten bortrejst, stod der paa Bagsiden af Konvoluten.

Fru Gerner var dybt fortvivlet. Havde hun endda haft Milla, tænkte hun, saa vilde hun kunne tage Kampen med Tilværelsen op paany. Nu følte hun sig saa inderlig ensom og forladt.

Martinus søgte at sætte Mod i hende. Han kiggede ind hver Aften og spurgte, om der var noget, han kunde hjælpe med. Havde han været Søn af Huset, kunde han ikke mere omsorgsfuldt have taget sig af hende. Det lærte Fru Gerner ogsaa efterhaanden at forstaa.

Endelig kom der et Brev fra Milla. Brevet var stemplet med Navnet paa en By langt, langt borte. Milla var blevet Sygeplejerske. Hun gjorde Tjeneste paa Lasarettet, hvor Ernst laa. Han havde i lange Tider svævet mellem Liv og Død, og hun havde haft saa umaadelig meget at gøre og slet ikke kunnet faa Tid at skrive.

Fru Gerner aandede op. Hun havde gaaet og været saa angst for Milla. Men naar Milla var hos sin Mand, det var der jo intet at sige til. Det var saa naturligt, at hun gerne vilde pleje ham, naar hun kunde faa Lov til det. Herregud, hun kunde se Milla for sig, saa sød og mild og opofrende! Men godt var det, at hun nu kendte Millas Adresse. Nu maatte hun skrive til hende og fortælle hende de sørgelige Nyheder . . .

I den Tid, der kom, fik Fru Gerner meget at tænke paa. Det kom hurtigt for en Dag, at hun ikke blot havde mistet sin Mand, men ogsaa sin Forsørger. Der var mere Gæld end hun havde tænkt. Hun maatte indskrænke sig paa alle Maader og sælge, hvad hun kunde undvære, for at faa Gælden betalt.

Men hvad skulde hun leve af i Fremtiden? Det anede hun slet ikke. Hendes Slægtninge raadede hende til at begynde en lille Forretning, men hun syntes ikke, hun havde noget Anlæg for Handel.

„Lav et Pensionat, Fru Gerner!" sagde Martinus. „Jeg tror, det vil kunne gaa."

Fru Gerner overvejede. Det var maaske ikke saa galt, tænkte hun. Saa kunde hun ogsaa blive boende i sit gamle Hjem — det vilde hun saa nødig flytte bort fra.

Hun begyndte Pensionatet. Martinus var den første, der meldte sig, og han skaffede flere unge Mennesker af sit Bekendtskab. Fru Gerner fik ikke Tid til at ruge saa meget over sin Sorg.

LUPLAU JANSSEN

Om Aftenen var hun somme Tider saa træt, at hun næppe kunde staa paa Benene.

En Gang fik Martinus hende med til en Koncert — hun maatte lives lidt op, sagde han. Fru Gerner var ogsaa helt glad

for, at hun var gaaet med — hun havde ikke været blandt andre Mennesker i saa lang, lang Tid. Der var en Operasangerinde, der høstede stærkt Bifald, og hun maatte give et Par Ekstranumre. Et af disse var „Irmelin Rose, Irmelin Sol, Irmelin alt, hvad der var dejligt."

Men da Fru Gerner hørte den Sang, maatte hun næsten gøre Vold paa sig selv for ikke at briste i Graad.

* * *

Fra Milla kom der jævnlig Brev eller Kort. Hendes Mand var for længe siden udskrevet fra Lasarettet og atter sendt til Fronten. Men Milla var vedblevet sin Sygeplejegerning og var beordret til et Hospital i Berlin.

„Det er mærkeligt, om ikke Milla skulde længes hjem," tænkte Fru Gerner. Men saa tænkte hun igen, at det var jo Millas Pligt at blive derude i det fremmede for at kunne være til Hjælp og Trøst for den, hun havde knyttet sin Skæbne til.

En Dag hen paa Somren — det var to Aar efter Krigens Udbrud — stod der, pludselig og uventet, en ung, sortklædt Dame i Fru Gerners Stue.

„Aa, men Milla, kæreste Barn, er det virkelig dig!" Fru Gerner smilte gennem Taarer.

„Ja, Mor, det er mig, og nu bliver jeg hos dig altid — nu har jeg kun hjemme hos dig." Milla hulkede, lænet mod Moderens Skulder. Det lange Slør, hun bar, røbede, hvad der var sket.

„Ja, Ernst er død," sagde Milla, „han har været savnet i flere Maaneder. Først fornylig har jeg faaet Underretning om, at han er falden."

Milla fortalte om Krigen og det forfærdelige, hun havde været Vidne til. Men midt i sin Fortælling udbrød hun: „Aa, hvor er det dejligt at være hjemme — hvor er det dejligt at være hjemme!" Og hun løb ind gennem Stuerne for at se, om Billedet af Far hængte over Sofaen, og om hendes gamle Sybord endnu stod ved Vinduet.

„Men hvordan har du kunnet slippe gennem denne trange Tid, Mor," spurgte hun pludselig.

„Ja, det har ogsaa været drøjt mangen Gang, min Pige. Jeg ved ikke, hvad jeg skulde have gjort, hvis jeg ikke havde haft Martinus."

„Martinus," gentog Milla, og der gled et varmt Skær over hendes Kinder. „Ja, hvor er det dog længe siden, jeg har set Martinus . . ."

— — —

Milla havde straks taget fat med i Pensionatet. Fru Gerner trængte til Hjælp, men nu, da Milla kom med unge og friske Kræfter, gik Arbejdet som Leg.

Der var blevet noget mere stille over dem. De havde begge to gaaet i Prøvelsens Skole, og de havde lært adskilligt. Om Aftenen sad de ofte og talte sammen ude i Haven, men somme Tider kom Martinus og indbød paa en Spadseretur, og da hændte det ikke sjældent, at han og Milla kom et lille Stykke foran.

Martinus kunde ikke skjule sin store Glæde over, at Milla var kommen hjem igen. Han bragte hende Blomster, viste hende smaa Opmærksomheder og var undertiden ligefrem veltalende, naar han var i Millas Selskab.

Fru Gerner gik og smilte ved sig selv. Hun forstod godt nok Martinus, og hun havde forstaaet ham længe — og hun vidste ogsaa, at den Sæd, han saaede, den faldt ikke i ufrugtbar Jord.

Aa ja, Gud være lovet — saa skulde hun endda naa at faa nogen Glæde her i Verden!

Basarvise.

Skomageren

For et højtæret Publikum
ærbødigst jeg fremtræder;
jeg ved, De alle traver om
og slider Saalelæder.
Se, det er godt for min Profession,
at Folk maa gaa paa den Facon.
Mine Damer, mine Herrer!
|: Jeg flikker :|
paa Støvler og paa Sko.
|: Jeg flikker :|
til senest Aftenro.

Mit Fodtøj smukt er og solidt,
derfor jeg garanterer;
jeg hurtig er og ekspedit
med, hvad De mig beærer.
Jeg gammelt lapper, nyt jeg syr,
og jeg har aldrig været dyr.
Mine Damer, mine Herrer!
|: Jeg flikker :|
træd ind — aa, vær saa god!
|: Jeg flikker :|
kom, ræk mig Deres Fod!

Georg Aarslev

En rask Dreng.

Konen: Med Forlov, Hr. General, jeg vilde gerne spørge til min Dreng.

Sergenten: Her ved Regimentet har vi ingen Drenge, —

Konen: Jøsses, er min Dreng allerede bleven gift?!

Hjem igen.

Af Edv. Egeberg.

Med Tegninger af Axel Mathiesen.

Den svære, hvidhaarede Mand arbejdede sig tungt opad Bakken. Halvfjerds Aar og godt et Par Hundrede Pund er ikke lette at bære, naar Benene har det med Gigt og Brystet med Astma. Men han *vilde* nu op og se, hvordan det saa ud deroppe fra.

Saa stod han der endelig. Pustende og støttende sig til sin gamle, stærkt beslaaede Egestok med Alenmaalet paa.

Han saa udover. Hans Øjne var udmærkede paa langt Hold, og de tog med sig hjem et klart Billede af bølgende, frodige Marker med lange Rækker ypperligt Kvæg ned over Agrene, store Herregaard-lignende Bøndergaarde med Vindroser over Tagene og store, velplejede Haver ud fra Stuehusene. Og som Ramme om det hele Skove i Øst og Nord.

Det var smukt, men fremmed for ham. Landskabet saa koldt, næsten uvenligt paa ham igen. Det var ikke hans Hjemegn med de lange, sandede Agre, de smaa Boelssteder og Gaarde, Bækken i Dalens Bund og i Baggrunden de mørke, alvorlige Lyngbanker. Alt dette havde set paa ham med Vennens Øjne, den gamle Ven, Vennen gennem nogle og fyrretyve Aar. Mon han nogensinde naaede at blive Ven med dette her. Næppe. Man faar ikke let nye Venner, naar man er halvfjerds.

Mens han stod her paa den velhavent brede og vel holdte Landevej, kom der nogle Vogne kørende forbi, Arbejdsvogne, der kom hjem fra Markarbejde. Han kendte ikke de unge Karle, der sad med Tømmerne, og de kendte ikke ham. De hilste ikke paa hinanden. Det var ikke som hjemme, hvor han kendte og hilste hvert Menneske, han mødte.

Der kom en gammel Mand — endnu ældre end han selv — slæbende om ved ham. Hans Ansigt var meget lille, som gamle Folks undertiden kan blive det, magert, rynket, graat af lange Skægstubbe og med trætte, rindende Øjne. Han hilste med Oldingens sprøde Røst. Men det var ikke Kendingens Hilsen, den kom ikke fra en, med hvem man har flere Tiaars hyggelige Minder tilfælles.

Der var ikke noget varmt i Klangen. Den kom fra Svækkelsens, Alderens og Gravens triste Medvider.

Saa kom der en middelaldrende Bondemand, fast i Kødet med faste Skridt og faste Øjne, vist med Hovedet fuldt af Opdrætnings- og Mejerispørgsmaal og Øjeblikkets Politik. Han hilste slet ikke. Det Skraablik, han i Forbigangen sendte den gamle Lærer, var noget af en Almisse til den, der er ude af Livets Arbejde og kun kan paakræve Forsørgelse.

Saaledes følte den gamle det i alt Fald. Havde det været hjemme i Draaby, da havde Manden sikkert været en af hans gamle Elever, han havde standset, og de havde faaet en lille Sludder, ligesom et langt og venligt Goddag, og modtaget en varmende Fornemmelse af, at han var kendt og afholdt — —

Nej — han skulde sikkert have blevet i Draaby, da han tog sin Afsked.

Det var dumt af ham at flytte, fordi han ikke ret vel kunde taale at se en ny Mand paa hans gamle Arbejdsplads — han var jo nok kommen over det.

Den gamle Mand vendte sig tungt og gik tilbage ind mod Byen igen.

Hvor var ogsaa den ham fremmed.

Der levedes et Liv i disse store, velbyggede Gaarde langs Landevejen, som aldeles ikke tog Hensyn til ham. Og som da heller ikke huede ham. Der sad en Masse Velstand tilhuse, der udfoldedes en for ham ganske ukendt Luksus — i enkelte Gaarde havde man endog Wienervogn — her stod Vinteren igennem en Række Gilder, hvor Bordene ikke gav de fineste Hotellers noget efter i Mad og Opdækning, og hvor der hilstes og taltes over Vinglas, fyldte med de dyreste Sager i rødt og hvidt, og hvor man spillede højt i Lhombre og andet Kortspil langt ind i Nætterne. Og naar man med højt Piskesmæld rullede ud under Porthvælvingerne i de blanke Vogne, saa var Mand og Kone ved Vintertid indpakkede i dyre Pelse. Og naar Køreturens Endemaal var Købstaden, staldede man ind paa de store Hoteller og spiste Aftensmad der, inden man gik i Teatret.

Den gamle følte sig ganske uden for alt dette, som tarvelig klædt, uformuende, i social Henseende ganske overset. Ikke saaledes at forstaa, at han ønskede sig ind i dette Leben, han vidste saa godt, at han slet ikke vilde føle sig vel der, men det øgede Ensomhedsfølelsen hos ham, at det fine Bondetog larmede forbi hans lille Hus uden at ændse ham, og at det var en anden Slægt og en anden Tid, han boede midt i.

Ganske vist havde han ogsaa i Draaby af og til haft en Fornemmelse af, at han var ved at blive ladt tilbage. Men der havde dog stadig været Føling mellem den gamle Egns Folk og ham,

der var ligesom en historisk og solid Forbindelse mellem dem og ham, der byggedes sundt videre paa det Grundlag, han havde lagt. Og der gik de gode Bondetider ingen til Hovedet og blev til store Gæstebud, Vin, Lhombre, Kørepelse, sølvpletteret Køretøj, flotte Gaarde, Hoteller og Teateraftener o. s. v. Nej, man levede nøjsomt

og strængt arbejdende videre i Boel og Gaarde, i Tilslutning til Skole og Kirke og paa gode gammeldags Bonderegler.

Da han kom ind i Byen, begyndte Aftenklokken at ringe — —

Det var heller ikke rigtig hjemligt. Klokken havde en helt anden Klang end den i Draaby.

Denne var en stor, irret Malmhjælm, støbt i Klosteret, som engang laa ovre ved Bredden af den store Aa. Og den havde saa megen gammel Klosterhistorie, saa megen kristen Mystik i sin mørke Klang. Og saa vidste man jo, at den havde ringet i Aarhundreder over det Liv, der var levet i Dalen, og havde velsignet det, havde ringet til Kirke, til Alters, til Bryllup, til Jorde, Slægt efter Slægt, og altid med den samme kønne mørke Tone, vemodig, men paa samme Tid fuld af Trøst, Evighedens Sang. — —

Den gamle Mand stod ved Kirkediget og saa ind over de dødes Have. Gravstøtterne derinde saa paa ham som kolde, fremmede Ansigter. Det var ikke som dem derhjemme i Draaby, hvor hver Støtte ligesom var en Vennehilsen til ham fra dem, der laa dernede i Mulden — først og fremmest fra hans kære, afdøde Hustru, som han engang skulde hvile Side om Side med, og som han engang i Opstandelsen skulde gøre Følgeskab med ind for den eviges Trone. Nej, de dødes Have derinde var ogsaa fremmed Land, hvor han ikke havde Venner, og hvor han aldrig kom til at høre hjemme.

Det blev saa trangt for hans Bryst, og det var, som en Haand greb ham om Struben — der kom en Længsel op i ham efter den gamle Stenkirke derhjemme i Draaby, efter Klokken, efter Kirkegaarden, en Længsel saa stærk, at han, som Mand, næsten skammede sig over den — —.

Og imens ringede Klokken deroppe i Taarnet, en lille ivrig og essig Ting — af Staal og af ny Dato — med skingre Toner. Det var Klokkeklangen moderniseret, en Klang, den gamle ikke kunde forsone sig med. Det ringlede for hans Øre om en Tillempning af Kristendommen, en Omskrivning af Værdier, han ansaa for urokkelige. Den søgte at ringe bort den gamle, dybe Mystik om Kristusskikkelsen, dens gaadefulde, men gennem Millioner Oprejsninger fastslaaede Magt over Sjælene. Den søgte at fortone det, der er det almægtige Kraftcentre i denne Magtvirkning: den underfulde Udstraaling fra Gud selv, Enheden med Gud. Den ivrede med sine skingre Toner om det store Menneske, Menneskeidealet, den største af alle Reformatorer med Løsningen af alle personlige og sociale Spørgsmaal i sin Haand.

Det var ikke den enfoldige og dog saa dybe Sang fra Bibe-

lens Beretninger, dem, der Side efter Side kredser om Jesu egne Ord, naar han paa bestemte Spørgsmaal lige saa bestemt kalder sig selv Guds Søn. — —

Og Klangen ringede op i ham det, han havde hørt derinde i den rige, pæne Murstenskirke med den lille, lette Tagrytter paa Vestenden, naar den unge Præst forsigtigt luskede udenom Miraklerne, medens han iøvrigt fastslog Bibelen som den paalideligste af alle Bøger og med ulogisk Bevisførelse fremholdt sin Tankegang som værende paa Højde med gammel Kristendom.

Den gamle stødte lidt hidsigt sin Egestok ned mod Jorden — —

Klokkeklangen hørte op, og den unge Lærer, som havde trukket i Klokkerebet derinde, kom hen mod ham.

De havde før hilst paa hinanden, og den unge havde bedt den gamle besøge sig. Nu fulgtes de ned ad Gaden.

Den unge spurgte, hvorledes han fik Tiden til at gaa.

Aa — det gik nok an. Han havde sin lille Have at pusle i. Og han læste en Del.

„Vers?" spurgte den unge interesseret og saa om paa den gamle. Han var selv stærk i at citere Digte og havde et Vers tilrede ved omtrent enhver Situation i Livet. Og i sin Fritid stod han næsten hele Tiden paa Hovedet i Digtsamlinger.

„Nej — ikke Vers," sagde den gamle lidt tørt. „Der er i Regelen saa meget uægte ved dem, en hel Del „Fyld", som glider med for Klangens og Rytmens Skyld."

„Roman da?" sagde Læreren lidt skuffet. Verset var for ham Gudernes Tungemaal, den egentlige Poesi.

„Nej — heller ikke Roman. I den er der for meget af ensidig Betragtning af Mennesker. Det er digtet Biografi, som Smiles siger. Jeg læser Historie. Den er i al Fald adskilligt nærmere Sandheden om Mennesker end Digtning. Jeg læser helst Biografi og Levnedstegning. Men kun af de virkelig store. Deres Historie er jo egentlig Slægtens Historie, og „et godt Liv gaar aldrig af Mode", siger George Herbert. Men helst læser jeg naturligvis den betydeligste af alle Biografier, det nye Testamente, om den største af alle menneskefødte: Guds Søn. Jeg tror, det er Coleridge, der gør opmærksom paa, at Bibelen i det hele taget har været Hovedløftestangen under de civiliserede Folks moralske Karakter, og hvad har ikke særlig Kristusskikkelsen gennem det nye Testamente virket ved sit Eksempel og ved den Kraftoverførelse, den blev Aarsag til, naar et nært Samliv med den kom igang — —."

Den gamle saa om paa sin Ledsager. Han saa lidt adspredt, lidt forlegen ud, som om han egentlig helst talte om noget andet nu.

Han sagde saa noget kønt om, at den gamle Mand nu havde Ret til at nyde sit Otium, naar man havde gjort et saa langt og dygtigt Arbejde, som han havde gjort.

„Dygtigt Arbejde," sagde den gamle tungsindigt. „Jeg synes, det er saa lidt, jeg har faaet udrettet, naar jeg ser tilbage, ned over mit Liv. Og der er blevet saa meget forsømt. Viljen og Evnen har ikke altid staaet i det rette Forhold til hinanden. Ja, det har tilmed til Tider skortet paa Viljen. Jeg har ogsaa spredt mig for meget. Jeg havde min Næse i alt hjemme i mit gamle Sogn. Jeg vilde være ledende overalt, i Brugsforening, Foredragsforening, Husflidsforening — ja, allevegne, og det var af og til Lysten til at regere, der var i Forgrunden."

„Ja, men De har dog sat meget i Gang hjemme i Deres Kreds. Jeg læste et Referat af Afskedsfesten, der blev holdt for Dem, og jeg saa, man havde meget at takke Dem for. Og det er jo en dygtig Slægt, der er gaaet ud fra Deres Skole. Jeg talte forleden med en Mand fra Egnen, og han sagde, at der i Deres Distrikt var mere end en halv Snes Bønder, som var dygtige nok til at være Sogneraadsformand. Det er vel Deres Elever allesammen?"

Den unge saa beundrende om paa ham.

„Ja, det er det maaske nok," sagde Oldingen med lidt lysere Klang i Stemmen. „Der er jo en Del, jeg har Glæde af paa den Maade."

„Paa den Maade. De siger det saa sært mistrøstigt. Er det ikke netop paa den Maade, vi ønsker, vort Arbejde skal sætte Frugt. Jeg vilde være stolt, om jeg, naar mit Arbejde er endt, kunne opvise et saadant Resultat."

„Ja — ja — ja," sagde den gamle, og det var, som om det ene ja var mere tungt end det andet.

Den unge saa uvis om paa ham, og saa fortsatte han:

„Og saa har De da desuden den Ære, at et Par Mænd, der spiller en stor Rolle i det offentlige Liv, Navne, som er paa alles Læber, er udgaaet fra Deres Skole. Den ene er jo — —"

Og saa nævnede han en kendt Politikers Navn. „Jeg, saa, at han var tilstede ved Afskedsfesten og talte smukt og varmt for Dem. Det var De vel da stolt af."

Der gik lidt Lys over den gamles Ansigt.

„Ja, ham har jeg haft en Del Glæde af. Han er en god dansk Mand, som har sagt djærve Ord derinde, naar den slappe i sin Grund fædrelandsløse Retning snakker evropæisk og begejstret om vor hjemlige Lidenhed og de store Kulturlandes Storhed — —

— Ja, han har sagt gode Ord, der er bleven hørt Landet over. Naar han satte sin jyske Næve i Bordet, saa skvatter Evropæerne og Materialisterne op, snærrer og viser Tænder — men — men —" den gamles Stemme blev igen tung og mørk — „der er ogsaa det ved ham, jeg ikke vil kendes ved. Jeg har for Resten sagt ham det rent ud, engang han besøgte mig, og da vi var ene to: der er gaaet for meget Politik i ham, han er blevet for meget Parti-

mand. Det slider paa hans stærke Oprindelighed, paa hans Karakter — — naa, det kan jo være, jeg ser for sort paa dette!"

„Ja, men hvad siger De saa om den anden, Overretssagføreren, ham, der forleden førte den store Sag om Kædehandel og vandt den — med Glans — et af de lyseste Hoveder i Landet — ham maa De da være ubetinget stolt af — han er jo ogsaa en af Deres Skoledrenge — —".

Den unge Lærers lyriske Indre var svunget hen i Retning af Heltedigtet, og han havde nogle Citater paa Munden, noget om klare Hjærner og stor Handlekraft, noget af den store Sprog=Broderer Hak Hansen, hans Yndlingsdigter.

„Ja, jeg har vel Ret til at være lidt stolt af ham, hvis jeg i sin Tid har hjulpet en Smule til, at han er blevet det dygtige Tanke=Menneske, han er. Men — for Resten — den bedste Slibning har han naturligvis faaet i den lærde Skole. Og selv om han slet ikke havde gaaet i Skole, var han blevet til noget alligevel, med de Evner han har. Men der er en Ting ved ham, som jeg ikke er glad for: det er det afgjorte Modsætningsforhold, hvori han stiller sig til Kristendommen. Han er et klart Hoved, men han er et koldt Hoved. Han er med al sin Klogskab ogsaa en Dumrian. Skønt han ser klart og bedømmer godt, saa har han endnu ikke lært at se klart nok og bedømme rigtig, saalænge han ikke ser, at den Vej, Kristendommen viser, er den eneste, der fører til virkelig Menneskelykke. Og saa er der det, at jeg undertiden maa spørge mig selv: Har du ikke nogen Skyld i, at han staar der, hvor han staar i sit Forhold til Kristendommen?"

„De," raabte den unge, „De, som saa afgjort stiller Dem paa kristent Stade, hvis Undervisning har været saa stærkt gennemsyret af Deres kristne Tro!"

„Ja, men saaledes har det ikke altid været med mig." Det lød saa tungt, saa selvbebrejdende, ja, som en Bøn om Tilgivelse.

Den unge fortrød næsten, at han havde ført den gamle Mands Tanker ind paa mørke Veje, og han var lige ved at kvikke ham op med et muntert Citat af en anden af sine kære Lyrikere, Kai Petersen, en af de populære, frejdige Friskfyre, der Side op og Side ned, paa alle mulige Versmaal, digter videre paa det Ingemanske „Se frem og ej tilbage". Men saa faldt det ham heldigvis ind, at det Citat og det opstrammende Slag paa Skulderen, han ogsaa havde tænkt paa at aflevere, ikke rigtig passede for en Mand paa halvfjerds. Den gamle fortsatte saa med sit:

„Jeg har vel aldrig været i Modsætningsforhold til Kristendommen. Jeg har ikke nogensinde modarbejdet den. Men i lange Tider talte jeg blot om den i min Skole. Jeg talte ikke ud af den. Og Overretssagføreren er netop fra den Tid. Hvis jeg den Gang havde været paa min Plads og vidnet, som jeg skulde og burde, med mit Ord og med mit Liv — ja — da havde han maaske ikke været den, han er. Da havde hans Forhold til Kristendommen maaske været et andet. Og da kunde han maaske have udrettet langt mere med sine udmærkede Evner — —."

Han tav en lille Tid, og saa sagde han, næsten med Graad i Stemmen:

„Og det var mange Aar, jeg havde det paa den Maade. Og der er gaaet mange Børn ud fra min Skole i de Aar. Mange Aar gik halvvejs tabt for mig selv og for Børnene."

Den unge Lærer begyndte igen at blive adspredt og urolig.

„Det var ikke mit Hjems Skyld," blev den gamle ved, „at det blev til en Række halvt spildte Aar. Min Mor var en from Kvinde, som gennem baade sit Ord og sit Liv talte til os om det ene fornødne. Nej — det var visselig ikke min Mors Skyld. Gud talte varmt til os Børn gennem hende. Jeg ved ikke rigtig, hvad der var i Vejen med mig. Jeg tror næsten, jeg havde det for godt. Den megen Medgang gjorde mig til Egoist. Det var først, da Sorgerne begyndte at komme, at Gud fik rigtig fat paa mig, saa det blev Alvor, og jeg kom til at forstaa, hvad det er, Livet egentlig drejer sig om. Og saa jeg kom til at føle mit Ansvar for de Børn, der var betroet mig."

Den unge Mand fandt nu, at det vist ogsaa var paa Tide at faa sagt, hvad der var hans Maal i Skolen, at det gjaldt om, at Børnene blev godt forberedte til det Liv, de skulde ud i, med Kundskaber og en god Moral.

„Ja," sagde den gamle, „ogsaa det skal de have. Men det er jo ikke nok. Det væsentligste er da, at vi husker paa den Evighed, som ogsaa tilhører Børnene, at vi tager Sigte paa den, at den præger vort Arbejde paa os selv og paa de smaa. Jeg mener Livet i Gud, uden hvilket der ikke bliver nogen lykkelig Evighed ud af det.

De sagde før, at jeg vel maatte være glad for de mange Sogneraadsmænd, jeg har opdraget derhjemme, og mine to berømte Elever — aa ja. Men der er dog andre, som jeg er meget mere glad for, andre, som ikke er nær saa betydelige udadtil. Ja, nogle af dem er endogsaa ganske ubetydelige i det Stykke. Og de er alle fra de senere Aar af mit Skolearbejde. Det er dem, som det — ved Guds Hjælp — er lykkedes mig at faa til at forstaa, hvad der er Hovedsagen her i Livet.

Jeg havde, lige før jeg rejste fra Draaby, Besøg af en lille fattig Kone, en lille, uanselig en, som ikke har drevet det videre end til at blive Husmandskone med en stor Flok Børn. Hun kom for at sige mig Tak for det, jeg havde faaet Held til at lede hende ind til i hendes Skoletid. Hende er jeg langt mere glad for end for mine to berømte Skoledrenge tilsammen, fordi hun har faaet fat ved den rigtige Ende af Livet og er lykkelig, trods sin Fattig-

dom. Og jeg er meget mere glad for hendes Tak end for den store Politikers ved mit Afskedsgilde.

Aa ja — naar jeg ser ned over mit Skoleliv og gør mit Regnskab op, saa er der saa meget paa Debetsiden, alt for meget, jeg skylder, og som jeg aldrig faar betalt af. Og det allertungeste her i Livet er det, der ser efter en med bebrejdende Øjne, Øjne, som ikke kan blive tilgivende. Og jeg har mange bebrejdende Øjne efter mig. Men jeg har da Gudskelov ogsaa nogle taknemmelige."

Den unge havde gaaet tavs og ladet den gamle tale. Nu var de naaet ned til Skolen i Byens østre Ende. Og de bød Farvel, men den unge Mand indbød ikke sin gamle Kollega til at besøge sig.

Denne vendte sig og gik hjemad.

Han saa tilbage ned over deres Samtale, og han forstod, at der var noget mellem ham og den unge, som gjorde ogsaa dem fremmede for hinanden. Den unge Lærer havde ikke endnu faaet Øje paa det, der var det vigtigste ved al Opdragelse.

Gud give, han snart maatte faa det.

Saa kom han hjem. Hjem! — nej, ikke hjem. Han var ikke hjemme i det lille Hus ved Vejen.

Det var jo nok de gamle kendte Møbler, der var stillet op langs Væggene: Chatollet, Sofaen, Tobaksbordet, Bogskabet med hans gamle Venner, Bøgerne, men de stod ikke paa de samme Steder, ved de samme Vægge, mellem hvilke hun og Børnene og han selv havde færdedes i de mange Aar. Og Billederne paa Væggen af hans Hustru og Børnene, hans kære, gamle Seminarieforstander, Kristus i Gethsemane og de andre — ja — de hang saa sært hjemløse paa Væggen i den fremmede By — —.

Han satte sig tungt i sin gamle Lænestol og holdt en lang Mørkning, hvor han havde Besøg af alt det gamle — —.

Da han endelig rejste sig og tændte Lampen, havde han taget sin endelige Beslutning. Han satte sig til Skrivebordet og skrev til en af sine gamle Venner om at skaffe ham Huset ved Gadedammen, lige over for den gamle Skole. Han vidste, det var til Salg.

Han vilde tilbage til den gamle By, mellem de gamle Kendinger, hvor hans Sjæl havde hjemme. Og leve sine sidste Dage der. Og dø der.

Skatten paa Brandsø.

Efter et fynsk Sagn. — Af Martin Skovbo.

Tegninger af Luplau Janssen.

Paa Brandsø, den „Rosernes Ø" i det lille Bælt, ligger der, og laa ogsaa i fordums Tider, kun en enlig Gaard, Brandsøgaarden.

Her har vel en Gang i længst henrundne Tider boet en Mand ved Navn Brand, som Gaarden har faaet Navn efter.

Ejere med dette Navn har vel nok gentaget sig.

Saa er der kommen Mænd med andre Navne, som dog ingen kender, med mindre der endnu skulde findes et gammelt Skøde eller et Fæstebrev, hvori det staar skrevet. Ejeren blev sjælden kaldt andet end Brandsømanden; der var jo ingen, han kunde forveksles med.

Og endelig kommer vi til ham, der her skal omtales.

Hans Tid ligger endda saa langt tilbage, som da Folk var saa stærke i Troen, at de lyslevende saa baade Nisser, Trolde og Hekse, Elverfolk og Højfolk.

Han havde en Søn, en stor og smuk Knøs, der gik og passede Kvæget. Han var haandsnild, denne Søn, og iblandt andet ogsaa ferm til at spille paa Fløjte, som han dannede af Pilens Bark.

Han kunde spille saa liftigt, at selv Kvæget spidsede Øren og lyttede dertil, ikke at tale om Folk, især de unge, som det mindede saa frydefuldt om Dans og Legestue.

Saa fint var da ogsaa hans Fløjtespil, at det en Dag lokkede en ung Pige af de underjordiske ud af Højen for at lytte dertil.

Da han holdt inde, takkede hun ham venligt for hans Spil og sagde, at hun ofte havde glædet sig ved at høre derpaa.

Nu vilde hun lønne ham derfor, sagde hun og førte ham hen til en hemmelig Indgang til Højen, som han aldrig før havde opdaget.

„Kryb derind, og du vil finde et Egekar, hvori staar en Kobberkedel fuld af Sølvmønter; af dem maa du hente dig een hver Dag, men vogt dig for at tage flere; gør du det, vil de blive gloende i dine Hænder, saa du maa kaste dem, og Højen vil lukke sig."

Saa snart den unge Pige havde sagt dette, fortonede hendes Skikkelse sig som i en Taage, og hun forsvandt.

Den unge Knøs, der var helt betaget af det forefaldne, gjorde, som Pigen havde sagt. Han krøb ind igennem Aabningen og kom til en rummelig Hvælving, hvor han kunde staa oprejst. Henne i Baggrunden stod en Kobberkedel i et Egekar, bedækket med et Laag.

Han tog Laaget af og saa, at Kedlen var fuld af Sølvpenge. Han frydede sig ved Synet af dem, tog en Haandfuld og lod dem falde klingrende ned i Dyngen. Men han erindrede Pigens Advarsel og tog kun en eneste Mønt, hvorefter han lagde Laaget paa igen og forføjede sig ud af Højen.

I lang Tid gik han nu hver Dag til Højen og hentede sin gode Sølvmønt, uden at noget hindrede ham eller nogen anden fandt hans Skat, og han var ved at blive en helt velstaaende Svend.

Men saa fik han den ulykkelige Tanke:

„Hvi ligger jeg og trasker hen til Højen hver Dag. Naar jeg kun tager, hvad Pigen gav mig Lov til, gør det jo ingen Forandring, fordi jeg henter Mønter for flere Dage paa een Gang."

Og som tænkt saa gjort. Han gik til Højen for at hente en god Slump, for at han kunde være fri lige saa mange Dage, som der var Mønter; han vilde tælle dem samvittighedsfuldt og ikke komme igen en Dag, før Tiden var omme.

Men i det samme han tog Mønterne op for at tælle dem, blev de gloende i hans Haand, og han kastede dem igen skyndsomst i Kedlen, der straks begyndte at synke tilligemed Egekarret og et Øjeblik efter forsvandt for hans Øjne.

I det samme lød der et Brag, og Hulen begyndte at styrte sammen, og det var med Nød og Næppe, han kom frelst ud af Højen.

Her stod igen den unge Pige.

„Nu har du forspildt en stor Lykke, fordi du ikke lød mit Ord," sagde hun. „Der var en Mønt til dig for hver Dag i dit Liv. Nu er det forbi. Men dog er Skatten bestemt for en af din Slægt, og den niende af dine Efterkommere vil hæve den."

Saa fortonede Pigens Skikkelse atter, og han saa hende aldrig mere.

Men Højen, hvori Skatten laa, var sunket i Jorden, og paa det Sted, den havde staaet, var der en Dam, og om-

kring den byggede en af hans Efterkommere siden den ny Brandsøgaard.

Saaledes gaar det gamle Sagn.

* * *

II.

Mange Aar var henrundne.

Otte af den uheldige Stattegravers Efterkommere sagdes at hvile deres Ben paa Huseby Kirkegaard, der sønder nede paa Fyns Kyst ud mod det lille Bælt og Brands Ø, og den niende havde Gaarden i Besiddelse.

Det var en stærk og driftig Mand, der i sine unge Dage havde faret til Søs og besøgt fremmede Have og Lande.

Han holdt derfor langt mere af at trodse Storm og Uvejr paa en Baad end at dyrke sin Jord i Fred og Ro, og tilbringe de lange Vinteraftener i sin magelige Stol ved Kaminen.

Hans meste Omgang var derfor ogsaa Søfolk og Handelsmænd, og mangt et Skib, der sejlede forbi Brandsø, laa en Dags Tid for Anker, mens Skipperen aflagde Besøg hos Brandsømanden.

En saadan Omgang gav Anledning til, at han indlod sig i Handeler, som Almuen den Gang vel ansaa for helt forsvarlige, men som Loven fordømte. Øen blev snart et Tilflugtssted for Smuglere, som her bragte deres Varer i Land for ved Brandsømandens Hjælp at faa dem befordrede videre, enten til Købmændene i Assens eller over til Føns og Fønsskov, hvor flere Bønder ogsaa drev den fordelagtige Smuglerhaandtering.

Brandsømanden havde især sluttet Venskab med en Skipper fra Gulland, der mest beskæftigede sig med at indsmugle svensk Jern, hvis Indførsel paa denne Tid var forbudt i Danmark.

Det var en meget fordelagtig Handel, for det svenske Jern, der ansaas for langt bedre end det norske, havde god Afsætning, ogsaa fordi det kunde sælges meget billigere.

Længe gik det, uden at Smugleriet blev opdaget. Men en Aften, den svenske Skipper var kommen til Brandsø med en hel Ladning svensk Jern, fik Toldvæsenet i Assens Nys derom, og Toldinspektøren løb ud med Toldbaaden i det Haab at gøre en god Fangst.

Men nogle Købmænd i Assens, der stod i Forbindelse med Brandsømanden, havde ogsaa mærket Uraad, og et ridende Bud afgik straks til Wedellsberg, for derfra at sætte over til Øen og advare Manden.

Det blæste en Storm fra Nordvest, og Toldbaaden maatte derfor møjsommeligt krydse sig frem. Og da Kontrolløren in=

gen Søhelt var, endte det med, at de lagde sig i Læ ved Bogø, til Stormen ud paa Aftenen tog lidt af.

Af den Grund fik det ridende Bud et betydelig Forspring, og allerede førend Midnat havde Brandsømanden faaet den fornødne Underretning.

Udlosningen af Jernet var imidlertid allerede sket, og hvor skulde man nu gøre af det?

Skipperen raadede til at sænke det ned i Dammen i Gaarden. Men Brandsømanden var klogere.

„Nej, det var det dummeste, vi kunde gøre," sagde han. „Dammen er det første Sted, de vil undersøge. Vi maa pløje Jernet ned."

Tæt uden for Gaarden laa et lille udyrket Vænge. Straks blev der spændt Heste for tre Plove. Alle Gaardens Folk og hele Skibsbesætningen kom i Arbejde, og i Løbet af kort Tid var den hele Ladning Jern gemt i Jordens Skød.

Saa snart dette var gjort, gik Skipperen om Bord med sine Folk, satte Sejlene til og lagde over under den holstenske Kyst.

Først nu ankom Toldbaaden. Alle Gaardens Bygninger, alle Steder paa Øen, hvor noget kunde ligge gemt, blev undersøgt, uden at man fandt noget. Heller ingen af Gaardens Folk vilde vide af noget Jern at sige; de gik selv og viste alle de Skjul, hvor noget kunde gemmes.

Ogsaa Dammen i Gaarden blev undersøgt fra alle Sider med Stænger, uden at noget Jern mærkedes, men kun Dynd og atter Dynd.

Toldkontrolløren og hans Folk maatte saaledes vende tilbage uden at have faaet noget ud af deres Undersøgelse, dog med en Mistanke om, at de paa en eller anden Maade var bleven taget ved Næsen af de udspekulerede Smuglere...

Det var dog egentlig ikke denne Smugleraffære, der direkte fik Betydning for Historien om Skatten paa Brandsø; den ledede kun til en Tanke, der blev afgørende.

Da nemlig Brandsømanden og hans Avlskarl, efter at Toldbetjentene var borte, kom hen til Dammen for at samle alle de Stænger sammen, som man havde brugt til at rode i den med, og saa, hvor overklistrede de var af Mudder, kom Manden i Tanker om, at de hellere maatte faa den ryddet med det samme, den havde ikke været ryddet, saa længe han kunde mindes, og saa grumset og ildesmagende var Vandet, at Kreaturet ikke holdt af at drikke det.

Ja, sagde Karlen, det syntes han var rigtigt. Og han føjede til, at saa kunde man jo med det samme undersøge, om der var nogen Sandhed i det gamle Sagn, der gik, at der skulde findes en Skat begravet dernede, som havde tilhørt de underjordiske og været i Højen, som sank paa det Sted, hvor nu Dammen var.

„Ja, den Skat maa du faa Halvdelen af, hvis vi finder den," sagde Manden leende. „Og er den stor nok, kan du jo faa den Gaard, som er ledig i Stenderup og hjemføre din Brud. Jeg skal møde som Forlover og give en god Gave!"

„Det er et Ord!" sagde Karlen.

Og de gav hinanden Haandslag derpaa.

Da de kom ind for at spise, blev der talt om den Handel, som Husbonden og Avlskarlen havde sluttet, — og Karlen og hans Kæreste, som ogsaa tjente i Gaarden, skottede glad til hinanden; — det var dog altid et Haab; — de havde jo hørt om baade den ene og den anden Skattegraver, der havde haft Lykken med sig.

Efter Spisningen tog Avlskarlen og nogle flere fat paa Arbejdet, tømte Vandet op af Dammen og begyndte at føre Mudder bort. Det var baade sejgt og dybt, saa det førtes ikke bort i en Snarvending. Dagen gik dermed, det blev hen under Aften, og de var ikke endnu naaet Bunden midt ude.

De talte derom, og een mente, Dammen kanske var bundløs; — de havde jo hørt om saadanne bundløse Steder i Dammen i Hindsgavls Skov, Jomfruens Høl i Røjle Skov...

Endelig mærkede man Bund. Men med et holdt Avlskarlen op og sagde, at da det nu var tæt ved Aften, saa de alligevel ikke kunde naa at blive færdig, maatte de hellere lade det vente til næste Dag, skønt de andre var ivrige paa at naa Bunden for at faa konstateret, at der ikke var Spor af Skat, saa Karlen kunde faa en lang Næse at løbe med.

Han havde nemlig, idet han gravede, med sin Spade rørt ved noget, der nok kunde ligne den øverste Rand af et stort Trækar.

„Det er Skatten," tænkte han.

Da de andre var borte, gik han til sin Husbond og fortalte, hvad han havde opdaget.

Han vilde først ikke tro, det betød noget. Men da Avlskarlen fastholdt sit Udsagn, at noget usædvanligt havde der været, gik han endelig ind paa, at de næste Morgen vilde undersøge Stedet noget nøjere.

Det var en hel spændende Begivenhed, og mange var tilstede for at se, hvad der kom ud af Undersøgelsen. Deriblandt var ogsaa Skovrider Schaldemoses Kone fra Wedellsborg, der var Søster til Brandsømanden, samt hendes Børn, hvoriblandt Frederik Schaldemose, der senere har optegnet Sagnet om Skatten paa Brandsø.

Da man opdagede, at der virkelig fandtes et stort Egekar med en Kobberkedel i, nedsat i Bunden af Dammen, blev Børnene sendt bort, for at de ikke skulde sladre af Skole, hvis de fik noget at se.

Med stor Møje fik de den tunge Kobberkedel op af Karret og baaret ind. Da Laaget blev aabnet, viste det sig ganske rigtigt, at Kedlen var fuld af Sølvpenge.

Hvor mange der var, har man aldrig faaet at vide. Men kan man tro Fortællingen derom, har det ikke været saa faa, saasom det berettes, at fra den Dag af var Ejeren af Brandsøgaarden en holden Mand, der ikke mere behøvede at ty til Smugleri for at bjerge Udkommet, og Avlskarlen fæstede en smuk Gaard i Stenderup, hvor han hjemførte sin Brud til gode Kaar.

Da Skovriderens Kone rejste tilbage til Wedellsborg fra sit Besøg paa Brandsøgaarden, forærede Morbroderen hver af Børnene en Mønt af Skatten. De var trekantede og af meget fint Sølv; paa den ene Side fandtes Billedet af en Blomsterkurv.

Saaledes blander Sagn og Historie sig underligt med hinanden, og ingen kan nu rede for, hvor Skatten hidrørte fra.

Humor.

Hvad er en fornuftig Mand?
Det er en Mand, der mener det samme som jeg.

Hvad er en Køter?
Det er en anden Mands Hund.

Kedsomhed.

„Mor, Mor!"
„Hvad er det, lille Peter?"
„Mor, jeg vilde ønske, at jeg var to Hundehvalpe."
„Hvorfor dog, min Dreng?"
„Jo, for saa kunde jeg lege med hverandre."

Der hamstres.

Skitse af Friis-Jensen.

Med Tegninger af Alfred Schmidt.

Peter Faaborg var Kunstmaler; men der var alligevel kun faa, der kendte hans Navn som saadan. Dog var det dette blege Kunstnernavn, der bedaarede Josephine, da hun i sin Tid knyttede sin Skæbne — vedhængt en tung Pengepose — til hans.

Nu sad Peter Faaborg da paa Villa „Raphael“ og havde sine kronede Dage, var Kunstner af Navn, men Rentier af Gavn — og som Skatteobjekt.

Det var nu i Efteraaret 1918.

I Villakvarteret havde Fruerne næsten alle et eller andet „geheimt“, enten helt oppe under Taget eller nede i de dunkleste Kælderrum. Man nævnede ofte Ordet „hamstre“. Og hvilken slørende Hemmelighedsfuldhed kunde man ikke svøbe om dette Ord!

Det var altid et stort og belejligt Øjeblik, naar Gaardmanden i sin Tid bød sine Gæster ud at se paa „Besætningen“. Ligesaa, naar hans Hustru, mere stilfærdig, førte Kvinderne ind i Storstue og Gæstekammer for at beskue det oplagrede Linned. Vel at mærke, den Gang der i Gaardene var en Besætning, der var værd at se, og den Gang, men det er jo meget længe siden, da Gaardmandskonerne havde et saadant Lager.

En lignende Stemning raadede Aar 1918, naar Husets Frue, just da Fortroligheden var paa sit varmeste Stadium, trak Damerne med sig og under dybeste Tavshedsløfte indviede dem i mørke Gemmers strafbare Hemmeligheder.

Mærkeligt nok, at Synet, kun Synet af en Pose raa Bønner kunde sætte Blodet i en saa gallopperende, men inderst inde frydefuld Bevægelse! Heftigere end selve Nydelsen af en virkelig, dampende Kaffetaar — den Gang man havde en saadan Drik!

Kun Fru Josephine Faaborg syntes ikke i samme Grad at kunne skatte denne „Øjnenes Lyst“.

Naar de andre Damer var oppe paa Henrykkelsens højeste Trappetrin, kunde hun undertiden saa afsvalende, om end dæmpet, tilføje: „Saadan noget kunde min Peter nu slet ikke indlade sig paa!“

Men naar hun kom hjem til omtalte Peter, saa betonede hun jo paa en hel anden Maade.

Saa lød Ordene saadan: „Du kan da heller ingen Ting, Peter, saadan som de andre Mandfolk, de hamstrer Mel, de har Vine, de har Kaffebønner, og de har Flæskeskinker — men hvad har vi andre?"

„Ærligheden og en god Samvittighed, Josephine."

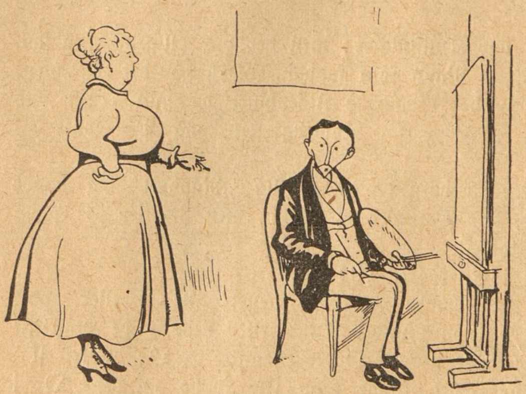

Du skal ikke skabe dig, Peter, og bilde os ind, at din Samvittighed er finere end andres; nej, men andre har det, du mangler, jeg mener Forretningstalent, en dristig Haand i et belejligt Øjeblik, rent ud sagt, det er Modet, du mangler, og naar man ikke har det, bliver man skubbet til Side. —

Ved denne som ved tidligere, lignende Lejligheder gik Peter fornærmet sin Vej.

Som Efteraarets Dage blev stedse kortere, med Løvfald og Vintermindelser, blev ulovlig Jagt paa Sulevarer heftigere.

Fru Josephine kunde nu komme hjem og fortælle om en frisk Flæskeskinke, hun havde set i een Villa, samt fantasifulde Beskrivelser, hun havde hørt, om halve og hele Svin, der gik og gryntede ude paa Landet i skjulte Afkroge, og som snart vilde havne i Nabovillaernes Forraadskamre.

Der blev bestilt adskillige Kar i Bødkerierne til Villaerne i de Dage. Naar Damerne bestilte dem, kaldte de dem for Vaskekar; men naar de fik dem hjem i Viktualiekælderen, gav de dem Kælenavnet „Saltekar".

Det før saa foragtede Stegeflæsk var nu blevet en fin og attraaet Vare.

„De siger allesammen, at det gælder om at have Forbindelser paa Landet," forklarede Josephine.

Dette gav Anledning til, at Peter Faaborg kom til at mindes sit Landophold ude ved den lille Skovsø, da han havde indlogeret sig hos Gaardejer Hermansens. Det var jo nu adskillige Aar siden,

og lige før han blev forlenet med Josephine og hendes fyldte Pengepose, den Gang altsaa, da han malede i sit Ansigts Sved.

Med de prægtige Bønderfolk, han havde boet hos, havde han siden den Tid staaet i venskabeligt Forhold til. Nu søgte han dem i en betrængt Stund.

I Mulm og Mørke og dybeste Hemmelighed rejste han ud til Bondelandet, men i klart Dagslys og med oprejst Pande vendte han tilbage.

„Vi har nu en god Gris i Vente hos Hermansen. Og den koster næsten ingenting, tænk, hvad det vil sige i disse dyre Tider — jeg skal nemlig betale den med et Maleri, som Hermansen har bestilt hos mig — hvad den ene Byttegenstand muligvis har mere af i Kvantiteten, skal den anden jo opveje med Kvaliteten."

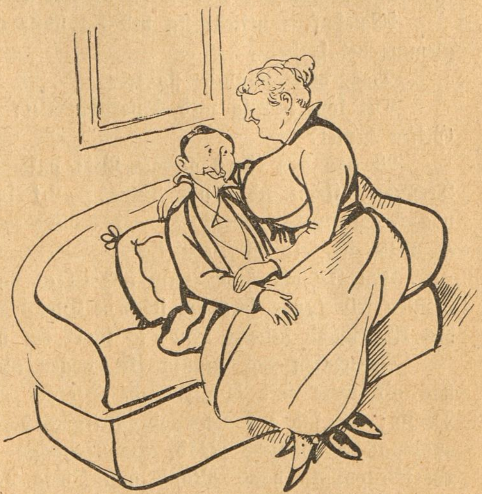

Tænk, at Josephine havde en Mand, der med nogle Penselstrøg paa et Stykke Lærred kunde indløse en Fedegris i disse Tider!

En forfjamsket Omfavnelse, foretaget af den velnærede, i et Øjeblik bedaarende Josephine, blev Peter Faaborgs første Belønning for hans Daad.

De paafølgende Dage var det, som om Ægtefolkene fik et Strejf af Hvedebrødsdagenes Solskin ind over deres daglige Liv.

Peter Faaborg gik jo straks i Gang med det bestilte Kunstværk.

Maleriets Størrelse var nøjagtig opgivet, Motivet ligesaa — Farverne delvis.

Det gik for den gode Kunstner mindst ligesaa flinkt fra Haanden som hans Arbejde i forrige Dage. Tænk, at et enkelt blaat Penselstrøg gjaldt lige saa meget som en Medisterpølse, og det røde Skilderhus øverst i Hjørnet, saadan som Hermansen udtrykkelig havde betinget sig det, gjorde det ud for en hel Flæskeside!

Fru Josephine var nu en af de ivrigste til at stikke Hovedet

frem, naar Damerne under en Femthe blev præsenteret en eller anden hemmelighedsfuld Kasse.

Hun kunde komme med en svag Hentydning til hendes Mands gode, landlige Forbindelser — og derefter med dvælende Øjekast sætte baade Prikker og Streger efter Ordene.

Ja, disse dunkle Hentydninger gjorde altid god Virkning; men faktiske Oplysninger skulde hun nok vogte sig for.

Der var i det hele taget to Sider ved denne Grisehistorie; den ene Side var det alvorlige, at den fra først til sidst var ulovlig og strafbar, den anden, og det var den mest tiltrækkende, spillede ind paa det pikante, at den skulde skjules.

Ægtefolkene heftede sig ved det sidste og bestræbte sig for at glemme det første.

Dog, dette mindede sig selv.

Det kom nemlig med Spørgsmaalet: „Hvordan skal vi faa Grisen hentet?"

At gaa den ellers gængse Vej: pakke den slagtede Gris i en Trækasse, skrive uden paa denne: „Let fordærvelige Varer" og paa Fragtbrevet: „Flæsk" — det vilde jo være det samme som at melde sig selv til Politiet.

Fru Josephine var naiv nok til at mene, at Gaardejer Hermansen selv kunde køre det slagtede Dyr ind til Villaen, men hendes Ægtemand belærte hende jo snart om hendes Trosklyldighed.

Hermansen var nemlig ikke nogen almindelig Knoldesparker; han gik mere med blankbørstede Støvler end med muldbetyngede Træsko; han sad i Sogneraad, Værgeraad, Menighedsraad og flere andre af de ophøjede Raad. Hans Haand skrev aldrig under paa noget ulovligt, hans Mund gav aldrig Tilladelse til noget, der kunde komme i Konflikt med vedtagne Love.

At de havde en halv Sæk Kaffebønner paa Loftet samt Ris og Sagomel som i gamle Dage, var han naturligvis uvidende om — hed det sig. At Henrikke fik Sigtemel og Hvedemel hjem fra Møllen, hvor den halvfjottede, utilregnelige Møllersvend, saadan betegnedes han i det mindste, regerede, vidste Manden ikke noget officielt om; han virkede i det offentlige Liv, medens hans dygtige Kone styrede Gaard og Finanser.

Nej, Hermansen var en agtet og uplettet Mand.

Saa Fru Henrikke da? Kunde hun ikke køre Grisen herind i Jumben og aflevere den ved Villa „Raphaels" Bagtrappe?

Ja, Kunstmaleren havde netop slaaet paa dette, da han var ude for at bestille Grisen. Men straks havde saa Manden med de mange offentlige Hverv blinket advarende til sin Kone. Og Fruen

havde saa svaret, at baade Nordbaggen og Jumben var for godt kendt inde i Byen, Hermansens Navn ogsaa — Syndikalisterne var vagtsomme, og „Frihedsbladet“ mere end villig til at optage enhver Skrøne i den Retning.

Nej, vilde Maleren have Grisen, blev det hans egen Sag, hvordan han fik den hjem. Men hemmeligt maatte det gaa for sig, lød Parolen derude fra.

Ja, denne „Hemmelighed“ var næsten det bedste af det hele.

Her var netop et interessant Omraade for Peter Faaborgs Fantasi.

Og Fantasi havde denne lille Mand. Det havde han vist som Kunstner og ligesaa som Lejlighedsdigter.

„Lad du mig om det, det finder jeg nok paa, naar Tid er,“ forklarede Ægtemanden, „lad os nu først faa Maleriet færdigt — og Grisen fed!“

Og med begge disse Ting gik det rask fremad.

Peter Faaborg blev nu alligevel før færdig end Grisen; han var vel ogsaa nok den af de to, der havde den stærkeste Higen.

Men en skønne Dag havde ogsaa Grisen fuldendt sin Skæbne.

„Nu har Fru Hermansen ringet!“ berettede Peter Faaborg.

Josephine blev lutter Opmærksomhed.

„Og nu skal vi jo saa ud efter den.“

„Vi — hvilke vi?“

„Vi to, der skal spise Flæsket — jeg ved ikke, om der er nogen, der er nærmere til det?“

„Da skal jeg da vel ikke være med?“

„Tror du da, at jeg er Mand for ene at slæbe en Gris hjem, der vejer cirka sine 12 Lispund.“

„Kan du ikke tænke dig en mere passende Medhjælp?“

„Ja, der er jo en Drager — men ved du, om han er Syndikalist eller Bolshevik — eller Spion — nej, den gaar aldrig!“

„Josephine, jeg har udtænkt en Plan i alle dens Enkeltheder — ganske nøgtern, forsikrer jeg dig — dertil hører ogsaa en Medhjælper, og, som Omstændighederne foreligger, er du den eneste, der kan bruges.“

Han forklarede hende nøjere, hvordan han mente, og det endte da ogsaa med, at hun nølende tog Tøjet paa for at følge sin Mand og bistaa ham med Grisen.

* * *

„Kan du høre?“ sagde Peter, idet han laasede Villaens Dør efter sig.

„Hvad kan jeg høre?“

„Tu—uh! Tu—uh! — Hør!“

„Aah, det modbydelige Taagehorn nede fra Havnen!

„Sirenens Sang er dejlig for os i Aften, Josephine, naar man saadan skal gaa de dunkle Veje, saa er Taagen ligesom Sløret, der dækker for Mængdens frivole Blik!“

Saa, nu var Mandfolket nok igen ved at gaa til Vejrs i Sværmeri. Men hvorfor ikke lade ham have den Fornøjelse — det, der forestod, kunde maaske blive drøjt nok for ham — som for dem begge!

Et Par Gader frem, saa var de ved Byens Udkant. Ved et af de sidste Huse standsede Kunstmaleren.

„Se her!“

Han viste sin Hustru en Indskrift i Muren ved Siden af en aabentstaaende Port.

Og ved Gadelygtens svage Skær læste hun: „Trækvogne udlejes!“

„Kan du se, jeg har mine Ting i Orden, og det skal nok komme til at fungere programmæssigt — her har vi saa første Akts første Scene!“

Med disse Ord forsvandt han i Portens mørke Dyb, medens Fruen beholdt Stillingen som Statist.

„Er det nu ogsaa værd, Hr. Kunstmaler, maatte De nu ikke hellere sende Maleriet med Posten?“ hørte man inde fra Gaarden.

„Og faa det ødelagt uden nævneværdig Erstatning — det har man prøvet!“

„Men skal jeg saa ikke hellere lade en Mand gaa med for at trække Vognen, saa behøver De jo bare at gaa ved Siden af — og passe paa?“

„Nej Tak — en saadan natlig Rejse — ganske solo — det er noget, jeg sætter særlig Pris paa!“

„Ja, de Kunstnere havde vel nok en Skrue løs enten i det ene eller det andet Hjørne af Hjernen!“ tænkte Manden.

Saa nøjedes han da med at give Trækvognen et understøttende Skub bag paa, idet Kunstmaleren tørnede ud af Porten med den.

„Lykke paa Rejsen!“ lød det i det samme fra Portaabningen.

Josephine syntes at høre en lidt spottende Tone i Ordene, mente ogsaa i Halvmørket at kunne skimte et leende Ansigt.

Josephine havde forøvrigt trukket sig tilstrækkelig langt tilbage; thi forbipasserende Folk skulde jo ikke tro, at hun stod i nogen

Forbindelse med Manden, der kom med Trækvognen, først et Stykke borte indhentede hun ham — og stød bag paa Vognen.

Men snart syntes hun, trods Taagen — thi hun var yderst vagtsom — at skimte Skikkelser, der kom imod dem.

Hun slap naturligvis øjeblikkelig sit Tag, tog sin fornemste Damemine paa og saa til en anden Side. Thi vel nærede man liberale Anskuelser, og vel havde man i sin Tid talt højt om „Frihed og Lighed“ og det vilde Fru Josephine virkelig staa ved endnu; men derfor, rent personlig, at blive regnet sammen med Skærslibere, det var dog noget helt andet.

Den rejsende Familie slap imidlertid ikke uskadt forbi.

„Kl—u—de og Ben ki—ø—bes!“ blev der vrænget.

„Hvad Pokker var det for en Karavane — for Damen hørte skam med — det skal hun ikke snyde sig fra?“ udbrød en anden.

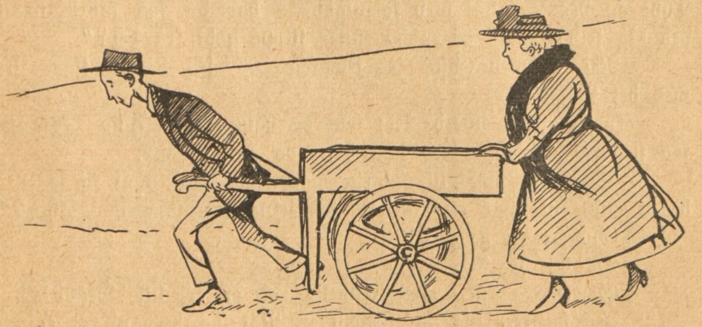

„Aa skidt, det var vel ikke andet end en eller anden tysk Fyrstefamilie, der er fordrevet fra Land og Rige“, raabte en tredje.

„Ja, da var det skam ikke selve Kejseren — det var Mandfolket for klejn til!“ blev der raabt til Slut.

„Uforskammede Mennesker, der er til nu om Dage!“ ytrede Josephine, da hun atter havde indhentet sin Mand og paany indtaget sin Rolle.

„Man skal se stort paa Livet og ikke ænse saadant Smaatteri!“ svarede Ægtemanden.

De var nu kommet helt ud paa Landevejen, havde den store By langt bag sig og mødte kun faa Mennesker.

Nu var den lille Kunstmaler rigtig i sit Es.

„Synes du ikke, det er en herlig Tur, Josephine — tænk, i denne stille, tavse Nat, svøbt i Taager, anende Elverpigers Dans!“

„Du tager meget fejl, Peter, Elverpiger danser skam ikke i deres luftige Gevandt paa denne Aarstid!“

Saa, der fik samme Peter nok igen et Styrt af et af de kendte, kolde Bade!

Men lidt efter begyndte han paany.

„Jeg har ikke været i saadan en Situation før — alene det med Trækvognen — der er virkelig ikke noget som saadan en Befordring — man er uafhængig af alt — af fordringsfulde Bybude — punkterede Cykler — Benzin- og Kulmangel — meningsløse Togtider — aaksaavidere — — hvad siger du, Josephine?"

„Jeg siger, blot det var overstaaet — og v e l overstaaet."

„Dersom man tager det p i k a n t e bort fra Livet, saa kan man lige saa godt lægge sig til at dø af Kedsomded — tænk, de siger, der er Bøde fra 10 til 1000 Kr. — og Forhør hos Thorup eller hvad han nu hedder — aaksaavidere! Sig mig, Josephine, har du aldrig, naar du læste i Avisen — eller Romaner — om Tyve og Røvere, der blev forfulgt — har du saa aldrig tænkt ved dig selv: „Gid de endda kunde slippe godt fra det?"

„Nej, det ved Gud, jeg ikke har — jeg holder skam ikke med det Pak!"

Kunstmaleren sukkede let; han og hans Hustru kunde desværre saa sjælden smelte sammen i Følelser og Stemninger.

„Saa har du heller aldrig faaet Lyst til selv at stjæle eller begaa andet ulovligt — saadan for selve Spændingens Skyld?"

„Gud Fader bevares!"

„Da har jeg."

„Gør dig nu ikke mere taabelig end du er, lille Mand!"

„Jeg forsikrer dig — saadan en Nat — hør, vi kan endnu høre Sirenen — da saa meget kan skjules — og da man er lige paa den yderste Kant af Lovlighedens Grænse — det er lige noget for mig! Ja, om vi saa ikke fik andet ud af Turen — jeg mener, om vi ogsaa satte Grisen til — —"

„Spot ikke — du har vel læst i Aviserne, at Politiet passer paa i den sidste Tid, og at der er høje Bøder baade for Køber og Sælger — ikke at tale om, at Varerne vel sagtens konfiskeres?"

„Jeg siger," blev Manden ved, „om saa skulde ske, saa havde vi dog denne eventyrlige Oplevelse, og alene af den Grund vilde jeg ikke fortryde vort Forehavende."

„Peter dog, du arbejder dig jo rent op til taabeligt Raseri — og du løber alt for rask — giv dig dog Stunder og tør Sveden af Panden!"

De stoppede op og nød et Øjebliks Hvile, idet de tog Plads paa Trækvognens Kant. Fruen trakterede med medbragt Napoleonskage og Sukkergodt.

Den lille Maler følte atter som et lille Stænk af Mindelser fra Hvedebrødsdagenes Tid.

* * *

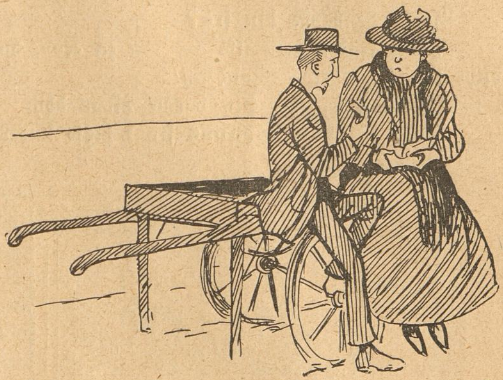

Det var jo en stor Begivenhed i Bondegaarden, da Byfolkene ankom, og da Maleriet blev hængt op paa dets reserverede Plads.

Hermansen havde i sin Tid været Dragon; derfor var det, at Maleriet, i Følge udtrykkelig Bestilling, forestillede en Række Dragoner til Hest, de forreste med Trompeten for Mund, og alle med dragne Sabler, idet de drog ind ad Kaserneporten, medens Vagten, stiv som en Pind, stod ved sit Skilderhus og præsenterede. Dragonernes blaa og hvide Farver, de blanke Hjelme, det røde Skilderhus med den forgyldte Krone paa — desuden legende Hunde i det ene Hjørne og maabende Børn i det andet — jo det var ellers noget, der tog sig ud! Det var oven i Købet i Ramme, og den var baade bred og forgyldt.

Maleriet i sin Helhed var netop, som det skulde være, hvorfor det ogsaa fik megen Ros.

Fra Havestuen, hvor Billedet havde faaet sin Plads, gik man ud i Bryggerset for at beskue den slagtede Gris.

Havde Agrarfamilien beundret Maleriet, saa var det nu Malerfamilien, der gjorde Gengæld overfor den imponerende Dynge af Flæskestykker. Særlig Josephine kunde ikke blive træt af baade med Øjne og varsom Haand at kærtegne de fede Stykker, der jo da ogsaa var særlig henrivende at se paa i disse flæskefattige Tider.

„Lad os nu ikke staa her og lade Tænderne løbe i Vand — værsgod at komme ind til Bordet!“ indbød Fru Henrikke, idet hun selv vimsede foran for endnu i sidste Øjeblik at slænge et Par lange Syltetøjs Asjetter op paa det i Forvejen haardt belastede Spisestuebord.

Den fede Andesteg var noget for de udhungrede Bybeboere.

„Spis endelig — Hjemrejsen kan blive lang og trang nok — og der skal Styrkelse til!“ opfordrede Gaardejeren, medens han dog i sit stille Sind tænkte: „Bare nu ikke den lille Maler forsluger sig ligesom Køerne i den dugvaade, friske Kløver!“

Saa kom Chokoladen — og ægte Rio.

Hvor de havde den fra?

„Det kender man ikke — — en Kop mere — Grisen kan blive tung!“ svarede Manden.

Allersidst var der den varme Romtoddy.

Hvor de havde Spiritus fra i disse Tider?

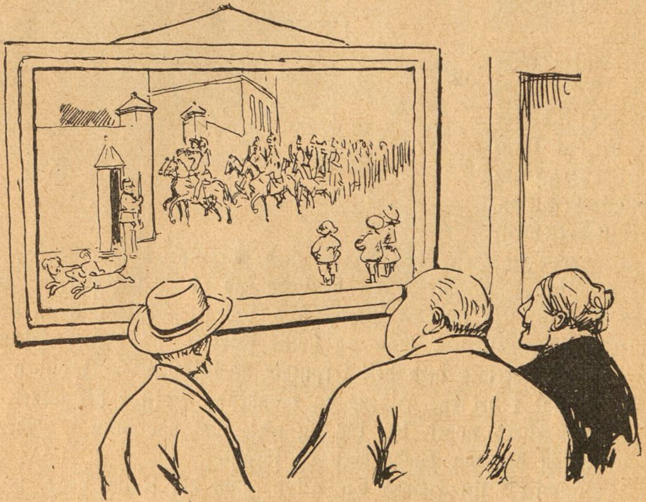

„Gud kender det — en lille Styrkelse endnu, Faaborg!“

— — Saa var da den Trækvogn, paa hvis Side der stod malet: „Jakobsen & Co.“ læsset til, og samme Trækvogn var heldigvis solid.

Fru Hermansen havde dækket det hele til med gode, rene Hørgarnslagener, og sluttelig havde hun kastet et gammelt Gulvtæppe øverst.

I saadan en større Bondegaard er der jo mange Mennesker, kvindelige som mandlige.

Og nu skal man ikke bilde sig ind, at en slagtet Gris i saadanne Tider kommer ubemærket af Gaarde, nej, enhver ved Besked, selv om man, med selve Husbond til Mønster, lader nok saa uvidende.

Derfor stod de ogsaa paa Post hver paa sin Plads: ved Bryggersdør, Ladeport, Møddingskur, Foderlo, Staldddør o. s. v. — da Toget skulde afgaa.

Den tungt læssede Vogn, den spinkle, nervøse Mand og den imponerende Dame med de højhælede Lakstøvler — der var noget uforholdsmæssigt og noget voveligt i alt dette!

Ansigterne hos de beskuende var vel meget forskellige; men et stod der dog skrevet paa alle Ansigter, nemlig: „Den gaar ikke!"

„Nej, den gaar Død og Salte ikke!" udbrød Hermansen, idet han stødte sin Kone gemytlig i Siden.

„Skal jeg ikke hellere, kære Faaborg, lade Arbejdsdrengen følge med, han er en Dumrian, der ikke ved, hvad han rejser med, men han er en stærk Bryder!" foreslog Fru Henrikke.

Men Kunstmaleren var paa dette Punkt aldeles utilgængelig.

Hjulene gik — Grisen drog af Gaarde.

— — Om nogen havde passeret Vejen, der gik langs med Gaarden, kunde de gerne have troet, at det var Dagen, der brød frem over Bondegaarden, at der var Gæs, Kalkuner og Høns, der gækkende, klukkende, kaglende hilste Dagen.

Det var jo imidlertid Gaardens menneskelige Besætning, der i voldsomme, men forskelligttonende Latterudbrud hilste Afrejsen.

Selve Gaardmanden var havnet inde i Sovekammeret, og her, uset af andre end Henrikke, slængte han sig paa en Stol, lod al Værdighed falde af sig og gav sig helt Latteren i Vold.

„Gud faare fri vos, det arme Minnisk — han slæber sig en Pukkel til paa al det Flæsk!" lo han. „Aak endda, a drimmer ikke om andet i Nat!"

Og Henrikke lo og græd paa een Gang.

„Skulde de komme til at trænge til Gris næste Aar, saa skal han søreme komme til at lave et Billede af sig selv og hans Hjemrejse — ak ja endda!" blev Hermansen ved.

Og Latteren i den gamle Gaard havde vanskelig ved at faa Ende.

*   *
*

Saadan havde Peter Faaborg aldrig svedt i sine Dage. Ikke at tale om Josephine!

Men Tanken om al den dejlige Sulemad gjorde, at Læsset kunde trækkes.

Peter havde jo Selen over Nakken, og Fruen stød paa.

Nu var der den lille Møllebakke, de skulde op ad, det kneb.

Paa dette Tidspunkt blev de indhentet af en yngre Bondemand. Han havde været til politisk Møde, hvor der var overdraget

ham det ærefulde Hverv, at han skulde være lokal Medarbejder ved et nylig oprettet Dagblad.

Som Meddeler til Bladet maatte han jo have Øjnene med sig, hvor han kom frem; men nu kunde han ikke begribe, hvad det var, de to Mennesker, han havde for sig, saadan asede med.

Han gav sig i Snak med dem og satte straks en understøttende Haand paa Trækvognens Bagsmække.

„Det behøves aldeles ikke!" stønnede Køretøjets Fører.

Husmanden lod sig dog ikke saadan afvise.

„Er disse her Folk ved at flytte?" spurgte han.

Nej, det var de da ikke.

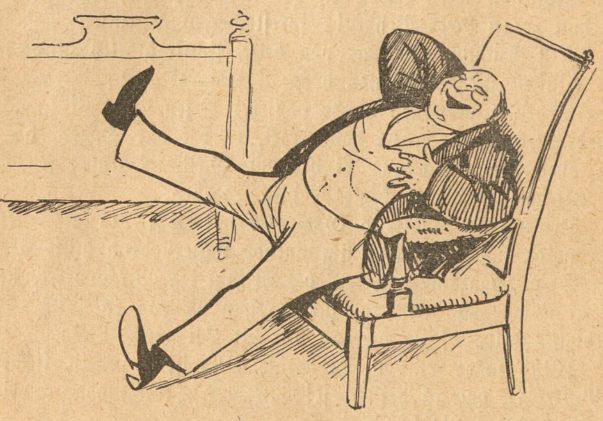

Om det maaske var Kartofler, de havde hentet paa Landet?

Ogsaa det fik han Nej paa.

Imidlertid havde han set sit Snit til at lette en Flig af Gulvtæppet og fik derved Øje paa noget af det hvide Lagen samtidig med, at han stødte sin Haand mod en uhyggelig kold Ting, der mindede om — — —

Han tog hurtig Haanden til sig —

„Jeg blev helt forskrækket — Lagenet — det er da vel ikke?"

En desperat Tanke for gennem Kunstnerens Hjerne.

„Det er, naar De absolut vil vide det, en Død."

Aldrig havde han sagt sandere Ord.

„Den Spanske?" spurgte Husmanden.

„Ved ikke!" svarede Maleren — „der var ingen Læge —" men den er jo slem dernede i Søby — og der var ingen til at køre for os —"

„Jamen — Kiste?" — hviskede Husmanden –

„Findes ikke!" sukkede Kunstneren.

„Er det ikke forskrækkeligt — — ja, nu skal jeg ellers med denne her Gangsti og vil saa byde Godnat!"

Og Manden af Sted, prisende sin Skæbne, at han straks paa sin første journalistiske Færd havde en saadan Nyhed.

„Du skulde skamme dig, Peter, at drive Spøg med saadan noget!" ytrede Josephine.

„Jeg kalder det ramme Alvor, saadan som han satte os i Forlegenhed. Hvad skulde han pille ved vore Sager for? Og man maa vel redde sig, som man kan bedst!"

Fruen tav; thi hendes egen Moral var nok lige saa slap.

Og saa trillede de videre.

Naar Befordringen nu den sidste halve Mil svingede saa slemt ud og ind saa var det ikke Vognen, der var noget i Vejen med, den var netop fast og stiv i Gængerne, nej, men det var Trækkraften, der arbejdede paa Pumperne, det var slingrende Knæ og slappe Muskler, der ikke længere lystrede Viljens Herredømme.

Kun Kødets Lyst (allerede i Morgen var der Udsigt til Medister) og Livets Hoffærdighed (der kunde prales meget af denne Bedrift, vel at mærke naar Krig og Rationering var et tilbagelagt Standpunkt) — kun disse to Ting holdt den tungtlæssede Skude i Gang.

Nu var man Byen saa nær, at man atter hørte Sirenens Klagehyl. Men uheldigvis blev der nu ogsaa mere Færdsel.

„Hvor tror du alle de Mennesker, særlig saa mange unge, kommer fra?" hviskede Fruen. „Skulde det mon være Syndikalister?"

„Formodentlig — hys — ti endda stille — og om nogen taler til os, svarer vi aldrig et Ord!"

Om en halv Time kunde nu Grisen være under Laas.

Anstrengelsens Sved havde længe skyllet ned ad Peter Faaborgs magre Ryg; men nu kom Angstens Sveddraaber bag efter de andre, næsten som Skybrud i Tordenvejr.

Og Fruen pustede som nogen Blæsebælg.

„Men saa skub da paa, Josephine, nu har vi Brug for den sidste Kraftanstrengelse!" snerrede det ud imellem Forspandets klaprende Tænder.

Af og til fik Vognen et hensynsløst Skub af de forbifarende Fodgængere, af og til var det Trækkraften, det gik ud over.

Det værste var, at man var bleven opmærksom paa Køretøjet — og skosede om det.

„Hvad er det for et miserabelt Køretøj?" bemærkede en.

„Halløj, Kammerat, du skulde hellere spænde Konen i Selen — hun er i bedre Foderstand! tilraabte en anden.

„Snak, det er ingen Kammerat, det er en Storborger, han har Neglemanchetter og Damen stort Pelsværk!"

„Hu—yt! Hænger det saadan sammen!"

Der lød i det samme en lang Fløjtetone som Bekræftelse paa, at man forstod Situationen.

„Lad dem bare selv rykke, det storsnudede Skidt, saa faar de at prøve, hvordan det er at være Slave!"

„Aa, tag og kig efter, Petersen, hvad det er, de har under Presenningen!"

Peters Fantasi slog ligefrem Kolbøtter paa Befippelsens oprørte Vande, og det gav sig Udslag paa den Maade, at han med

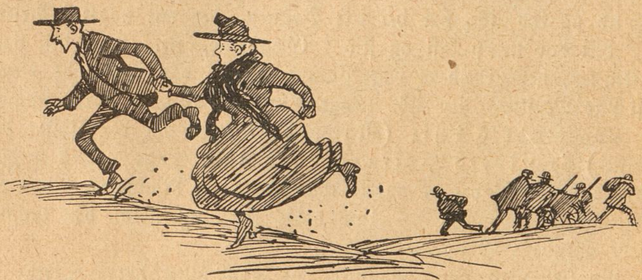

et heftigt Ryk drejede sin Trækvogn ind paa en Markvej — ubegribeligt, at han havde Kræfter til det!

„Saa skub da til, Josephine — for nu har vi det — kri— kritiske Øjeblik!"

Hans klaprende Tænder var lige ved at hugge hans stakkels Tunge i Stykker, idet han stødvis hviskede Ordene frem.

„Vi stikker denne Vej, lille Kone, den er nærmest!" fremstammede han derefter i en højere Tone — for at vildlede Mængden.

„Hvad Pokker — hvad render de for?"

„Det er Gullaschfolk, der er ude at hamstre!"

„Det skal de, den Unneeme, ikke faa Lov til!"

„Stop engang — stop dem!"

Med eller mod sin Vilje kom den lille Maler til at dreje Trækvognen ind paa Pløjemarken — og saa stod Køretøjet fast!

„Piil, du er nærmest ved, tag og se efter, hvad det er!"

Flæsk!" lød det lidt efter. „Og de klatter ikke med det — det er et helt Fedesvin!"

„Flæsk!" gentoges Raabet, nær og fjern.

Vores Flæsk — rationeret til hele Samfundet — det fine Røverpak!"

„Tag og lang Mandfolket en i Skallen!"

— — „Peter, — Petermand — tag mig i Haanden!"

Fru Josephine vidste jo, at hendes Peter foruden flere andre gode Egenskaber havde det Fortrin, at han var ualmindelig rap til at løbe.

De to Ægtefolk fandt i denne Oprørets Stund hinandens Hænder, trods Mørket, og støttende hinanden benede de saa af. —

Men bag ved sig hørte de, hvordan Sværmen — som graadige Gribbe — kastede sig over Flæsket.

„De Vandaler!" fnyste Peter.

Han tænkte ikke blot paa Flæsket, men ogsaa paa det Kunstværk med de lyseblaa Dragoner, som han havde betalt Grisen med.

„Al den dejlige Flæskemad — og saadant et raat Overfald — paa ens lovlige Ejendom!" sekunderede Fruen.

De var ikke kommet længere bort, end at de kunde skimte mørke Skikkelser, der løb med hvidtskinnende Byrder paa Nakken. —

„Men hvad tænker du paa, Peter! Vort dejlige Flæsk — du maa da gøre noget — raab efter dem, det Røverpak — her har du min længste Hattenaal, den er da bedre end ingenting — vi kan ikke engang være bekendt at staa ørkesløse og se paa, at de tilvender sig Grisen — mand dig dog op, Menneske!"

Peter nærmede sig atter Valpladsen — men forsigtig.

Imidlertid begyndte Fruen at skrige igen: „Peter, jeg tør ikke være ene i Nærheden af saadanne forbryderske Mennesker, kom!"

Men da han nærmede sig Stedet, hvor hun stod, tog hun atter fat:

„Jeg kan se en ved Hegnet med en Skinke paa Nakken — efter ham!"

Den gode Kunstmaler trippede ubeslutsom frem og tilbage i den plørede Pløjemark, hans brune Støvler var helt gennemblødte.

Men saadan kunde han jo ikke blive ved at springe hid og did.

Tilsidst fulgte han da sit Hjertes inderste Tilskyndelse, opgav sine Ejendele og sluttede sig til sin Ægtefælle.

Vi maa hjem at ringe paa Politiet!" mente Fruen.

„Og melde om vor hamstrede Gris? Nej, saa bliver det sidste nok værre for os end det første!"

Ak ja — saadan kunde man blive stedt!"

* * *

— — Da det grydede ad Dag, begav de to udplyndrede Folk sig ud — for at se, om der ikke skulde være levnet dem noget.

Men da de kom i Nærheden af Valpladsen, stod den tomme Trækvogn paa sin Hale og rakte bare et Par nøgne, bare Arme i Vejret!

Ak ja, saadan har der lige fra Erik Plovpenges Dage — husk derude paa Sliens Vande — og nu til Jakobsen & Co.s Trækvogns Tid adskillige Gange her i Danmark været rakt Arme op imod Himlen med Krav om Hævn over formentlig Uret.

Ved nærmere Eftersyn viser det sig imidlertid, at nogle af Raabene ikke havde den reneste Sag at være Talsmand for.

Saaledes i det mindste her.

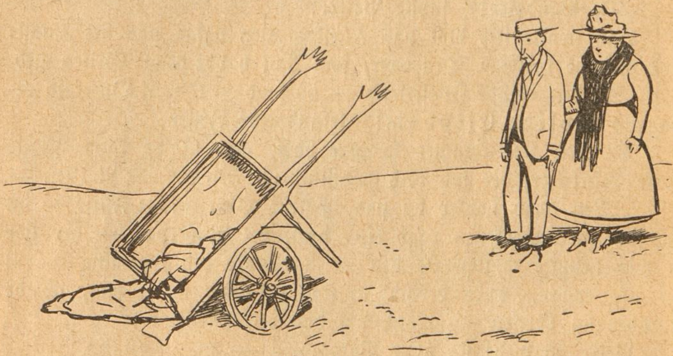

Peter Faaborg og Hustru, de Stakler, vovede ikke engang at ringe til Politiet om Røveriet. Havde de endda saa kunnet beklage sig til denne eller hin i Nabolaget og fundet en Smule Husvalelse i at udmale den forgangne Nats Rædsler!

Men nej — man kunde ingen Mennesker stole paa.

— — Da Kunstmaleren havde afleveret Trækvognen og betalt Lejen, havde han kun Oplevelsens Eventyr igen, det han først paa Rejsen havde set i Rosenskær — men ak, nu bag efter var det bare graat i graat.

Fru Josephine stirrede sukkende paa sit tomme, nye Saltekar — og slæbte det derefter lige saa sukkende ind i den anden Kælder, hvor hun tog det i Brug som Vaskekar.

Luftskibet.

En Skitse fra Krigens Tid af Axel Thomsen.

Med Tegninger af Axel Mathiesen.

I.

Det „halve København“ holdt Sommerferie paa det store Badehotel ude i Vesterhavsklitterne. Der var i Aar endnu flere „kendte Navne“, end der plejede at være i Sommersæsonen, men det var ogsaa midt i Verdenskrigens Tid. Desværre — man kunde ikke komme den sædvanlige Tur til Udlandet. Saa blev man resigneret hjemme. Og de hjemlige Storhotel-Værter satte i samme Anledning kulant Prisen op til 50 Kr. pr. Værelse i Døgnet.

Aa, Penge, Penge! „De kendte Navne“ havde tjent groft under Krigen og smed om sig med dem, som var det Tændstikker.

Unge Direktør Hannibal Billmann var oppe i Strandhotellets Belétage stærkt optaget af sit Morgentoilette. Han stod i laksefarvet Silkeundertøj fra Taaspids til Adamsæble og friserede sig med en ægte Guldkam, mens han stadig smilende mumlede:

„Nydelig! Nydelig! Chik, kvik, fin, fornem! Net „en Fru Billmann“, hæ, Eva? Hæ!“

Det var først i Gaar, unge Hr. Billmann havde gjort sin store Opdagelse og var begyndt at tale med hende. Han havde nok lagt Mærke til hendes elegante Fremtoning ved Table d'hôte, men der var jo saa mange elegante unge Verdensdamer samlede her, og man kunde jo — desværre — ikke beskæftige sig med dem allesammen paa een Gang.

„Tja—a. Hm. Hva?“ sagde han til sig selv.

Et Indtryk havde han nu gjort i Aftes, det var afgjort. Naa, nu maatte han se at faa den Barbering til Ende og komme ned til Morgenkaffen.

II.

En halv Time senere sad den unge Direktør Billmann i det moderne Badehotels Glasveranda og drak sin Morgenkaffe. Overfor ham ved et andet lille Bord sad Frk. Grethe Risager alene i et Morgenbrus af Tyll og Kniplinger.

„De har nok faaet mange Breve i Dag, Frøken!“

„Nogle faar man jo, naar man saadan holder Ferie,“ smi-

lede hun og skar endnu et Par Konvolutter op. „Det er Resultaterne af Vinterens kedelige Timer. Det har vist regnet umaadelig meget i Gaar eller i Forgaars rundt omkring os . . .“ Saa kom der med Et mere Liv over Øjnene. — „Kan De huske i Aftes, Direktør Billmann, da vi talte sammen om Ønsker. Jeg sagde, jeg havde kun et eneste Ønske, et lille Luftskib. Nu ønsker jeg det ikke mere.“

„Ønsker De det ikke mere?“

„Næ, for nu har jeg faaet det! Papa har lovet mig det. Her er hans Brev.“

„Naa, det maa jeg nok sige,“ kom det ligesom en Smule skuffet fra den elegante unge Københavner. — „Jeg troede for Resten ikke, Deres Hr. Fader — —“

„Næ, men han har ogsaa faaet et stort Ønske opfyldt i disse Dage, skal jeg sige Dem.“

„Saa—aa? Har Deres Fader?“ Hr. Billman skubbede lidt nervøst med sin Stol.

„Ja, jeg kan jo godt sige Dem det. Jeg er den første og foreløbig den eneste, der har faaet det at vide, men jeg tænker en af Dagene . . .“

Hr. Billmann kom smilende og ligesom logrende hen til Frøkenens Bord.

„Betro Dem! Jeg er diskret, stum som en Galosche.“

„Naa, ja,“ lo Frøknen. „Fader er bleven Direktør for det danske Exportkompagni. Det bliver sluttet sammen med hans eget Selskab og fordobler samtidig Aktiekapitalen.“

„Bravo! Bravo! Det maa jeg sige.“ Hr. Billmann havde synlig Besvær med at styre sin Glæde. — „Ja, jeg mener, det glæder mig paa Deres Vegne. Saa kommer Luftskibet, he, det var morsomt, virkelig morsomt . . . med det Ønske altsaa . . .

„De skal nu ikke fortælle det til nogen, Direktør Billmann.“

„Bevares,“ afbrød han. „Bevares. Vi reserverer foreløbig det lille private Luftskib for os to smaa Personer, Frøken, hi hi.“ Og de rejste sig begge. — „Har De ellers Program for Formiddagen? Ikke. Hvad mener De om en frisk lille Tur med Hotellets lille Motorbaad? Benzin? Det har jeg! Hamstret? Selvfølgelig. Jeg bestilte Baaden i Morges allerede Klokken $5^1/_2$, da jeg vaagnede efter en behagelig Drøm. Vil De med?“

Frk. Risager vilde gerne og foreslog at tage sine to tilstedeværende Veninder med. De blev omsider enige om kun at tage den ene med paa Slæbetov. De aftalte Mødetid nede ved Havnen

om et lille Kvarter. Frk. Risager nikkede Godmorgen og forsvandt med alle sine Breve.

Direktør Billmann blev staaende. Saa—aa, Etatsraad Risager skulde være Direktør for det store Selskab! Sammenslutning og stor Aktieudvidelse. Det vilde vække Børssensation, naar det

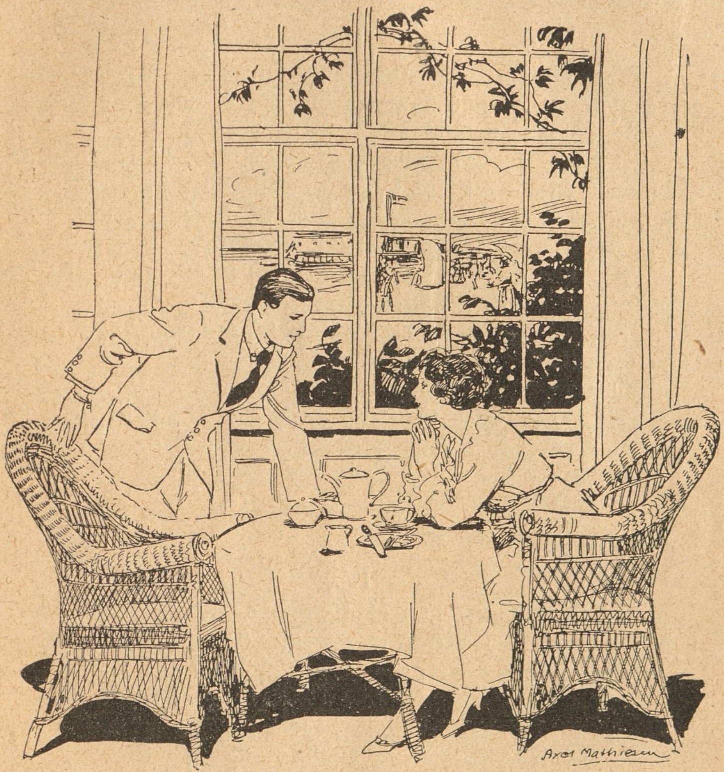

om et Par Dage kom ud. Det danske Exportkompagnis Aktier vilde stige enormt, ja selvfølgelig, hi, hi, hi.

Faa Sekunder efter stod Hannibal Billmann i Expres=Samtale med sin københavnske Vexellerer, der siden Krigens Begyndelse havde gjort mange og store Forretninger for den lille, forhenværende Fuldmægtig, nu Direktør for et Selskab, som slet ikke existerede. Naa, en Titel maatte en Rigmand have, selv i Krigstid.

„— Og saa køber vi endvidere 50,000 Danske Export=

kompagni. Hvad behager? Naa, jeg ved ikke. Det er nok noget Skidt, men naturligvis Fremtiden, ikke sandt? Det morer mig en Gang imellem at prøve noget med virkelig Risiko. Godt. Ja Tak. God Morgen!"

Hvor Vejret var dejligt. Højt, klart Hausse-Vejr med en ganske lille Smule svalende Brise. Nu afsted til Motorbaaden.

III.

Turen gik ikke rigtig efter Ønske. Hun var lidt tavs, lidt aandsfraværende, medens Veninden pludrede af fuld Hals.

Paa Hjemturen tøede hun op.

„Jeg har taget en Beslutning," sagde hun og kom hen til Billmann. „Jeg rejser hjem i Morgen tidlig. Jo, jeg tror Far vil blive glad ved at se mig, særlig naar jeg kommer uventet. Nu har jeg ogsaa været her snart en hel Maaned."

„Jeg har desværre kun haft Fornøjelsen saa kort," indskød Hannibal Billmann og bukkede galant.

„Ja, men det er nu virkelig Deres egen Skyld. De har været saa optaget alle andre Steder."

Billmann trak paa Skuldrene.

„Nu er De ogsaa snart træt af mig," fortsatte hun med sit fineste Smil i de skælmske Øjne.

„Endnu et Par Dage kunde jeg dog maaske . . . ." forsøgte han smilende.

„Jeg rejser. Punktum."

IV.

Direktør Billmann fik pludselig sat igennem, at Motor-Turen sluttede tidligere end oprindelig bestemt. En hel Time før Middagen var de hjemme igen.

Billmann var lidt nervøs, saa snart han blev ene oppe i sin Bel-Etage. Han satte sig, og han rejste sig, gik til og fra Vinduet, hvor Sol og Hav og Klitter stadig gik i Et.

Men ejede Faderen noget, noget videre? Før Krigen vidste han bestemt, at Etatsraad Risager ikke var nogen rig Mand. Kun to Børn, hm? — Havde han personlig tjent særlig stærkt under Krigen? Børs og — saameget andet? Mon han ikke var ligesom for fin til Krigsfortjeneste? Billmann syntes pludselig, han havde hørt et og andet i denne Retning. — Men hun rejste i Morgen tidlig. Chik var hun. Engelsk, slank Type. Absolut efter hans Smag, men ejede han nu intet af særlig Betydning, saa alligevel — —

Direktør Billmann tog sin hvide Velour-Hat og gik roligt

ud gennem Badehotellets Vestibule. Med smaa sirlige Skridt styrede han mod den lokale Telegraf- og Jernbanestation.

Københavns Oplysningsinstitution,
København.

Etatsraad E. F. Risagers økonomiske Forhold ønskes oplyst fyldigst muligt. Telegrafisk Svar udbedes inden Aften.

V.

Ved Table d'hôte var Direktør Billmann lidt adspredt. Efter Bordet søgte han Frk. Risager, men fandt hende ikke. Portieren mente, at Frøknen var kørt ud. Det var hun nu ikke. Hun var gaaet ned til Jernbanestationen for at sige Farvel til en fjernere Slægtning, Stationsforstanderen.

Da hun kom tilbage, mødte hun Hannibal Billmanns elegante Profil nede i Strandparken ved Hotellets Kurvestole. Han nød Udsigten.

„Naa, er De der," smilede hun. „Maa jeg have den Ære at invitere Hr. Direktøren til en lille Afskedskomsammen i Aften ude paa den store Loggia. I al Krigs-Tarvelighed, men uden Brødmærker! Hjælp mig at foreslaa, hvem der skal indbydes."

De valgte i Fællesskab nede i Strandkurven en halv Snes Stykker af Hotellets Gæster. Billmann modtog smilende Hvervet som Festens Dirigent.

Det blev en storslaaet Aften. Nede i Hotelparken kiggede de Ikke-Indbudte mere end en Gang nysgerrigt og misundeligt op til det animerede Selskab, der festede der oppe paa Loggiaen under kulørte Lamper med Sang og Cellospil og munter Tale.

Hun lignede et gammelt, fint engelsk Maleri fra Hyrdindetiden i Aften. En skøn, skær, lys Skikkelse, indrammet af den stille, lune Sommernat.

Billman fik endelig fat paa en af Hotellets Tjenere.

„Spørg dernede. Jeg venter et Telegram. Maaske er det bragt op paa mit Værelse?"

Grethe Risager holdt en Tale med Champagneglasset i Haanden.

Diskret kom Tjeneren tilbage med to Brevskaber Det ene var Hr. Billmanns Telegram.

Efter bedste og paalideligste Oplysninger er Etatsraad E. F. Risager personlig Ejer af 10—12 Millioner. Med største Sikkerhed vides, at langt største Delen af Formuen netop i disse Dage — Grunden ubekendt — er udsat til Deling mellem Etatsraadens to Børn. Iøvrigt — —

Det andet Brevskab, Tjeneren bragte, var for en halv Time

siden afleveret i Vestibulen, og var til Frk. Risager. Det var fra Stationsforstanderen herude.

Hun læste med Brevet skjult i sit Skød.

— — Du talte før paa din lille Afskedsvisit hos os om en Direktør Billmann paa en Maade, der lod mig formode, at dit Hjerte var en Smule engageret. Jeg sagde ingen Ting. Jeg tror ved nærmere Eftertanke at gøre min Pligt — skønt det strider stærkt mod min Embedspligt — ved at sige til Dig: Pas paa ham! Han har i Eftermiddag telegrafisk søgt Oplysninger om din Faders Formueforhold. Hvad der derefter forestaar, kan jeg tænke mig. Jeg er saa gammeldags, at jeg mere end tvivler om Lykke med en saadan Begyndelse.

Grethe Risager søgte Direktør Billmanns Blik og opdagede nu, at han læste et modtaget Telegram, der øjensynligt gjorde et fortræffeligt Indtryk.

„Direktør Billmann. Skal vi bytte?" raabte hun til ham.

„Hvad siger De, Frøken?" Billmann kom nærmere.

„De har faaet et Brev eller Telegram, ser jeg. Jeg ogsaa. Skal vi bytte?" smilede hun.

„Jeg forstaar ikke, he, he."

„Tør De ikke?" Hun rakte sit Brev imod ham.

„Bytte — —? Ja, men det gør man da ikke — —"

„Overfor Dem er jeg ikke bange . . . ikke for nogen Ting!"

Der var en saadan ung, dejlig legende Trods i hendes Stemme. Billmann blev varm i Kinderne.

„Frk. Risager! Et Øjeblik?" Stille drog han hende hen i Loggiaens Hjørne. Nu spillede den unge Kunstner igen paa sin Cello, og Selskabet sang ud i Sommernatten.

„Frøken Risager! De maa ikke rejse. Jeg beder Dem om det. I hvert Fald . . . De maa ikke rejse, inden jeg faar sagt Dem — —"

VI.

Det var 1ste Nytaarsdags Formiddag. Sneen faldt i store, løse Tømasser og gjorde Københavns Gader ufremkommelige af sort, sølet Sjap. Mørkt og ækelt var det hele. Og Verdenskrigen var forbi, og Kurserne paa Børsen faldt, saa det raslede.

Direktør Hannibal Billmann var i rigtig indædt ondt Humør. Det havde han iøvrigt været omtrent siden Efteraaret. Det laa i Konjunkturerne.

Han sad i Dag hjemme i sit Arbejdsværelse. Det var endnu uhyre „elegant", bevares, men man savnede dog nu paa Væggen visse kostbare Billeder fra salig Marstrands, Krøjers, Zarthmanns

m. fl.'s Haand. De var omsider bleven ombyttede med purung futuristisk Kunst, der var billigere, men i og for sig passede nok saa godt til deres Ejers Kulturstandpunkt.

Direktør Billmann sad ved sit store, uægte-antike Louis XVI's Skrivebord og gik sin Hovedbog efter. Det havde nu altid været hans Yndlingsbeskæftigelse paa 1ste Nytaarsdags Formiddag.

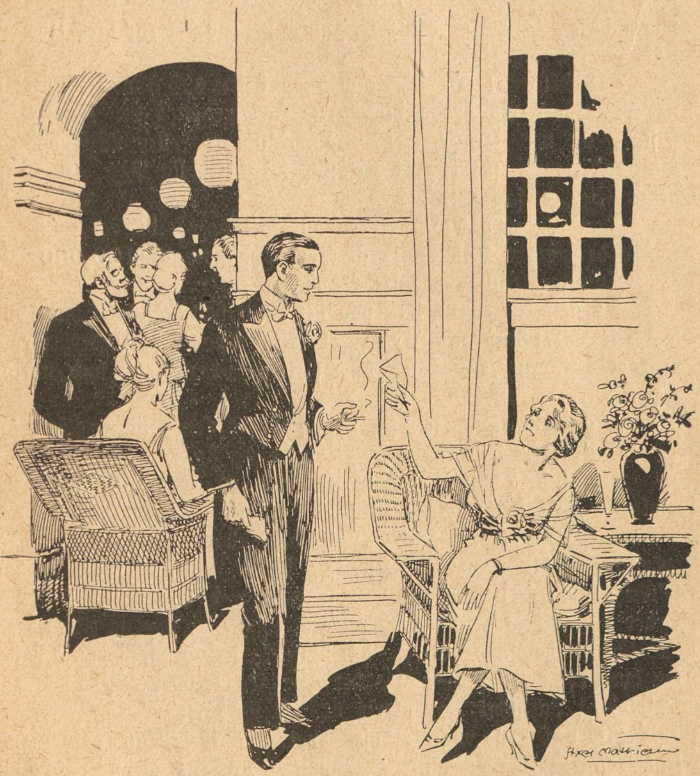

Han læste omhyggeligt Side for Side.

„Købt 50,000 Det danske Exportkompagni.."

Billmann fo'r op af Stolen ved denne Post.

„Ja, her begyndte Uheldet. Netop her. Det Møg!" hvæsede han.

For den store Gevinst snød hun mig ogsaa. Jeg havde dog

troet, følt mig saa sikker den sidste Aften ved Festen paa Loggiaen, og hvad svarede hun saa?

Det var pinligt, ja, det var meget pinligt. Han holdt ikke af at tænke paa det, hvorfor skulde han nu ogsaa tænke paa det igen, havde han ikke i disse Tider nok af Ubehageligheder? Hun vilde med Vold og Magt have, vi skulde bytte de to Breve . . . jeg vilde ikke . . . kunde jo ikke, det var jo da saa aldeles umuligt. — — Saa snappede hun kaad Telegrammet ud af Haanden paa mig og læste nok det hele, inden jeg kunde forhindre. Ubehageligt, pinligt, asch —

Og Aktierne! De kom aldrig op i Kurs. For det blev ikke til noget med Etatsraad Risagers Direktørpost i det store Aktieselskab, og der kom hverken Sammenslutning eller Aktieudvidelse. Herregud, man skriver vel saa meget til en lille Pige, uden just at en Sag derfor er afgjort.

Han laa med de Aktier endnu. Alting faldt og faldt, og nu havde han et Tab paa dem alene paa over de 100,000.

Direktør Billmann sukkede dybt.

Ak nej, i Krigens Tid var det noget helt andet. Hvad havde han ikke været med til: Export af Fedt, Export af Læder, Export af raadent Flæsk, Hamstring af Spiritus, senere solgt med mægtig Fortjeneste, og nu, nu — —?

Mon han kunde faa sin gamle Plads som Fuldmægtig . . .?

Gu' kunde han ikke nej. De betakkede sig.

„Luftskibet?“ sagde han pludselig og stod stille midt paa Gulvet. „Fik hun mon Luftskibet?“

Men det blotte Ord „Luftskib“ indgød ham pludselig en ovenud ækel Fornemmelse. Han saa dette „Luftskib“ ligesom forsvinde langt ud i Horisonten, rigt ladet med Export af Fedt og Læder og raadent Flæsk og Spiritus, solgt med mægtig Fortjeneste, alle Slags hamstrede Varer, høje Aktiekurser, o, saa høje, højere for hver evige Dag — alt, det hele fra Krigens Tid saa han forsvinde i Luftskibet, for aldrig at vise sig mere.

Ak, det Syn maatte ryste dybt ind i Sjælen paa mange kendte Navne, blandt hvilke Hannibal Billmanns maaske endda var det mest ukendte.

Paa Ekspedition.

Af Martha Lichtenberg Madsen.

Med Tegninger af Juul Møller.

Den store Villa var aldelės overfyldt af Sommergæster, men en herligere varm og straalende Sommer kunde man da heller ikke ønske sig

Hele Vinteren laa den gamle Kaptejn Storm, Hustru og Datter i Hi, som Kaptejnen kaldte det; men saa snart Foraaret meldte sig, blev hele Villaen istandgjort til at modtage Sommerpensionærerne. Badehuset blev slaaet op, og naar den første Gæst mødte frem, blev han modtaget ikke alene af den skinnende hvide og nymalede Villa, men ogsaa af de tre straalende glade Mennesker, de lidt aldrende Ægtefolk og den altid smilende Datter, Agnete. Og naar nogen undertiden kunde spørge efter „Manden i Huset,“ saa kunde man være sikker paa, at Kaptejnen svarede:

„Ja, se, Manden her i Huset, det er nu min Datter! Hende maa De hellere tale med!“

Og sandt var det, at Agnete stod for Styret; hende gik de alle til, Forældrene, Pigerne og Gæsterne, naar de trængte til et Raad i en eller anden Retning eller havde et Ønske at fremsætte.

Agnete var det ogsaa, der havde faaet den fornuftige Ting indført, at i den første Time lige efter Frokosten skulde der hviles „over hele Linien,“ som hun sagde. I den Time maatte der være stille i Huset, ingen Latter eller Støj maatte høres, og selv Pigerne maatte lade Arbejdet hvile, for slides op skulde de ikke, der kunde være nok at gøre endda; de ældre Pensionærer var henrykte for denne Ordning og blev gærne i Ro paa deres Værelser, medens de unge søgte ned mod Stranden eller gik Tur i Plantagen.

Agnete selv havde sin lille private Hvileplads, hvor ingen vovede at forstyrre hende. Det var i en Krog af Køkkenhaven bag Huset; der var der opslaaet en Hængekøje med et Solsejl over, og der holdt hun af at ligge og drømme og tænke.

Og nu, medens Roen og Stilheden hvilede over Hus

og Have, laa Agnete her og stirrede ud over de solbeskinnede Blomsterbede, over Urtebede og Kartoffelrækker, Stikkelsbærbuske og Jordbærplanter. Og hun syntes, at hele Livet var saa dejligt, at intet var smukkere end hendes glade, lykkelige Hjem, og hun ønskede kun, at det altid maatte blive ved at være saadan. Hun lukkede Øjnene og drejede Hovedet til Siden, hun trængte vist til en lille Søvn, men saa blev hun pludselig spilvaagen ved at høre en Stemme tæt ved sig:

„Ja, undskyld! Men her er vel ikke et Værelse til Leje?“ Og Agnete saa et Hoved over det lave Plankeværk, og et Par næsten bedende Øjne blev fæstet paa hende.

„Nej!“ svarede Agnete, en Smule ærgerlig. „Alt optaget!“

„Aa!“ lød det skuffet. „Ikke engang et Hundehus?“

„Et Hunde — ?“

„Ja! eller bare en Snor, jeg kan hænge paa f. Eks.! Eller blot en Fuglerede? — Jeg har storket hele Byen rundt, Frøken, men ikke en eneste lille Plet er der, hvortil jeg kan hvile mit Hoved!“

Agnete kunde ikke andet end smile; et Hundehus! en Fuglerede! Det var da en pudsig Fyr han!

„Nej,“ sagde hun. „Og her er heller ingen Plads hos os de første otte Dage!“

„De første otte Dage?“ I eet Sæt sad han oppe paa Kanten af Plankeværket. „Mener de dermed, Frøken, at her muligvis bliver Plads om otte Dage?“

Agnete blev helt forskrækket over hans Ivrighed og hun skyndte sig at afbryde ham:

„Nej, nej! Jeg ved det slet ikke bestemt endnu. Det er kun noget, jeg tænker mig, for Fuldmægtigen har talt om, at han muligvis maa afbryde sin Ferie, men jeg ved slet ikke —“

„Den Fuldmægtig maa afbryde sin Ferie,“ sagde han bestemt. „Og jeg lejer altsaa hans Værelse!“

Agnete maatte le af hans Ivrighed og Bestemthed; han sad der paa Plankeværket og saa' saa komisk ud, medens han tørrede Sveden af Panden og Haaret.

„Men indtil Fuldmægtigen rejser — hvis han i det hele taget rejser —, hvad vil De saa?“ spurgte Agnete og saa en Smule drillende paa den fremmede.

„Ja! sagde han og saa' igen opgivende ud. „Hvad vil jeg saa? — Indtil Fuldmægtigen rejser —?—“

„Hvis han rejser!“ Agnete saa' stadig smilende op paa ham.

„Ja!“ gentog han oppe fra Plankeværket. „Hvis han rejser!“ Saa spurgte han med et: „Hvem er Ejer af Pensionatet her?“

„Det er Fa'r! Kaptejn Storm!“

„Saa maa jeg straks tale med Kaptejn Storm,“ og han gjorde Mine til at springe ind i Haven, „for et Værelse maa jeg have!“

„Nej for Guds Skyld!“ Agnete lo forskrækket. „Tal dog endelig ikke med Fa'r —!“

„Hvorfor dog?“ spurgte han forundret.

„For Fa'r vil straks sige —“ ,men saa standsede hun forskrækket og blev rød. „Nej, det gaar virkelig ikke an!“

„Hvad vil Deres Fa'r sige?“ spurgte han utaalmodig, og nu var der ingen Vej udenom, saa Agnete maatte svare:

„Fa'r vil sige: Den Mand maa der skaffes Plads til, for vi kan ikke lade en fremmed gaa paa Gaden!“ — Og vi har virkelig ikke Plads — ikke saa meget som hverken et Hundehus eller en Fuglerede!“ Hun lo og sprang ud af Hængekøjen.

Men før Agnete havde talt ud, stod den fremmede ved hendes Side og greb hendes Haand.

„Den Fa'r maa jeg straks tale med, Frøken! Det er lige en Mand for mig! Tak, fordi De har saadan en prægtig Fa'r, der siger, at en fremmed lader man ikke gaa paa Gaden! Og her har jeg siden første Tog i Morges stormet fra Hus til Hus, ind og ud af Døre! Blev jeg vist bort fra Hoveddøren, gik jeg gennem Køkkendøren og forsøgte endnu engang. Men ingen barmhjærtig Samaritan fandt jeg paa min Vej, ingen, før jeg sad paa dette herlige grønmalede Plankeværk og saa ind i et Par straalende glade Øjne, — — saa — saa se nu ikke straks saa bister ud, Frøken, men før mig til Deres prægtige Fa'r! Endskønt det vil slet ikke være nødvendigt!“ Han trak en Havestol frem og satte sig. „Undskyld, jeg sætter mig, men jeg er ødelagt! Kære livsglade Frøken! Jeg har allerede udvalgt mig et Natteleje — indtil Fuldmægtigen rejser,“ han bøjede sig smilende over imod hende, der næsten var ved at le højt. „Hængekøjen lejer jeg for otte Nætter — for“ — han saa' forskrækket op. „Den er vel ikke ogsaa optaget?“

„Nej!“ svarede hun blot, stadig leende.

„Bravo! Saa sover jeg her! Eet Tæppe ligger der og

et har jeg selv paa Banegaarden. Det hele er altsaa i Orden!“ Han sukkede lettet og lænede sig tilbage i Stolen.

„Men, du godeste!“ udbrød Agnete endelig. „Det er da ikke Deres Mening at de vil sove her ude om Natten — i fri Luft!“

„Jo!“ sagde han bestemt. „Nu faar De mig sandelig ikke ud igen, naar jeg endelig har faaet Foden indenfor Døren — eller lad os hellere sige: indenfor Plankeværket!“

Han saa' op paa hende med et Smil. „Og saa, Frøken Storm, hvis jeg saa kunde faa en Smule Frokost bragt her ud paa mit Værelse, saa findes der ikke noget lykkeligere Menneske i vort lille Kongerige end mig — Christian Holger Emmanuel Prehn.“ Han rejste sig og bukkede dybt, da han præsenterede sig.

„Ja, ja, da!“ sagde Agnete. „Dem er der jo absolut ikke noget at stille op med, mærker jeg nok! Men kom saa hellere med ind i Spisestuen, saa skal jeg se, hvad jeg kan finde til den hungrende Stakkel! Men stille! For hele Huset hviler endnu en halv Time!“

Han listede sig stille bag efter hende og hviskede:

„Jeg følger den frelsende Engel ind i Torneroses Slot!“

Hun tyssede leende paa ham.

„Og saa maa vi tale med Mo'r og Fa'r om dette her,“ sagde hun og aabnede Døren.

— — —

Saadan gik det til, at der virkelig en lun Sommernat sov en Gæst i Agnetes Hængekøje i Urtehaven, men saa gik det da ogsaa saa heldigt, at Fuldmægtigen virkelig maatte afbryde sin Ferie, og den fremmede fik hans Værelse.

I Fremmedbogen havde han den første Dag indskrevet sig som: Christian Prehn, og ved Stillingen stod der slet og ret: f. T. Dagdriver, og i samme Rubrik havde han tegnet en ganske lille Hængekøje, hvori laa en sovende Mand.

Alle Gæsterne morede sig, da de saa' det, men Agnete havde en Dag skændt paa ham. „Fy!“ havde hun sagt. „Er det en Stilling for en ung Mand som Dem! Dagdriver!“

Han havde skyndt sig at bemærke, at det kun var nu i Sommerferien, han drev Tiden bort; naar han igen kom hjem, skulde han atter til at være flittig, morderlig flittig endog!

Og da Agnete havde set en Smule tvivlende paa ham, var han gaaet sin Vej, uden et Ord. Og ingen i Pensio-

nætet kunde nogen Sinde faa at vide, hvad hans Stilling var, eller hvor han hørte hjemme, og Breve fik han ingen af; han omgav sig i det hele taget med en vis Hemmelighedsfuldhed.

Saa opdagede Agnete en skønne Dag at han i Fremmedbogen havde slaaet en Streg over Ordet „Dagdriver“ og i Stedet for skrevet „Ekspeditionsrejsende“. Hun rystede paa Hovedet; den Mand havde da de pudsigste Indfald. Hvad mon han vel var paa Ekspedition efter, og hvor var mon den øvrige Del af Ekspeditionen? For der maatte vel være flere end een Mand i en Ekspedition?

Nu ventede han naturligvis at hun eller en af Gæsterne skulde spørge ham ud eller drive Løjer med hans ny Paafund, men Agnete skulde nok være tapper, hun skulde nok vise, at i hvert Fald hun ikke var nysgerrig!

— — —

Dagene gik, og Dagene blev til Uger, og endnu gjorde han ikke Mine til at rejse. Den første Dag havde han betalt for en Maaned, og da Maaneden var gaaet, betalte han for den næste, altsaa hastede det nok ikke med at komme hjem og være „morderlig flittig“, tænkte Agnete, og glad var hun, for nu havde hun vænnet sig til hans Selskab, navnlig i sin Hviletime derude i Køkkenhaven, naar hun laa i sin Hængekøje og han i den magelige Liggestol, som han havde slæbt derud. Han forstod saa rart at være tavs, naar hun trængte til at hvile med lukkede Øjne, eller at være underholdende og munter, naar hun selv var oplagt til en Passiar.

Og saa hændte det en Dag, det, som hun havde bestemt ikke maatte hænde. Hun laa dèr med lukkede Øjne, og hendes Tanker kredsede om ham, hvad de saa ofte gjorde, saa busede det pludselig ud af hende, uden nogensomhelst Indledning.

„Hvor befinder Ekspeditionens øvrige Medlemmer sig egentlig?“

Han saa' først ganske uforstaaende paa hende, og hun fortrød straks sit Spørgsmaal, men saa smilede han underfundigt og svarede:

„Der er ingen! Ingen andre end mig!“

Hun laa lidt og ventede, at han skulde fortsætte, men da han ikke sagde mere, spurgte hun lidt spydigt:

„Er det saa ikke en lidt mystisk Ekspedition, den?“

„Nej! Ikke Spor!“ skyndte han sig at forsikre. „Ikke

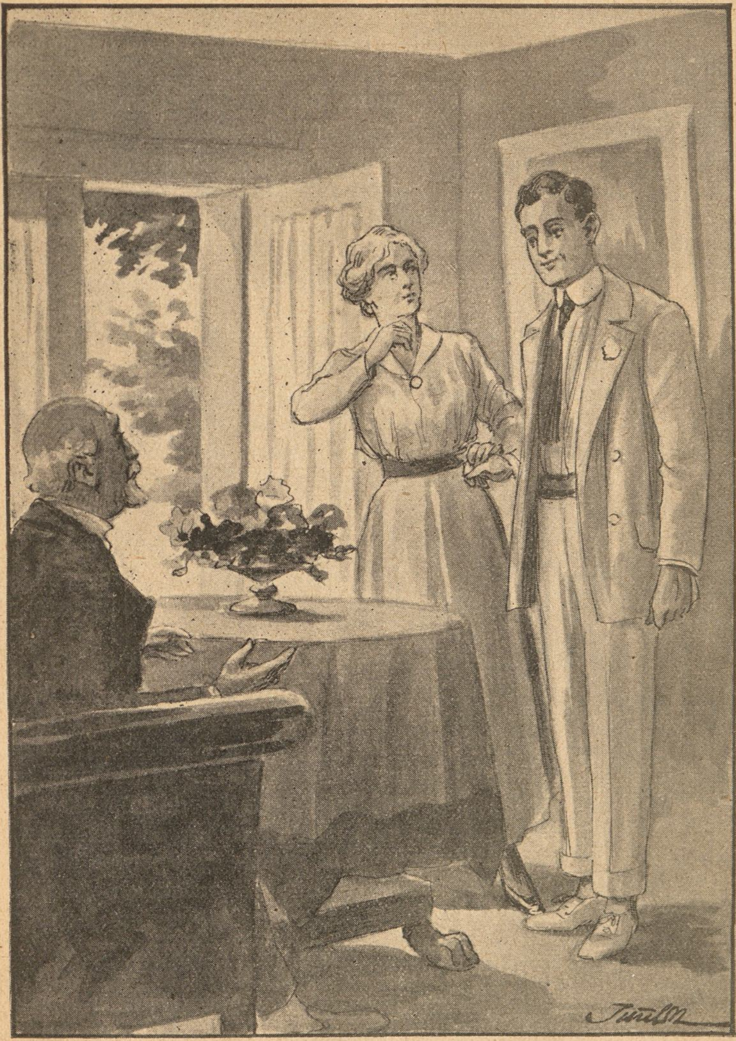

Spor! Der er maaske netop aldrig før paabegyndt en Ekspedition med saa ideelle Grundsætninger som denne, men maaske ogsaa med saa faa Forhaabninger — endskønt: jeg er lige ved at tro, jeg er nær Maalet!“

„Jasaa;“ sagde hun blot og ventede igen, han skulde fortsætte, og da Pausen blev lidt trykkende, sagde han helt alvorligt:

„Det var nu egentlig andre, der sendte mig ud!“

Hun rejste sig halvt op og spurgte leende:

„Sendte Dem ud! — For at opdage nyt Land —? For at finde ny, hidtil ukendte Folkestammer —?“

„Næh!“ sagde han og drejede sin Panamahat som et Møllehjul paa den ene Haand. „Næh! — Det var —“

„Naa —?“ Hun stirrede spændt paa ham. „Naa — det var — —?“

„Det var min Mo'r, der sendte mig ud —!“

Hun saa' skuffet paa ham. „Deres Mo'r? —“ Saa lo hun lidt nervøst og gentog: Deres Mo'r, der sendte Dem ud? — paa Ekspedition?“ Og da han stadig ikke svarede, spurgte hun igen: „Efter hvad?“

„Nu saa' han op paa hende, og saa svarede han: „Efter en Kone!“

Med et lille forskrækket Hop lod hun sig falde tilbage i Hængekøjen, saa mente hun ikke, han saa', hvor rød hun blev, og hvor hun ærgrede sig. Havde hun dog bare ikke spurgt.

Men nu fik han først rigtig Munden paa Gled og hun var glad ved det, for saa kunde hun selv faa Lov til at tie stille. „Se, Mor har længe ønsket, at jeg skulde gifte mig, men jeg har ingen fundet i hele den store Flok, der kom hjemme hos os, ingen jeg vilde binde mig til for Livet. Og saa sagde Mo'r en skønne Dag: Hvis nu du ikke snart finder dig en Kone, min Dreng, saa giver jeg det hele til din yngre Bro'r, som forøvrigt ikke bryder sig Spor om det, men lever sit eget fri Kunstnerliv inde i Hovedstaden. Men en Kone maa du have, Christian, sagde min prægtige Mo'r, for du trænger til en, som kan styre baade dig og — det hele herhjemme! Og saa foreslog jeg Mo'r, at jeg vilde tage den første, den bedste jeg traf paa min Vej; men saa var det, Mo'r selv foreslog, at jeg skulde begive mig ud paa en Rejse og søge at finde den rette. Jeg maatte blive borte i tre Maaneder, og kom jeg ikke inden den Tid tilbage med et Resultat — ja, altsaa med en Kone, saa maatte jeg herefter give Afkald paa det hele derhjemme, altsaa!“

Han tav og saa' paa hende; men hun gjorde ikke Mine

til at tale, laa blot og stirrede op imod Solsejlet. Saa rejste han sig og stod foran hende.

„Og saa var det, jeg begav mig ud paa denne Ekspedition, som jeg kaldte det. Jeg tog det Løfte af Mo'r, at hun ikke maatte skrive til mig, slet ikke søge efter mig, for jeg vilde paa Lykke og Fromme begive mig ud i vort lille Land og ikke sende et eneste Ord hjem, før jeg havde fundet, hvad jeg søgte. Men den Dag, hvor jeg havde fanget Lykken, da vilde jeg sende Mo'r et Telegram, og deri skulde blot staa: Ekspeditionen lykkedes! Og —" han saa' paa hende med et Smil —, „og i Aften afsender jeg Telegrammet!"

Hun drejede Hovedet bort fra ham, hun vidste ikke, hvad hun skulde sige; men saa spurgte hun sagte:

„Har De da fundet hende?"

„Ja!" sagde han frejdigt og tog hendes Haand. „Hvis du da vil indvillige i, at jeg sender Telegrammet?"

Hun lo op til ham og nikkede, og saa kyssede han uden videre hendes smilende Mund, og løftede hende ud af Hængekøjen. Og saa stormede han med hende ind og forstyrrede Forældrenes Hviletime, og gamle Kaptejn Storm gned Søvnen af Øjnene og spurgte, idet han strakte sig, saa Armene næsten naaede Loftet:

„Kan De nu ogsaa forsørge en Kone, unge Mand?" Men hans Arme faldt ned med et Smæld, da Svaret lød:

„Jeg overtager med det første Godset „Junkerholm." Mo'r vilde ikke overlade mig det, før jeg havde en Kone, hun mente vel ikke det var heldigt for Baron v. Prehn til „Junkerholm" at være ene! — Se ikke saa forbavset ud! Over Deres Plankeværk, Kaptejn, gik Vejen til Lykken! Gennem Deres Dagligstue gaar nu min Vej til Telegrafstationen, for ikke sandt, Agnete: Ekspeditionen er jo lykkedes?"

Hun nikkede rødmende til ham og saa gemte hun sit Hoved ved hans Skulder og hviskede:

„Det var godt, du ikke fortalte mig alt det, da du sad paa Plankeværket, for saa havde jeg aldrig haft Mod til at forelske mig i dig!"

Hvorledes det gik til, at Povl Martin Møller fik Stedmoder, og Christian Winther fik Stedfader.

Ved **Niels Larsen.**

Med Nik. Bøghs: „Chr. Winther" som Kilde.

Tegning af Luplau Janssen.

Det var i Aaret 1811.

Sommersolen kastede sine sidste Straaler ind gennem de smaa blankpudsede Ruder i Studereværelset i Købelev Præstegaard paa det flade Lolland. Den velærværdige og højlærde Sognepræst Rasmus Møller sad ved Skrivebordet med et oplukket Brev foran sig og stirrede drømmende ind i de gyldne Straaler.

Brevet var fra hans gode Ven Rektor Bloch i Nykøbing paa Falster med Indbydelse til at besøge ham og overvære Sønnernes, Hans Ulriks og Povl Martins nær forestaaende Eksamen. Skulde han følge Indbydelsen?

Ak ja, han kunde nok trænge til at komme ud og lufte sig lidt; thi siden han havde mistet sin Hustru i Efteraaret 1810 havde der været saa trist og tomt i Præstegaarden. Det var sandelig ikke let at opdrage 4 Pigebørn alene. Ak, nej!

Han rejste sig, gik hen til Vinduet, foldede de magre Hænder og saa ud i Blomsterhaven.

Rejsen til Nykøbing var slet ikke nogen Sviptur, men maaske Gud havde sin Mening med den Indbydelse. Han skyldte jo ligefrem sine stakkels Pigebørn at skaffe dem en Moder. Og maaske han paa den Tur kunde træffe den rette Kvinde. I Købelev var der ingen, der kunde passe. Langsomt foldede han Hænderne og saa gudhengivent op mod den klare Sommerhimmel.

Guds Vilje ske!

Stille og roligt tog han sin Hat, listede ind gennem Havestuen og ud i Haven. Langs med denne løb den hvide Kirkegaardsmur, og kort efter drejede den lille Laage ind til Kirkegaarden sig paa sine Hængsler. Under en skyhøj Ask lige ved Muren laa en lille Gravhøj, og til denne styrede Rasmus Møller sine Skridt.

Under den hvilede hans elskede Hustru.

En Taare listede frem i Øjnkrogene. Havde Gud bare ladet hende leve og ladet hende være rask! Men ak! Guds Tanker er ikke vore Tanker.

Og efter at have dvælet en Stund i den stille Dødens Have vandrede han med sænket Hoved ud i den lille Landsby, hviskende: Herren gav, Herren tog, Herrens Navn være lovet!

Ærbødigt og venligt hilstes Rasmus Møller paa sin Aftenvandring. Han var elsket og æret af sine Sognebørn, og flere Gange standsede han og gav sig i Snak, men underligt nok: han kunde ikke ret holde sine Tanker sammen den Aften.

Stadig dukkede Brevet med Indbydelsen frem.

Men da han et Par Timer senere stængede Døren i den stille Præstegaard, havde han endelig fattet en Beslutning: han vilde rejse.

Rasmus Møller sidder i Rektor Blochs Stue, og livligt gaar Snakken mellem de to Venner. Begge to tager de vældige Drag paa Piberne, og selvfølgelig kommer Samtalen ogsaa ind paa Møllers enlige Tilværelse.

„Naa, kære Ven," siger Bloch, „har du ikke snart tænkt paa at opsøge dig en Hustru; thi det er jo ikke godt, at Mennesket er ene, og dine Pigebørn savner vist i høj Grad en Moder."

Møller sendte en vældig Røgsky ud i Værelset, fortrak Ansigtet en Kende og lod, som om han slet ikke hørte Vennens Spørgsmaal.

Men Bloch gav ikke saa let tabt og fortsatte:

„Har du aldrig set Moderen til dine Sønners Kammerat, Christian Winther?"

Nej, det havde Møller da ikke.

„Ja, da skulde du næsten lære hende at kende, hun bor her i Staden, og som du ved, er hun Enke efter Pastor Winther til Ulsø, tidligere Fensmark. Hun var ret en Kone til dig, mild og elskelig." Og nu gav Bloch en saa skøn og livfuld Skildring af Madam Winther, at Rasmus Møller maatte studse og lytte.

Underligt nok; thi saaledes havde Møller netop forestillet sig, at den Kvinde maatte være, som skulde drage ind i hans Hjem. Og han faldt hen i dybe Tanker.

Bloch lod ham sidde nogle Minutter. Derpaa slog han ham let paa Skulderen. „Nu, hvad mener du saa, Møller?“ spurgte han.

„Hm, hm — jeg skal ikke nægte,“ var Svaret, „ja, jeg maa tilstaa dig, at jeg meget gerne vilde gøre denne Kones Bekendtskab. Kun indser jeg ikke, paa hvad Maade det bedst vil kunne ske, uden at vække Opmærksomhed.“

„Naa, det skal nu ingen Vanskelighed have,“ svarede Bloch, „dine Drenge og hendes Christian er jo gode Kammerater, og du kan til Eksempel faa til Ærinde at spørge, om hun ikke vil tage dine Sønner i Kost. Du har saaledes en passende Anledning til at hilse paa Madam Winther, som i Forbigaaende sagt er en fin Kone.“

Ved denne sidste Bemærkning betragtede Møller uvilkaarligt sin gamle, graa Frakke, der var pudset op af Skræderen i Købelev. Han kunde nok have trængt til en ny, men Pengepungen havde desværre ikke tilladt det.

Bloch saa det.

„Naa, naa gode Ven,“ trøstede han, „hos Madam Winther vil det ikke komme an paa Habitten, hun er meget fordomsfri.“

Møller sad en god Stund og betænkte sig. Derpaa lagde han Piben bort, glattede paa sin slidte Hat, tog sin Stok, bød Farvel og gik.

Rasmus Møller fandt godt nok Madam Winthers Bopæl, men han betænkte sig adskillige Gange, inden han fik banket paa. Endelig skød han dog Hjertet op i Livet, greb fat i Dørhammeren, og en meget lille, sirlig klædt Dame med smukke, kloge Ansigtstræk kom ud og lukkede op.

Hun kastede et prøvende Blik paa den lille Mand i den luvlidte Frakke og troede, at det var en simpel Lægmand, som stod foran hende. Men da hun hørte, at det var Sognepræst Rasmus Møller til Købelev, oplystes hendes Ansigt af et stort Smil, og med Glæde bød hun ham inden for. Rasmus Møller kom nu til Sæde i Madam Winthers bedste Sofa, men det kneb lidt for ham at faa Munden i Gang. Dog Madam Winther kom ham til Hjælp.

„Jeg har længe ønsket at gøre Deres personlige Bekendtskab,“ begyndte hun, „da jeg næsten har læst alle Deres Værker, og de har været mig til stor Vederkvægelse. Det var ret morsomt, at De vilde aflægge mig et Besøg. Min Søn Christian har flere Gange talt om Dem, og hjerte-

L. J.

lig Tak for de Gange, han har været hjemme med Hans Ulrik og Povl Martin."

„Hm, ja, han . . ." stammede Rasmus Møller. Og lidt efter lidt løsnedes hans Tungebaand, saa der kom en livlig og hjertelig Samtale i Gang.

Tiden ilede, uden at nogen af dem mærkede det; de havde saa meget at tale om og havde saa mange fælles Interesser.

Men et Blik paa Uret fik Møller til at fare op.

„Ih, nej dog," udbrød han, „hvad mon den gode Bloch dog siger; det er langt over Spisetid." Og skønt de langtfra havde afsnakket, brød han dog op og ilede helt oplivet og vel til Mode hjem til Bloch.

„Naa, fik du hende saa til at tage imod dine Sønner," hviskede Bloch, da de var kommet til Sæde.

„Nej; hm, jeg glemte det skam; jeg kom slet ikke til at tale med hende derom," svarede Møller og saa forlegent ned i Tallerkenen.

Men Bloch kunde ikke lade være at le indvendig, og han tænkte sit....

Ikke ret længe efter gik hans Formodning i Opfyldelse, thi allerede i August Maaned drog Madam Winther ind i Købelev Præstegaard som Husmoder. Og fra denne Dag af var denne stille Præstegaard Hjem for to af Danmarks største Digtere, nemlig Povl Martin Møller og Christian Winther.

Efteraarsstemning.

Af Georg Aarslev.

Den danske Sommer kan være vidunderlig dejlig; men den er kort og ofte regnfuld. Saa følger Efteraaret med sin Farvepragt, sin rene og klare Luft, de vide Udsyner og den skiftende Belysning.

Det var en saadan Efteraarsdag hen i Oktober, jeg sad paa en Bænk i Skovbrynet og havde et stemningsfuldt Udsyn over den henvisnende Natur.

Bag mig strakte sig en Skovstrækning i en Bue ud til Vandet. Foran mig laa en Kirkegaard, et Stykke til højre

saa man en lille Købstad, og bag dens Mylder af røde Tage skimtede man Fjordens blinkende Vande.

Den verdensgamle Solkugle var omtrent naaet Midten af sin Dagsvandring; men den var allerede rykket langt mod Syd. Den gjorde imidlertid sit Bedste for at oplive det falmende Jordskrud. Af og til sendte den endog hele Vifter af Straalepile ned; men dog var det køligt, og enkelte smaa Skyer jog hen over Himlen.

Buske og Træer paa Kirkegaarden og i Skovranden havde Efteraarets Farvepragt over deres Løvdragter. Det havde frosset lidt om Natten, og der faldt Blad efter Blad, svirrende og hvirvlende, som om de følte Smerte ved at skilles fra den kære Kvist, hvor de havde tilbragt det korte Sommerliv. De lange Rækker af Lindetræer paa Kirkegaarden stod med pletvis stærkt afblegede Kroner, Piletræerne med lysskinnende Løv, og Kastaniernes Kupler var helt kobberbrune. I al denne Uendelighed af Farveovergange saa man enkelte hvide Birkestammer og en Mængde mørkegrønne Tujaer og Takstræer, og rundt om stod her, til Dels skjulte af de spraglede Løvskærme, de mange Mindesten og Kors.

Jeg hensank i en forunderlig blød og vemodig Efteraarsstemning, og det var en højtidelig og alvorsfuld Prædiken om jordisk Forkrænkelighed, Naturen i sit stille og hjertegribende Farvesprog holdt for mig.

En Graver syslede nede paa Kirkegaarden ved en nylig kastet Grav og spejdede hen imod Hovedindgangen. Der kom et lille Ligtog. Seks Mænd med gammeldags høje Hatte bar en tarvelig udstyret Kiste med et Par Kranse paa. Bag efter fulgte Præsten ved Siden af en gammel Kone, derefter en midaldrende Mand med en Kvinde og et Par Børn og endelig nogle Naboer og Arbejdsfæller, der viste den Afdøde den sidste Ære. Det var altsaa en Bedstefader, her blev jordet.

En Kantor kom frem med nogle Drenge, der sang: „Lær mig, o, Skov, at visne glad, som sent i Høst dit gule Blad." Digterens rige Billeder, baarne af Buhls Toner, havde her den rette Baggrund i den storladne, falmende Natur. Det var, som om Jorden i sin Efteraarsdragt gled bort under mine Fødder, som om min Sjæls Puppe sprængtes, og jeg svang mig op mod en ukendt Kyst, der straalede i Lys og Sommerfylde.

Præsten holdt en kort Tale, alle Hoveder blottedes, og

de tre Spadekast Jord lød med en uhyggelig Alvor over til mig og drog mine Tanker tilbage til Forkrænkeligheden.

Der blev sunget: „Klokken slaar," Præsten og Følget gik, og Graveren gav sig til at kaste Graven til.

Her var altsaa sagt et Livets sidste Farvel, og det var, som om dette Farvel tonede op fra Graven — fra ham, der her havde kastet Jordlivets forgængelige Støvdragt. Naturomgivelserne fyldte mig med Vemod. Det var, som om hele Naturen henaandede et sagte Farvel til den bortilende Sommer, som om det blev hvisket fra hver en Blomst og hvert et Straa, som om det lød fra hvert et Blad i Skovens brune Hal og gennem Vingeslagene af hver en lille Fugl.

Et Lysskær drog mit Blik ud mod Fjorden. Det var en Del viltre Solstraaler, der i Middagsstunden vilde forsøge et Øjebliks Sommerleg med Fjordens smaa rullende Bølger.

Et Dampskib gled forbi, og dets lange Røgsøjle lagde en Luftbro ind mod Byens Kirketaarn. Jeg saa, hvorledes Byens Skorstenspiber sendte deres Røgmasser til Vejrs. Omkring disse Arner levede et tilsyneladende aflukket lille Samfund. Disse Mennesker levede der saa tæt ind paa hverandre, at de kendte hverandres gode og svage Sider, Klæder og Vaner.

Der sniger sig vel meget andet og drøveligt gennem denne Bys Gader og Huse, men vel ogsaa meget godt og glædeligt.

Bare disse gode Bymennesker vilde søge her ud med Sans og Hjerte for Naturens Alvorstale om alle Tings Forkrænkelighed og saa dog med Følelsen af Aandens Livspust og Evighedens Solglimt bag Forgængelighedens Vinterskyer.

En Bil foer ud ad Landevejen, og et Tog suste ind mod Byen, og Livets jordbundne Virksomhed med Maskiner, Opfindelser og Kamp for den daglige Tilværelse dumpede pludselig ned i min Tankekreds — og dog. det susende Tog er et godt Billede paa Menneskelivet. Vi farer paa vor Livsrejse fra Station til Station, indtil vi engang stiger ud ved Dødens store Banegaard.

Kom herud! Endnu staar Naturen her i al sin falmende maleriske Efteraarspragt; men snart kommer November, der under idelig Regnpisk blæser i sin Stormlur og varsler Vinterens Komme.

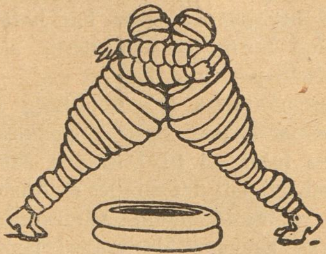

Lige Børn

lege bedst

Anvend en MICHELIN Cykleslange
sammen med et MICHELIN Cykledæk

Longomontanus.

Ved Kommunelærer **N. Nielsen**, Hillerød.

At Danmark har fostret en Tyge Brahe og en Ole Rømer, er vitterligt for alle. Mindre kendt turde det være, at vi herhjemme ogsaa har haft en Christen Sørensen, kaldet Longomontanus, som tæller med blandt fremragende Stjernekyndige.

Navnet Longomontanus (af Longberg eller Lomberg) lyder en Del fremmedartet, næsten barbarisk, men svarer ikke desto mindre fuldt ud til Datidens Fordringer — ja, til Eftertidens med, efterdi det mindst et Aarhundrede senere endnu var Skik, at lærde Mænd latiniserede deres Navne. Tænk paa Holbergs Erasmus Montanus! Han hed, som bekendt, Rasmus Berg.

Longomontanus blev født 4. Oktober 1562 i Lomborg ved Lemvig, hvor Forældrene — Søren Poulsen og Maren Christensdatter — var hæderlige Bønderfolk. En Tid var Drengen i Huset hos en Faster, og efter Faderens Død (1570) tog Farbroderen, Jens Poulsen, sig af ham, ogsaa paa den Maade, at han dels lod ham undervise i Lemvig, dels af Stedets Sognepræst. Men Hjemmet var fattigt, og da Jens Poulsen heller ikke evnede at lade Brodersønnen studere (i hvilken Retning Lyst og Anlæg pegede), raadede han Drengen til at fortsætte med Bondearbejdet og sendte ham hjem. Meningen var, at han og Søskende skulde styre Moderens Bedrift, og en Tid gik alt tilsyneladende efter Ønske. Christen Sørensen arbejdede i Marken om Sommeren og modtog atter Undervisning af Præsten om Vinteren. Men Tilstanden var i Virkeligheden utaalelig, og en Dag ved Pinsetid i Aaret 1577, da ingen var hjemme, samlede den fjortenaarige Dreng i Hast sine faa Ejendele, gav sig Gud i Vold og vandrede den 90 km lange Vej til Viborg, hvor det lykkedes ham at blive optaget i Latinskolen.

Som man ser, minder Tildragelsen i det hele om Morten Børup, Bondekarlen fra „Skanderborg Enge“, der omtrent et Aarhundrede tidligere „løb fra Plov og Bondehors“ til Aarhus Latinskole, hvis Bænke han sled i mange Aar, og hvis berømmelige Rektor han siden skulde blive.

KØBENHAVNS MØBELMAGASIN

POUL RASMUSSEN.

STØRSTE UDVALG AF 1' KL.s MØBLER

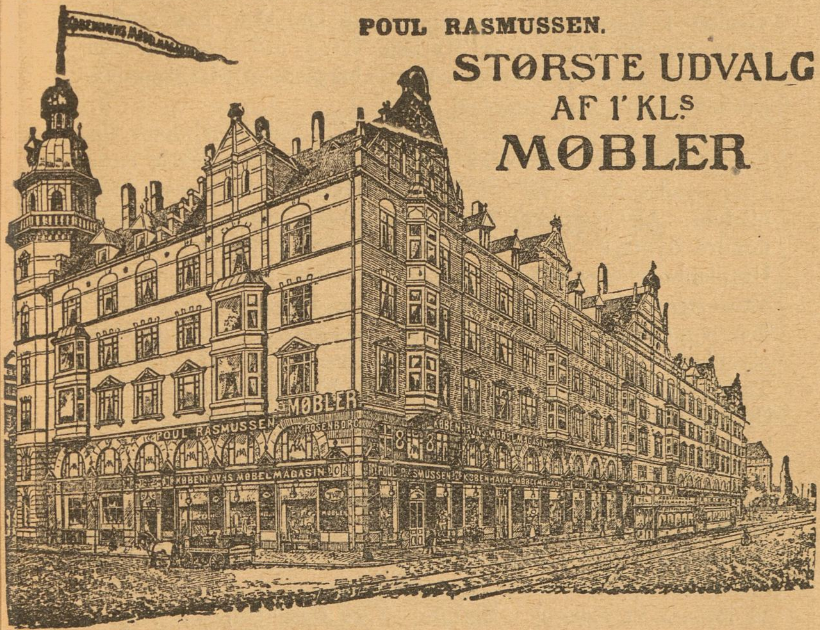

STOR MØBELUDSTILLING

Elegante Nyheder
tegnet af vore fineste Arkitekter

Bemærk! Vore Priser er langt under almindelige Dagspriser.

— *Forlang Katalog og Tilbud* —

Københavns Møbelmagasin
Poul Rasmussen
8 Vestervoldgade 8

I Viborg maatte Longomontanus føre en haard Kamp for Tilværelsen, og Fattigdom har sikkert for en væsentlig Del været Skyld i, at han — trods utrættelig Flid og Lærelyst — maatte tilbringe elleve Aar ved Skolen. Regnekunsten stod hans Hjerte nærmest; men da Mathematik var Latinskolernes Stedbarn, har han næppe faaet anden Undervisning i Fagets Begyndelsesgrunde end den, han modtog af en Student Mads eller Mathias Hvas, der lige var kommen hjem fra Universitetet i Wittenberg, hvor Mathematiken dyrkedes med Forkærlighed.

1588 afgik Longomontanus til Universitetet, hvor han hurtig vandt Professorerne i den Grad, at de allerede Aaret efter sendte ham over til Tyge Brahe, som ønskede en Medhjælper. Af Disciple og Medhjælpere — nogle dygtige, andre mindre dygtige — var der iøvrigt fuldt op paa en Tid, da Uranienborg straalede i sin fulde Glans; men under sit otteaarige Ophold paa Hveen skulde Longomontanus blive den ypperste af alle. Ved Flid, Troskab og inderlig Hengivenhed vandt han sin store Læremesters ubegrænsede Tillid, og Efterverdenen skylder ham Tak for de interessante Oplysninger om Livet inden Døre paa det berømte Uranienborg, hvilke vi ellers havde maattet savne.

Omtrent samtidig med Tyge Brahes Afrejse fra Hveen (1597) drog Longomontanus til Rostock og andre Universiteter i Tyskland, medbringende en udmærket Anbefalingsskrivelse fra den store Astronom, hvem han stadig vedligeholdt Forbindelse med og endnu af og til skulde komme til Nytte. Et Forsøg i Retning af at fremhjælpe Lærlingen til et Professorat i Wittenberg eller Prag skal være strandet paa, at Longomontanus ikke ønskede saadan Forfremmelse. Men 1599 mødtes de prøvede Venner paa Slottet Benatky i Bøhmen, hvor Brahe var flyttet hen, og hvor Kepler siden kom til. Her opholdt Longomontanus sig et Aars Tid, idet han fremdeles ydede Brahe sin værdifulde Hjælp, navnlig ved Udarbejdelse af Maanetheorien.

I August 1600 tog Longomontanus endelig Afsked med den Mand, han skyldte saa meget og ikke oftere skulde gense. Brahe udstyrede sin Ven med ny Anbefaling og dertil saa rigelig med Penge, at denne paa Hjemrejsen kunde aflægge Besøg i Breslau, Danzig, Kønigsberg og Rostock. Og alle Vegne stod Døren paa vid Gab — ja, i

Cykler - Cykletilbehør

Værktøj - Husholdningsartikler
Jagtvaaben - - - Lædervarer
- Uhre og Musikinstrumenter -

Direkte fra en gros Lager.

Rigt illustreret Katalog sendes gratis.

Skandinaviens eneste en gros Lager, der sælger direkte til Forbrugerne uden Mellemhandlere.

IMPORTØREN A/S

Udsalg: **St. Pederstræde 28.**

Hovedlager, Kontor og Ekspedition for udenbys Ordre:
La Coursvej 15, København F.

Waterman's Ideal Fountain Pen

Faas hos

C. Ferslew & Co.
Papirhandel
St. Kongensgade 24
København K.
Telefoner: 470 & 1820

VIKING

SELVBINDERE
MEJEMASKINER
SLAAMASKINER
HESTERIVER

samt alle andre Landbrugsmaskiner. Stort Reservedelslager.

Oluf Sørensen,
Stormgade 16, København. — Telf. 11324.
Telegram-Adresse: **Olufsørensen.**

Breslau tilbød man endog den unge Lærde Plads som Stadsmathematiker, en Ære, der dog ikke fristede.

Efter at have taget Magistergraden i Rostock vendte Longomontanus 1602 tilbage til Danmark, som han ikke tiere skulde forlade. Da der ingen passende Plads stod aaben i Øjeblikket, maatte han (1603) tage til Takke med Rektoratet i Viborg, hans gamle Skoleby, hvor Forholdene var alt andet end lystelige. Pesten havde nylig raset paa Stedet, og Følgerne sporedes alle Vegne, ikke mindst i Latinskolen, der saa at sige var helt ude af Virksomhed.

Opholdet i Viborg skulde dog ikke blive af lang Varighed. 1604 træffer vi atter Longomontanus i København, hvor Kansleren Kristian Friis til Borreby havde aabnet ham sit Hus. Medens han boede her, fik han Tilbud om et astronomisk Professorat i Wittenberg; men heller ikke dette Embede blev modtaget, idet han stadig haabede paa en passende Ansættelse i Fædrelandet.

April 1605 foreslog Universitetets Rektor, at man skulde antage Longomontanus som mathematisk Professor. Kansleren havde tilbudt at lønne ham af sin egen Lomme, men vilde dog være glad ved et Tilskud fra Universitetet. Professorerne gik ind derpaa; men da der ikke længe efter blev Plads ledig i et andet Fakultet, maatte Longomontanus overtage den og i et Par Aar læse over latinske Digtere, hvilket formodentlig har interesseret ham mindre, skønt det ikke maa glemmes, at selv Tyge Brahe gav sig meget af med latinsk Poesi.

Omsider blev det mathematisk-astronomiske Professorat ledigt 1607. Efter at have faaet det var Longomontanus kommen paa rette Hylde, og nu ægtede han den syttenaarige Dorthe Bartholin, Søster til Theologen og Medicineren Caspar Bartholin, med hvem den berømte bartholinske Slægt begynder.

I de paafølgende fyrretyve Aar udfoldede Longomontanus en rig og mangeartet Virksomhed ved Universitetet, hvor han gentagne Gange beklædte Rektoratet — et Bevis paa Embedsbrødrenes Agtelse og Tillid. Han anskaffede Instrumenter i Smag med dem, Tyge Brahe havde benyttet, fortsatte Læremesterens store Værk og udgav (fra 1609) Almanakken, i hvilken han indførte Angivelsen „efter Verdens Skabelse“, som Nutiden har strøget. Endvidere syslede han med Skolespørgsmaalet, for ikke at tale om Astrologi,

„Kreatur-Forsikrings-Foreningen for Kongeriget Danmark“

stiftet 1859, yder **fuld Erstatning** ved Hestes og Kvægs Død samt ved Ulykkestilfælde, som medfører øjeblikkelig Nedslagning; endvidere for Heste **Halvdelen af Forsikringssummen + Levningerne** ved Sygdomme, som medfører Nedslagning, og **mindre Erstatninger** ved formindsket Brugbarhed. Forsikring mod Kvægtuberkulose kan indbefattes. Anmeldelse sker ved Henvendelse til Deres Dyrlæge eller til Hovedkontoret, Vestre Boulevard 34, 2. Sal, København B. Telefon Central 3970. — Særlig Afdeling for større Landbrugsbesætninger. — **Hingsteforsikring.**

Barnängens Blæk

faas overalt!

bruges overalt!

Skandinavien-Amerika Linie

Eneste direkte danske Post- og Passager-Linie
KJØBENHAVN—NEW YORK
Hurtig og bekvem Rejse.

Nærmere Oplysninger ved
Passager-Afdelingen,
Kongens Nytorv 8 Kjøbenhavn K.
og Liniens Agenter i Provinserne.

hvor han begribeligvis satte Tyge Brahes velkendte Meninger i Højsædet.

Paa sine gamle Dage forestod han Indretningen af Regenstaarnet, siden kaldet Rundetaarn, hvilket Kristian den Fjerde lod opføre 1637—42. Det anvendtes som astronomisk Observatorium lige til 1861 og er beskrevet af Longomontanus i et eget Værk, der udkom 1639.

En Mængde større og mindre — dels kronologiske og astrologiske, dels mathematiske og astronomiske — Skrifter foreligger fra hans Haand. Bedst kendt er „Astronomia danica“, udgivet 1622 og et Par Gange senere.

Longomontanus overlevede Hustruen i 10 Aar og døde, mæt af Dage, 8. Oktober 1647. I de sidste Par Aar af sit Liv var han skrøbelig. To Sønner vare døde som smaa, og en Dattersøn kom til at bære hans Navn; men om denne ved man forøvrigt intet.

Sit brede vestjydske Maal skal Longomontanus have holdt fast ved lige til det sidste, endog i den Grad, at han sagde „a“ i Stedet for „jeg“. — „Dorthe raadede før, nu vil a raade,“ lyder en Udtalelse, der tillægges ham efter Hustruens Død.

* * *

Longomontanus levede paa en Tid, da Videnskaben havde god Fremgang, takket være Mænd som Galilei og Kepler; men da han i alt væsentligt holdt fast ved Ungdomsidealerne og byggede paa Resultaterne fra Hveen, maatte han nødvendigvis blive en Tyge Brahe i mindre Format. I „Astronomia danica“ er hele Stjernelæren optagen til udførlig Behandling — en Plan, Tyge Brahe havde tænkt paa at virkeliggøre, men aldrig opnaaede, og en vis Originalitet er umiskendelig til Stede. Men ved Siden af mange gode Ideer er der andre af astrologisk, mystisk og anden Art, som Nutiden forbavses over. En Paastand, som allerede Datiden fandt mærkelig, er den, at Maanen ser mindre ud i nordlige end i sydlige Lande, mindre i Norge end i Bøhmen — efter Forfatterens Mening hidrørende fra Luftens mindre Gennemsigtighed i koldere Egne. Vi andre er jo straks paa det rene med, at Fejltagelsen skyldes unøjagtige Maalinger med ufuldkomne Instrumenter.

Longomontanus kendte Kikkerten, ja, ejede selv et saadant Instrument, og omtaler enkelte af Galileis telesko-

Københavns største Forretninger.

C. F. Haastrup & Co.

Bogbinderi og Protokolfabrik.

Stormgade 12 - Telf. 5935 - København.

C. C. Olsens Bogbinderi.

Købmagergade 9 - Tlf. 12019

Falsning og Hæftning
af Blade og Tidsskrifter.

Værksted for Partiarbejde.

C. B. Møller & Co.s

**Cigarer, Cigaretter,
Cigarillos og Tobakker**

er de mest velsmagende

WENDT & JENSEN

Reproduktions-Anstalt

Farvergade 10 - København

Klichéer af enhver Art : Overslag og Pristilbud omgaaende : : : og uden Forbindende : : :

Ring os op: **7482**

N. S. Dam & Co.

Jernbanegade 3 og 5, Kbhvn.

Telf. Central 3603.

Vinforretning

en gros en detail

Specialitet: **Græske Vine**

Husholdnings Regnskabsbog

for Hjem og Skole.

Af Birgitte Berg Nielsen.

Faas ved Indsendelse af **2 Kroner** fra

Vestergade 8 Roms Hus København B.

piske Opdagelser. Han erkender Apparatets Nytte ved Iagttagelse af Himmellegemernes Udseende, Formørkelser og nære Stjernesammenkomster, hvor det blotte Øje er utilstrækkeligt, men mener iøvrigt ikke, at Astronomien vil kunne vente sig synderligt af det!

Longomontanus kendte ogsaa de keplerske Love, men holder vedblivende med de gamle og Kopernikus paa Himmellegemernes kredsformige Baner. Ved flere Lejligheder har han rettet heftige Bebrejdelser mod Kepler, fordi denne havde benyttet Tyge Brahes Observationer i det kopernikanske Systems Tjeneste. Ved Analyseringen af de forskellige Verdenssystemer erklærer han sig for det ptolemæiske, dog med visse Forbehold. Han forkaster saaledes Tanken om, at Jorden gaar rundt om Solen, men indrømmer, at den drejer sig om Aksen.

Longomontanus' kendte Logarithmerne, ja, har endog fra en vis Side høstet Æren for deres Opfindelse. Men uagtet han berømmer dem, kan han dog ikke bekvemme sig til at opgive de vidtløftige Methoder, som anvendtes paa Hveen ved astronomiske Beregninger.

Ved Opstilling af simple geometriske Forhold i Forening med mystisk Talbehandling mente Longomontanus at have fundet Cirkelens Kvadratur, om hvilken han forøvrigt kom i Strid med fremmede Lærde, der ikke vilde lade hans Paastande gælde. Ikke desto mindre vedblev han uforfærdet at hævde sin formentlige Opdagelse, selvfølgelig uvidende om, at Opgaven er uløselig.

Som man ser, var Longomontanus ingenlunde Foregangsmand i Ordets strængeste Betydning, endnu mindre et Geni. Men han var en god dansk Mand, der — skønt udgaaet af ringe Stand — bragte det videre end de fleste. Og med Samtiden vil vi mindes, at han var en Ven af Tyge Brahe.

Vil Du være selvhjulpen
Vil Du spare Penge
Vil Du tjene Penge
?

! ! !
Saa køb
! ! !

Roms Haandgerningsbog

Den bringer fuldstændig Vejledning til Udførelse af alle mulige Arbejder, saa *klart* og *tydeligt*, at Enhver kan lære det af Bogen.

Vil Du lave et Bord eller en Balje, en Grenbænk eller en Kurv — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du lære at lime, at lakere eller polere — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du lære Udskæring i Træ — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du lave en smuk Syæske af Pap eller indbinde en Bog — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du reparere Gibsfigurer eller klinke Porcellæn — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du lære at lodde, forsølve eller fornikle — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du dreje et Spil Kegler eller lave fint poleret Rav-, Horn- eller Benarbejde — **se Haandgerningsbogen.** Vil Du kunne tapetsere din Stue smukt eller male den med Limfarve — **se Haandgerningsbogen.** Hvad enten du vil binde en Børste eller udføre den smukkeste Maling med Oliefarve — **se Haandgerningsbogen.** Kort sagt, ethvert Arbejde, der kan forekomme til Nytte og Pryd i Hus og Hjem: **Du søger ikke forgæves Oplysning derom i Haandgerningsbogen.** Det er en utrolig Mængde Anvisninger til at lave alle mulige Ting, som **Haandgerningsbogen** bringer paa sine henved 600 Sider, oplyst med over 700 Tegninger.

Man finder derfor vanskeligt nogen Bog, det lønner sig bedre at eje end **Roms Haandgerningsbog.**

Derfor er den ogsaa udkommet i 13 store Oplag, ialt over 46,000 foruden ca. 10,000 Særtryk. Den er tillige udkommet paa Svensk, Tysk og Hollandsk.

Roms Haandgerningsbog
koster **hæftet 10 Kr.** og **indbundet 12 Kr. 50 Øre**
og faas i alle Boglader.

N. C. ROMS FORLAGSFORRETNING

Guldkalven.

Af Georg Aarslev.

Penge! Penge! Penge! Saaledes lyder det fra den hele Menneskehed, der danser om Guldkalven og knæler for den. Guldfeberen er en af Verdens værste Sygdomme, og den griber mere og mere om sig.

En kinesisk Statsmand besøgte for nogle Aar siden flere af Evropas Storstæder. Om denne Rejse udgav han en Bog, hvori han siger: „De Kristne kalder Kineserne Afgudsdyrkere, men der findes næppe værre Afgudsdyrkere paa Jorden end de Kristne selv. De lever slet ikke efter deres store Mesters Lære, men gaar med Lommerne fulde af Afgudsbilleder. Deres Penge er deres Gud!"

Vel kan Penge skaffe os mange Livets Goder og forskønne vor Tilværelse; men vi ved ogsaa, at Tilfredshed og Livslykke kan de ikke skænke os.

Den vise Salomon har sagt: „Giv mig ikke Armod eller Rigdom, men uddel til mig mit beskikkede Brød."

Dette er Ord, som Erfaringen har godkendt. De Stakler, som intet har at bide eller brænde, og som kun ejer Pjalter, de havner i jordisk Elendighed og kan kun hjælpes ved, at andre opfylder deres Kærlighedspligt.

Men vender vi os til den modsatte Side, da er det en lige saa godkendt Erfaring, at sand Livslykke ofte fattes i de rige Sale og i en bugnende Overflødighed af jordiske Goder. Og hvorfor? Fordi Rigdom ofte fører stedsevarende Utilfredshed med sig. Naar et Menneske bliver saaledes stillet, at det kan faa sine Ønsker opfyldt, saa er Sjælen i denne Retning umættelig. Man faar flere og flere Ønsker, vil højere og højere op.

Denne Erfaring har faaet sit billedlige Udtryk i Eventyret om Konen i Muddergrøften, der sigtede højere og højere. saa at Buen til sidst sprængtes, og hun igen sank i Muddergrøften.

For en Række Aar siden hørte jeg fortælle om en Urtekræmmerfamilie, der sad i jævne, gode Kaar, men fik Guldtørst, spillede i Lotteriet og vandt den store Gevinst. Forretningen blev nu udvidet i stor Stil og drevet af lejede Folk. Til daglig førte Familien et i alle Henseender ud-

N. C. ROMS FORLAGSFORRETNING

Følgende Bøger anbefales:

Om Kvæghold

og forskellige Gødningsspørgsmaal. Spredte Foredrag af A. la Cour, Forstander for den Classenske Agerbrugsskole. — Sendes franco mod Indsendelse at **60 Øre**

Sundhedsraad for de tusind Hjem

indeholdende Grundtræk af Sundhedslæren og Raad for de almindeligst forekommende Sygdomme. Alfabetisk ordnede af Laurids Jørgensen. — Sendes franco mod Indsendelse af **60 Øre**

Grundtræk af

Huspattedyrenes Sundhedspleje

Af H. Sørensen, Dyrlæge, Lærer ved Landbrugsskolen i Odense. — Tilsendes franco mod Indsendelse af **60 Øre**

Frøavl af forskellige Kulturplanter

Vejledning for Begyndere paa Grundlag af en Frøavlers Erfaring. — Tilsendes franco mod Indsendelse af **60 Øre**

Regnskabsbog for Ungdommen

Anvisning til at føre et simpelt Pengeregnskab over hver Maaneds Indtægter og Udgifter. Udarbejdet af J. Houby. — Faas franco tilsendt mod Indsendelse af **1 Krone**

VESTERGADE 8 - KØBENHAVN B.

præget Herskabsliv, gjorde hyppigt Udenlandsrejser og tog til Badesteder.

Men det endte snart med, at Kassen blev tom. Manden udstedte falske Veksler, flygtede til Amerika, og man hørte aldrig fra ham. Fruen blev sindssyg og maatte anbringes paa en Anstalt, og Børnene kom paa Fattigvæsenet.

Saaledes kan jordisk Herlighed forgaa, og vor Tid er rig paa Erfaring i denne Retning.

Folk, der lever i jævne Kaar og har fra Haanden og i Munden, er i Almindelighed langt lykkeligere end rige Folk. De giver sig tilfreds med, hvad de har, og plages ikke af uopnaaelige Ønsker. Det kunde aldrig falde saadanne Folk ind for Alvor at ønske et Avtomobil eller en dyr Baderejse.

Det er Apostelen Paulus, der siger de velkendte Ord: Gudsfrygt med Nøjsomhed er en stor Vinding; thi vi har intet bragt med til Verden, og vi skal heller ikke bringe noget med herfra. Naar vi har Føde og Klæder, skal vi dermed lade os nøje. Men de, der vil være rige, falder i Fristelser og Snarer og mange daarlige og skadelige Begæringer, der nedsænker Menneskene i Ødelæggelse og Fordærvelse. (1. Tim. 6, 6—9).

Hertil behøves ingen Forklaring. Alt i Livet er kun betroet Gods, og ingen ved, naar det lyder til os, som til den rige Bonde: „Du Daare, i denne Nat skal din Sjæl kræves af dig.“

Men den medfødte menneskelige Begærlighed higer efter Guld og Mammon, nogle for at samle paa det, andre for at bruge det til en Livsnydelse, der ødelægger baade Sjæl og Legeme.

De ti Bud kan være svære at holde; de fleste Mennesker falder allerede for det første — for Pengedyrkelsen.

Hvorledes sparer man Penge?

Under denne tidssvarende Titel fortæller en pharmaceutisk Kandidat os om Bestanddelene og Sammensætningen af en stor Del prøvede gode Midler til Tændernes Pleje, Haarets og Hudens Pleje, Fodens og Mavens Pleje, Midler for daarlige Øjne, mod Hoste og Hæshed, Hovedpine og Snue, mod Nervøsitet og Gigt. Endvidere kyndige Forskrifter om Midler til den første Hjælp ved pludselige Forgiftninger i mange farlige Tilfælde. Som kyndig Materialist giver Forfatteren yderligere en Mængde udmærket valgte og prøvede Opskrifter paa Tilberedningen af allehaande Sæber, Toiletmidler og tekniske Artikler til Brug for Hus og Hjem, hvorved man vil kunne spare mange Penge. Ialt indeholder den elegant udstyrede Bog ikke mindre end ca. halvandet Hundrede Recepter og faas i enhver Boglade for **75 Øre**.

N. C. Roms Forlagsforretning

Vestergade 8. ::: København B

Den erfarne Vejleder.

Af Ingeniør J. P. BORG.

Praktiske og prøvede Opskrifter til selv at fremstille flere Hundrede i det daglige Liv forekommende Artikler og Arbejder. Forf. har derfor ment, at denne lille, nyttige Bog kan siges at være **Levevej for enhver,** idet man uden Forkundskaber kan tilvirke mange af de i Handelen forekommende Varer eller udføre forskellige Arbejder paa en for alle Parter tilfredsstillende Maade. — Alle Anvisningerne er **praktisk prøvet** og affattet saa kortfattet og klart som muligt. — **Den erfarne Vejleder** indeholder ca. 200 Anvisninger og faas i Bogladerne for 1 Kr.

N. C. Roms Forlagsforretning, København B.

Specialitet: Nyttige Bøger.

Roman fra

SØNDERJYLLAND

CARL E. SIMONSEN's fortrinlige Bog

: DANMARKS GRÆNSEFOLK :

er udsendt i en smuk og anselig Folkeudgave paa N. C. Roms Forlag. — Statsraad *Thor Lange* skriver om Bogen:

›Tak for Deres ›Grænsefolk‹. En eneste saadan Bog vejer tungere til end alt, hvad jeg i min Smule Fritid har kunnet skrive. De øser baade af Deres eget danske Hjerte, af Deres egen friske Begavelse og af det virkelige stærke og varme Liv.‹

Danmarks Grænsefolk er en Bog paa 303 Sider og koster i smukt Omslag kun Kr. 2,50. — Faas i alle Boglader samt i

Vestergade 8 **Roms Hus** København B.

Havedyrkning.

Det gaar mere og mere op for alle, hvilken uhyre Betydning en vel anlagt og vel holdt Frugthave har for enhver Landboer. Et heldigt Udfald er afhængigt af, at alt er forberedt i Tide efter en god, kyndig udtænkt Plan og Vejledning. En saadan vil enhver mindre Landbruger finde i en fortræffelig lille Bog af den bekendte dygtige Havemand, Gaardejer *Niels Rasmussen Søkilde.* En Bondemands mangeaarige Erfaring er nedlagt her baade til Grundens Behandling, Plantning og Valg af Frugtsorter. — Bogen hedder:

Om Frugthavens Anlæg og Pleje
tilligemed en Vejledning i Valget af Frugtsorter.

Andet Oplag. Med 14 Tegninger.

Faas i alle Boglader for 50 Øre.

Raadden Frugt købes

ikke,

men frisk, vel afplukket og vel behandlet Frugt har dobbelt Værdi, og Vejledning hertil vil man finde i den landskendte fhv. Lærer C. Matthiesens **Anvisning til Nedplukning, Opbevaring og Anvendelse af Frugt,** der er udkommet i andet Oplag paa N. C. Roms Forlag, præmieret af det danske Landhusholdningsselskab.

Det vil, særlig i Aar, **betale sig mange Gange** for enhver Frugtavler at købe denne Bog, der faas gennem enhver Boglade for $1^1/_2$ Kr. samt i

Roms Hus, Vestergade 8, København B.

Specialitet: Nyttige Bøger.

Kasse-Møbler. *Hvorledes man selv af brugte Pakkasser kan lave en Mængde nyttigt Bohave til sit Hjem.*

Det er èn uimodsigelig Kendsgerning, at man virkelig af brugte Pakkasser og lignende ganske billigt Materiale kan lave ikke alene brugbare, men ofte ganske smagfulde Brugsgenstande, naar Arbejdet udføres med lidt Snille og Smag. — Bogen ›Kasse-Møbler‹, der faas i enhver Boglade for 2 Kr., elegant indbunden, er ikke alene beregnet for Landliggere og Folk med Kolonihaver, men ogsaa for mange smaa Hjem, hvor man ved dens Anvisning og de 60 originale Tegninger, der findes i Bogen, vil kunne tilvejebringe mangen en nyttig og net Brugsgenstand, man ellers maatte savne, blot ved Anvendelse af brugt Kassetræ og lidt fornøjeligt Fritidsarbejde.

N. C. Roms Forlag,
Vestergade 8, København B.

Dansk Lovsamling

ca. 80 Love

Denne store Lovsamling, hvor hver Lov udgør et Bind for sig, og hvis samlede Pris andrager ca. 26 Kr., tilbyder vi vore Læsere til en Pris af kun

9 Kroner ialt.

For enhver Sognefoged, Sogneraadsmedlem samt for de fleste Landbrugere vil denne Samling være til stor Nytte i det daglige Liv i mange forekommende Tilfælde. — Faas gennem Bogladerne samt i

Roms Forlag, Vestergade 8, København B.

Bestillingsseddel. **Roms Hus, Vestergade 8, Kbhvn.**
(Kan indsendes i aaben Konvolut for 10 Øre fra Provinsen, 7 Øre fra Kbhvn.)

Undertegnede udbeder sig tilsendt:

........**Dansk Lovsamling** (ca. 80 Love)
for ialt 9 Kr.

........**Æske til Opbevaring**
à 2,50.

(Det, der ikke ønskes, bedes overstreget)
Beløbet + Porto hæves ved Efterkrav.

Navn: ....

Adresse: ....

Poststation: ....

ENHVER SIN LOMMEBOG

Holt's Lommebog for Landmænd 1920.

Gennem 53 Aar har denne Bog hævdet et enestaaende Ry for sin Paalidelighed og Alsidighed.

Roms
Lommebog for Bygningshaandværkere 1920.

Redigeret af Arkitekt Alfred Møller.

Ikke alene for Haandværkere, men for enhver der skal have bygget, er denne Bog en fortrinlig Vejleder.

Lommebog for Gartnere og Havevenner 1920.

Af Havebrugskandidat, Handelsgartner J. Jenssen, Stege.

Lommebog for Skovbrugere 1920.

Udgivet af Danske Forstkandidaters Forening.

Disse Bøger er uundværlige Haandbøger med en Rigdom af faglige Oplysninger samt Kalender og Plads til daglige Optegnelser.

Faas gennem alle Boglader.

N. C. Roms Forlag, København B.

Enhver kan støbe Cement og spare mange Penge ved at følge den tydelige og klare Vejledning, der findes i

N. C. ROMS

CEMENT-HUSFLID

som nu er udkommen i betydelig udvidet Skikkelse i **tredie Oplag** med 64 vejledende Tegninger.

N. C. Roms Cement-Husflid faas indbundet i enhver Boghandel for 2 Kr.

1920 * Roms Almanakkers Præmie-Kupon * 1920

Grundet paa den store Sukces, som vor Præmie-Kupon fik i Fjor, har vi besluttet endnu i Aar at lave en Præmie-Kupon. Denne vil i Aar i Prisbillighed slaa alt, hvad der findes fremme af lignende Tilbud.

1) **Eva Jensens Syltebog** for alle Hjem med Anvisning tillige til Fremstilling af Frugtvine og Likører.

2) Fernanda Jacobsen: **Kærlighedens Ofre.** Denne Bog, der er 140 Sider stor, er to interessante Skuespil, som det nok er værd at læse.

3) O. J. Søkjær: **Kronjyder og Kulsviere.** Denne Bog, der skildrer saavel Egnene og Menneskene i Nordjylland som i Nordsjælland, er meget interessant, underholdende og spændende.

4) **Et Julehæfte.**

5) **En Guldbryllupsaften.** Bagatel i een Akt. Stykket af samme Navn opførtes paa Dagmarteatret første Gang 7. Aug. 1893 og blev straks en stor Sukces. Senere er det opført forskellige Steder. De, der har set Stykket, vil have Fornøjelse af at læse det, og de, der ikke har set det, vil have stor Glæde af at stifte Bekendtskab med det.

6) Carit Etlar: **Tordenskjold i Marstrand.** Skuespil i 5 Akter. Denne populære Forfatters mest berømte Værk taler for sig selv, da det er kendt af alle.

7) **Mester Emil og hans Søskende.** Morsomme og oplysende Samtaler i Søskendekredse. Disse smaa Historier fra det daglige Liv læses med lige stor Glæde af Børn som Voksne.

8) **Der var engang.** Eventyr.

9) A. M. Frederiksen: **Smaapigernes Kogebog.** Denne Kogebog, der er meget letfattelig skrevet, er sikkert den bedste Julegave, en Fa'r eller Mo'r kan give sin lille Pige.

10) Dansk Forfatterforenings Bibliotek: **Foraarsbogen.** Denne Bog, der er trykt paa elegant Papir med krideret, farvetrykt Omslag under Redaktion af Martin Andersen-Nexø og Sophus Michaëlis, indeholder Bidrag af følgende meget bekendte Forfattere: Jeppe Aakjær, Laurids Bruun, Ingeborg Marie Sick, Gunnarson, Harald Kidde etc.

Alle ovenstaaende 10 Nr. tilbyder vi til Almanakkens Købere til kun 2 45 + Porto

Obs. 2 Bogpakker sendes portofrit.

Bøgerne faas ved Indsendelse af nedenst. Kupon til enhver Bog- og Papirhandler eller direkte fra

Roms Hus, Vestergade 8, København B.

Roms Almanakkers Præmie-Kupon 1920

Kan indsendes i aaben Konvolut.

Undertegnede udbeder sig tilsendt ovennævnte **10 Bøger til en Pris af 2 Kr. 45 Øre** + Porto.

Beløbet hæves pr. Postopkrævning.

Navn: ....

Adresse: ....

Poststation: ....

Praktisk Vejledning i

Træers Taksation paa Roden

til Brug for **Skovbetjente, Træ- og Brændehandlere.**

Af Aug. P. Meldola.

Der fordres ofte af Træ- og Brændehandleren, at han skal kunne taksere Træer, som sælges paa Roden. Det er derfor nødvendigt for ham paa en hurtig Maade at kunne komme til et Resultat, som efter Træets Fældning viser sig at være paalideligt. Denne Bog giver Anvisning hertil og indeholder desuden mange nyttige Bemærkninger om Træets Behandling, dets Egenskaber og Anvendelse, samt ledsages af Tabeller, ved hvis Hjælp man **uden Beregning kan finde Kubikindholdet saavel af Træer paa Roden som af runde Gavntræklodser og Stammer.**

Bogen koster 1 Kr. 35 Øre og faas i Bogladerne samt i

Roms Hus

Vestergade 8 København B.

Ægte hvid Oportovin,

anbefalet af Læger.

Mrkt.

Peter Buchs Vinhandel

V. Boulevard 13, København B. — Telefon Central 1107.

Haven.

Den gamle kyndige Frugtkender og kyndige Havemand **C. Matthiesen** fra Gundsømagle har i Bogen **Haven** udgivet Frugten af mange Aars Erfaring. — Den omfatter **Frugthaven** saavel som **Urtehaven, Villahaven** som **Blomsterhaven,** og ovenikøbet meddeler den alt, hvad man bør vide om Stuegartneri.

Køb derfor **C. Matthiesens** nye Bog **Haven**, der faas gennem enhver Boglade.

Vejrspaadomme for 1920.

„Mennesket spaar, men Gud raa'er".

Januar: 1.—6. Let Frost. 7.—14. Koldt og uroligt. 15.—26. Smukt Vejr med let Frost. 27.—31. Ustadigt Vejr med Sne.

Februar: 1.—4. Storm og Snefog. 5.—12. Stille Frostvejr. 13.—17. Klar Frost. 18.—22. Vekslende, lidt mildere. 23.—29. Blæst og Kulde.

Marts: 1.—6. Sne og Frost. 7.—15. Foranderligt. 16.—23. Graavejr. 24.—31. Blæst og Kulde.

April: 1.—7. Vekslende. 8.—15. Klart og mildt. 16.—24. Blæst og Regn. 25.—30. Tør Blæst.

Maj: 1.—6. Koldt og tørt Vejr. 7.—15. Mildt og uroligt. 16.—21. Køligt og blæsende. 22.—31. Smukt Vejr med Regnbyger.

Juni: 1.—4. Varmt og klart Vejr. 5.—15. Blæst. 16.—23. Tordenvejr. 24.—30. Smukt Vejr med Blæst.

Juli: 1.—7. Varme. 8.—12. Uroligt Vejr, Tordenbyger. 13.—20. Regn og Varme. 21.—31. Smukt Sommervejr.

August: 1.—6. Graavejr med Regn. 7.—15. Blæst og tørt. 16.—24. Byger med Tordenluft. 25.—31. Smukt Vejr med Blæst.

September: 1.—8. Blæst med Regn. 9.—19. Klar Luft med Kulde. 20.—26. Storm og Regn. 27.—31. Smukt Vejr.

Oktober: 1.—7. Smukt, stille Vejr. 8.—11. Uroligt med Blæst og Regn. 12.—21. Klart og koldt. 22.—31. Blæst og Kulde med Regn.

November: 1.—4. Uroligt. 5.—10. Regn og Rusk. 11.—19. Klart og koldt. 20.—30. Sne og Tø.

December: 1.—6. Regn eller Sne. 7.—15. Uroligt. 16.—22. Stille Frost. 23.—27. Stærk Kulde og Sne. 28.—31. Stille Frost.

Paa undertegnede Forlag er udkommet:

Roms Den nye Almanak

for Aaret 1920.

Denne Almanak indeholder en Mængde udmærkede Fortællinger, rigeligt forsynede med smukke Billeder.

Almanakken faas i to Størrelser:
Til 1 Kr. 20 Øre og 1 Kr. 50 Øre

N. C. Roms Forlagsforretning,
Vestergade 8, København B.

Folkets Almanak for Aaret 1920

indeholder:

Udgaven til 1 Kr. 20 Øre:

Aarets Kalender med Markedsfortegnelse for hver Maaned.
Fortegnelse over Markederne i de forskellige Landsdele.
Festkalender og **Drægtighedstabel.**
Økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab: Elektriciteten og dens Anvendelse i Landbruget.
N. C. Rom. Nogle Mindeord af *Vilh. Østergaard.*
Som det kan gaa. Et af Livets Eventyr ved *Carl E. Simonsen.* Med Tegn. af *Axel Mathiesen.*
Sandpapiret. Af *Axel Holm.* Med Tegnr. af *K. Hansen-Reistrup.*
En Krigslist. Med Tegn. af *Axel Thiess.*
En Skælm. Af *E. S. Torgius.* Med Tegnr. af *Axel Thiess.*
Paa Skillevejen. En Fortælling fra Polen. Af *Marie Henckel.* Med Tegnr. af *Luplau-Janssen.*
Lotte. Fortælling af *Niels Larsen.* Med Tegnr. af *K. Hansen-Reistrup.*
Forveksling. Med Tegn. af *Axel Thiess.*

Udgaven til 1 Kr. 50 Øre endvidere:

Kniplingsvæv. Af *Mimi Dorph.* Med Tegnr. af *Juul Møller.*
Den lykkelige Brudgom.
Der er et Land. Af *Vidar Bruun.*
Selvbudne Gæster. Af *Pedersen-Sejerbo.* Med Tegnr. af *K. Hansen-Reistrup.*
Et Tonemaleri. Af *J. Jensen* Med Tegnr. af *Axel Thiess.*
Fuglefri. Af *Joachim Kattrup.* Med Tegnr. af *K. Hansen-Reistrup.*
Regnskabet. Af *Jørgen Hansen Rosling.* Med Tegnr. af *Axel Thiess.*
Da Englænderne gik i Land ved Køge Bugt. Et Træk fra Krigen 1807. Af *S. Wiskinge.*

Udgaven til 2 Kr. foruden ovennævnte tillige:

I Prøvelsens Skole. Fortælling af *Anders J. Eriksholm.* Med Tegnr. af *Luplau Janssen.*
Basarvise. Af *Georg Aarslev.*
En rask Dreng. Med Tegn. af *Axel Thiess.*
Hjem igen. Af *Edv. Egeberg.* Med Tegnr. af *Axel Mathiesen.*
Skatten paa Brandsø. Efter et fynsk Sagn. Af *Martin Skovsbo.* Med Tegnr. af *Luplau Janssen.*
Der hamstres. Skitse af *Friis-Jensen.* Med Tegnr. af *Alfr. Schmidt.*

Udgaven til 2 Kr 50 Øre, indb. 3 Kr. endvidere:

Luftskibet. En Skitse fra Krigens Tid af *Axel Thomsen.* Med Tegninger øf *Axel Mathiesen.*
Paa Ekspedition. Af *Martha Lichtenberg Madsen.* Med Tegnr. af *Juul Møller.*
Hvorledes det gik til, at Povl Martin Møller fik Stedmoder, og Christian Winther fik Stedfader. Ved *Niels Larsen.* Med Tegn. af *Luplau Janssen.*
Efteraarsstemning. Af *Georg Aarslev.*

Axelhus 2 B. **C. Th. Rom.** København B.

Planet jr. SAAMASKINER RADRENSERE HESTEHAKKER

er de bedste, der eksisterer, og er udbredt over hele Verden.

Dansk Albion Plov

Bedste Konstruktion, stærk — letgaaende.

Roms Automatsprøjte

af Messing

til Bekæmpelse af Plantesygdomme

Roms Ideal-Stakit

leveres i 4 Højder: 0,80 m, 1 m, $1^1/_4$ m, $1^1/_2$ m.

Smukkeste og billigste Have- og Markhegn.

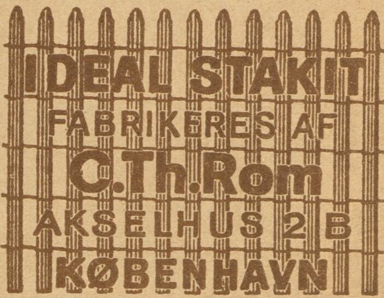

HJEMMET

DAMERNES BLAD

Danmarks populæreste Ugeblad.

Faas overalt.

Pris Kr. 2,50 pr. Kvartal - pr. Nr. 20 Øre.

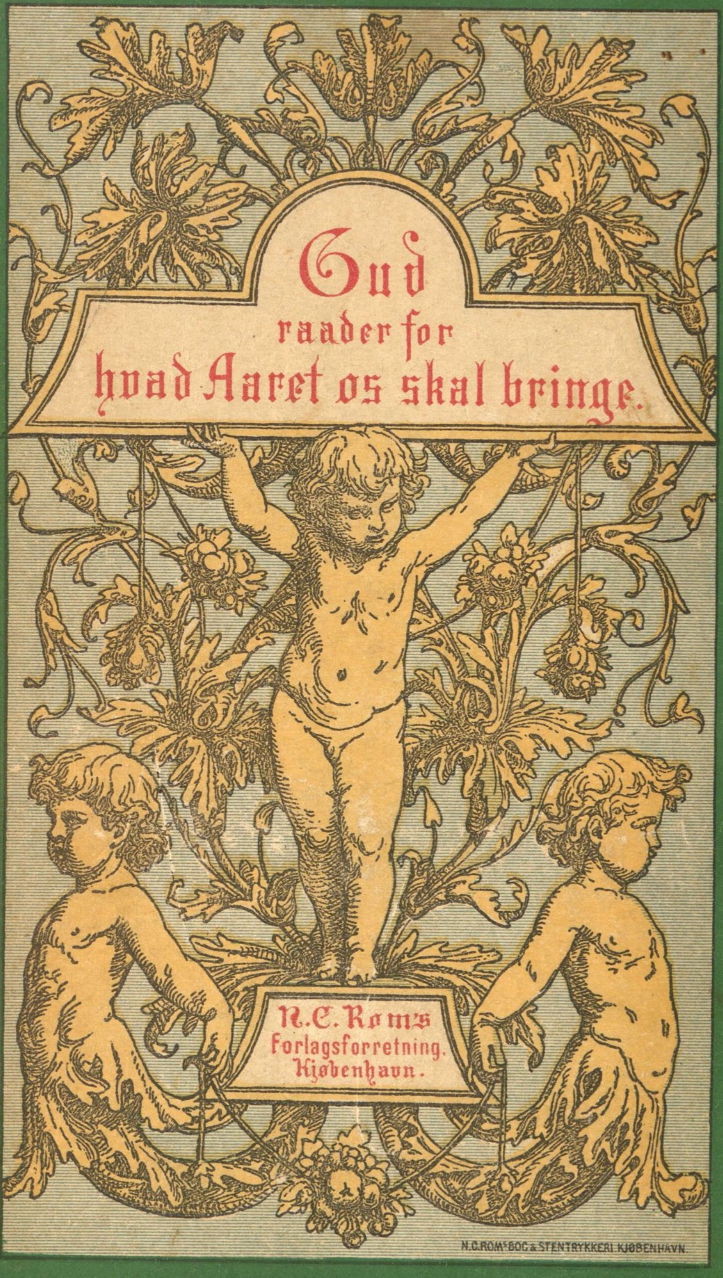
Gud
raader for
hvad Aaret os skal bringe.
N. C. Rom's
Forlagsforretning.
Kjøbenhavn.
N. C. ROM'S BOG & STENTRYKKERI KJØBENHAVN.